HENRY LAWSON

Povestiri din Australia

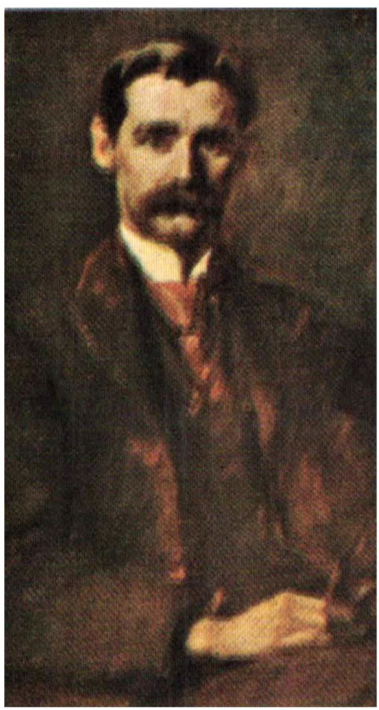

Editura Univers

CW

Henry Lawson

POVESTIRI DIN AUSTRALIA

Traducere de ANGHEL GHIȚULESCU

Editura Univers
1986

Clasicii Literaturii Universale

THE BEST OF HENRY LAWSON
Budget Books in association with Lloyd O'Neil
1979

CUPRINS

PÂRJOLUL DIN BUSH
I. *SQUATTER* ŞI *SELECTOR*
II. ROMEO ŞI JULIETA
III. BĂȚUL DE CHIBRIT AL UNUI VAGABOND ŞI CE A MAI URMAT
IV. PÂRJOLUL DE LA FERMA LUI ROSS
POVESTEA SACULUI DE PRIBEGIE
PETER AL LUI MIDDLETON
I. PRIMUL NĂSCUT
II. SINGURA SPERANȚĂ
III. DOCTORUL WILD
VAGABONZI
DOI „MUSAFIRI DE SEARĂ”
CUMNATA LUI BRIGHTEN
BOGG DIN GEEBUNG
DORMITUL PE STRADĂ ŞI DORMITUL ÎN TABĂRĂ
DOI GOLANI
COLONIST ÎN FUND DE ȚARĂ
I-A FOST DOR DE-ACASĂ
POVESTE DE DRAGOSTE NEÎMPLINITĂ
CÂND APUNEA SOARELE
ÎMBLÂNZITORUL DE CAI NĂRĂVAŞI
BRUMMY USEN
RETRIMITERE PRIN POŞTĂ
CONTROLORUL DE IMPOZITE INDIRECTE
CIOCLUL DIN *BUSH*

TOVARĂŞUL LUI MACQUARIE
REVELIONUL
DANS ÎN *BUSH*
NEVASTA CÂRCIUMARULUI
ĂSTA NU E LOC PENTRU O FEMEIE
DOI BĂIEȚI DE LA FABRICA „FRAȚII GRINDER”
STEELMAN
ELEVUL LUI STEELMAN
CUM ŞI-A POVESTIT STEELMAN VIAȚA
COPII DIN *BUSH*
MITCHELL NU CREDE CĂ POȚI FI DAT AFARĂ DIN SLUJBĂ
CUM POȚI SPALĂ PUTINA FĂRĂ SĂ PLĂTEŞTI
EROUL DE LA REDCLAY
POVESTEA „PROROCULUI”
MITCHELL DESPRE FEMEI
EROUL DIN *SCRUB*-UL CU CÂINI DINGO
LA URMA URMEI – E PATRIA LUI
NOTĂ

PÂRJOLUL DIN BUSH[1]

I.
SQUATTER[2] ŞI *SELECTOR*[3]

*S**quatter*-ul Wall era un om aspru. Se abătuseră asupra lui lungi ani de secetă şi pagube, apoi venise pacostea iepurilor – iepurii mişunau ca muştele pe *run*[4] şi tundeau totul ca-n palmă chiar şi acolo unde buruienile nesuculente ar fi salvat totuşi mii de oi – şi pe *squatter* îl costau sute de lire pentru construirea gardurilor de apărare împotriva lor, pentru plata vânătorilor cu capcane etc. adică destul ca să-l doboare. Apoi au venit la rând socotelile cu banca şi tot pe atunci i-a murit şi soția. Wall a fost năpădit de gânduri negre în legătură cu zilele ce aveau să vină ca şi cu cele care trecuseră, căpătând asemenea toane încât copiii fugiră de acasă unul după altul, rămânând locului numai Mary. Ea, doar cu ajutorul unui mulatru, avea grijă de toată gospodăria lăsată de izbelişte. În anotimpurile bune veneau şi *selector*-ii.

Lumea îşi aducea aminte de Wall ca fiind un patron distins şi un om de ispravă, dar aşa ceva fusese înainte de zilele iepurilor, băncilor, sindicatelor şi „pastoraliştilor”, adică a societăților pentru exploatarea păşunilor în locul *squatter*-ilor cinstiți.

Run-urile erau în majoritate concesiuni de păşunat, pentru care *squatter*-ul plătea guvernului atâta sau atâta pentru mila pătrată (o chirie doar cu numele, de cele mai multe ori). Micile parcele numite *selections*[5] erau obținute pe aceste *run*-uri de mici fermieri cu condiția de a se stabili pe acel teren şi de a-l plăti în rate. Dacă nu erai ruinat de secetă şi plătiseşi destule rate, terenul devenea proprietate. Scriitorul acestor rânduri este moştenitorul unui petic de pământ prăfos de vreo trei sute de acri[6] în *scrub*[7], care a fost preluat acum vreo treizeci de ani, dar proprietar nu este nici azi.

Selector-ilor le era permis să ocupe teren pe *run*-uri sau parcele pastorale, ca şi pe terenurile neocupate ale Coroanei şi, cum ei alegeau cele mai bune postațe de teren, cu fața la un curs de apă dacă era posibil, aceste *selection*-uri reduc suprafața *run*-ului, aşa că *squatter*-ilor le erau dragi *selector*-ii ca sarea-n ochi. Unui ins i se permite să „selecteze" numai o anumită suprafață de teren şi i se pretinde prin lege să se stabilească acolo. Deci *squatter*-ii cumpărau atâtea terenuri libere cât le dădea mâna, selectau atât cât le permitea legea, iar uneori foloseau „selectori de paie" ca să-şi aleagă din *run* anumite postațe de teren şi să le țină pentru ei, *squatter*-ii. Se războiau cu *selector*-ii în fel şi chip, iar în unele cazuri îi sâcâiau şi îi persecutau cu o diavolească ingeniozitate.

Ross era *selector* şi un om foarte puternic fiziceşte. Era scund, vânjos, cu păr negru şi barba creață (nițel căruntă), sprâncene negre, stufoase, ochi negri străpungători, mâini noduroase cu palmele bătătorite şi cu încăpățânare şi curaj cât zece ca să înfrunte seceta şi pe *squatter*. Ross selectase pe *run*-ul lui Wall, într-o buclă a apei curgătoare Sandy Creek, o frumoasă limbă de teren cu pământ negru, mărginită de rambleuri netede, roşcate, în prelungirea coastelor colinei, loc pe care nimeni nu-l luase în seamă până acum şi pe care el, cu ajutorul băieților, îl defrişase şi îl împrejmuise în

vreo doi ani, timp în care încheiase diferite contracte cu oamenii din *bush* de prin partea locurilor, ca să agonisească hrana pentru familie până la prima recoltă.

Wall nu fusese niciodată acuzat că recurge la oameni de paie sau că foloseşte metode perfide în relaţiile lui cu *selector*-ii, dar trecuse printr-atâtea şi fusese mâncat de multe gânduri negre, încât devenise un om foarte dur, aspru şi bănuitor, invers omului generos care fusese – aşa cum se întâmplă cu cei care pătrund în viaţă prea blânzi, prea liniştiţi şi cu prea multă încredere în natura omenească. Era un om înalt, ursuz. A poruncit băieţilor lui Ross să se cărăbănească de pe *run,* a închis în oborul său vitele lui Ross, înainte ca acesta să-şi fi terminat împrejmuirea, l-a dat în judecată pentru încălcare de proprietate, iar Ross a răspuns şi el cum a putut mai bine, ajungându-se până acolo că nu ar fi fost sănătos pentru niciunul dintre ei să-l întâlnească pe celălalt cu o puşcă în mână. Închiderea în obor a vitelor selector-ului a dus la ultima ceartă straşnică între *squatter* şi fiul său Billy, o prăjină de om tare cumsecade. Tânărul era de părere că Australia este destul de mare ca să aibă loc toţi câţi se aflau în ţara asta. Într-o zi, pe vremea secetei şi pe când era într-o stare de spirit extrem de amarnică, lui Wall îi ajunse la ureche vestea că nişte oi de-ale lui fuseseră puse pe goană de câinii lui Ross în apropiere de *selection*-ul acestuia. Porunci lui Billy să ia un muncitor de la *station*[8]-ul lui şi să stea la pândă lângă *selection*-ul lui Ross toată noaptea; dacă vitele lui Ross îşi trec botul dincoace de hotar, să le mâne la oborul de gloabă, aflat la vreo cincisprezece mile. În plus, de jur împrejurul *selection*-ului aceluia să presare bucăţi de carne otrăvită pentru câini. Billy refuză net.

— Îi cunosc bine pe Ross şi pe băieţii lui, îi răspunse, şi nu cred să fi asmuţit câinii după oi; de fapt, n-au decât un căţel de Terra-Nova şi un dulău ciobănesc bătrân, şchiop şi chior, care n-ar putea să se dea nici măcar la o muscă. Ei, tată, chestii de-alde d-astea se

întâmplă de prea multă vreme. Ce importanță au pentru noi câteva nenorocite de pogoane de pământ? Țara este destul de întinsă, slavă Domnului; Ross este un om cumsecade. Lasă-l în pace să-şi termine gardul. Lucrează la împrejmuire cât poate de repede, şi doar n-o să-şi păzească vilele zi şi noapte.

— Vrei să faci ce ți-am spus, ori nu? zbieră Wall.

— Ei, dacă-i p-aşa, apoi nu! răspunse Billy. Doar n-o să mă furişez toată noaptea în jurul fermuliței lui şi să pândesc prilejul de a închide în obor vacile unui biet om.

A urmat o ceartă groaznică în spatele şopronului unde era strânsă lâna, iar situația arăta atât de rău încât Peter, muncitorul de la fermă, care era de față, îşi dezbrăcă haina şi îşi suflecă mânecile cămăşii, gata – cum a spus mai târziu – să-l „facă ghem", fie pe tată, fie pe fiu, dacă unul ar fi ridicat mâna asupra celuilalt.

— Tată! zise Billy, aproape trecându-i supărarea când îl văzu pe taică-său cum tremură, cum gâfâie cuprins de patimă, tată, tu zici că eşti englez?

— Da! urlă Wall, furios. Dar tu ce dracu socoți că eşti?

— Păi, dacă-i vorba p-aşa, află că eu sunt australian, zise Billy, care se îndepărtă şi plecă să-şi caute calul. S-a îndreptat spre inima țării, şi vreo doi ani a dus-o greu de tot în regiunile din nord-vest.

II.
ROMEO ŞI JULIETA

Mary Wall avea douăzeci şi cinci de ani. Era o fiică a *bush*-ului australian în fiecare inch[9] al trupului său înalt de aproape şase picioare avea chipul alb-roz, ochii de un albastru întunecat, părul negru bătând spre

albastru şi „cea mai aleasă înfăţişare din toată regiunea”, fie că mergea pe jos, fie că era pe cal. Era şi cea mai bună călăreaţă (călărind fie pe şa, fie pe deşelate) şi lumea zicea că arăta a băieţoi încă de copil; când călărea, băieţoiul acela îşi înfofolea rochia sub el şi galopa bărbăteşte prin *scrub* după cai şi vite. Ea zicea că o să rămână fată bătrână.

Odată a venit la fermă un *jackeroo*{10}, rudă cu bancherul cu care avea legătură Wall. Era un spilcuit, cu educaţie multă şi minte puţină, dar foarte fudul cu educaţia şi perspectivele lui. Se uită la Mary cu vădită admiraţie, aşa că tatăl ei începu să aibă speranţe tainice. Într-o seară tânărul fără experienţă se afla la poarta curţii, când Mary se apropie în trap mărunt pe murgul ei. Poarta era înaltă de vreo şase picioare şi mai bine. Spilcuitul îşi scoase pălăria şi dădu fuga să lase în jos drugii glisanţi, dar Mary îşi struni calul, îl dădu câţiva paşi înapoi, iar nătărăul de-abia mai apucă să sară la o parte, că se auzi un tropot de copite pe drum şi un „ha-ha-ha!” în aer. urmate de o bufnitură surdă pe pământ: fata se şi afla pe poteca din interiorul curţii, într-un nor de praf.

După câteva zile, numitul *jackeroo* se găsea întâmplător la cârciuma lui Kelly, o „bombă” la margine de drum, uitându-se cum se băteau doi *bushmeni*{11} când veni şi Mary. Fata îi cunoştea pe cei doi. Şfichiui calul, dădu buzna între ei şi-i lovi cu cravaşa şi pe unul şi pe altul.

— Să vă fie ruşine! le strigă. Ba mai sunteţi şi oameni însuraţi!

Au fost evident, impresionaţi căci după o oarecare ezitare. Îşi strânseră mâinile şi plecară acasă.

„Nu m-aş însura cu fata asta nici dacă mi s-ar oferi o mie de lire”, spuse spilcuitul povestind aceste întâmplări unor prieteni de-ai lui din Sydney.

Mary zicea că şi-ar lua un bărbat, dacă ar găsi unul.

În zilele acelea nu exista niciun fel de viață în casa lui Wall, aşa că Mary se ducea la toate reuniunile de dans care aveau loc în *bush.* Nici nu-i păsa că străbătea călare douăzeci ori treizeci de mile până la locul unde avea loc dansul, că țopăia toată noaptea şi se înapoia tot călare a doua zi dimineața. La una dintre aceste dănțuieli s-a întâlnit cu tânărul Robert Ross, un flăcău zvelt, bine proporțional cu vino-ncoace, cam de vârsta ei. A dansat cu el, i-a plăcut de el şi iar a mai dănțăluit cu el, iar băiatul a însoțit-o călare o bună bucată de drum la înapoierea acasă. Povestea gâlcevii dintre cele două familii a ajuns, treptat, să fie şi ea abordată.

— Şeful, zise Robert referindu-se la taică-său, şeful este oricând gata să lase trecutul să rămână trecutului. Păcat că nu se termină o dată cu chestia asta.

— Da, zise şi Mary privindu-l (Bob părea foarte arătos când era pe cal), păcat!

S-au întâlnit de mai multe ori, iar la trecuta aniversare a zilei de naştere a prințului moştenitor al Angliei, au plecat călare spre casă de la cursele de cai. Amândoi aveau cai buni, aşa că se pomeniră cu mult înaintea celorlalți pe drumul drept, larg, neted deschis între doi pereți de *scrub.* Cu vremea, către amurg, au devenit foarte apropiați prieteni. Mary îi atrăsese atenția cât de trist şi de frumos este soarele-n chindie. Şi caii deveniseră mai prietenoşi; alergau şold la şold, îşi atingeau boturile, aşa că după o lungă tăcere în toiul conversației, timp în care, în ce-l priveşte, Robert începuse să respire mai repede, flăcăul se aplecă pe neaşteptate, îi trecu brațul pe după mijloc şi dădu să o sărute. Fata se smuci înainte, ridică mâna cu cravaşa şi, instinctiv, Robert se ghemui. Dar fata îşi lăsă mâna mai jos şi cravaşa atinse coastele calului, care porni în goană înainte. Robert plecă în urmărirea ei – sau, mai, curând, calul lui porni goana: i se părea că este vorba de luat la întrecere şi acceptase provocarea. Robert începu să strige, rugând-o:

— Aşteaptă puţin, Mary! Vreau să-ţi explic! Vreau să-ţi cer iertare. Pentru Dumnezeu, ascultă-mă, Mary!

Dar Mary nu-l auzea. Poate chiar că interpreta greşit motivul acestei goane după ea, făcând-o să se gândească la cine ştie ce trăsătură diavolească în caracterul lui. Dar Robert era disperat de-a binelea. Îşi dădea seama că situaţia trebuie lămurită acum ori niciodată, aşa că dădu frâu liber calului. Dar calul fetei era mai rapid, aşa că Robert galopă vreo milă şi jumătate în colbul stârnit de copitele calului din faţă; dar iată că la poalele unui deal calul fetei se poticni şi Mary mai-mai să se prăvălească, din şa, dar calul se opri, ca un animal bun ce era.

Robert descălecă, socotind instinctiv că este mai bine să se împace stând în picioare, şi se apropie de Mary cu o mutră jalnică; fetei îi căzuse cravaşa din mână.

— Oh, Bob, îi zise, era cât pe-aci să mă prăvălesc! şi alunecă jos de pe şa în braţele lui, unde rămase o bună bucată de vreme.

Se aşezară pe un buştean şi se odihniră, în vreme ce caii îşi căutau unul altuia botul, făcând un schimb de păreri.

După un timp Mary zise:

— Nu, Bob, n-are niciun rost să vorbim de căsătorie de pe acum. Îmi place de tine, Bob, dar niciodată nu m-aş putea mărita cu tine, atâta vreme cât lucrurile sunt aşa cum sunt între tatăl tău şi tatăl meu. Asta e! Lasă-mă să mă duc pe cal, Bob. Acolo mă simt mai în siguranţă.

— De ce? întrebă Bob.

— Hai, Bob, nu fi prost!

S-au mai întâlnit de multe ori: ei îi plăcea de el.

III.
BĂŢUL DE CHIBRIT AL UNUI VAGABOND

ŞI CE A MAI URMAT

Era ajunul Crăciunului şi pentru casa lui Wall, dar nu se mai aflau în curte cele vreo douăzeci de cabriolete, cei vreo douăzeci de cai şi vreo zece câini străini, cum se întâmplă înainte vreme. Paharele şi garafele zăceau prăfuite pe bufetul masiv, vechi din sufragerie. În curte se afla un om mohorât, dus pe gânduri, rezemat de gard şi uitându-se la berbecii din țarc, iar în bucătărie – o mulatră, care trebăluia ursuză, adâncită şi ea în gânduri. Mary plecase călare de dimineață, în vizită la o prietenă.

Era către sfârşitul unei lungi perioade de secetă şi ținutul se uscase ca iasca, pe sute de mile în jur, preschimbând terenul în mile şi mile de *scrub* încins de arşiță „pustiu ca-n palmă" sau acoperit cu tufişuri de buruieni uscate. În unele locuri mai existau şi petice cu iarbă bună de păscut, dar trebuia să te uiți de aproape ca să descoperi unde se vor fi găsind.

Tunsoarea oilor se terminase cu o zi mai înainte, dar prin ocoale se mai aflau un băiat negru, un muncitor de la fermă şi vreo şapte-opt tunzători şi trepăduşi, ca şi un căruțaş; toți erau adăpostiți în colibele pentru muncitori şi rămăseseră locului până după sărbători, să tundă oile răzlețite şi să termine curățenia generală. Bătrânul Peter şi un *jackeroo* plecaseră pe *run,* ca să se uite la un pârjol care se zărea dincolo de Sandy Creek.

Se brodise ca un *swagman*[12] să vină la fermă în dimineața aceea, în căutare de lucru apoi cerând ceva de mâncare. Faptul acesta l-a supărat pe Wall, aşa că l-a poftit să-şi ia tălpăşița. Se întâmpla pentru prima dată când un *swagman* era izgonit de la *station* fără să i se dea de mâncare.

Călătorul cu traista a luat-o pe cărare înainte cale de câteva mile, tot gândindu-se la necazurile lui, şi trecu

peste Sandy Creek. Scapără un băț de chibrit şi-l aruncă într-un ghemotoc de iarbă uscată, lângă o postață acoperită de bălării uscate care se întindea până la colinele acoperite tot cu iarbă uscată… şi se îndepărtă în grabă.

Ați văzut vreodată un pârjol în b*ush?* Nu limbile de flăcări întinzându-se vâjiind din vârf de copac în vârf de copac, ci focul de buruieni, şerpuind şi fâsâind pe o regiune plină de arbuşti cu lemn tare.

Întreaga regiune se acoperă cu un uşor fum albăstrui, aşa că nu mai ai cum să-ți dai seama în ce parte se îndreaptă incendiul. Noaptea îl vezi pe colinele îndepărtate aidoma străzilor iluminate din oraş. Vâjâie prin scorburile arborilor uscați, făcându-i să semene cu nişte coşuri de fabrică în amurg. Se cațără, atacând fiecare bucățică de coajă pe trunchiurile diferitelor specii de eucalipt – cu lemnul tare ca fierul – şi prăpădeşte ramurile. Şi, dacă nimereşte peste un grup de copaci recent descojiți, cu frunzele uscate încă atârnând pe crengi, focul va pârâi din cracă-n cracă – o imitație frumoasă a unui incendiu dintr-o pădure cu lemn moale. Pârjolul din *bush* parcurge sute de mile prin buruienile uscate, arzând iarba până la rădăcină, pârlind orice tufă, dar lăsând-o tot vie, căci tufărişul de eucalipt este cel mai greu de ucis. Unde nu există nici hățiş de arbori piperniciți şi regiunea pare stearpă pe multe mile, cum e drumul bătătorit, focul trece de-a curmezişul prin ea, devorând invizibile fire de paie, frunze colbăite, smicele şi țăndări de coajă de pe terenul răscopt de secetă. Auzi despre un incendiu aflat la mile întregi depărtare, iar a doua zi, călărind prin albia seacă a unui torent, auzi ceva sâsâind, trosnind şi vezi pârjolul care, ca un uşor fum albăstriu, înaintează aidoma şarpelui, în linii, drepte, linii curbe, lăsând în urmă buşteni cuprinşi de flăcări pe pământul înnegrit. Ați auzit vreodată un foc undeva unde pârjolul nu urma

să ajungă? Este ceva drăcesc în felul cum trosneşte şi sâsâie. Când boarea de vânt vine. să zicem, dinspre răsărit, focul goneşte în jurul potecilor dinspre apus, peste făgaşuri ferite – poate ajutat de o învolburare a vântului şi se iveşte pe culmea colinei, gata să se năpustească, la orice schimbare a direcției vântului, asupra fermelor, a postațelor cu grâu în pârgă, pe un front de multe mile.

Proprietatea unui *selector* poate fi apărată de un pârâu nisipos, ceva mai lat, în partea din față, şi de drumuri defrişate pe o lățime mai mare, în partea din spate, dar la orice oră din zi sau din noapte poți auzi un strigăt dinspre cea mai îndepărtată parte a terenului cultivat cu grâu şi atunci… „Oh, Doamne, grâul meu”…

Wall nu prea se sinchisea de pârjol. Oile se aflau, cele mai multe, departe pe un *run* unde se mai găsea ceva iarbă verde; iar malurile sterpe, abrupte, de-a lungul cursului de apă, erau cele mai potrivite paveze pentru a opri întinderea incendiului; numai de garduri trebuia să se îngrijească.

Dar către seară Mary sosi acasă, călărind în obişnuitul ei galop amețitor.

— Tată! îl strigă. Tată, adună oamenii şi trimite-i îndată! Pârjolul amenință din toate părțile ferma lui Ross şi are zece pogoane de grâu în spic şi nu e nimeni la fermă decât el şi Bob.

— De unde ştii? mormăi Wall. Apoi întrebă imediat, cuprins de o bănuială: Ai fost acolo?

— Drumul spre casă mi-era pe-acolo.

— Bine… Lasă-l pe Ross să-şi vadă de ale lui! rânji Wall.

— N-are cum face, tată! Luptă toți împotriva pârjolului, dar până mâine dimineață o să ardă tot, tot ce au, dacă nu li se vine în ajutor. Pentru Dumnezeu, tată, poartă-te creştineşte şi trimite-le oamenii! Gândeşte-te că e Crăciunul, tată! Doar nu vrei să vezi cum pârjolul mistuie totul la un vecin!

— Ba vreau! zbieră Wall. Aş vrea să-i văd pe toţi *selector*-ii din ţară cum le mistuie tot-tot pârjolul, până şi... până şi coşmelia de locuinţă. Du calul în ţarc şi intră în casă! Dacă cineva părăseşte ferma în noaptea asta, apoi nu mai are ce căuta înapoi! (Se referea la coliba unde erau adăpostiţi muncitorii.)

— Dar... tată...

— Du calul în ţarc şi intră-n casă! tună Wall.

— Nnnn... nu vreau!

— Cum?... Se repezi spre ea ca şi cum ar fi vrut să o smulgă din şa, dar fata îşi smuci calul la o parte.

— Stai! porunci bătrânul. Unde vrei să te duci?

— Să-l ajut pe Ross, zise Mary. Nu are pe cine trimite după ajutor.

— Atunci ia-ţi şi tu drumul ca frate-tău! urlă tatăl. Şi dacă o să-ţi mai arăţi vreodată mutra prin părţile astea, o să te izgonesc cu biciul de pe pământul meu!

— Plec, tată! mai rosti Mary şi se îndepărtă în galop.

IV.
PÂRJOLUL DE LA FERMA LUI ROSS

Ferma lui Ross era situată în colţul dintre poalele colinei şi pârâiaş. Pârjolul se prelinsese dinspre pârâu, dar coasta de aici a colinei era destul de bine defrişată şi oamenii reuşiseră să-l oprească acolo; totuşi focul se întinse dincolo de colină, lăţindu-se în sus şi în josul ei. Colina era acoperită cu *scrub* des şi iarbă uscată. Câmpul cu grâu se înălţa pe colină, iar de-a lungul coamei acesteia se afla o postaţă plină de hăţişuri, cu numai o îngustă potecă laterală între *bush* şi lunga întindere de iarbă uscată. Totul depindea numai de direcţia vântului. Mary zări pe Ross, pe doamna Ross şi

pe fata lor, Jenny, sus pe costişă, dincolo de gard, alergând cu disperare încoace şi încolo şi bătând focul cu târnuri făcute din lungi crengi verzi. Mary îşi lăsă calul slobod, dădu fuga în colibă şi se uită repede în jur, să găsească ceva cu care să se îmbrace în locul costumului de călărie. Văzu doar câteva rochii uşoare, de stambă imprimată. Intră atunci într-un şopron, care se brodi să fie chiar odaia lui Bob, şi acolo găsi o pereche de pantaloni şi o haină agățată pe perete.

Bob Ross, care lovea amarnic cu târnul de crengi marginea focului ce cobora de pe costişă spre dreapta lui, şi pe jumătate înăbuşit şi orbit de fum, se izbi de cineva care era prea înalt ca să fie taică-său.

— Ei, cine este? gâfâi băiatul, sufocându-se.

— Eu sunt, Bob, zise Mary, ridicând creanga cu care lovea focul.

Bob se holbă, împietrit. Era atât de uimit, încât aproape că uită şi de pârjol, şi de grâu. Bob nu era un neisprăvit… dar…

— Nu te zgâi aşa la mine, Bob, izbucni Mary. O să ne căsătorim, aşa că asta nu mai contează. Hai să salvăm grâul!

Nu era timp de pierdut. Adia acum o boare de vânt de peste colină, vânt uşor dar de ajuns pentru a întinde pârjolul spre ei. Odată, când avură timp să-şi mai tragă sufletul, Mary dădu fuga la pârâiaş, să ia o gamelă de apă. Opriseră linia focului de-a lungul întregului perete al colinei, unde o fâşie de granit roşu ieşea la suprafață până la gard, şi atunci crezură că lanul de grâu este salvat. Se adunară toți la un loc şi Ross găsi prilejul să vadă mai bine cine e bărbatul străin şi se holbă la Mary pe sub sprâncenele-i negre, stufoase. Mary, gâfâind şi căutându-şi respirația după eforturile făcute, îşi dădu seama de situație, exclamă doar un „oh!” şi fugi dincolo de potecă spre limba de granit. Simți o rafală de vânt şi se uită spre colină. Gardul dinspre *bush* se termina aici

într-un unghi, întâlnind un alt gard – de sârmă acesta – care se întindea până la cursul de apă. Până acolo se mai afla albia seacă, abia vizibilă, a unui torent, albie plină de ierburi şi buruieni uscate. Privind în sus, Mary văzu flăcările coborând repede pe colină. O luă la fugă înapoi, strigând:

— Veniți repede încoace! Pârjolul a trecut de stâncă!

Să ne întoarcem la *station.* Wall se foi în sus şi în jos până se mai răcori. Intră în casă şi se aşeză pe un scaun, dar degeaba. Îşi ridică privirea şi văzu pe perete portretul soției sale moarte. Poate că întreaga lui viață de până acum i-a trecut clipă cu clipă prin fața ochilor… dar povestea asta nu este un studiu de psihologie.

Pentru el nu rămâneau deschise decât două căi: sau să dea înapoi, sau să continue drumul pe care apucase, adică să se excludă din rândul oamenilor şi să rămână cunoscut ca „Wall cel josnic", „Wall cel meschin" sau „Nebunul de *squatter* Wall". Era un om greu de înțeles, posomorât, cu imaginație vie şi inteligență peste obişnuit. Ajunsese acum la marea criză a vieții sale ruinate. Se urcă în vârful unei movile de lângă locuință şi se uită la pârjolul de pe costişă, deasupra fermei lui Ross. Când coborî, văzu un călăreț descălecând în curte.

— Tu eşti, Peter?

— Da, boss{13}. Totul e-n ordine la garduri.

— Ai fost pân-la alde Ross?

— Nu. Totul trebuie să fie scrum la ora asta.

Wall păşi încoace şi-ncolo câteva minute, apoi se opri brusc şi strigă:

— Peter!

— Da, da! i se răspunse dinspre colibe.

— Scoate toți oamenii! zise Wall intrând în şopron de unde ieşi cu o şa în mână.

Pârjolul da năvală spre albia seacă a torentului, care abia se distingea. Asupra gardului viu se abătea o ploaie

de scântei care se prinseră de gard de două ori, dar de fiecare dată focul fu stins de lumea de acolo. A treia oară însă izbucni, pârâind în flăcări, de nu l-ar mai fi putut stinge nicio pompă de incendiu a pompierilor.

— S-a zis cu grâul. Am făcut tot ce-am putut, rosti Ross, aruncându-şi târnul înnegrit de flăcări. Se rezemă de un copac şi îşi acoperi ochii cu mâna plină de funingine.

În colțul acela grâul fusese semănat pe mici postațe. În pământul de acolo se găseau multe cioturi de arbori şi rămăseseră multe fâşii nearate, deoarece plugul trecuse pe lângă ele, de o parte şi de alta. Mary văzu o şansă în această situație şi se căță̆ra dincolo de gard, strigând:

— Vino-ncoace, Bob! Tot mai putem salva grâul. Domnule Ross, dărâmați gardul de ici până colo! se adresă apoi bătrânului, arătând un punct dincolo de buza pârjolului. Se năpustiră toți asupra terenului amenințat şi smulseră din rădăcini tulpinile de grâu care crescuseră printre buşteni. Focul sâsâia şi pârâia în jur, tot înaintând şi chiar când era gata să-i depăşească spre lanul întins printr-o fâşie unde nu ajunseseră să smulgă grâul, se auzi un strigăt, apoi un tropot de copite pe terenul pietros, şi Mary îl văzu pe tatăl său venind în goana calului pe cărare, în fruntea a vreo zece oameni. Scoase un țipăt de bucurie şi fugi spre colibă, de-a curmezişul lanului de grâu.

Wall şi oamenii lui săriră de pe cai, smulseră puieți verzi de tufe din jur şi după douăzeci de minute de bătălie crâncenă cu focul, recolta de grâu era salvată, cu excepția unei porțiuni de teren de vreun acru.

Când totul se sfârşi, Ross se aşează pe un butuc şi îşi lăsă capul în palme, în vreme ce umerii i se zguduiau în hohote de plâns.

Deodată simți o mână pe umăr; se uită în sus şi-l văzu pe Wall.

— Să ne dăm mâna, Ross.

Era Crăciunul.

Chiar şi peste ani, cei de-ai casei o lua peste picior pe Mary, tot necăjind-o. „Tare grăbită mai erai să îmbraci pantaloni bărbăteşti, nu-i aşa, Mary?”, „Şi unde mai pui că era chiar costumul de sărbătoare cu care Bob se ducea la întâlniri; nu era costumul ăla, Mary?”, „Îți venea ca turnat, nu-i aşa, Mary?”, „Acum ai mai încăpea în el, Mary?”

„Păi – îşi dădea cu părerea bătrânul Peter către nişte vechi prieteni, după ce chibzuise adânc – păi, nu este bine ca orice flăcău să-şi facă o idee despre talia nevestii chiar înainte de a se însura?”

Şi bătrânul Peter era pus la punct că nu se mai satură să tot îndruge măscări.

POVESTEA SACULUI DE PRIBEGIE

Forma şi modul de alcătuire a unui *swag*[14] australian fac din acesta cel mai comod mijloc din lume pentru a duce o greutate în spinare. Am datoria să afirm că mă pricep destul de bine la căratul poverilor. Am dus în braţe copii care, cred, reprezintă cea mai grea, cea mai incomodă şi cea mai copleşitoare povară din lumea asta pentru un bărbat sau un flăcăiandru. Domnul aibă-le-n pază pe mamele care robotesc într-ale gospodăriei (şi adesea fac, în plus, şi muncă de bărbat în *bush),* ţinând cu un braţ pruncul greu care ţipă cu gura până-la urechi. M-am cocoşat ducând buşteni la ferme, cărând pe ruptelea pari, corlate şi uluci de gard, scoase din făgaşe mocirloase, pline de bolovani (dar poate că pe atunci. eram mai fericit); am cărat lopeţi, răngi de fier, berbeci grei pentru demolări, câte zece-doisprezece izolatori (înşiraţi pe o funie de cânepă în jurul umerilor) – ca să nu mai pomenesc de ranița soldățească, lada cu crăpelniță, oala de fiert şi pintenii de cățărat – cocoțat ziulica-ntreagă de-a lungul unei linii de telegraf pe teren pietros, accidentat în Noua Zeelandă şi în locuri unde omul trebuie să-şi facă meseria cu o mână şi cu cealaltă să se ajute la cățărat; şi am luat parte la căratul în cârcă şi la trasul stâlpilor de telegraf peste coaste abrupte şi pereţi de stâncă, unde caii nu pot pătrunde. Am cărat un geamantan pe drumurile prăfuite, bătute de arşiță, când încă eram un ageamiu în

căutare de experiență. Întrebați pe orice actor în pană care trebuie să se bizuie pe papucii proprii ca să călătorească dintr-un oraş într-altul! O să vă spună cât de incomod se dovedeşte a fi un geamantan, mai ales dacă cel în a cărui cârcă e cocoțat se întâmplă a fi un ora zdrobit de durere. Am încercat metoda cu rucsacul – una dintre cele mai nesănătoase şi mai indicate metode de a provoca omului dureri; mi-am cărat catrafusele într-un sac mare de trei duble, aruncat pe umăr: pături, crăpelniță, bocanci de rezervă şi poezii, toate îngrămădite una peste alta. Am încercat să duc o povară aşezând-o pe cap, şi m-am căptuşit cu nişte cârcei care m-au ținut zile întregi la gât şi de-a lungul şirei spinării. Am purtat în minte o povară pe care se cădea s-o împart cu directori de reviste şi editori de cărți. La Londra am ajutat la căratul mobilei şi bagajelor până sus, la ultimul etaj, şi de la ultimul etaj până jos. Şi luni de zile am cărat *swag*-ul până-n fundul Australiei. Asta era viață, în ciuda mizeriei, sărăciei, nemerniciei, vitregiei sorții, ca şi în ciuda faptului că lumea ne socotea „vagabonzi". Asta era viața liberă, în mijlocul *oamenilor* din lumea întreagă!

Swag-ul australian s-a născut nu în altă parte, ci aici în Australia – această Mare Țară a Singurătății, a distanțelor nemaipomenite, a arşiței scânteietoare, țara lui încrede-te-n tine, a lui Nu-te-da-bătut, a lui Ajută-ți tovarăşul. Mormântul multora din tragediile şi comediile lumii aceştia – mormânt fie el măreț, fie oricum altfel. Țara unde omul care nu-şi găseşte o slujbă poate să-şi arunce în cârcă *swag*-ul în oraşul Adelaide şi s-o pornească pe potecuță, iar după ani să poposească într-o colibă de pe țărmul Golfului Australian, sau nimeni să nu mai audă de numele lui, ori să fie găsit un cadavru de poliția călare şi să fie înmormântat în *bush,* sau să nu fie găsit şi înmormântat niciodată – ce importanță mai are?...

Țara pe care o iubesc mai presus de toate țările, nu pentru că a fost bună cu mine, ci pentru că m-am născut pe pământ australian şi că străinul care a fost tatăl meu a murit muncind aici, în rândurile pionierilor australieni, şi pentru multe alte lucruri. Australia! patria mea! Chiar şi numai numele ei îmi pare o melodie. Domnul binecuvânteze Australia, de dragul marilor inimi din inima ei! Domnul s-o păstreze neprihănită de păcatele, minciunile sociale, batjocora, mercantilismul nemilos, ruşinile mârşave ale lumii vechi! Şi hărăzească-mi Cerul ca, dacă în timpul meu s-ar întâmpla ca fiii ei să fie chemați să lupte pentru apărarea tinerei sale vieți şi onoarei ei, eu să mor în primele rânduri şi să fiu îngropat în pământ australian.

Dar probabil că cele spuse de mine vor fi etichetate drept „sentimentalism fals, forțat, siropos" aici în Anglia, unde insipidul sentimentalism al music-hall-urilor şi aplauzele primite de acesta din partea mulțimii e ceva suficient să îmbolnăvească un om sănătos şi poate fi egalat numai de vulgaritatea music-hall-ului însuşi. Aşa că trec mai departe.

Pe vremea goanei spre terenurile aurifere s-a încercat rucsacul sau ranița cu băierile trecute peste piept, dar povara apăsa pe pieptul omului şi-i tăia respirația, iar omul are nevoie să aibă plămânii liberi la drum lung şi într-o atmosferă zăpuşitoare, fără o adiere de vânt. S-u încercat apoi metoda „ham de cal" sau stilul manta militară răsucită în bandulieră – adică sac încolăcit peste umăr şi petrecut apoi pe sub celălalt braț – dar s-a dovedit că ține prea cald pentru climatul australian şi stilul acesta a fost abandonat odată cu cizmele tip Wellington cu carâmbi înalți. Până de curând graficienii şi ziariştii australieni de la oraş – care ştiu tot atât de mult despre viața în *bush* pe cât ştie guvernul din Anglia despre viața în coloniile britanice în general – păreau să fie de părere că *swag*-ul în formă de „ham de cal" există încă, iar unii desenatori puneau deseori în mâna

swagman-ului şi un băţ, ca şi când omul ar fi fost un vagabond din lumea civilizată, cu un ochi spre curte, de teama câinilor. Că veni vorba, pesemne că graficienii englezi sunt convinşi că *bushman*-ul australian se naşte în cizme tip Wellington atât de lustruite, încât poţi să te bărbiereşti oglindindu-te în ele.

Swag-ul este compus de obicei dintr-o fâşie de foaie de cort sau dintr-o bucată de stambă (învelitoare pentru *swag* şi adăpost pentru vreme rea; în Noua Zeelandă se foloseşte muşama sau stofă în patru ițe, impermeabilă), din vreo două pături, îndeobşte, şi de preferință, albastre, pentru că această culoare ascunde murdăria mai bine de oricare alta (de aici şi numele de „albăstrica" pentru *swag),* iar miezul este compus din îmbrăcăminte diversă şi mici efecte de rufărie personală. Cum „faci" ori „răsuceşti" *swag*-ul: întinzi pânza de cort sau stamba pe jos, cu păturile în partea de sus; către celălalt capăt, la vreo douăzeci de inci de margine, aranjezi de-a curmezişul cămaşa şi pantalonii de rezervă, bine împăturiți, botinele mai uşoare, legate toc la toc cu şireturile, cărțile, pachetele cu scrisori vechi, fotografiile sau toate fleacurile pe care le ai şi vrei să le păstrezi, punga cu ace, ață, toc şi cerneală, petice de rezervă pentru pantaloni şi şireturi de ghete. Întinzi sau aranjezi grămada în aşa fel încât să se poată răsuci uniform odată cu *swag*-ul (unii împachetează grămada într-o față de pernă veche sau într-o bucată de pânză groasă), treci un pliseu peste pătură în toată lungimea, în ambele părți, încât să reducă suprafața *swag*-ului la, să zicem, trei picioare, astupi surplusul de la capăt cu un pliu interior peste grămăjoara de catrafuse şi apoi înfăşori totul către celălalt capăt, folosind genunchii şi mintea, astfel încât *swag*-ul să devină un obiect rezistent, compact şi artistic construit. Apoi, cu o bucată de vreo douăzeci de inci de la capătul liber, faci un pliu în interior, pe care îl tragi peste corpul *swag*-ului. Fac o propunere importantă: după forma şi consistența celor

aflate înăuntru, este indicată învelirea *swag*-ului cu o cârpă oarecare, dar capetele lui să rămână libere şi să fie împăturite în interior în formă de guler, fără să fie legate. Strânge *swag*-ul cu trei-patru cureluşe, după socoteala dumitale şi potrivit proviziei de cureluşe. De cureluşa din partea superioară a pachetului– pentru că *swag*-ul stă într-o poziție mai mult sau mai puțin verticală, fie că este cărat în spinare pe poteca pribegiei, fie că este lăsat jos lângă tejgheaua vrunei cârciumi, sau rezemat de pereții ori stâlpii verandei unei cârciumi – aşadar, de cureluşa superioară şi de cea inferioară sau de cea imediată deasupra ei, leagă strâns capetele curelei pentru umăr (de obicei este preferat un ştergar, fiind mai moale pentru umăr), haina punându-se pe deasupra *swag*-ului, la spate, sub cureaua acestuia. De cureluşa superioară, leagă băierile traistei – un săculeț de stambă cam de mărimea unei fețe de pernă în care găseşti săcotei de zahăr şi făină, pâine, carne, praf de copt şi sare – săculeț pe care, când porți *swag*-ul pe umărul stâng, îl aduci pe partea dreaptă a pieptului, făcând astfel cumpăna între *swag* şi traistă. *Swagman*-ul îşi poate arunca *swag*-ul într-o poziție aproape verticală de-a lungul şirei spinării, oricât de greu ar fi el, îl poate arunca de pe umeri fără să-i facă vânt, şi îl duce tot atât de uşor cum îți porți dumneata pardesiul. Unii *bushmen*-i îşi aranjează catrafusele cu atâta iscusință şi într-o asemenea ordine într-un fel de harnaşament şi doar cu ajutorul curelelor, încât sunt în stare să desfăşoare *swag*-ul în aproximativ un minut, să-i deschidă cataramele şi să-l întindă ca şi cum ar fi un sul de hârtie pentru tapetat pereții... şi patul e gata întins pe pământ, bocceluța cu bulendre servind drept pernă. De-a lungul pribegiei, *swag*-ul este totdeauna folosit drept scaun; e un scaun moale, aşa că pantalonii țin mai mult. Şi cum colbul este în majoritatea cazurilor fin şi mătăsos pe lungile poteci din fundul țării, bocancii durează şi ei uimitor de mult. Cincisprezece mile pe zi

este media de parcurs cu *swag*-ul în spinare, dar de mers trebuie să mergi după cum ai la dispoziție apa. Dacă cel mai apropiat puț forat sau cisternă cu apă se află la cinci mile depărtare, iar următorul punct cu apă la douăzeci de mile dincolo de primul, atunci dumneata poposeşti în prima noapte la apa aflată la cinci mile, iar mâine la cea de la douăzeci de mile. Iar dacă sunt treizeci de mile, trebuie să le parcurgi pe toate. Pribegia cu sacul în spinare este variat şi pitoresc exprimată în Australia, ca „a lua în cârcă albăstrica", „a pleca la plimbare cu Matilda", „a-şi arunca pe Matilda în cârcă", „a lua darabana în cârcă", „a pleca în căutare de lucru", „a-şi pune în funcție labele", şi „a pleca după şterpelit ceai şi zahăr". Dar cei mai mulți tunzători de oi, care pribegesc în căutare de lucru, îşi zic acum „voiajori" şi spun că „sunt pe drum sau cu *swag*-ul în cârcă".

Acesta este *swag*-ul australian. L-au purtat oameni din lumea întreagă – lorzi şi chinezi umili, sfinți şi martiri ai lumii noastre, ticăloşi, tâlhari şi ucigaşi, oameni şcoliți şi mocofani care nu ştiau nici măcar numele să şi-l iscălească, nobili care s-au bătut pentru Polonia şi ocnaşi care se bătuseră împotriva oamenilor, femei şi destule alte femei deghizate în bărbați. *Swag*-ul australian a ținut în inima lui scrisori şi ziare în toate limbile, onoarea marilor familii şi multe secrete naționale, hârtii care ar fi trimis la ocnă oameni buni cunoscuți, suspuşi şi respectați, şi dovezi despre nevinovăția unor oameni ajunşi nebuni prin temnițe, tragedii şi comedii ale vieții, averi şi hârtii care asigurau titluri şi averi, ori ultimii bănuți dintr-o avere pierdută, secrete vitale, fotografii de mame şi iubiri moarte, portrete de femei frumoase, vechi scrisori sfâşietoare scrise de mâini de mult dispărute şi manuscrisul transcris cu cerneală al multor cărți care ar fi putut ajunge celebre.

Greutatea unui *swag* variază de la cel relativ uşor, conținând o pătură şi o cămaşă curată, până la „regele

Alfred", cu cort şi tot ce mai trebuie, ajungând la o povară copleşitoare. Unii dintre vagabonzii de profesie, care se prefac doar că ar căuta de lucru, au mania să strângă, de pe la colibele *selector*-ilor şi tunzătorilor de oi, ca şi din tărăboanțele pentru gunoaie, jalnice grămezi de vechituri, care niciodată n-ar putea fi de folos nici lor, nici altora. Iată inventarul conținutului pe care îl avea *swag*-ul unui bătrân vagabond găsit mort pe potecă zăcând cu-fata în nisip, cu *swag*-ul înaintea lui şi cu brațele larg întinse în lături, ca şi când ar fi îmbrățişat mama țărână sau ai fi făcut, cu ultima lui mişcare, semnul crucii către cerul arzător:

Vechi cort putred, în zdrențe. Pătură albastră murdară, cârpită cu petice roşii şi bucăți de stambă. Jumătate de „pătură albă", acum aproape neagră, cârpită cu petice din materiale diferite, cusută cu o altă jumătate de pătură, roşie aceasta. Sac de trei duble, sfâşiat de sus până jos. Bucăți de pânză de sac. Parte dintr-o rochie. Două perechi de pantaloni putrezi din moleschin{15}. Un crac de pantalon. Spinarea unei cămăşi. Jumătate de vestă. Două haine din postav țesut de mână verzi, vechi şi putrede, cârpite cu petice de stambă înflorată. Pătură etc. Boccea mare cu petice aranjate după culoare, putrede toate. Gamelă găurită, conținând strună de undiță, hârtii, seu, ace, vată etc., cutii de marmeladă, flacoane de doctorii, aşchii din coajă de plută, înşirate pe o sfoară care să fie legată în jurul pălăriei, ca să îndepărteze muştele (semn de nebunie în *bush,* pentru că aşchiile de plută înnebunesc omul mai dihai decât ar face-o muştele). Trei ghete de mărimi diferite, toate pentru piciorul drept, şi un papuc pentru stângul. Ibric de cafea, fără coadă şi fără gurgui. Cană de tinichea de o litră, plină cu tot felul de resturi; cuțite şi furculițe rupte, cu mânere de lemn arse, linguri etc., adunate din lăzile de gunoi; şi multe cuie ruginite, pentru a fi folosite – cred – drept nasturi de haină.

Pânză de fierăstrău ruptă, ciocan, obiecte de faianță

sparte, vechi crăticioare, mic grătar ruginit, fără mâner, vechi pantofiori de copil, multe petice vechi de piele tăbăcită şi de piele crudă, o bucată de roman dintr-o colecție ieftină, dicționar englez, mutilat, carte de gramatică şi una de aritmetică, tabel aritmetic, carte de bucate, voluminos dicționar englez-diferite limbi străine, parte dintr-un volum de Shakespeare, carte în franceză, carte în germană, manual despre manierele elegante şi cum să faci curte unei fete. Pereche botine grele cu elastic, cu carâmbii crăpați şi scorojiți şi cu tălpile petic peste petic din bucăți de talpă, de cauciuc de la galoşi, din fier balot şi caiele, încât pingeaua ajunsese să fie groasă de doi inci, iar cizmele să atârne peste cinci pfunzi{16}. Dacă nu mă credeți, duceți-vă la muzeul din Melbourne unde, într-o vitrină la loc de cinste, puteți vedea o pereche asemănătoare de botine – poate aceeaşi pereche – cu eticheta: „Un exemplu al industriei coloniale". În inima *swag*-ului se găsea o pungă de zahăr, strâns legată la gură cu o coardă de bici, în care se mai afla o cămaşă veche, răsucită foarte strâns şi înfăşurată de nenumărate ori cu o frânghie de uscat rufele pe care, presupun, o ducea cu el ca să aibă cu ce să se spânzure în cele din urmă, dacă i-o veni pofta să facă aşa ceva. Cămaşa era răsucită în jurul unui pachet de fotografii vechi şi scrisori aproape ilizibile – una din partea unei femei care fusese, vizibil, o văduvă sensibilă şi care declara în scrisoare că nu are de gând să se recăsătorească şi că s-a săturat de căsătorie şi că are destul de robotit, frângându-şi degetele ca să-şi țină o familie, fără să mai fie obligată să țină şi un al doilea bărbat. Răspunsul ei era „definitiv şi pentru totdeauna" şi nu era nevoie să mai vină la ea ca să o ducă cu preşul. Dacă mai vine, îl asmute pe Satan asupra lui. „Satan" era un câine, presupun.

Scrisoarea începea cu „Dragă Bill", ca şi celelalte. Plicuri nu erau. Scrisorile nu erau trimise dintr-o localitate precizată, aşa că nu exista niciun mijloc ca cel

mort să fie identificat. Poliția l-a îngropat sub un eucalipt, iar un tânăr din poliția călare a scrijelit pe copac cuvintele:

Pentru pomenirea lui
BILL
care a murit

PETER AL LUI MIDDLETON

I.
PRIMUL NĂSCUT

*S**quatter*-ul care trudeşte din greu poate fi găsit în Australia tot atât de des ca şi micul fermier care trudeşte din greu. *Squatter*-ul australian nu este totdeauna acel puternic rege al linii, pe care scriitorii englezi şi americani ca şi alte persoane greşit informate şi-l închipuie a fi. Creşterea animalelor depinde, în cel mai bun caz, de jocul norocului. Depinde, în primul rând, de cum e vremea, iar aceasta nu depinde de nimic, cel puțin în provincia New South Wales.

Joe Middleton era unul dintre acei *squatter-i* care trudeau din greu. *Station*-ul lui era la o oarecare distanță spre apus de cea mai îndepărtată graniță atinsă de coloniştii obişnuiți, oploşiți mai de curând. *Run*-ul lui se limita, pe vremea povestirii noastre, la vreo şase mile pătrate, iar numărul vitelor era proporțional cu suprafața de păşunat. Alături de Joe munceau fratele său Dave, apoi un ins de etate mijlocie, cunoscut sub numele de „Peter al lui Middleton” (care se afla în slujba familiei Middleton din vremurile despre care Joe de-abia îşi mai putea aduce aminte) şi un bătrân cioban indigen, cu nevastă-sa şi doi copii.

Era în primul an al căsătoriei lui John. Se însurase cu o fată foarte obişnuită, în măsura în care fetele australiene sunt obişnuite, dar în ochii lui fata era un înger. Chiar că o adora.

Într-o după amiază zăpuşitoare din toiul verii, toți cei ce munceau la *station,* cu excepția lui Dave Middleton, se strânseseră în fața uşii casei; se citea pe chipurile lor grave că este vorba de ceva neobişnuit. Parcă toți aşteptau ceva sau pe cineva dinspre câmpie. Bătrânul cioban negru, care asculta concentrat, cu capul înclinat înainte, îşi îndreptă brusc trupul şi strigă:

— Aud şareta. Ba o şi văd.

Țineți minte că negrii noştri australieni nu vorbesc totdeauna păsărească aceea care li se pune în cârcă de către scriitorii de poveşti.

Doar la câtăva vreme după ce negrul Bill rosti aceste cuvinte, ceilalți, albii – sau, mai corect, brunii – putură vedea, sau măcar auzi, vehiculul ce se apropia. În cele din urmă, departe, printre trunchiurile merilor pădureți australieni, văzură şareta apropiindu-se; şi, cu cât se apropia, cu atât era mai vădit că zbura cu o viteză amețitoare, caii galopând întins tot timpul, în vreme ce şareta. Înclinându-se când pe o roată, când pe cealaltă şi hurducându-se când peste o rădăcină, când peste un bolovan, părea aidoma unei ființe pe care au apucat-o năbădăile. În şaretă erau doi inşi. Unul dintre ei era mătuşa Palmer, o cumătră voinică, de vârstă mijlocie (care uneori o făcea şi pe moaşa), iar celălalt era Dave Middleton, fratele lui Joe.

Şareta fu trasă până în fața uşii, aproape cu aceeaşi viteză, şi oprită atât de brusc încât doamna Palmer îşi pierdu echilibrul, izbindu-se de partea dinapoi a calului. A fost imediat ajutată să coboare şi, după ce şi-a mai căpătat ceva răsuflare, o urmă pe negresa Mary în dormitor, unde tânăra doamnă Middleton zăcea în pat, arătând foarte palidă şi îngrozită. Calul, care fusese mânat cu atâta cruzime, tot mai gâfâia, când apăru o

nouă şaretă, venind tot în goana cailor. Căruța aducea pe bătrânii Middleton doamna şi domnul, care locuiau tihniți într-o mică fermă, nu prea departe de locul unde se afla familia Palmer.

Imediat după ce o ajutase pe doamna Palmer să coboare, Dave Middleton sări şi el jos din şaretă şi, încălecând pe un cal odihnit care-l aştepta gata înşeuat în curte plecă prin hățiş într-o altă direcție decât cea dinspre care venise.

La o jumătate de oră după cele întâmplate, Joe Middleton se întoarse acasă, cu calul aproape mort de atâta goană. Auzind tropotul, maică-sa îi ieşi în întâmpinare şi el o întrebă înfrigurat:

— Cum se mai simte?

— Ai dat de doctorul Wild? îl întrebă mama.

— Nu, lua-l-ar dracu! exclamă Joe încruntat. Îmi promisese pe cinstea lui că o să vină-ncoace miercuri şi să rămână aici până când Maggie se va simți bine de tot. Şi uite că a plecat de la familia Dean… naiba ştie încotro. Cred că s-a dus să se îmbete. Maggie ce face?

— Acum a trecut totul. Copilul s-a născut. E băiat; dar mama e foarte slăbită. Dave a adus-o la țanc pe doamna Palmer. E mai bine să-ți spun de la început că doamna Palmer zice că dacă n-aducem un doctor chiar în noaptea asta, biata Maggie nu mai rezistă.

— Dumnezeule! Şi eu ce trebuie să fac? strigă Joe, plin de disperare.

— Mai este vreun doctor prin apropiere?

— Nu. Mai e doar unul la B…; sunt patruzeci de mile până acolo. Dar şi ăsta zace la pat cu piciorul rupt de la un accident cu cabrioleta. Unde-i Dave?

— S-a dus la cârciuma lui Black – răspunse ciobanul. Unul dintre băieții doamnei Palmer i-a spus că parcă cineva ar fi zis că doctorul Wild era acolo săptămâna trecută. E la cincisprezece mile de aici.

— Asta-i singura speranță care ne-a mai rămas! exclamă Joe mohorât. De ce n-oi fi dus-o eu pe Maggie

cu o lună de zile mai înainte într-un loc mai civilizat?

Doctorul Wild era un tip de om foarte bine cunoscut printre locuitorii *bush*-ului din New South Wales şi, deşi medicii nu-l recunoşteau, înfierându-l ca fiind un şarlatan, competența lui era notorie. Oamenii hățişului aveau mare încredere în el şi de multe ori străbăteau călare distanțe de necrezut pentru a-l aduce la căpătâiul unui prieten bolnav. Bea înfiorător, dar rareori nu mai era în stare să trateze un pacient; uneori i se năzărea, totuşi, să refuze cu încăpățânare de a se duce la o persoană bolnavă şi atunci nici dracul nu l-ar mai fi putut face pe doctor să se clintească din loc. Dar în ciuda tuturor acestor cusururi, era un om generos, fapt care, fără îndoială, putea fi confirmat prin jurământ de nenumărați localnici recunoscători din *bush*-ul atât de singuratic.

II.
SINGURA SPERANȚĂ

Se lăsa noaptea, dar în starea tinerei femei nu interveni nicio schimbare; şi niciun semn că ar putea fi găsit un doctor. Mulți crescători de vite de la *station*-urile mai apropiate, care auziseră că Joe Middleton are necazuri, puseseră şaua pe cal şi galopaseră fără speranță în lung şi în lat în căutarea unui doctor. Fiind în general oameni care nu prea ştiu ce-i boala, *bushmen*-ii o socotesc drept o treabă foarte serioasă chiar când se manifestă în cea mai blândă formă. Important este, însă, faptul că tragerea lor de inimă ținteşte totdeauna partea practică, acolo unde ea poate fi găsită. Odată, când se găsea pe *run* în căutarea unei vite răzlețite, Joe Middleton fusese trântit rău de tot de

cal. Galopurile ameţitoare care au avut loc în urma acestei întâmplări – calul venise acasă singur şi cu şaua goală – până când călăreţul a fost adus în patul lui şi pus sub îngrijirea unui medic, a fost un eveniment extraordinar chiar pentru *bush*.

Înainte de a sosi vremea când se putea socoti ca posibilă reîntoarcerea lui Dave Middleton, oamenii de la *station* îl căutau înfrigurați cu privirea, cu excepția negrului şi a celor doi băieți care plecaseră să bage oile în țarc.

Pâlcului de oameni i se adăugase şi Jimmy Hewlett, bouarul, care tocmai venise cu un colac de sârmă pentru gard şi cu provizii pentru Middleton. Jimmy stătea în lumina lunii, cu harapnicul în mână, tot atât de preocupat ca soțul, străduindu-se să calculeze în minte, exact, timpul necesar ca Dave să se ducă şi să se întoarcă, ținând seama de distanță, de obstacolele din cale şi de puterea calului.

Dar ora, socotită ca cea potrivită pentru înapoierea lui Dave, sosi fără Dave.

Moş Peter (cum i se zicea îndeobşte, deşi omul nu era chiar bătrân) sta în picioare alături, posac ca totdeauna, cu pălăria trasă peste sprâncene şi ochi, nevăzându-i-se din față nimic decât barba neagră, tăiată orizontal, din străfundul căreia ieşeau nori de fum dintr-un tutun foarte tare, produsul unei pipe de lut, scurtă, neagră.

Aproape toți pierduseră speranța să-l vadă pe Dave înapoindu-se în noaptea aceasta, când Peter îşi luă tacticos, încet pipa din gură şi mormăi:

— Vine…

Apoi îşi vârî din nou luleaua în gură şi continuă să pâcâie.

Toți îşi ciuliră urechile dar niciunul nu auzea vreun zgomot.

— Urechea ta trebuie să fie foarte sensibilă pentru vârsta pe care o ai, Peter. Noi nu auzim că vine Dave, comentă Jimmy Howlett.

— Câinele lui aude, răspunse Peter.

Pipa fu din nou scoasă din gură şi muştiucul ei ciuntit se îndreptă spre câinele lui Dave pentru paza vitelor. Dulăul se ridicase în picioare lângă cuşcă, cu urechile ciulite şi privind plin de nerăbdare în direcția dincotro stăpânul lui era aşteptat să apară.

În curând se desluşi limpede un tropot de copite.

— Aud doi cai, exclamă agitat Jimmy Howlett.

— E numai unul, zise molcom Peter.

Trecură câteva clipe şi un călăreț singur apăru către sfârşitul din depărtare al câmpului.

— E doctorul Wild călare pe calul lui Dave, strigă Jimmy Howlett. Dave nu călăreşte aşa.

— E Dave, zise Peter.

Îşi vârî apoi pipa în gură, mai posac decât oricând.

Dave ajunse în curte, aruncându-se obosit jos din şa, şi rămase tăcut lângă cal, fapt care nu prevestea nimic bun.

Joe Middleton nu zise nimic. Se trase mai la o parte. Pe chip i se citea o cumplită deznădejde.

— Nu-i acolo? i se adresă în cele din urmă lui Dave Jimmy Howlett.

— Ba-i acolo, răspunse Dave iritat.

Nu era răspunsul aşteptat, dar nimeni nu părea surprins.

— Beat? întrebă Jimmy.

— Da.

Atunci Peter îşi scoase din nou pipa din gură şi rosti o singură vorbă:

— Cât?

— Ce dracu vrei să întrebi? bombăni Dave. a cărui răbdare cu siguranță că fusese greu şi mult pusă la încercare de mult priceputul, dar şi prea beţivanul doctor al *bush*-ului.

— Cât de beat, explică Peter calm.

— Groaznic de beat, orb de beat, animalic de beat, mort de beat, blestemat de beat, dacă asta vrei să afli!

— Şi ce-a zis doctorul? mai întrebă Jimmy.

— A zis că-i bolnav, că are lumbago şi că nu s-ar deplasa nici pentru regina Angliei. Zicea că şi el trebuie doctoricit. Afurisit să fie! Nu mai pot să vorbesc despre el.

— L-aş doctorici eu! mormăi amenințător Jimmy, târând prin iarbă lungul său harapnic pentru mânat boii şi scuipând cu dispreț.

Dave îşi întoarse capul şi se îndreptă spre Joe, care discuta înfrigurat cu maică-sa în uşa bucătăriei. Le povesti că o oră întreagă a încercat să-l convingă pe doctorul Wild să vină încoace şi că înainte de a părăsi cârciuma. Black i-a promis solemn să-l aducă pe doctor imediat ce acesta nu se va mai încăpățâna.

Atunci se auzi un geamăt slab din camera unde se alia bolnava, mânat de glasul mătuşii Palmer, care o striga pe doamna Middleton. Aceasta se duse imediat în casă.

Nimeni nu băgase seamă că Peter dispăruse, dar îl văzură ieşind imediat din ocolul vitelor, ducând de căpăstru singurul cal odihnit care mai rămăsese. Jimmy Howlett se uită la el cu mai mult interes. Peter puse pe acest cal şaua de pe calul lui Dave, apoi intră în odaia de lângă bucătărie care era cămăruța lui de culcare; ieşi apoi repede din cămăruță, în mână cu un revolver înspăimântător la vedere, şi examina la lumina lunii butoiaşul cu gloanțe, în fața tuturor. Aceştia îşi închipuiră o clipă că omul şi-a pierdut mințile. Bătrânul Middleton se piti imediat după Howlett, iar negresa Mary, care venise la butoiul din colț să ia un polonic de apă, scăpă polonicul din mână şi dădu buzna în casă. Unul dintre băieții negri se apropia agale în clipa aceea; dar îndată ce ochiul său ager recunoscu arma, dispăru de parcă l-ar fi înghițit pământul.

— Ce blestemăție îți trece prin minte, Peter? întrebă Jimmy.

— Mă duc să-l aduc, răspunse Peter care, după ce îşi

curăți cu grijă pipa şi o vârî într-o pungă de piele agățată la centură, încălecă şi plecă în galop uşor.

Jimmy se uită după el până când calul dispăru la marginea câmpiei. Apoi încolăci lungul harapnic pentru boi până când arătă ca un şarpe adormit, după care împinse în mijlocul colacului de frânghie codirişca de pin cu micul ei vârf ascuțit, ca şi cum ar fi vârât o spadă în teacă şi rosti cu un ton de absolută convingere:

— O să-l aducă!

III.
DOCTORUL WILD

Peter spori gradat viteza calului prin poteca accidentată din hățiş până, ajunse la galop întins. Avea de parcurs zece mile până la drumul principal şi apoi încă cinci pe acest drum, până la cârciuma lui Black.

Cu câtva timp înainte de plecarea lui Peter, atmosfera devenise foarte înăbuşitoare şi apăsătoare. Geana neagră a unui nor de furtună se ivise spre răsărit şi totul anunța apropierea unei vijelii cu fulgere şi trăsnete. Şi nu peste mult furtuna se dezlănțui. Înainte ca Peter să fi străbătut şase mile din drum, norii se rostogoliră peste pământ, acoperind luna şi o vijelie tipic australiană se abătu asupra ținutului cu o ploaie torențială, fulgere orbitoare şi tunete de se cutremura pământul. Peter călărea întins, oprindu-se doar din când în când pentru ca fulgerul să-i desluşească poteca dinainte.

Cârciuma lui Black sau – după cum pretinde firma – „Oficiu poştal şi magazin general" se afla, cum am mai spus, la cinci mile mai departe de punctul unde poteca dinspre *station*-ul lui Middleton dădea în drum. Clădirea

era în stilul obişnuit al construcţiilor din *bush.* La vreo două sute de yarzi de pârâul care traversa drumul ceva mai departe se ridica un fel de staul construit din scânduri şi coajă de copac destul de mare ca să corespundă cerinţelor unei cârciumi din *bush.*

Poate că cititorului nu-i vine să creadă că o cârciumă cu rachiu prefăcut poate fiinţa aşa, la vedere, şi de multe ori fără autorizaţie, la un drum naţional principal pe care se văd mereu trecând poliţişti călări. Dar, vedeţi dumneavoastră, poliţiştilor călări li se face sete aidoma celorlalţi oameni; în plus, ei pot totdeauna să-şi potolească gratuit setea la aceste localuri; şi iată că cititorul este pregătit să afle că în noaptea aceea doi cai soldăţeşti erau adăpostiţi în grajd, iar doi poliţişti erau adăpostiţi în camera din spate a cârciumii, dormind duşi ca efect al paharelor cu băutură de proastă calitate, dar tare.

Doctorul Wild era un om înalt şi slab. Avea chip de hârcă, păr negru, sprâncene negre stufoase, nas coroiat şi ochi ca de vultur. Nu dormea niciodată la băutură; când se apuca de băut stătea pe un scăunel cu trei picioare în faţa focului. Ţinea genunchii strânşi în sus, cu tălpile petrecute pe după picioarele din faţă ale scăunelului, o mână odihnindu-i-se pe un genunchi şi cu cotul celeilalte mâini (în care îşi sprijinea bărbia) ţinut pe celălalt genunchi. Se uita extrem de atent la foc unde fierbea o cratiţă neagră care emana un miros usturător de buruieni. Era ceva sinistru să-l vezi pe doctor cum îi cade lumina roşie a flăcărilor pe chipul ca de pasăre de pradă, cu ochi scânteietori. Ar fi putut fi Mefistofeles supraveghind pregătirea vreunei fierturi drăceşti.

Stătuse aşa câtăva vreme, fără să mişte un deget, când uşa se deschise brusc şi Peter al lui Middleton, cu apa curgând şiroaie de pe el, apăru în cameră. Doctorul îşi îndreptă ochii negri, sfredelitori către musafirul nepoftit (care se uita tăcut la el), îl privi o clipă şi apoi

întrebă calm:

— Pe cine dracu' cauți?

— Pe dumneata.

— Şi de ce mă cauți?

— Să vii pân-la nevasta lui Middleton. I-e rău, zise liniştit Peter.

— Nu viu! urlă doctorul. Am, adus până acum pe lume destui hoți de cai. Apăi dacă mai vrea să vină unul, ducă-se dracului din partea mea. Şi acum, cară-te!

— Nu-ți ieşi din balamale, zise Peter liniştit. Hoțul de cai a venit pe lume şi, ca să ştii, era cât p-aci s-o ucidă pe maică-sa. Dacă nu-ți iei cutia de doctorii şi nu vii cu mine, jur pe Dumnezeul ăl mare că am să…

La vorbele acestea scoase revolverul şi-l ținti spre capul doctorului. Apariția revolverului avu darul să-l trezească subit pe Wild. Se ridică în picioare, îl privi o clipă mustrător pe Peter şi rosti încet şi convins:

— Bine. Dacă situația e atât de serioasă, recunosc şi eu că trebuie să viu.

Cum Peter era de aceeaşi părere, doctorul Wild începu să-şi pregătească farmacia portativă. Mai târziu a explicat, în unul dintre momentele sale de trezie, că, după câte îşi aminteşte, pistolarul nu l-a înspăimântat, ci „i-a adus aminte de cele trăite de el, mai demult în California şi ce fel de om ar fi putut ajunge", zicea el, spunând apoi că „mai curând a simțit cum i se moaie inima şi prin fața ochilor i-au trecut ca un fulger vechile tablouri"; şi-a adus aminte de vremurile când a strecurat trei pilule de plumb în „sticletele" care făcea cu ochiul unui pripăşit de curând, aşezat în spatele lui (al doctorului) care povestea o poveste adevărată şi cum l-a obligat pe zisul „sticlete" să plătească o sută de dolari ca să-i extragă zisele pilule.

Nevasta lui Middleton este acum bunică.

Peter s-a stins aşa cum se sting cei de teapa lui; a fost găsit mort pe priciul pe care dormea.

Bietul doctor Wild a murit într-o colibă de ciobani la Pârâurile Seci. Ciobanii (oameni albi) l-au găsit „gol cum îl făcuse maică-sa şi cu pielea pe jumătate arsă de soare”, repezindu-se mereu la nişte şerpi imaginari, într-un luminiş defrişat, numai ţărână, într-o zi toridă, în flăcări.

În următoarele trei zile stăpânului colibei i-a fost dat să trăiască nişte întâmplări stranii în legătură cu doctorul Wild; chiar după ani obişnuia să le povestească, printre pufăiturile din lulea, calm şi solemn, ca şi când povestea ar fi fost mai curând spre cinstea doctorului decât altminterea. Ciobanii au trimis după poliţie şi un doctor, şi au trimis vorbă şi lui Joe Middleton.

Doctorul Wild era conştient că i se apropie sfârşitul. Întrevederea lui cu celălalt medic este semnificativă. „Ei, acum ţi-ai dat seama cât de departe am ajuns”, i-a spus la terminarea consultaţiei; „mi-ai adus rachiul?” Celălalt medic i-l adusese. Joe Middleton a sosit cu trăsura descoperită, cu bănci pe margine, aşternută cu cele mai moi saltele găsite la *station.* În inocenţa lui, mai adusese vreo duzină de sticle cu apă minerală. Doctorul Wild i-a strâns încet mâna lui Joe şi, niţeluş mai târziu, „a trecut dincolo” (cum ar fi zis,) murmurând „ceva care părea o poezie”, într-o limbă necunoscută. Joe l-a adus pe mort acasă la *station.* „Pe cine-aduce patronul?” întrebară tunzătorii de oi, când văzură trăsura apropiindu-se foarte încet şi pe patron mergând pe jos, în faţă, lângă cai. „Pe doctorul Wild”, zise unul care muncea la *station.* „Descoperiţi-vă!” L-au înmormântat cu toată cinstea obişnuită în lumea *bush*-ului şi i-au dăltuit numele pe o placă de eucalipt albastru – lemn care putrezeşte greu.

VAGABONZI

O baracă dreptunghiulară cu pereți din scânduri gri-albastre din eucalipt cu lemn foarte tare, cioplite cu securea la capete şi aşezate orizontal între stâlpi rotunzi din trunchiuri de pomi tineri; acoperiş înalt din veşnica tablă galvanizată. Un morman uriaş de gunoaie se înalță la vreo doi coți în dreapta uşii, care se deschide în mijlocul unuia din pereții laterali; poate fi peretele din față sau cel din spate – nimic nu poate decide care. Două şiruri suprapuse de priciuri grosolane, se întind de-a lungul a trei laturi din interior. Cameră de dormit, mâncat, bucătărit şi jocuri de noroc pentru treizeci de oameni, pe o suprafață de vreo optsprezece picioare pe patruzeci.

Trepăduşii casei şi tunzătorii foloseau baraca în comun pe timpul tunsorii. Către centrul încăperii se întindea o masă compusă din pari înfipți în pământ, cu stinghii transversale între ei, pe care sunt fixate lăturoaie, cu partea rotundă în jos şi suprafața netedă în sus, oferind câteva locuri mai orizontale pentru farfuriile de supă; de fiecare parte a mesei se află prăjini strâmbe, necojite, sprijinite pe capre scurte, ca să servească drept laviță. Prăjinile sunt netede, prin frecare, în dreptul locurilor mai orizontale de pe masă. Podeaua este plină cu tot felul de gunoaie: vechi baloturi de lână, ziare, bocanci, pantaloni pentru tunsoare făcuți ferfeniță, aşternuturi grosolane etc., aruncate de pe

priciurile cotrobăite în căutarea unor obiecte de negăsit – semn al unei plecări vesele şi nerăbdătoare, cu ordinele de plată în buzunar, când se termină treaba şi baraca e părăsită.

Spre apus se află un stăvilar, zăgâzuind o fâşie lată de apă tulbure, puțin adâncă, în care stau în picioare copaci uscați.

Mai departe, de-a lungul cursului de apă în sus, în hățiş se ridică un şopron pentru tunsoarea oilor – un schelet din stâlpi grosolani cu acoperiş din buruiene. Acest soi de şopron are avantajul de a fi mai răcoros decât cel cu acoperiş de tablă. Nu te apără de ploaie, dar tunzătorii nu lucrează în anotimpul ploios. Tunsoarea oilor, chiar pe o vreme doar numai puțin umedă, este socotită drept calea cea mai sigură şi mai rapidă de a te căptuşi cu cel mai urât soi de reumatism. Podeaua este acoperită cu gunoaiele căzute de la acoperiş, iar ici şi colo mai vezi aruncată câte o pereche de foarfece ruginite. Câteva găleți cu catran uscat atârnă agățate de pari, prinse în piroane. Strunga este foarte neregulată pe jos şi trebuie să dea mult de furcă la măturat. Țarcurile sunt mărginite de pari rotunzi, strâmbi, înfipți în pământ în linii neregulate; întreaga construcție aminteşte de stilul „casă de păpuşi” din copilăria noastră.

În față se află magazia de lină, construită toată din tablă galvanizată, care răsărea orbitor de strălucitoare în inima *scrub*-ului, într-o zi toridă, scânteietoare de soare. Ierte Domnul păcatul celui ce a inventat tabla galvanizată şi al lacomului de bani care a introdus-o în Australia, pentru că nu s-ar fi putut găsi un mai nepotrivit material de acoperişuri într-o țară cu atâta arşiță.

Montajele pentru spălatul linii, fierberea săpunului şi balotatul mărfii sunt ceva mai sus de dig. „Casa guvernamentală” se află la vreo milă de aici şi nu este altceva decât o coşmelie din *bush.* Acest post aparține

unei societăți. Şi societatea aparține unei bănci, iar banca aparține, în majoritatea cazurilor, Angliei.

Scrub de *mulgă*[17] de jur împrejur şi, în mijlocul lui; pete de nisip roşcat acolo unde ar fi trebuit să fie iarbă.

E ajun de An nou. Vreo cinci, şase drumeți au poposit la baracă. Au nevoie de acest popas pentru că sunt douăzeci de mile de şes acoperit cu tufişuri de *gaiac*[18] de aici şi până la minele statului, spre răsărit; şi vreo optsprezece mile de drum greu, nisipos defrişat spre nord-vest, până la prima apă în această direcție. Cu excepția unuia, oamenii nu par la ananghie. Cel puțin nu în sensul în care era folosit de *swagmen*-ii din acele vremuri. Cel mai nenorocos din acel grup avusese trei săptămâni de lucru la o stână, în sezonul trecut, şi probabil că grupul dispunea de vreo cinci lire sterline. Toți sunt tunzători, sau cel puțin zic că sunt. Unii din ei sunt, poate, doar nişte „bărbieri".

Aceşti oameni au un fel de speranță fermă că vor mai întâlni alți vagabonzi şi se vor angaja undeva toți pentru tunsul oilor; dar principala lor grijă este să viețuiască până la viitoarea tunsoare. Pentru aceasta este nevoie să vagabondeze în căutare de crăpelniță şi să respecte regula– devenită aproape tradiție mitică – adică: o pintă de făină, o bucățică de carne, ori zahăr şi ceai, ca şi să respecte bunăvoința bucătarilor, magazionerilor şi paznicilor călări de la hotare. Poți conta să primeşti de-ale gurii numai *o dată* din acelaşi loc; după ce ai primit trebuie să pribegeşti altundeva. Dacă nu poți face rost imediat ar trebui să-ți iei tălpăşița, dar într-un stomac hămesit există multă energie. Dacă faci rost de o provizie suplimentară, poți sta locului o zi acordându-ți un răgaz. Ca să trăieşti, trebuie să mergi. Încetarea mersului înseamnă moarte.

O excepție în acest grup este un nenorocit printre nenorociții *bush*-ului. Ar părea mai potrivit undeva pe teritoriul Sydneyului. Zace pe un fund de ladă din tablă galvanizată, cu o ruptură dintr-o pătură albastră drept

pernă. E îmbrăcat cu un tricou albastru de bumbac, o pereche de pantaloni foarte vechi şi foarte zdrenţuiţi şi încălţat cu un bocanc şi un papuc. A găsit papucul la ultima stână, iar bocancul în lada de gunoi de aici. Când s-a dus şi ultima lui pereche de încălţăminte a mers pe jos o sută şi cincizeci de mile cu labele picioarelor în nişte petice de pânză de sac de la un vechi balot de lână, petice pungălite grosolan cu o sfoară. Nici pomeneală de petic sau încercare de cârpeală pe undeva pe straiele sale; asta e semn rău, Când un *swagman* renunţă să-şi mai cârpească îmbrăcămintea ori să-i pună petice, starea lui e fără speranţă, *Swag*-ul acestei excepţii printre ceilalţi era compus din ruptura de pătură mai sus pomenită, făcută sul şi legată cu fâşii de zdrenţe. Nu avea bidon; îşi căra apa într-o oală de fiert; şi cum se descurca fără un săculeţ, asta numai el poate şti. A citit fiecare petic de hârtie din jur şi acum zace într-o rână, cu faţa la perete şi cu un braţ aruncat pe după cap; tricoul este rulat în sus pe burtă şi lasă pielea dezgolită de la şale până la subsuori. Chipul îi era posomorât şi aspru, ochii mici şi vicleni, iar fruntea joasă îi era brăzdată de riduri urâte, în linie dreaptă. Vorbeşte puţin şi rămâne încruntat cea mai mare parte din timp – bietul de el. Trebuie să fi fost, sau cel puţin *pare* să fi fost alt fel de om în condiţii mai bune.

Un foarte bolnav ageamiu zace pe unul dintre priciuri. La această epavă se uită cu mare interes un scoţian din Bourke, blond-roşcat, arătând cam nătâng; este atent la fiece mişcare de parcă până acum nu ar mai fi văzut om bolnav. Oamenii stau tolăniţi pe priciuri sau la umbra barăcii şi se odihnesc, şi citesc toate peticele de hârtie murdare şi hărtănite pe care le mai pot găsi scormonind prin gunoi, şi dorm, şi se trezesc scăldaţi de năduşeală, şi mormăie împotriva zădufului.

Chiar *este* zăpuşeală şi două pisici de-ale tunzătorilor – una neagră şi cealaltă albă – s-au cocoţat pe priciurile de sus; limbuţele roşii le atârnă afară din gură şi ele

gâfâie ca nişte căţei. Pisicile acestea trăiesc bine în timpul tunsorii şi îşi duc viaţa cum pot în restul anului – aşa cum îşi duc viaţa şi trepăduşii de pe lângă casă. Parcă se bucură când soseşte vreun călător. Devin mai familiare. Se încovrigă şi se furişează, pline de afecţiune, printre picioarele mesei şi picioarele oamenilor, torc, ţin cozile sus în formă de catarg şi asistă la pregătirea mesei cu interes pisicesc şi aprobare, privind cu toată bucuria şi toată mulţumirea cu care poate privi bucătăreala o pisică. Dumnezeu ştie de câte glezne obosite, prăfuite, fără ciorapi se vor fi frecat ele în viaţa lor.

Din când în când, câte un ins îşi ia săcoteii pentru merinde şi se duce până departe la *station* pentru un pic de făină, ori carne, ori ceai, ori zahăr, alegând ora când, probabil, fermierul este plecat pe *run.* Bucătarul de aici e „băiat bun” din punctul de vedere al unui călător – prea bun ca să-şi păstreze locul multă vreme.

Câteodată vreunul aduce apă într-o gazorniţă veche şi spală o cămaşă ori o pereche de pantaloni, vreo două perechi de ciorapi sau căpute zdrenţuite (li se zice Prinţul Albert). În felul acesta omul mai moaie rigiditatea acestor articole.

De trei ori pe zi, oalele înnegrite şi ceainicele cu gurguiele scoţând aburi sunt puse pe masă. Oamenii mănâncă indiferenţi, ca şi cum ar fi doar un obicei, o formalitate – obişnuinţă care ar putea fi abandonat dacă această renunţare ar ajuta la ceva.

Omul care face excepţie faţă de ceilalţi din grup este auzit zicând, fără să se adreseze cuiva anume, că ar da tot ce are pentru o mâncare ca lumea.

— Ai căpăta-o foarte ieftin, zău! îi răspunde un tunzător irlandez mătăhălos. Vino şi-mparte masa cu noi. Avem destulă mâncare.

Dar excepţia înghite doar câţiva dumicaţi, că pofta de mâncare îi trece; pesemne că i s-a îngustat stomacul.

Bolnavul nu poate mânca defel şi pare deranjat în

sinea lui de clefăitul celorlalți.

Unul dintre ei este bucătar şi azi dimineață se oferise, amabil, să coacă pâine pentru toți. Tovarăşii de pribegie petrec acum pe seama lui, luându-l peste picior.

— Am auzit că e un bucătar murdar şi puturos, zice unul, spunând un adevăr veşnic.

— Ehei, răspunde bucătarul, într-o bună zi o să fiți fericiți dac-ați putea veni la mine să-mi cereți o pintă de făină, când eu o să bucătăresc, iar voi o să vagabondați mereu.

Amurg. Câțiva dintre oameni stau tolăniți după baracă, pentru a se bucura din plin de zefirul care adie dinspre apus. O masă compactă de nori de ploaie se ridică în partea aceea, dar nimeni nu zice că el se gândeşte că are să plouă; ba chiar nimeni nu se gândeşte că s-ar putea cumva să fim stropiți de nițică ploaie. Nimeni afară de cel mai proaspăt *jackeroo* nu s-ar aventura să facă o atât de riscantă observație prostească. În afară de această regiune s-ar putea să pară şi mai abitir că are să plouă în alte locuri, dar fără să cadă strop şi să pară multă vreme tot aşa în majoritatea regiunilor.

În după amiaza aceasta, epava s-a dus la *station* să capete vreo doctorie şi să se aleagă cu vreun sfat medical cunoscut de oamenii *bush*-ului. Scoțianul din Bourke îl ajută să-şi aranjeze *swag*-ul; făcea aceasta cu respect şi atâta sfiiciune de parcă ar fi fost de părere că îi este acordată o mare favoare, permițându-i-se să atingă catrafusele unei asemenea curiozități. Mai târziu toți au căzut de acord că a fost bună ideea ca epava să se ducă la *station;* acolo o să capete vreo doctorie şi ceva mâncare ca să se mai întremeze, pentru că: „Probabil că ăi de acolo au să dea crăpelniță mai curând unui om bolnav decât unui vlăjgan care nu mai poate de bine".

Excepția scormoneşte prin gunoaie pentru a găsi celălalt bocanc.

Oamenii devin mai sociabili şi se „sondează" unul pe

altul ca să afle cine este înscris în vreun sindicat profesional, vorbesc despre apă, fac schimb de păreri despre care ar fi cele mai potrivite poteci pe unde se poate face rost de mâncare, discută despre greve şi-l blestemă pe *squatter* (e unicul subiect pe care îl înjură toţi), bodogănesc împotriva liderilor de sindicat şi spun amical minciuni unii altora. Există minciuni cu barbă; minciuni despre cum poţi face rost de crăpelniţă; dacă eşti şmecher: minciuni despre drum-lung-cu-*swag*-greu-şi-fără-apă; minciuni despre cum să tragi cele mai multe foloase de la *squatter* şi cum să păcăleşti pe şeful de echipă: minciuni despre mânatul cirezilor de vite, bătăi, curse de cai, jocuri de noroc şi chefuri. Minciuni *ad libitum*[19]. Orice adevărat *buşman* australian trebuie să-şi dea toată silinţa ca să spună o minciună mai gogonată decât cea spusă de ultimul mincinos din *bush.*

Irlandezul nu se poate decide uşor. A găsit azi dimineaţă o pereche de pantaloni în *scrub* şi nu se poate dumiri în mintea lui dacă sunt mai buni decât pantalonii pe care îi are pe el sau, dacă, mai degrabă, ai lui sunt mai zdrenţuiţi... admiţând că se poate aşa ceva. Nu vrea să sporească inutil greutatea *swag*-ului, luând cu sine amândouă perechile de pantaloni. Îşi dă seama că pantalonii fuseseră aruncaţi după ce se terminase ultima tunsoare de oi, dar atunci trebuie să fi zăcut în scrub o lungă perioadă de timp, supuşi intemperiilor. Chestiunea aceasta este importantă deoarece este foarte neplăcut ca, după ce ai cârpit şi peticit o pereche de pantaloni vechi, să constaţi, la o zi-două de mers pe drumul pribegiei, că aceştia sunt mai putrezi decât perechea aruncată.

Urmează câteva bombăneli în legătură cu apa de aici şi unul dintre ei pune la fiert oala cu apă pentru ceai. Apa este bine clocotită. Căni de tablă şi pungi de ceai se caută pe dibuitelea prin săculeţe, sunt duse la şopronul cu bucătărie şi fiecare om îşi umple cana; irlandezul pune un deget pe buza căniii lui, ca să-şi dea seama

dacă este plină, pentru că s-a făcut întuneric beznă şi nu mai sunt lemne ca să aţâţe focul. Te obişnuieşti repede cu felul acesta de a constata dacă o cană este plină cu apă clocotită, mai ales dacă ai obiceiul să apeşi jarul de tutun din pipă cu buricul degetului mare. Vechile opaiţe s-au stins toate, grăsimea din ele terminându-se.

Fiecare pipăie gura pungii de zahăr cu o mână, în timp ce cu cealaltă ţine cana de coadă.

Irlandezul şi-a pierdut cutia de chibrituri şi pipăie după ea pe toată suprafaţa mesei, dar fără succes. Se chirceşte cu mâinile pe genunchi, se uită peste suprafaţa mesei în direcţia jarului din vatră şi zăreşte unde era obiectul.

A venit vremea să se retragă. Este beznă înăuntru şi nu-i lumină de lună nici afară. Fiecare trosnitură pare zgomotul unei fantome care dă târcoale, uitându-se prin baracă.

Unii din grup îşi vor înfăşură mâine swag-ul şi vor pleca; alţii îşi vor mai acorda o zi de odihnă. Fiecare hotărâre este în legătură cu crăpelniţa.

DOI „MUSAFIRI DE SEARĂ”

Station-urile – sediile marilor ferme de oi din Australia – sunt situate la o distanță de douăzeci până la o sută de mile una de alta, pentru ca păscutul oilor să se facă într-adevăr în interiorul hotarelor stabilite în imensul teren de păşunat. Tunsul oilor la fiecare stână durează doar câteva săptămâni pe an. Numărul de oameni necesari pentru această treabă variază potrivit mărimii fermei: de la trei la cinci oameni în stânele acoperite cu crăci ale micilor *cockatoes*[20] până la o sută cincizeci sau două sute de oameni cu totul la marile stâne mecanizate, acoperite cu tablă ondulată ale marilor companii pastorale.

Tunsul începe devreme în nordul Queenslandului, unde se poate face o „tunsoare de ianuarie”; mai spre sud, poți avea tunsori de februarie, martie sau aprilie şi aşa mai departe până în New South Wales, unde adesea tunsoarea durează până după Crăciun. Tunzătorii merg din stână în stână; unii pribegesc un întreg sezon fără să facă rost de măcar un țarc, ba un tunzător ghinionist poate merge călare sau pe jos timp de mai multe sezoane fără să aibă prilejul de a-şi vârî mâna în lâna oilor. Situația aceasta explică existența „pietonului” cu sacul în cârcă şi a „călărețului” cu calul său de povară. Amândoi duc viață grea. Tunzătorii australieni sunt cu siguranță cel mai democratic şi poate şi cel mai independent, conştient şi generos grup muncitoresc din

lume.

Tunzătorii angajați temporar la o stână își aleg propriul lor bucătar, îl plătesc cu atâta pe cap de om și își cumpără alimentele cu ridicata de la magazinul *station*-ului. „Călătorii”, adică tunzătorii în căutare de lucru, ca și „trepăduşii”, adică-cei care fac de toate în jurul casei, sunt, bineînțeles, poftiți să ia loc la masa tunzătorilor. În plus o oarecare rație de ceai, carne, zahăr și făină este asigurată călătorilor la majoritatea magazinelor existente pe lângă *station*-urile din Australia de vest așa că ar fi de mirare dacă nu s-ar ivi și unii care numai se prefac a căuta de lucru. Haimanaua cu *swag*-ul în cârcă își socotește în așa fel timpul, mai ales pe vreme rea, încât să pice la stână către asfințitul soarelui; în felul acesta se asigură de un ceai, un adăpost pentru noapte, o gustare a doua zi dimineața și ceva de-ale gurii de la bucătărie, să aibă la drum.

Brummy și Swampy erau „musafiri de seară”{21}. Swampy era un puturos din fire – și se mândrea că este așa ceva. Brummy se apucase de hoinăreală plin de ciudă și din spirit de răzbunare împotriva lumii, când își aducea aminte de anii tinereții irosiți în muncă grea și purtare cinstită.

Amândoi erau scunzi și zdraveni, amândoi aveau bărbi hirsute, dar barba lui Brummy era de un negru colbăit, iar a lui Swampy de un roșu înfocat. Acesta se răsfăța uneori și cu o maimuțăreală de bărbierit, dar partea de jos a feței rămânea mai mereu ca o postață barbară de mirişte nerasă cu un gard viu de mărăciniș în jurul ei.

Hoinăriseră multă vreme împreună. Câteodată părea că se urăsc cu o ură ucigașă, dar erau prea puturoși ca să se încaiere. Uneori vagabondaseră unul lângă altul ore întregi, alteori stăteau bosumflați zile întregi; unul grăbea pasul înainte, iar celălalt rămânea în urmă până se distanțau unul de altul la o milă-două: dar totdeauna

unul căra oala de fiert sau zahărul sau altceva de care avea nevoie celălalt ca să se simtă bine. aşa că înspre asfinţitul soarelui erau iarăşi laolaltă. Pribegiseră multă vreme împreună şi poate că tocmai din pricina aceasta se urau. De multe ori se înţeleseseră să se despartă şi să pornească, fiecare, pe poteci diferite, şi uneori chiar se despărţiseră… pentru un timp. Se înţeleseseră şi cum să cerşească, şi cerşeau cu rândul. Luau cu ei mai mulţi săcotei, de rezervă, pentru merinde şi dacă, de pildă, le lipsea zahăr, dar aveau destulă pâine şi destul ceai, Brummy sau Swampy se ducea la magazin, la coliba paznicului de hotar sau la coşmelia *selector*-ului, cu săculeţul de zahăr în mână şi cu celelalte săculeţe vârâte, la noroc, sub piepţii cămăşii. Căpăta mai întâi zahărul şi, dacă situaţia se arăta cât de cât favorabilă, ieşeau la iveală întâi săculeţul pentru făină, apoi şi cel pentru ceai. Şi, înainte de a pleca, arunca la întâmplare o vorbă în vânt că el şi tovarăşul lui de drum n-au mai tras un fum de tutun de două zile. Nu scăpau niciodată niciun prilej. Iar după ce strânseseră cu milogeala mai multă crăpelniţă de cât ar fi putut căra, fără oboseală, apoi făceau un popas de o zi, două până mântuiau toată mâncarea. Uneori aveau chiar un funt de tutun, în porţii mici, „împrumutate”, aşa cum fuseseră tăiate din pachetele sau păpuşile de tutun de la călători cinstiţi. Nu renunţau la nicio ocazie. Dacă un străin îi dădea lui Swampy păpuşa lui de tutun, cu indicaţia să taie „de-o lulea plină”, Swampy avea să taie cât socotea el de cuviinţă, ţinându-l pe străin de vorbă, spionându-i tot timpul privirea şi ţinându-şi podul palmei cât mai bine ascuns. Uneori, când îşi dădea seama că tăiase mai mult decât ar fi burduşit luleaua, băga mâna în buzunar – chipurile, ca să-şi scoată pipa – şi lăsa acolo o parte din tutun. Apoi îi trecea la rând tovarăşului lui de drum păpuşa de tutun, îl ţinea mai departe de vorbă pe străin, căutând să-i distragă privirea sau atenţia de la Brummy ca să-i dea acestuia prilejul să taie vreo două umpluturi

de pipă şi, poate, chiar să reteze un colț al păpuşii şi să-l strecoare în buzunar. Am auzit odată un *buşman* zicând ca numai un ticălos s-ar putea face vinovat de o asemenea şmecherie cu tutunul – că, probabil, este cel mai josnic truc de care poate fi în stare un om – pentru că în felul acesta *se anulează şansa viitorului* swagman *nevoiaş care s-ar adresa victimei ca să capete niţel tutun.*

Când Brummy şi Swampy ajungeau la o târlă unde tunsul oilor era în toi, mai întâi se interesau, cu oarecare aparență de îngrijorare, dacă au norocul să poată fi angajați şi ei; dacă şopronul avea destui oameni la lucru, începeau să boscorodească despre vremurile acestea grele, să se întrebe unde o să ajungă țara asta, să sporovăiască despre nevestele şi copiii lăsați la Sydney, să blesteme pe *squatter* şi guvernul, iar a doua zi să primească ceva provizii de la bucătar şi să plece cu ochii trişti. Dacă, dimpotrivă, în şopron mai era loc de lucru pentru unul sau chiar pentru amândoi, iar patronul le zicea să treacă la treabă a doua zi dimineața, atunci ei nu spuneau nimic bucătarului dacă puteau ascunde vestea şi apoi a doua zi, după gustarea de dimineață, plecau pur şi simplu.

Uneori, pe la începutul vremii secetoase, când bălăriile uscate se întindeau ca iasca pe sute de mile, aşa că un băț de chibrit aprins, aruncat din neglijență ar fi dat foc întregii regiuni, Swampy dădea peste vreun foarte sever *squatter* sau administrator cu privirea rece, şi atunci conversația se ducea cam aşa:

Swampy: Bună ziua, jupâne!

Bosul: 'Ziua.

Swampy: Ceva de lucru?

Bosul: Nu. Am terminat tot ce ne-a trebuit şi nu mai începem altceva decât peste două săptămâni.

Swampy: Rost de o bucățică de carne?

Bosul: Nu. Nu tai nimic până sâmbătă.

Swampy: Vreo pintă de făină?

Bosul: Nu-u-u. Mi-ar trebui şi mie.

Swampy: Un pic de ceai ori de zahăr, boss?

Bosul: Nu. Al'ceva.

Swampy: O fărâmă de tutun, boss. N-am mai tras un fum de o săptămână.

Bosul: Nu. N-am destul nici pentru mine până vine camionul.

Swampy: Ei, bine. Straşnică arşiță, nu-i aşa, boss?

Bosul: Mda… e arşiță.

Swampy: Câmpu-i foarte uscat, nu-i aşa?

Bosul: Da. Aşa pare.

Swampy: Un pârjol ar fi ceva foarte prost acum.

Bosul: Poftim?

Swampy Da-a-a… Dar eu sunt foarte atent la chibrituri şi foc când sunt pe drum.

Bosul: Zău?

Swampy: Da… Niciodată nu aprind focul aproape de buruieni. Mă duc în mijlocul potecii. Ala e locul cel mai sigur. Şi totdeauna sting focul înainte să plec de la locul de popas. Dacă n-am apă să vărs pe el, acopăr jarul şi cenuşa cu țărână. Şi când te gândeşti că unii sunt atât de neglijenți cu chibriturile chiar când îşi aprind luleaua… (pauză; rămânere pe gânduri).

Bosul: Sunt şi d-ăştia?

Swampy: Da-a-a! Uite, eu, după ce îmi aprind luleaua în drum pe vreme secetoasă, totdeauna frec apoi în mână capul bățului de chibrit şi pe urmă îl arunc în țărână. Niciodată nu arunc un băț de chibrit aprins. Dar unii călători sunt atât de neglijenți! Un tip dintr-ăştia este în stare să-şi aprindă luleaua şi să arunce alături chibritul aprins fără să se gândească, iar chibritul poate să cadă într-un smoc de iarbă uscată, şi atunci… îți dai seama (vânturându-şi brațele): sute de mile de iarbă pârjolită şi mii de oi moarte de foame. Unii tipi sunt atât de neglijenți… niciodată nu se gândesc la ce fac. Ba mai mult: nu le pasă chiar dacă ar da foc la toată regiunea.

Bosul (scărpinându-se în cap, adâncit în gânduri): Aha… hm!… Poți să te duci până la magazin, să faci rost

de ceva de-ale gurii. Vânzătorul o să-ți dea şi un pumn de tutun...

Odată, când nu aveau nici făină, nici carne, Brummy şi Swampy au dat peste alți doi călători, poposiți lângă un pârâu, care erau şi ei lipsiți de făină şi carne. Unul dintre ei îşi încercase norocul în tabăra unor topometri, aflată ceva mai în urmă, dar fără succes. Bucătarul topometrilor zisese că nu avea nici el de ajuns făină şi carne. Încercă şi Brummy, dar nu avu noroc. Atunci Swampy spuse că se duce *el* să încerce. Şi a fost norocul lui că bucătarul tocmai era pe cale să facă pâine; scosese făină într-un castron mare, presărase praf de copt şi sare, amestecase şi tocmai plecase la pârâiaş să aducă o oală de apă, când sosi Swampy. Cât lipsi bucătarul. Swampy goli castronul cu făină în săculețul lui, şterse lună castronul, îl puse la loc şi ascunse săculețul cu făină după un copac ceva mai departe. Apoi aşteptă în picioare, ținând în mână un săculeț gol. Când se întoarse, bucătarul se uită la castronul gol, lăsă încet oala cu apă pe pământ, se scărpină în cap şi iarăşi se holbă năucit la castron.

— Să fiu al naibii dacă nu credeam c-am scos făina! zise plin de uimire.

— Ce vrei să spui, prietene? întrebă Swampy.

— Păi cum?... Aş fi jurat că am scos un castron plin cu făină şi am amestecat înainte ca să mă duc după apă, răspunse bucătarul, uitându-se fix la castron. Ciudat lucru cum de poate mintea să-ți joace uneori asemenea renghi!

— Da, zise Swampy, arătând mare interes față de astfel de cazuri, în vreme ce bucătarul scotea din nou un castron cu făină dintr-un sac aflat în fundul cortului. Da, este foarte ciudat. Mi s-a întâmplat, şi mie. Eu cred că de vină este zăpuşeala asta care ne cam scoate mintea din balamale.

— Eşti bucătar şi tu? întrebă bucătarul topografilor.

— Păi da! Am făcut meseria asta pe vremuri, dar m-am lăsat de ea. Acum umblu după „răzleţite”. (Oile rătăcite din turmă, lipsă la adunarea lor, găsite după aceea în afara terenurilor obişnuite şi tunse după tunsoarea celorlalte).

Pe urmă s-a lăsat cu poveşti şi Swampy ciupi de la bucătar câte „o fărâmă” de carne, de ceai şi de zahăr, neuitând nici „un pumn de făină, dacă ai putea să te lipseşti de ea”.

— Îmi pare rău, dar nu pot să-ţi dau decât vreo pintă. Ducem şi noi lipsă.

— Ei, sunt mulţumit şi cu atât! zise Swampy, vârând alimentele în săculeţul de rezervă. Îţi mulţumesc! Bună ziua!

— Bună ziua, răspunse bucătarul.

Acesta îşi continuă apoi treaba şi Swampy plecă, înşfăcând săculeţul cu făina de după copac când trecu pe lângă el şi având grijă să stea bine pitit prin grupul de copaci dintre el şi tabăra topografilor, ca nu cumva să se întâmple ca bucătarul să arunce vreo privire spre el şi să observe volumul crescut al poverii lui, ceea ce l-ar fi putut face să capete idei noi despre tulburările sale mintale.

Aproape orice buşman are măcar o superstiţie ori o idee fixă care îl persecută multă vreme, după, cum orice buşman are cel puţin un cuvânt special găsit în dicţionar pe care îl foloseşte toată viaţa. Brummy avea ideea – Domnul ştie cum de-i intrase în cap! – că ar fi ajuns actor dacă ai lui nu ar fi fost atât de ignoranţi. Era convins că are chipul şi alura unui actor, că putea să imite vocea oricărui om şi avea un uimitor control asupra muşchilor feţei.

Ajunseseră la un *station* sărac, ştiut de toţi ca atare, unde se găsea ca administrator şi patron de magazin un scoţian. Brummy se duse, în felul firesc cum arăta, la „Localul guvernamental”, stătu de vorbă cu negustorul,

pomeni despre un tovarăş de drum bolnav şi căpătă ceva făină şi carne. Au poposit apoi ceva mai departe la pârâu, iar a doua zi dimineața Brummy purcese la bărbierit,

— Ce naiba faci, Brummy? întrebă Swampy cu gura căscată de uimire.

— Aşteaptă şi-o să vezi, mormăi Brummy impunător şi impresionant, ca şi când ar fi urmat să-i taie lui Swampy beregata după ce-şi va fi terminat bărbieritul. Îşi rase barba şi favoriții, îşi puse o pălărie şi o haină care erau ale lui Swampy, îşi schimbă glasul, îşi lăsă umerii în jos şi se îndreptă şchiopătând spre *station,* târându-şi un picior, paralizat. Dădu peste bucătar şi căpătă câteva bucățele de zahăr nerafinat, o felie de carne prăjită şi un pachet cu praf de copt. Apoi îl văzu pe patron şi atacă chestiunea tutunului. Scoțianul se uită la el şi ascultă cu oarecare urmă de interes spectacolul oferit, apoi zise:

— Ei, şi-acu, gata. E-n regulă! Dar nu era nevoie să te osteneşti ca să-ți dai barba jos, că acuş-acuş vine vremea rece. Şi-apoi flenderițele prietenului nu-ți vin bine, sunt prea strâmte; nu ți se potriveşte nici piciorul beteag – pentru şchiopătat îți trebuie, mult antrenament. Ei, ai căpătat ceai şi zahăr?

Brummy trebuie să fi atins cumva coarda simțitoare din inima acestui bătrân scoțian, dar lipsa acestuia de emoție l-a cam tulburat sau, mai curând, îi fusese zdruncinată o credință adânc înrădăcinată în el. În orice caz, multe zile după aceea l-a lăsat numai pe Brummy să umble după pomanageală.

Dar odată, într-un sezon prost, s-au trezit la mare ananghie… chiar pentru de-alde Brummy şi Swampy. Vagabondaseră hămesiți pe un lung drum al pribegiei şi nu întâlniseră decât nişte ageamii – *jackerooes* – nenorociți, izgoniți din oraşe de vremurile grele şi care vagabondau disperați spre regiunile vestice. Nu mai

aveau nici tutun, iar pantalonii le erați atât de jerpeliți în tur încât atunci când se duceau cu milogeala undeva unde era şi o femeie, făceau cale-ntoarsă, mergând pieziş ca să nu li se vadă spatele şi-şi continuau drumul pe furiş – deşi nici Brummy, nici Swampy nu erau deloc ceremonioşi în ce priveşte îmbrăcămintea sau felul cum arată în fața altuia. Era absolut necesar să facă rost de o liră, două, aşa că se hotărâră să se apuce de muncă pentru vreo două săptămâni. Asta nu putea să-i îmbolnăvească şi-apoi mai cunoşteau şi ei ceva nou în viața lor.

Au bătut la poarta *station*-ului West-o'-Sunday şi s-a întâmplat ca bossul să aibă nevoie de un „trepăduş", care să strângă lâna şi să măture podelele pentru tunzători.

— Pot să angajez pe *unul* dintre voi, le spuse. Înțelegeți-vă între voi şi începeți treaba mâine dimineață.

Brummy şi Swampy se traseră mai la o parte să se sfătuiască.

— Ascultă la mine, bătrâne Brummy, începu Swampy foarte cordial, am fost tovarăşi multă vreme până azi şi am împărțit totul şi la bine şi la rău. Tu te-ai purtat totdeauna cinstit cu mine şi vreau ca şi eu să mă port frumos şi cinstit cu tine; aşa că n-am să-ți stau eu în cale. Ia tu slujba asta şi eu o să mă mulțumesc doar cu o pereche de pantaloni şi cu câteva fire de tutun din când în când. Asta e! Eu nu văd nimic mai frumos şi mai cinstit!

— Da, răspunse Brummy necăjit. Dar tu totdeauna m-ai părăsit când eu rămâneam la lucru undeva…

— Jur că n-o să se mai întâmple! se grăbi Swampy să zică. Dar dacă tu eşti atât de foarte sensibil şi bănuitor la adresa mea, uite: *tu* o să primeşti slujba asta şi eu o iau pe următoarea care se va mai ivi. Îți convine?

Brummy rămase bosumflat pe gânduri, apoi zise brusc:

— Uite ce e! Hai să ne-mpăcăm şi să terminăm cu

mofturile astea sentimentale. O să spun ce-o să fac: îți las ție slujba şi eu îmi caut norocul în altă parte. Poate că mâine bossul o să vrea pe altcineva. Ei, eşti fericit?

Dar Swampy nu arăta a fi nici recunoscător, nici fericit.

— Bine, mormăi Brummy, din toate câte... de când merg cu tine, tu... La urma urmei, ce naiba doreşti? Ce anume poate să-ți fie pe plac? Asta-i tot ce-vreau să aflu de la tine!... Hei! N-ai gură?...

— Hai să tragem la rişcă!

— În regulă! zise Brummy oftând din băierile inimii şi începu să se scotocească prin buzunare după doi vechi gologani pe care îi avea. Dar Swampy intrase de mai multă vreme la o oarecare bănuială, cum că unul dintre bănuți avea pe amândouă fețele cap, şi nu era deloc sigur că celălalt ban nu ar avea pe amândouă fețele stema. În plus, îl mai bănuia pe Brummy că are o oarecare îndemânare la „împalmat", aşa că rupse o surcică dintr-un vreasc, o scuipă pe o față şi o aruncă în sus strigând:

— Ciripeşte: ud ori uscat?

— Uscat! zise imediat Brummy. Avea el teoria că partea udă a unei surcele, fiind probabil mai grea, are mai multe şanse, atunci când cade, să fie cea de dedesubt; dar de data aceasta, surcica a căzut de trei ori la rând cu partea udă în sus. Brummy ignoră mâna întinsă de Swampy pentru a-l felicita din toată inima, iar a doua zi se prezentă la lucru în târlă. Swampy poposi jos la pârâu, iar Brummy îl aprovizionă cu o pereche de pantaloni ieftini de moleschin, mâncare şi tutun. Munca la târlă se termină în vreo trei săptămâni şi cei doi „musafiri de seară" porniră din nou pe poteca vagabondajului, Brummy cu două lire sterline în buzunar, deoarece îşi schimbase chiar la *station* ordinul de plată în bancnote.

Acum însă în inimile celor doi drumeți apărură suspiciunea, invidia şi neîncrederea. Brummy devenise

un capitalist umflat în pene, mândru şi nerăbdător să se descotorosească de Swampy – sau cel puțin aşa gândea Swampy. Se mai gândise şi că ultimul gest pe care l-ar fi făcut Brummy ar fi fost să împartă „materialul" cu el.

— Ascultă, Brummy, îi zise cu ton de reproş, noi am împărțit între noi tot, tot, şi tu…

— Banii nu i-am împărțit niciodată! i-o tăie hotărât Brummy.

— Crezi că aş dori blestemații tăi de bani? replică Swampy plin de indignare. Ți-am cerut cumva măcar un penny? Hai, zi!

— N-ai fi căpătat nimic nici dac-ai fi cerut, răspunse Brummy intransigent. Ia ascultă, continuă neînduplecat, nu te-am ținut eu pe tutun şi nu ți-am cumpărat eu pantalonii ăştia splendizi? Ce tot mă mai bați la cap?

— Ei, îşi continuă ideea Swampy, tot ce aş fi avut de zis este doar ca să mă laşi să păstrez eu o liră pentru cazul că tu ai pierde-o pe cealaltă – ştii cât de neglijent eşti şi cum îți pierzi lucruşoarele; sau pentru cazul că ți s-ar întâmpla ceva…

— Uite că n-o să pierd nimic, dacă gândul ăsta te macină, replică Brummy. Şi apoi n-o să mi se întâmple nimic… Nu uita ce ți-am spus!…

— Astea-s mulțumirile pe care le primesc că ți-am lăsat ție slujbulița mea strălucită, izbucni sălbatic Swampy. N-o să mai fiu prostul de sensibil care am fost, te asigur!

Brummy plecă mut mai departe şi Swampy rămase în urmă. Mormăia încruntat, şi e de rău când un om mormăie în *bush.* Era ceva obişnuit pentru el să se simtă dezgustat de Brummy. Păi el s-a purtat totdeauna corect, cinstit cu Brummy dar ăla s-a purtat mereu ca un laş. Aşa ceva nu mai merge. Trebuie să aibă şi el o satisfacție. N-o să mai fie prost. Dacă Brummy este un puturos de ticălos ca să se poarte atât de mârşav cu un prieten, păi Swampy are să i-o plătească; o să aştepte

până o să adoarmă, o să-i şterpelească „materialul” şi... valea! La urma urmei slujba i se cuvenea lui, Swampy, aşa că tot lui îi aparţin şi banii şi o să-şi capete dreptul lui!

Brummy, care căra cu el oala de fiert, mai merse singur o bună bucată de drum până când poposi şi aprinse focul. Au băut ceaiul fără să schimbe o vorbă şi îşi pâcâiră lulele separat, până când Brummy se pregăti de culcare. De obicei dormeau pe pământul gol, doar cu câteva frunze aşternute sub ei, sau pe nisip dacă era aşa ceva, fiecare înfăşurat în pătura lui şi punându-şi drept pernă maldărul cu boarfe în plus sau, mai curând, de zdrenţe. Swampy se tolăni şi se prefăcu imediat că doarme, dar rămase treaz, spionând şi ascultând răsuflarea lui Brummy. Când socoti că totul este în regulă se târî cu grijă şi îşi vârî mâna sub capul lui Brummy, dar jerpelitul carnet al acestuia – în care păstra vechi misive scrise de mână femeiască – nu erau acolo. Toată ziua următoare Swampy îl observă cu atenţie pe Brummy ori de câte ori îşi vâra mâinile în buzunare, încercând să descopere în care din ele îşi ţinea bancnotele. Brummy păru toată ziua foarte vesel şi prietenos, ba chiar atent faţă de prietenul său, iar Swampy se prefăcu şi el că ar fi fericit. Sporovăiră mai mult decât în oricare altă zi. De obicei Brummy dormea buştean, aşa că în noaptea aceea Swampy se târî cu grijă până la el şi îi pipăi toate buzunarele, dar fără succes. A doua zi Brummy părea nemaipomenit de bine dispus. Se apropiau de oraşul Bourke unde aveau de gând să colinde prin cârciumi o săptămână, două. În cea de-a treia noapte Swampy aşteptă până către miezul nopţii şi apoi îl scotoci pe Brummy palmă cu palmă până unde putea ajunge, apoi îl gâdilă la nas cu un fir de iarbă până se întoarse pe partea cealaltă, îşi plimbă mâinile şi pe această parte a trupului până la tălpile picioarelor (Brummy dormea încălţat cu ciorapii), căută şi în bocanci, în oala de fiert şi în săculeţele cu de-ale

gurii, pipăi prin fiecare smoc de iarbă din jurul taberei şi pe sub fiecare tufiş, chiar şi mai încolo într-un ciot găunos şi ceva mai sus, într-o scorbură; dar de carnet, nici urmă. Nu se putea ca Brummy să fi pierdut banii şi să fi tăinuit această întâmplare – pentru că s-ar fi întors să-i caute imediat ce ar fi observat. Poate că o fi aruncat carnetul şi şi-o fi cusut banii undeva prin îmbrăcăminte. Swampy se târî înapoi la el, pipăi pe la căptuşeala pălăriei şi tocmai îşi mişca mâna spre pieptul lui când Brummy începu brusc să sforăie şi Swampy se opri imediat. Se târî înapoi la culcuşul lui, respirând scurt dar din greu. Îi trecu prin minte că sforăitul acela putea fi o ameninţare. Îl cuprinse bănuiala că Brummy putuse să fie treaz în tot timpul căutărilor sale, şi aceasta îl durea.

A doua zi Brummy fu de-a dreptul neserios. În orice altă situaţie Swampy ar fi pus purtarea celuilalt pe seamă unei „pale de soare", dar acum era cuprins tot mai puternic de convingerea că Brummy ştia de ce rămăsese el treaz în ultimele trei nopţi; şi cu cât se gândea mai mult, cu atât necazul îi era mai mare, până când în cele din urmă nu putu să mai îndure.

— Ascultă, Brummy, îi zise el verde-n faţă, unde dracu' ţii blestemaţii tăi de biştari? Am încercat să dau de ei de când am plecat de la West-o'-Sunday.

— Ştiu c-ai încercat, Swampy! zise plin de duioşie Brummy, ca şi când ar fi socotit că Swampy făcuse tot ce se putea mai bun şi mai bine în interesul prieteniei lor.

— *Ştiu* că ştiai! exclamă triumfător Swampy. Dar unde mama dracului i-ai ascuns?

— Sub căpătâiul tău, Swampy, bătrânule, răspunse voios Brummy.

Swampy s-a simţit jignit la culme. S-a descărcat, servindu-se de limbajul folosit îndeobşte de bouari pe vremurile bune, când se foiau încoace şi încolo pe lângă vitele înjugate şi le cotonogeau cu pari rupţi din hăţişuri

şi răngi de fier, urlând la boi să urnească din loc un car împovărat cu încărcătură grea, împotmolit în băltoaca formată în albia unui curs de apă mocirlos.

— Nu-i nimic, Swampy, zise Brummy căutând să-l calmeze, când prietenul său se opri câteva clipe ca să-şi aducă aminte de nişte înjurături şi mai cumplite. Nu-i nimic! Nu tu eşti cel vinovat!...

Dar la Bourke s-au despărțit. El, Swampy, se purtase totdeauna cinstit şi sincer față de Brummy, împărțind frățeşte tot, tot. Făcuse pentru tovarăşul lui de drum tot ce poate face un om pentru un prieten, căutase să se acomodeze cu el, să-l suporte; îl culesese de pe drumul pribegiei şi-l învățase tot ce ştia el. Brummy ar fi rămas de multe ori flămând dacă nu ar fi existat el, Swampy; el, Swampy, îl învățase cum să „se zbată". Îndurase multe de la Brummy, dar cu nerecunoştința nu putea să se împace. Nu-i plăcea şmecheria meschină şi suspiciunea, iar când un prieten hapsân devenea suspicios chiar față de vechiul său prieten şi nu mai avea încredere în el, ținând ascunşi blestemații lui de biştari, apoi chiar că sosise vremea să-l părăsească!

CUMNATA LUI BRIGHTEN

Jim se născuse *pe* Gulgong, New South Wales. Obişnuiam să zicem *pe* Gulgong – iar bătrânii căutători de aur zic şi azi că au fost *pe* Gulgong – deşi minele de aur au fost secătuite cu ani în urmă şi localitatea este acum doar un târguşor plin de praf în inima hăţişurilor. Gulgong este, pare-mi-se, rezultatul ultimului val al iureşului din „zilele furtunoase”{22} – şi tare mohorât şi urât mai arăta pe vremea când eram şi eu pe acolo. Expresia cu *pe* venea de la aceea că oamenii erau pe terenul sau zăcămintele aurifere. Bineînţeles că mina de aur se afla sub pământ şi lucrările de exploatare erau efectuate tot sub pământ: dar noi trăiam (sau muream de foame) *pe* el.

Mary şi cu mine eram căsătoriţi de vreo doi ani când a sosit pe lume Jim. Că veni vorba: numele lui nu era Jim ci „John Henry”, după numele unui unchi care-i fusese naş; dar noi i-am zis „Jim” încă de la născare (ba chiar mai dinainte), pentru că Jim este un nume foarte popular în *bush* şi mulţi dintre prietenii mei se cheamă Jim. *Bush*-ul este plin de blânzi pierde-vară, pe nume Jim.

Locuiam într-o cocioabă veche, acoperită cu un fel de şindrilă, care fusese cârciumă ţinută fără autorizaţie de un şmecher, cu băuturi bine prefăcute – şi Dumnezeu mai ştie ce – în vremea de fericire a Gulgongului. Făceam şi eu un pic de săpături după aur (mai degrabă

scotoceam prin mine părăsite), un pic de tunsoare de oi, un pic de construcții de garduri, un pic de dulgherie ca la țară, ceva foraj de puțuri– orice, ca să am ce arunca în oala de fiert.

Am avut multe necazuri cu Jim când i-au ieşit dinții. Se simțea rău ori de câte ori îi ieşea vreunul şi pentru cei mai mulți a fost nevoie de o incizie, căci altminterea nu puteam scăpa din încurcătură. Mi-aduc aminte că i-am făcut incizia pentru unul, dar gingia s-a prins la loc înainte ca dintele să iasă, aşa că a trebuit să o mai crestăm o dată. Era un băiețel mic şi viteaz; după prima incizie nu a mai scâncit deloc atunci când doctorul îi cresta gingia; se învățase să zică doar un „taa" când treaba era terminată şi ținea morțiş să ia bisturiul cu el acasă.

Prima criză văzută de noi la Jim a fost şi cea mai rea. Îl luasem cu mine pe soție şi pe Jim în cortul de tabără la un zăgaz pe care aveam să-l construim la Cattle Creek; aveam doi oameni la lucru cu mine şi un flăcăiandru care avea grijă de camionul cu benă basculantă; o luasem pe Mary ca bucătăreasă pentru noi toți. Noroc că terminasem contractul şi ne înapoiasem la Gulgong, unde se putea găsi un doctor, când m-a lovit năpasta. Tocmai poposisem în casa cu tot calabalâcul, cu toate marafeturile ca să ne aciuăm peste noapte; dacă trecuse o oră de când ne înapoiasem, când Jim a avut pentru prima dată un acces de boala copiilor.

Ați văzut vreodată un copil cuprins de convulsii? Desigur că n-ați vrea să mai vedeți niciodată; parcă diavolul şi-ar bate joc de nervii oamenilor. Fixasem paturile în podea şi pusesem oalele la fiert; voiam să fac nițel ceai şi mai pusesem şi o bucată de carne conservată să stea la fiert peste noapte, când Jim (toată ziua fusese indispus şi maică-sa încerca acum să-l liniştească şi să facă nani) – deci: când Jim a țipat de două ori. Mai plânsese el de multe ori şi eu eram mort de oboseală şi tare necăjit (pentru, nişte bani pe care

mi-i datora cineva), că altfel aş fi observat îndată că în felul cum ţipa copilul era ceva neobişnuit. Aşa s-a făcut că nici nu m-am întors spre ei până am auzit-o pe Mary strigând: „Joe! Joe!”. Ştiţi cum ţipă o femeie când odrasla îi este în primejdie ori se află pe moarte: scurt, ascuţit, groaznic... Joe! Uite! Uite! Oh. Doamne, copilaşul nostru! Pregăteşte baia! Repede! Repede! E boala copiilor!”

Jim era îndoit spre spate ca un arc ţeapăn ca jugul boilor. În braţele mumă-sii, iar globii ochilor erau nemişcaţi şi daţi peste cap. Am văzut scena aceasta de două ori mai târziu şi n-aş vrea s-o mai văd vreodată.

Mă împiedicam de tot felul de catrafuse când umblam să pregătesc baia şi apa caldă, şi iată că o vecină a dat buzna în casă. L-a strigat pe bărbatu-său şi i-a spus să se ducă după doctor, dar mai înainte de sosirea doctorului dânsa şi Mary îl băgară pe copil într-o baie caldă şi aşa l-au scăpat.

Vecina mi-a înjghebat un pat provizoriu în camera alăturată, şi dânsa a rămas cu Mary toată noaptea; dar a trecut multă vreme până mi-au trecut din urechi ţipetele lui Jim şi Mary şi am aţipit.

Fiţi siguri că am ţinut focul aprins şi o oală cu apă fierbinte pe el multe nopţi după această întâmplare. Dar (totdeauna se întâmplă aşa!) a venit o noapte când teama se mai destrămase şi eu eram prea ostenit ca să mă mai necăjesc cu focul, iar în noaptea aceea Jim ne-a luat pe neaşteptate. Grămada de lemne de foc se terminase. Am rupt un scaun nou ca să ţin focul aprins şi a trebuit să alerg un sfert de milă după apă; dar accesul ăsta nu a fost atât de rău ca primul şi o scoaserăm la cap.

Nu aţi văzut niciodată un copil cuprins de convulsii? Ei, atunci nici să nu doriţi să vedeţi. Poate fi vorba doar de câteva clipe, dar care par minute lungi; şi peste o jumătate de oră, copilul poate să râdă şi să se joace cu tine, ori să fie întins mort la pământ. Necazul acesta ne-

a tulburat rău de tot. Eu am fost totdeauna un om încordat, plin de nerv. După ce Jim a suferit primul acces, ori de câte ori plângea, se răsucea pe o rână sau se întindea în timpul nopții, săream ca ars în picioare. Îi pipăiam mereu fruntea când era întuneric, ca să-mi dau seama dacă are febră, ori îi pipăiam mâinile şi picioarele ca să mă conving că nu sunt înțepenite. Mary şi cu mine râdeam de multe ori de aceste lucruri… dar numai după ce le făceam. Am încercat să mă culc în altă cameră, dar nopți la rând după primul atac al lui Jim, de-abia aţipeam că-l şi auzeam foarte clar țipând şi o auzeam imediat şi pe Mary strigând „Joe! Joe!" – scurt, ascuțit, groaznic – şi săream în picioare dând buzna în odaia lor, ca să-i văd că dorm liniştiți. După aceea îi pipăiam lui Joe capul, îi ascultam răsuflarea ca nu cumva să dea semne de boală, controlam focul şi pe urmă mă duceam înapoi în pat,în cercând să adorm. În primele câteva nopți, aşa mi-am petrecut nopticica întreagă şi mă simțeam uşurat când se crăpa de ziuă. Primul lucru pe care îl făceam apoi era să mă duc să mă conving că totul era în regulă; apoi dormeam. până către seară dacă era duminică ori nu aveam de lucru. Dar în vremea aceea mă simțeam extenuat: eram necăjit pentru nişte bani datorați pe un şopron de lână, pe care-l construisem dar nu mi se plătise; pe lângă acestea, eu fusesem destul de zurbagiu înainte de a o fi întâlnit pe Mary.

Luptam din greu pe atunci, zbătându-mă pentru ceva mar bine. Atât Mary cât şi eu eram născuți pentru o viață mai bună, şi iată pentru ce viața pe care o duceam ni se părea atât de grea pentru noi.

Jim se dezvoltase destul de bine o vreme; ne obişnuisem să nu-l pierdem din ochi şi să-i facem incizii la timp când îi ieşeau dinții.

Eram îndurerat şi trist văzând cum un dinte îi creşte zâmbat, iar el slăbea tot mai tare, şi era palid, cu ochi mari şi parcă de om matur – când ar fi trebuit să se îngraşe, să aibă pielea trandafirie, ca orice prunc normal

de fericit, iar eu să-l scot mândru la plimbare. Ne ziceam: „O să se însănătoşească bine de tot când i-or ieşi dinții câineşti”; dar caninii nu i-au ieşit decât după doi ani. „O să se facă bine de tot când i-or ieşi dinții de doi ani”; dar aceştia nu i-au ieşit decât când mergea pe trei ani.

Era un minunat flăcău mititel. Ei, da... Ştiu şi eu despre părinții care cred că odrasla lor este cea mai reuşită din lume. Dacă băiatul tău este mic pentru vârsta lui, prietenii îți vor spune că din copiii mici se fac oamenii voinici; că este un copil sclipitor, inteligent – şi că este mai bine să ai un copil sclipitor, inteligent, decât un cocoloş de grăsime, mare şi molâu. Dacă băiatul tău este greu de cap şi molâu, apoi îți zic că din băieții cei mai molâi răsar oamenii cei mai deştepți – şi aşa mai departe. Nu am ținut niciodată seama de asemenea baliverne, ci le-am prețuit la adevărata lor valoare. Totuşi cred că nu am văzut niciodată un copil ca Jim când mergea pe doi ani. Era slăbiciunea tuturor: mai curând... era răzgâiat de toți. Eu am ideile mele în ce priveşte educația unui copil. Socot că Mary era prea moale față de Jim. Zicea ea: „Pune asta (indiferent ce) mai încolo, Joe, să n-o ajungă Jim”, iar eu ziceam: „Nu! Las-o acolo şi fă-l să priceapă că nu trebuie să umble cu ea. Dă-i să mănânce fără să-i spui baliverne şi culcă-l la oră fixă”, mai ziceam. Mary şi cu mine ne-am ciondănit de multe ori din pricina lui Jim. Ea îmi tot arunca în față că eu uit că Jim e doar un copil; dar eu o țineam una şi bună că un copil trebuie educat încă din prima săptămână; şi cred şi acuma că eu aveam dreptate.

Dar, la urma urmei, ce poți face? Vezi un băiat crescut ca la carte cum devine o secătură. Şi un altul prost educat, lăsat să crească singur, ca buruiana – cum se zice– transformându-se într-un om de nădejde. Şi apoi, când un copil e mai plăpând – şi îl poți pierde oricând – nu-ți vine să-l plesneşti, chiar dacă mai târziu ți-ar putea deveni un mic duşman, aşa cum se întâmplă

adesea cu copiii plăpânzi. Închipuie-ți că i-ai tras copilului o chelfăneală straşnică şi că în aceeaşi noapte e apucat de convulsii sau altceva şi moare… Cum o să te simți după aceea? Niciodată nu ştii ce efect ai putea avea asupra lui, aşa cum nu ştii nici cum o femeie sau alta va spune sau va face cutare lucru.

Mi-era tare drag Jim şi eram prieteni la cataramă. Uneori stăteam şi mă întrebam mirat la ce naiba s-o fi gândind şi alteori, mai adesea, vorbele lui mă puneau în încurcătură. Când împlinise doi ani a vrut o lulea mai mult decât orice altceva, şi i-am meşterit o pipă de lut, iar el avea să stea jos lângă mine pe pragul prispei sau pe un buştean de la grămada de lemne, în răcoarea serii, şi să tot sugă din lulea şi să încerce să scuipe când mă vedea pe mine scuipând. Părea să fi priceput că o lulea goală şi rece nu era chiar ceea ce ar fi dorit el; ba, mai mult, părea şi că îşi dă seama că el nu trebuie să fumeze; dar se folosea de orice lucru cât se putea de bine. Dacă spărgea o lulea de lut, apoi nu-şi dorea o alta şi avea să se lase cu tărăboi. Vechea lulea trebuia să fie, cum-necum, dreasă într-un fel, legată cu sfoară sau cu sârmă. Dacă eu mă tundeam, dorea şi el să-şi taie părul; şi mereu era neliniştit văzându-mă că mă bărbieresc, ca şi cum ar fi crezut că asta era ceva rău, înainte de a dori ca şi el să se bărbierească. Într-o zi l-am săpunit cu clăbuc şi m-am făcut că-l bărbieresc. A stat smirnă, solemn ca un porumbel de casă, dar părea că nu apreciază această operație – probabil că avea destulă minte să-şi dea seama că nu este ceva real. Se pipăi pe obraz, se uită foarte aspru la clăbucul pe care îl răzuiam şi scânci: „Nu sândze, tati!”

De obicei mă tăiam destul de des pentru că sunt mereu nerăbdător când mă bărbieresc.

Apoi se ducea la maică-sa să discute despre isprava lui. Dânsa îi înțelegea mai bine limba lui păsărească.

Dar nu totdeauna era uşor să te descurci cu el. Uneori rămânea cu privirea țintă la flăcările. focului, cu

căpşorul niţel aplecat într-o parte, şi eu îl pândeam şi mă tot miram la ce s-o fi gândind (tot aşa cum te-ai întreba la ce s-o fi gândind un chinez), până când mi se părea că este un omuleţ cu cel puţin douăzeci de ani mai bătrân decât mine; uneori când mă mişcăm sau vorbeam, el îmi arunca o privire ca şi cum ar fi vrut să vadă ce naiba face nătărăul ăsta de tătic al lui.

Îmi căşunase mie că la copiii mai tăcuţi, mai serioşi, există în ei ceva oriental sau asiatic – ceva mai vechi decât civilizaţia noastră sau religia. Odată am încercat să explic ideea mea unei femei despre care aveam impresia că mă va înţelege, dar se întâmplase ca şi ea să aibă un copil mai tăcut, cu ochi foarte oblici de părea un pui de tătar. Cred că aspectul lui mi-a adus aminte, fără să vreau, de infernala mea teorie şi am căutat să o pun în valoare fără să-mi dau seama ce fac. Oricum, m-am trezit amestecat într-o tevatură cu femeia şi bărbatul ei, ba şi cu toate rubedeniile lor. Nu mi-a fost uşor să scap cu faţa curată, dând mereu şi mereu explicaţii, dar dandanaua tot nu s-a terminat. În regiunea asta se aflau şi nişte chinezi.

Am făcut rost de un contract bunicel pentru construirea unui gard în partea din faţă a unui loc de păşunat de vreo zece mile, lângă Gulgong, şi am executat lucrarea bine.

Calea ferată ajunsese până la râul Gudgegong, la vreo douăzeci de mile de Gulgong şi două sute de la coasta oceanului, astfel încât cărăuşia era o treabă bună pe atunci. Aveam o pereche de cai de povară, pe care îi înhămam la camionul cu benă rabatabilă când aveam de amplasat bazine de apă sau cine ştie ce alte treburi în *bush*. Am cumpărat ieftin o rablă de furgon, l-am cârpit de mântuială cu mâna mea, l-am botezat „Tot ăla” şi am început să fac cărăuşie de la punctul terminus al căii ferate spre Gulgong şi mai departe, pe drumurile şi potecile din *bush*, care se ramifică în evantai prin mărăcinişurile *scrub*-ului uscat către vreun târg cu o

singură cârciumă sau către un *station* de vite ori de oi, până departe în sălbăticiunea imensă şi sinistră. Nu aveam cine ştie câte animale de tracțiune. Aveam doi cai vânjoşi pentru înhămat la hulube; un mânz pitic pe care îl cumpărasem de la ocolul de ecarisaj pe treizeci de şilingi; un cal sprinten de cabrioletă; o bătrână iapă sură, cu pete albe şi roşcate, ca o vacă australiană pusă la îngrăşat şi cu tragerea de inimă a unei bătrâne spălătorese când munceşte; şi un cal care alergase, pe vremea lui, la diligențele firmei Cobb & Co. Mai aveam o pereche de cai care nu erau ai mei. Îmi fuseseră lăsați la muncă doar pe mâncare, în anotimpul secetos. Şi mai aveam tot felul de hamuri pe care le cârpeam şi le puneam întărituri doar cu mâna mea. Aveam o mică herghelie amestecată, dar nu speteam caii cu poveri grele, făceam treburile destul de repede şi bine, iar tarifele pentru transport erau mari. Aşa că îmi mergea bine.

Înainte să mă apuc de cărăuşie, ori de câte ori agoniseam câteva lire mă apucam să sap un puț de mină pe undeva, căutând aur. Dar Mary nu mă lăsa în pace până nu mă făcea să renunț în urma atâtor discuții şi iar discuții.

Îmi pusesem în gând să iau o mică *selection* – o mică fermă pe care un prieten o împrejmuire şi o defrişase, iar după aceea îi dăduse cu piciorul – la vreo treizeci de mile spre apus de Gulgong, într-o regiune numită Laheys Creek (De jur împrejur toate locurile erau numite Lahey' Creek, sau Spicer's Fiat, sau Ryan's Crossing sau alte asemenea nume{23}). Cred că mereu am avut o înclinație către cai şi către a face rost de o fărâmă de mâncare. Totdeauna însă mi-a fost frică să-mi duc copiii şi pe Mary prea departe de un doctor sau de o femeie de treabă din imediata vecinătate. Dar la Lahey's Creek se mutase ceva lume şi, mai ales, venise un frate mai mic al nevesti-mii – o tânără secătură (se numea tot Jim, dar noi i-am zis Jimmy, mai ales ca să păstrăm locul lui Jim

al nostru deoarece lui nu-i plăcea numele Jimmy sau James). A venit să stea cu noi fără să ne întrebe şi eu mi-am zis că aici la Lahey's Creek o să găsească destul de lucru ca să nu se apuce de blestemății. Nu puteai să te bizui prea mult pe el – nici nu-i trecea prin minte să facă o cursă de vreo cinci sute de mile ca „să vadă cum arată țara" – dar era ataşat de Mary şi avea să-i țină de urât până rând aş fi găsit vreo femeie mai bună ca să-i țină companie când eram la drum. El va fi pentru Mary şi un apărător împotriva tunzătorilor de oi sau a „musafirilor de seară", cuprinşi de *delirium tremens*[24], care s-ar fi abătut spre ferma noastră, mergând pe două cărări, după un chef. Mary avea şi o soră căsătorită, care venise la Gulgong cu puțin mai înainte ca noi să ne mutăm de acolo. Ca să se acomodeze, nimic nu putea fi mai plăcut pentru ea şi soțul ei decât să-l lăsăm la dânşii pe micul Jim pentru o lună, două, până când aveam să ne instalăm la Lahey's Creek. Erau căsătoriți de curând.

Mary urma să vină cu cabrioleta la Gulgong către sfârşitul lunii şi să-l ia pe Jim acasă. Dar când sosi vremea, nevesti-mii nu-i era prea bine şi, în plus, roțile cabrioletei se slăbiseră şi eu nu aveam timp să scurtez colacele şi să le mai strâng, aşa că l-am lăsat pe Jim să mai rămână la ei vreo săptămână, două, până s-a întâmplat ca eu să trec prin Gulgong cu o mică încărcătură de făină, luată de dincolo de râu, şi să o apuc pe drumul spre Lahey's Creek. Drumurile erau bune, vremea splendidă – nici urmă de ploaie, şi aveam şi o pânză gudronată la nevoie – iar pe drum aveam de făcut doar un popas pentru o noapte; aşa că m-am hotărât să-l iau cu mine pe Jim acasă, în furgon.

Pe atunci Jim avea în jur de trei ani şi era o ființă ciudată. Era atât de serios că uneori mă înspăimânta; îmi venea să zic că parcă ar fi ceva supranatural cu el. Totuşi, niciodată n-am zis în legătură cu vreun copil prea serios din fire că maturitatea lui l-ar împiedica să

trăiască. Era totdeauna vorba de vampirica Baba Hârca (şi alte apariţii nu atât de bătrâne şi nici atât de vampirice) care îi bântuie şi zgâlţâie pe părinţi cu vorbe ca „Niciodată n-o să-l vedeţi mare pe copilul ăsta; e prea deştept pentru anii lui!” La dracu cu asemenea vorbe! zic eu.

Dar eu chiar că-mi ziceam că Jim era prea deştept pentru anii lui şi uneori vorbeam cu Mary că băiatul trebuie ţinut din scurt, că nu trebuie lăsat să vorbească prea mult cu căutătorii de aur şi cu indivizii deşiraţi şi slabi care rătăcesc prin *bush* şi-şi priponesc caii la marginea fermei mele în după-amiezele de duminică.

Nu sunt de acord cu părinţii care sporovăiesc veşnic despre copiii lor; ţi se face lehamite tot auzindu-i. În general odraslele lor sunt nişte pui de drac şi ajung, mai mult ca sigur, nişte vagabonzi.

Dar în ciuda celor spuse, eu cred într-adevăr că micuţul Jim, când avea trei ani, era în toate privinţele cel mai minunat fârtat din câţi am cunoscut.

În prima oră de drum mi-a povestit toate întâmplările pe care le trăise la mătuşă-sa.

— Dar mă răsfăţau prea mult, tati! îmi spuse solemn ca un urs australian. Şi pe lângă asta, un copil trebuie să fie prieten cu părinţii.

Duceam cu mine şi un căţel ciobănesc pentru un bouar pe care îl cunoşteam şi căţelul a ocupat mult din timpul lui Jim.

Uneori mă zguduia cu felul lui de a vorbi; alteori trebuia să-mi întorc capul şi să tuşesc sau să strig la cai, ca să-mi înăbuş hohotul de râs. Odată, când tocmai mă stăpâneam aşa, îmi zise:

— Ce tot smuceşti din umeri şi tuşeşti, şi mormăi, şi o ţii întruna aşa, tati? Mai bine spune-mi ceva.

— Ce să-ţi spun, Jim?

— Ceva de tăifăsuială.

Aşa că i-am sporovăit tot ce-mi trecea prin minte. Şi trebuia să împodobesc povestea, credeţi-mă, dar să nu

fac prea mult apel la imaginație, pentru că Jim începea cu mine un interogatoriu de procuror teribil când îl apucau toanele; şi nu se gândea de două ori ca să-ți trântească verde-n față că baţi câmpii. Odată mi-a zis:

— Îmi pare bine că mă iei cu tine acasă, tati. Ai să-l cunoşti şi tu pe Jim.

— Ce?! am zis.

— Ai să ajungi să-l cunoşti şi tu pe Jim.

— Păi, acum nu te cunosc?

— Nu, nu mă cunoşti. Acasă n-ai avut timp niciodată să-l cunoşti pe Jim.

Şi, privind înapoi la anii trecuți, mi-am dat seama că ăsta era adevărul crud. Am fost totdeauna conştient în sufletul meu că acesta era adevărul; dar a fost ca o lovitură pentru mine când mi l-a spus Jim. Vedeți dumneavoastră, mă zbăteam din greu de vreun an; iar când stăteam acasă vreo zi, două, eram prea preocupat ori prea obosit şi necăjit, ori plin de planuri pentru viitor ca să-l bag prea mult în seamă pe Jim. Mary îmi vorbea uneori despre aceasta. „Niciodată nu te interesează copilul – îmi zicea. Ai putea şi tu, cu siguranță, să-ți găseşti câteva minute şi pentru el într-o seară. La ce-ți foloseşte să te necăjeşti şi stai morocănos, toată vremea dus pe gânduri? O să-ți pocnească creierii într-o bună zi şi, dacă o să scapi doar cu atât, o să te înveți minte. O să ajungi un moş şi Jim un flăcău înainte să-ți dai seama că ai avut şi tu un copil. Dar atunci o să fie prea târziu.”

Astfel de vorbe spuse de Mary mă cam deranjau şi mă iritau mereu, deoarece ştiam şi eu prea bine că aşa era. Dar niciodată nu m-am lăsat prins de griji pentru mine, ci numai de griji pentru Mary şi copii. Şi de multe ori, cu trecerea zilelor, îmi ziceam: „Am să-l bag mai mult în seamă pe Jim, iar pentru Mary am să-mi găsesc mai mult timp imediat ce s-or mai descurca ițele”. Şi zilele grele veneau una după alta, veneau săptămâni, veneau luni şi ani! Ei, păi?!…

Când situația o apuca spre mai rău, Mary avea obiceiul să-mi zică: „De ce nu vorbeşti şi cu mine, Joe? De ce nu-mi spui şi mie la ce te gândeşti, în loc să te închizi în tine şi să te adânceşti în gânduri negre, măcinându-ți sufletul? Îmi este foarte greu văzându-te aşa. Mai că-mi vine să cred că te-ai săturat de mine, că eşti un egoist. Poate că şi eu sunt supărată şi-ți arunc vorbe grele când tu eşti necăjit. Dar de unde vrei să ştiu dacă tu nu-mi spui nimic?”

Dar eu credeam că ea nu m-ar înțelege.

Acum Jim şi cu mine călătoream de-a lungul drumului pustiu, croit prin *bush,* şi peste coline, cunoscându-ne unul pe altul tot mai bine, împrietenindu-ne, şi moțăind, pe când crengile eucaliptților se împreunau ici şi colo deasupra capetelor noastre, iar pete zdrențuite când de soare, când de umbră treceau una după alta peste cai, peste noi, peste fundatoarea din față a furgonului, peste încărcătură, rămânând apoi din nou pe drumul alb, plin de praf. Înainte de apusul soarelui făcusem vreo cincisprezece mile prin drumul pustiu din *bush;* am poposit la Ryar’s Crossing, lângă Sandy Creek, să mânem acolo peste noapte. Am tras furgonul mai la o parte şi am deshămat caii. Jim voia să mă ajute, dar l-am convins să stea cocoțat pe încărcătură; pentru că unul dintre cai – un murg nărăvaş, cu ochi sângerii– lovea cu piciorul; unui om îi rupsese piciorul. Am pus sacii de alimente agățați în afara hulubelor, iar traistele cu pleavă şi zoană pentru cai între ele. Acolo stăteau acum îngrămădiți caii, cu crupele spre miază-noapte, spre miază-zi şi spre apus, cu boturile vârâte în traistele cu hrană pentru ei, mestecând, rumegând şi dând din coadă. Ştiți că noi, cărăuşii, folosim hulube duble pentru fiecare cal, două perechi una lângă alta, şi punem saci între ele, lăsând ca locurile libere dintre saci să servească drept conovețe, unde caii îşi vâră capetele ca să mănânce. Am aruncat jumătate din pânza gudronată peste cele două roți dintr-

o parte ale furgonului, lăsând cealaltă parte întinsă pe pământ ca să ne ferească de eventuala umezeală, realizând astfel atât o podea cât şi o perdea împotriva vântului. Am aşternut apoi saci goi, pături şi blana de opossum lângă roți ca să aranjez un culcuş pentru Jim şi cățel şi am scos lădița care servise drept ambalaj pentru sticle cu băuturi spirtoase şi pe care noi o foloseam ca să păstrăm în ea de-ale gurii, am mai scos tigaia şi oala de fiert şi am aprins un foc straşnic dintr-un buştean la îndemână şi în curând totul arăta foarte bine. Ryan's Cross era un loc de popas minunat. Rămăsei în picioare cu pipa în gură, cu mâinile la spate, cu spatele spre foc şi sorbii priveliştea.

Reedy Creek curgea la vale de-a lungul poalelor dinspre apus ale unei coline. Malurile râului erau aici abrupte, adânci, pline de verdeață, iar apa curgea limpede peste pragurile de granit, bolovani de piatră roşi de curent şi pietriş. În spatele nostru se întindea un şes trist, acoperit, acei noduroşi, răsuciți, cu coajă cenuşie, uscați şi aproape putrezi „meri indigeni" (tot atât de „meri" ca şi cum ursul indigen ar fi „urs"), precum şi o limbă de drum rău, plin de colb nisipos, care mă făcea totdeauna fericit dacă reuşeam s-o depăşesc cât mai repede în sezonul ploilor. Către râu, în partea stângă privind dinspre noi, se întindea mlaştina acoperită cu trestii, de unde se auzea orăcăitul broaştelor, iar dincolo de râu, colinele acoperite de *scrub*-ul întunecat se terminau în râpi abrupte până la malul râului şi drumul principal care desena un fel de hotar, ducând spre vest, peste o „şa" printre coline, către Dubbo. Într-un loc numit Cobborah, drumul spre Lahey's Creek se bifurca, străbătând ținuturi mohorâte pline de dezolanți „meri" australieni şi eucalipți cu coaja cleioasă, spre stânga, dincolo de răspântie. Toate aceste poteci răspândite în evantai de la Gudgegong erau cuprinse într-o mare potcoavă făcută de linia ferată Great Western şi oferea puține şanse micilor cărăuşi, acum când diligențele

firmei Cobb & Co, cu echipaje puternice şi furgoane se deplasau până la punctul terminus al marii căi ferate din vest. De-a lungul râului creşteau sumedenie de arbori casuarina[25] iar un pâlc falnic dintre ei străjuia un smârc aflat cu puțin înainte de răspântie. Casuarina are un trunchi cu coajă zgrunțuroasă, ca ulmul din Anglia, dar cu crengile mult mai lungi şi la mai mare înălțime, iar frunzele sunt înguste şi mlădioase. Kendall, poetul australian, le zice „harpele eoliene ale casuarinei". Aceşti copaci şopotesc trist tot timpul; este vorba mai de grabă de un oftat decât de un şuierat sau foşnet al copacului bătut de vânt. Îi auzi mereu oftând, chiar dacă nu se simte nicio adiere de vânt. E tot aşa cum se întâmplă cu sârmele de telegraf; lipeşte-ți urechea de un stâlp de telegraf într-o zi calmă, fără o adiere de vânt şi vei auzi vâjâitul de departe al sârmelor. Dar casuarinele nu au legătură între ele la distanță, unde s-ar putea să bată vântul; şi casuarina nu vâjâie când e vijelie ci doar oftează ceva mai tare sau mai încet, aşa cum bate vântul, şi niciodată nu pare sa suie peste sau să coboare sub un anumit ton – aidoma unei harpe uriaşe care a fost acordată cu toate coardele la unison. Îmi plăcea să am o teorie proprie în sensul că aceste casuarine primesc glasul vântului, glas care li se transmite, ea să zic aşa, la telefon, prin adâncul pământului.

Se întâmplă să mă uit în jur şi iată-l pe Jim (credeam că stă pe pânza gudronată, jucându-se cu potaia de cățel); dar nu; Jim stătea în picioare chiar lângă mine, cu picioarele larg desfăcute, cu mâinile la spate şi întors cu spinarea spre foc.

Îşi ținea capul ceva aplecat într-o parte. În ochii lui căprui, mari citeai o expresie atât de matură, de ai fi zis că este un copil de o sută de ani, sau că asculta ce-şi şoptesc casuarinele, înțelegând copacii aşa cum înțelege un părinte copilul lui.

— Tati! izbucni pe neaşteptate, tati, tu crezi că eu am

să cresc mare până oi ajunge bărbat?

— Dar… de ce mă întrebi, Jim? gâfâii, simțind cum mi se pune un nod în gât.

— Pentru că eu nu vreau aşa ceva.

Nu găseam nimic să-i răspund ca să-i combat părerea. Eram alarmat. Dar îmi amintii că în copilărie şi eu mă înspăimântam că am să ajung mare.

— Jim, zisei ca să rup tăcerea, auzi tu Jim, ce spun casuarinele?

— Nu, nu aud. Ce, copacii vorbesc?

— Da, răspunsei fără să stau pe gânduri.

— Şi ce spun? mă întrebă.

Am luat găleata şi am coborât la râu să aduc nițică apă pentru ceai. Credeam că Jim o să vină după mine cu o căniță de tablă de-a lui, dar n-a făcut aşa; când m-am înapoiat la foc şedea din nou pe blana de opossum, dezmierdând cățelul. Am prăjit nişte slănină cu ouă pe care le luasem din lădiță. Jim însă îmi strigă cântat:

— Nu face prea multă mâncare, tati; s-ar putea să nu-mi fie foame.

În cinstea lui Jim, am scos farfuriile de tablă, cănile şi celelalte dintr-un săculeț nou, pentru făină, şi am întins masa. Jim stătea rezemat de pături, uitându-se tăcut la cățel. Mi-am zis că o fi tare obosit, aşa că am împins lângă el, în chip de măsuță, lădița în care fuseseră ambalate sticle cu băutură spirtoasă şi am aşezat farfuria pe ea. Dar de-abia a băgat mâncare în gură de vreo două ori, că-mi zise:

— Nu mi-e foame, tati, mănânci tu tot.

M-am indispus. Niciodată nu m-am împăcat cu situația de a-l vedea pe copilul meu că întoarce capul de la mâncare. La Gulgong gazdele îi dăduseră să mănânce o conservă de somon şi mă temui să nu i se fi aplecat. Eu totdeauna am fost împotriva alimentelor conservate la cutie.

— Ți-e rău, Jim? îl întrebai.

— Nu, tati, nu mi-e rău… da' nu ştiu ce-i cu mine…

— Vrei un pic de ceai, puişor?

— Da, tati.

I-am dat ceai amestecat cu nițel lapte pe care-l luasem într-o sticlă de la mătuşă-sa pentru el. Sorbi de două, trei ori, apoi lăsă cana pe lădiță.

— Jim e ostenit, tati, îmi mai zise.

L-am întins pe pături şi am dichisit mai bine tabăra pentru noapte. Se cam răcorise, aşa că am aranjat pânza gudronată de jur împrejur. Foaia era destul de mare – acoperea toată încărcătura, oricât de înaltă ar fi fost – aşa că o puteam da jos toată, fără teamă că sacii cu făină s-ar putea rostogoli peste balustrada furgonului. Lui Jim i-am înjghebat un pat confortabil sub inima căruței, înspre înapoi. Când m-am dus să-l iau în brațe ca să-l aduc aici, zăcea întins pe spate, privind sus spre stele, pe jumătate visător, pe jumătate fermecat, fapt care nu-mi plăcea. Ori de câte ori Jim părea extrem de serios ori de duios, era primejdie.

— Cum te mai simți, puişor?

Îmi păru că trecuse un minut până când m-a auzit şi şi-a luat ochii de la stele.

— Jim e mai bine, tati. Apoi adăugă ceva aducând a „stelele se uită la mine”, aşa că îmi zisei că e pe jumătate adormit. I-am descheiat hăinuța, i-am scos bocancii din picioare şi i-am pus sub furgon, ca să se simtă comod băiatul la noapte.

— Pupă-mă, pa, pa, noapte bună, tatata, îmi zise.

Nu aş fi vrut să-l aud rostind vorbele astea. Era semn rău. Pe când mă îndreptam spre foc, mă strigă iarăşi:

— Ce e, Jim?

— Dă-mi jucărelele mele şi cățelul, te rog, tati.

Acum mă speriai. Jucăriile lui erau câteva fleacuri pe care le luase cu el de la Gulgong şi îmi reaminteam că ultima dată când avusese convulsii îşi luase la el în pat toate jucăriile şi o pisicuță. Şi „pa, pa, noapte bună” şi „tatata” erau vorbe pe limba lui când avea vreo doi ani. Crezusem că a uitat vorbele astea şi iată că şi le adusese

aminte.

— Ți-e destul de cald, Jim?

— Da, tati.

Începui să mă plimb încoace şi încolo… Aşa făceam când eram necăjit.

Acum eram îngrozit din pricina lui Jim, dar încercam să ascund acest lucru până şi față de mine. Deodată, brusc, mă strigă iar şi eu îl întrebai imediat:

— Ce e, Jim?

— Ia păturile de pe mine, tă'icule! lui Jim îi e rău. (Fusese învățat să spună „tăticu").

De data asta m-au cuprins toate spaimele. Îmi amintii de un vecin de-al nostru a cărui fetiță era pe moarte (înghițise un ac) şi care când trăgea să moară spusese maică-si:

— Ia păturile de pe mine, mămico, mor…

Şi nu-mi puteam şterge vorbele astea din minte.

Dădui la o parte marginea blănii de opossum şi-i pipăii lui Jim fruntea. Mi se păru destul de rece.

— Ce te doare, puiule?

Niciun răspuns o bună bucată de vreme, apoi rosti cu un glas ce părea al unuia care vorbeşte în somn.

— Încalță-mă iar cu bocancii, tati, vreau să merg la mămica.

Îi luai mânuța în mâna mea şi-l potolii pentru câtva timp. Apoi ațipi… Un somn nelinişt, cu toată ființa cuprinsă de friguri.

Am luat găleata pe care o foloseam pentru adăpatul cailor şi o pusei la foc. Am dat apoi fuga la râu cu gazornița mare şi am adus-o plină cu apă rece, lăsând-o la îndemână. Am luat cazmaua (noi, căruțaşii, avem mereu o cazma cu care să săpăm pentru despotmolirea roților afundate în mâlul bălților pe vreme ploioasă), şi am săpat o groapă peste care am tras un colț al pânzei gudronate, aşa încât fundul gropii să-mi folosească drept albie de baie la mare nevoie. Aveam şi o cutie de muştar şi eram hotărât să mă bat nebuneşte pentru Jim

dacă venea moartea.

Mă oprii sub inima căruței şi-i pusei mâna pe frunte. Căpşorul îi ardea ca jeraticul, iar pielea îi era uscată, fără pic de sudoare.

Atunci îmi pierdui firea şi începui să orbecăi, poticnindu-mă, când înainte, când înapoi între furgon şi vatra cu foc, repetând întruna ceea ce o auzeam pe Mary zicând când ne zbăteam, acum, în urmă, pentru Jim: „Doamne, nu-mi lua copilaşul! Doamne, nu-mi lua copilaşul!" Eu nu am avut niciodată prea multă încredere în medici, dar acum, Doamne! tare aş fi vrut să am un doctor la îndemână. Dar cel mai apropiat doctor se găsea la vreo cincisprezece mile de aici.

Îmi lăsai capul pe spate şi-mi țintii privirea la crengile copacilor, plin de disperare. Ei bine, să acordați mult credit celor ce am să vă spun, deşi cei mai mulți dintre buşmeni vor crede, pentru că orice se poate întâmplă noaptea *în bush!* Ei, bine, se prea poate ca eu să fi fost cu nervii zdruncinați, sau poate să fi fost vorba de un petic de cer conturat printre crengile ce se mişcau încet, ori de fumul siniliu care se înălța de la foc. Dar am văzut statura unei femei, toată în alb, care pluti în jos, tot mai în jos, aproape de vârfurile copacilor, arătă spre drum şi apoi fâlfâi în sus, tot mai sus şi dispăru, arătând mereu către drum. M-am gândit că o fi murit Mary. Dar deodată mi-a fulgerat prin gând…

La vreo patru, cinci mile pe drum în sus, dincolo de „şa", se afla o veche şandrama de cârciumă, care fusese han la mijlocul drumului, înainte ca linia de cale ferată să fi ajuns la Dubbo şi să fi înghițit astfel tot traficul cu diligența pe aceste vechi drumuri prin *bush.* Acolo locuia unul, pe nume Brighten. Era *selector;* făcea un pic de agricultură şi vindea cât putea băuturi spirtoase, prefăcute, fără a avea autorizație. Era şi însurat – dar asta nu interesează. Mă gândisem la ei, dar nevastă-sa era o femeie epuizată, searbădă, infantilă şi amândoi erau destul de „năuci" din pricina greutăților şi

singurătății, aşa că nu păreau oameni care să-mi fie de vreun folos. Ceea ce interesează este că auzisem vorbind nişte femei din Gulgong despre o soră a nevestii lui Brighten, care venise de curând ca să stea cu ei; fusese infirmieră şefă la un spital – ziceau femeile; şi se mai spuneau multe poveşti în legătură cu ea. Unii ziceau că a fost dată afară pentru că ar fi reclamat pe nişte doctori – sau că a pățit-o şi ea odată cu ei – nu-mi mai aduc aminte cum o fi fost. Dar faptul că o orăşeancă venea să stea într-un asemenea loc şi cu asemenea oameni era de-ajuns pentru gura femeilor dintr-un târg aflat la douăzeci de mile mai departe; trebuie să fi fost însă ceva neobişnuit în legătură cu ea, pentru că altfel oamenii din *bush* nu ar fi vorbit atât de mult despre dânsa şi nu i s-ar pomeni numele atât de departe; iar eu voiam acum să găsesc o femeie neobişnuită. Aşa raționam în clipele acelea, gândind ca fulgerul, în vreme ce îngenuncheam lângă Jim, aflat între roțile din spate ale furgonului.

Aveam o bătrână iapă de curse pe care o foloseam ca mârțoagă de călărie pe lângă perechile de cai care trăgeau la ham. Într-o clipită am pus şaua şi căpăstrul pe ea; i-am legat la gură un sac plin cu zoană, am scuturat sacul ca umplutura să ajungă la amândouă capetele şi îl aruncai pe oblâncul şeii, ca să-i servească lui Jim drept pernă sau tampon între el şi şa. Pe el îl înfăşurai într-o pătură şi mă cățărai în şa cu el în brațe.

În clipa următoare ne poticneam pe malul abrupt, coborând spre râu, apoi tropăind şi împroşcând apa la trecerea prin vad, ca după aceea să ne opintim ca să ne cățărăm pe medul celălalt. V-am mai spus că iapa fusese animal de curse, dar avea tignafes – aşa că urma să alerge cu respirația tăiată după ce va fi parcurs prima jumătate de milă. Avea vechiul instinct al cursei, în toată puterea lui; ori de câte ori călăream alături de alt călăreț trebuia să o strunesc straşnic, pentru că altfel îl întrecea imediat fugind mai repede, sau se oprea brusc.

Alerga domol, întins, fără zdruncinări; era cel mai comod cal pe care am călărit în viața mea. Alerga așa cum fug roțile pe șine, cu o mică balansare din când în când – aidoma unui vagon de cale ferată – când se așternea la drum.

Sacul umplut cu zoană alunecoase de pe oblâncul șeii – la traversarea râului, cred – așa că dădui drumul căpăstrului, luându-l în brațe pe Jim și ținându-l lipit de mine tot drumul, ca pe un bebeluș. Puneți la încercare pe cel mai viguros om, care nu este obișnuit cu așa ceva, dându-i să țină cinci minute în brațe un copil în aceeași poziție… și Jim era destul de greu… Dar în noaptea aceea eu nu am simțit nicio durere în brațe; cred că dispăruse înainte ca eu să fi fost în starea de a o simți. Acasă boscorodeam de multe ori pentru că mi se cerea să țin copilul în brațe câteva minute. Nu pot să-mi rumeg gândurile în voie și să dădăcesc un copil în același timp.

Era o fantomatică noapte cu lună plină. Nu există în toată lumea copaci atât de fantomatici ca cei din *bush*-ul australian într-o noapte cu lună sau înainte de revărsarea zorilor. Petele bine conturate ale luminii de lună căzând printre crengile zdrențuite, contorsionate ale arborilor; coaja alb-albăstruie a frasinilor indigeni; un copac uscat, golaș, cu coaja crestată pentru adunatul rășinii, un ciot alb, țâșnind din pământ ici și colo, iar petele de lumină și umbră de-a lungul drumului îți pot sugera orice, de la silueta unui bou bălțat până la un cadavru țeapăn, aruncat în mijlocul drumului. Drumurile și potecile din *bush* par – la lumina lunii – mai drepte și mai libere decât în realitate; atunci trebuie să te lași în seama calului. Uneori trunchiul alb, despuiat al unui eucalipt fibros, de pe care a fost jupuită o bucată de coajă, apare ca o fantomă din *bush*-ul întunecat; și pe toate acestea – sclipiri de rouă sau de chiciură, după anotimp. Din când în când, un cogeamite cangur sur, care își căutase hrana pe un

petic verde de dincolo de râu, o zbugheşte cu un țop-țop, gonind departe spre poalele colinei.

Bush-ul părea plin de fantome în noaptea asta; toate aveau acelaşi drum cu mine, dar erau lăsate în urmă de goana iepii. O dată mă oprii ca să mă uit la Jim. Mă lăsai mai pe spate şi iapa se propti şi ea pe toate patru picioarele – fusese crescută la o fermă şi dresată să se oprească brusc. Îl pipăii pe Jim pe mâini şi pe frunte. Ardea ca focul de febră. Mă aplecai înainte şi bătrâna iapă îşi reluă cursa. M-am trezit zicând tare (Mary şi cu mine râdeam de multe ori după trecerea crizei): „Nu-i înțepenit! Jim nu-i înțepenit!" (Cuvintele păreau rostite chiar de marea mea groază), „Nu-i înțepenit!", până când iapa o luă repede la goană.

Mă gândeam că iapa face tot ce poate, că asta pare a fi cea mai grea cursă a ei, când o văzui tresărind speriată şi porni într-o goană întinsă, aidoma unui vagonet tras de cablu care alunecă liniştit şi este înhățat brusc de ştanța de cuplare. Aşa se întâmpla totdeauna când eu călăream pe ea iar din spate se ivea un cal străin – vechiul instinct al unui cal de curse. Şi eu am *simțit* acum acelaşi lucru. Am simțit că un cal străin *este* alături! Şi atunci vorbele dădură buzna afară din mine arătând limpede grozăvia; mă pomenii rostind: „Moartea merge călare în noaptea asta!... Moartea galopează în noaptea asta!... Moartea a venit călare în noaptea asta!" până când vorbele se pierdură în tropotul de copite. Mai cred că bătrâna iapă simțise şi ea calul negru alături de ea şi voia ori să-l întreacă în cursă, ori să-şi dea sufletul.

Eram înnebunit de nerăbdare şi groază. Îmi amintesc că-mi ziceam mereu: „După ce trece şi asta, am să fiu mai bun cu Mary! O să-l bag mai mult în seamă pe Jim!" şi multe de-astea.

.

Nu ştiu cum şi-a intrat în normal bătrâna iapă după ultima „şfichiuitură". Trebuie să-şi fi încetinit pasul, dar

eu nu am observat. Îl țineam pe Jim lipit de mine şi strângeam şaua cu genunchii ca într-o menghină. Îmi amintesc că şaua era smucită brusc din pricina salturilor disperate ale iepei, de îmi ziceam că chinga o să cedeze. Ajunsesem pe coama defileului şi coboram acum spre un făgaş numit Dead Man's Hollow{26}: acolo, în spatele unei fantomatice porțiuni de teren defrişat care începea chiar de la drum şi unde se găseau câteva şipote brăzdând pământul negru, se ridica o construcție lungă, joasă, dreptunghiulară, cu ferestre oarbe sparte la vârfurile de coamă ale acoperişului țuguiat acoperişul era din şindrilă; de la el cobora oblic o verandă aproape până la nivelul pervazelor de la ferestre. Era ceva sinistru în legătură cu casa asta, îmi zisei; semăna cu pălăria unui client al închisorilor, trasă pe ochi. Locul părea părăsit şi bântuit de arătări. Nu zării nicio lumină, din pricina luminii lunii. Iapa făcu un ocol pe la colțul terenului defrişat, ca să-şi taie drum direct spre şandrama. Şi pe când se străduia să străbată o bucată de pământ mocirlos, inima mi se zbătea tare la cuvintele: „Casa-i părăsită! Au plecat toți de aici! Casa-i părăsită!" Iapa ocoli clădirea ajungând în spatele ei, găsi drum între poarta din spate şi o mare bucătărie construită din scânduri negeluite şi scoarță de copac. Cineva strigă dinăuntru:

— Cine-i?

— Eu sunt: Joe Wilson. O caut pe cumnata dumitale. Am adus băiatul… e bolnav… trage să moară…

Brighten ieşi în curte, trăgându-şi în sus pantalonii.

— Ce băiat? întrebă.

— Băiatul ăsta! Ține-l, să descalec şi eu! țipai la el.

— Ce-i cu băiatul? întrebă Brighten, ezitând.

Şi, pe când mă pregăteam să trec piciorul peste şa, Jim îşi lăsă căpşorul să cadă cu ceafa pe brațul meu, înțepeni şi îi văzui globii ochilor dându-se peste cap şi albul ochilor sclipind în bătaia razelor de lună.

Am simțit atunci că mă trec fiori prin tot trupul şi că

mi se face rău de la stomac, dar capul îmi rămânea limpede; ciudată senzație, nu-i aşa? Nu ştiu cum de nu m-am prăbuşit la pământ, ci am dat buzna în bucătărie ca să pregătesc o baie. Simțeam doar că sosise ce era mai rău şi aş fi vrut ca totul să fi trecut. M-am gândit până şi la Mary şi la înmormântare.

Atunci o femeie ieşi repede din casă; o femeie înaltă, cu trăsături aspre. Era îmbrăcată într-un fel de capot şi cu picioarele goale. Puse mâna pe Jim, i se uită la față apoi mi-l smulse din brațe şi se duse fuga la bucătărie. Eu, după ea. Spre marele nostru noroc, în bucătărie erau puse la fiert într-o gazorniță încăpătoare, cârpe murdare – otrepe de spălat vasele şi altele asemenea.

Cumnata lui Brighten scoase o albie de sub masă, smulse gazornița din cârligul în care era agățată şi vărsă în albie apa cu otrepe cu tot, luă repede o caria cu apă rece dintr-un colț, o vărsă în albie amestecând-o cu apa clocotită şi încercă apa cu mâna, în timp ce-l ținea pe Jim sprijinit pe şold cu cealaltă mână. Nu vreau să mai spun cum arăta băiatul. Îl puse în picioare în albie şi începu să toarne apă pe el, sfâşiindu-i îmbrăcămintea printre plescăiturile cu apă.

— Dă-mi cutia cu muştar – aia de pe polița de colo! îmi strigă.

Scoase capacul cutiei lovindu-l de buza albiei şi continuă să-l stropească şi să-l plesnească tare cu palma pe Jim.

A durat o veşnicie. Dar cu mine cum era? Ei bine, în viața mea nu mi-au fost mai limpezi gândurile. Mă simțeam indiferent – parcă mi-a plăcut să găsesc o scuză ca să plec afară până se va fi terminat totul. Mă gândeam la Mary şi la înmormântare – şi doream ca totul să se fi întâmplat în trecut. Toate astea îmi treceau prin minte ca fulgerul, ca şi când ar fi fost reale. Simțeam că va urma o mare despovărare şi doream doar ca înmormântarea să fi avut loc cu luni în urmă. Mă simțeam, ei, da! simțeam că sunt absolut egoist. Mă

gândeam numai la mine.

Cumnata lui Brighten îi împroşca cu apă şi îl plesnea violent cu palma pe Jim – destul de violent ca să-i rupă şira spinării, gândeam – şi după vreo jumătate de oră se termină… Mădularele lui Jim se înmuiară, trupul îi lunecă în albie şi pupilele ochilor îi apărură din nou. Ochii nu mai erau daţi peste cap; păreau fără expresie ca ochii unui nou născut, dar băieţelul se întorsese în lumea noastră.

Mă prăbuşii pe scaunul de lângă masă.

— E bine acum, zise femeia. I-a trecut. Doar nu era să-l las să moară.

Eu însă mă gândeam: „I-a trecut, dar o să-l apuce iar. Aş vrea să-i fi trecut pentru totdeauna. Nu mai pot îndura!”

O strigă pe soră-sa, doamna Brighten, o biată femeiuşcă spălăcită, puţintică la trup, neajutorată, care forfotea alergând când afară, când înăuntru, smiorcăindu-se mereu.

— Vino-ncoa, Jessie, îi strigă. Adă-mi pătura albă de pe patul meu. Tu, Brighten, ia de la foc câteva lemne şi astupă cu ceva crăpătura de colo să nu mai fie curent.

Brighten – un omuleţ scund, păros, cu nimic expresiv afară de favoriţi – venise mereu la bucătărie aducând de la stiva de lemne vreascuri şi buturugi pentru foc. Duse acum lemnele afară, astupă crăpătura, se duse în casă şi aduse o sticlă neagră{27} luă o cană de pe poliţă şi le aşeză pe amândouă lângă cotul meu.

Doamna Brighten începu să pregătească masa de seară sau gustarea de dimineaţă sau ce-ar mai fi putut să fie la ora aceea. Avea o faţă de masă curată şi o întinse cu grijă. Observasem că toate vasele de tinichea erau frecate de străluceau (vechi cutii de cafea, de muştar şi alte asemenea, folosite drept zaharniţe, cutii de ceai, solniţe), iar bucătăria era cât se poate de curată. Femeia aceasta părea tare pricepută la lucruri mărunte. Cunoşteam o femeie în *bush,* palidă, istovită, care-şi

punea tot sufletul – sau ce-i mai rămăsese din el – în lustruirea unor vechi tinichele, care te orbeau apoi cu strălucirea lor.

Nu sunt deloc amator de carne conservată, udeală şi ceai sorbit în grabă. Aşa că am rămas mai departe trăgând cu coada ochiului la cumnata lui Brighten – când nu se uita ea încoace. Era o femeie înaltă, cu mâini şi picioare mari dar bine făcute, proporționate, pe măsura trupului. O femeie frumoasă, de vreo patruzeci de ani, aş zice. Avea bărbia pătrată şi gura cu buze subțiri, drepte, afară de o încercare de a se lăsa în jos la colțuri, lucru ce m-a făcut să-mi închipui (cam am închipuiri ciudate) că acesta fusese un semn de slăbiciune pe vremea dinainte de a se maturiza şi a deveni dură. Acum nu mai dădea niciun semn de slăbiciune. Avea ochi aspri, de un cenuşiu închis şi păr negru-albăstrui. Nu vorbise cu mine deloc. Nu m-a întrebat cum de s-a îmbolnăvit băiatul, nici cum l-am adus aici şi nici cine ori ce sunt… până a doua zi seara la ora ceaiului…

Acum stătea jos în capul oaselor, cu Jim înfofolit în pătură şi întins pe genunchii ei, cu o mână sub capul lui şi cealaltă sprijinită uşor pe el, şi îl legăna cu duioşie.

Se uita dusă pe gânduri drept înainte, aşa cum văzusem o cusătoreasă obosită, cu lucrul în poală, privind mută în trecut. Şi poate că Jim era chiar lucrul din poală, după cum părea că se gândeşte la el. Din când în când îşi încrunta fruntea şi clipea din ochi.

Deodată se uită în jur şi rosti cu un ton ca şi când eu aş fi fost bărbatul ei şi ea nu se prea sinchiseşte de mine:

— Ce nu bagi ceva în gură?

— Poftim?

— Mănâncă ceva.

Sorbii puțin ceai şi mai aruncai pe furiş o privire către ea. Începeam să mă simt mai în apele mele şi-l vream

din nou pe Jim, acum când culoarea începea să-i revină în obraji şi nu mai arăta ca un cadavru, nefiresc de țeapăn şi cu ochii daţi peste cap. Simţii un nod în gât şi mă gândii să-i mulţumesc. Aruncai din nou o privire spre că.

Se uita fix, cu ochii mari, drept înainte. Niciodată nu văzusem chipul unei femei schimbându-se atât de brusc; niciodată nu văzusem în ochii unei femei o privire atât de pierdută, de deznădăjduită. Apoi coşul pieptului i se ridică de două ori într-un oftat cutremurător; îşi trăgea greu aer în piept, ca un cal doborât; două broboane mari de lacrimi se rostogoliră pe obraji din ochii-i mari, larg deschişi, ca nişte picături de ploaie pe chipul unei stane de piatră. Şi aşa, la lumina focului, lacrimile păreau colorate cu sânge.

Îmi îndreptai repede privirea în altă parte; mă simţeam şi eu plin până peste cap. Şi deodată (nu observasem că se întorsese spre mine) femeia zise:

— Du-te de te culcă!

— Poftim?…

Chipul îi era acum tot aşa cum îi fusese înainte de a o podidi lacrimile.

— Du-te de te culcă. Ţi s-a aşternut pat pe o canapea în casă.

— Dar… caii… căruţa… trebuie să…

— Ce?

— Caii şi căruţa. Am lăsat totul la locul de popas. Trebuie să văd ce-i cu…

— Bine. Brighten o să se ducă până acolo şi să aducă totul încoace, mâine dimineaţă. Ori o să trimită mulatrul. Acum du-te de te culcă şi odihneşte-te. Cu băiatul o să fie bine. Am eu grijă.

Am ieşit afară – te simţeai despovărat ieşind în aer liber – şi m-am uitat după iapă. Brighten îi dăduse nişte grăunţe şi zoană într-o cutie de lumânări, dar iapa nu putea să mănânce. Stătea în picioare şi se odihnea păstrându-şi echilibrul sprijinindu-se când pe piciorul

sting dinapoi, când pe cel drept, cu botul deasupra cutiei şi suspina. O apucai cu amândouă braţele de gât, îmi îngropai faţa în coama stufoasă şi izbucnii în plâns – al doilea plâns al meu, primul fiind pe când eram copil.

Când mă pregăteam să intru înăuntru o auzii pe cumnata lui Brighten rostind aspru şi repezit:

— Ia asta de-aici, Jessie.

Şi imediat o văzui pe doamna Brighten intrând în casa cu sticla neagră.

Luna apusese dincolo de lanţul colinelor. M-am oprit câteva clipe între casă şi bucătărie şi mă uitai pe furiş prin geamul bucătăriei. Femeia plecase de lângă foc şi stătea pe un scaun lângă masă. Era aplecată peste Jim, pe care îl ţinea lipit de dânsa şi-l legăna.

M-am culcat şi am dormit până a doua zi după amiază M-am trezit tocmai când am mai putut prinde sfârşitul unei conversaţii între Jim şi cumnata lui Brighten. El îi cerea să vină acasă la noi şi dânsa îi promitea că are să vină.

— Acum, zicea Jim, vreau la măm'ţica cu „Tot ăla".

— Cu ce?

— Eeei, cu „Tot ăla", furgonul.

Restul după amiezii l-am petrecut scormonind cu bătrânul Brighten prin făgaşul de râu, după nişte „semne" găsite de el, cum că aici ar exista aur. Era inutil să încerc să-l trag de limbă în legătură cu cumnată-sa. Brighten era vulpoi bătrân şi învăţase pe vremea vagabondajului prin *bush* şi a furtului de vite, să nu-l intereseze nimic şi să nu ştie nimic despre treburile altora. Că veni vorba: eu am observat că de obicei cu cât vorbeşti mai mult cu un om de nimic şi îl auzi vorbind, cu atât mai mult îţi dispare repulsia faţă de el.

Niciodată nu am văzut la o femeie asemenea schimbare cum am văzut în seara aceasta la cumnata lui Brighten. Era veselă, şi încântătoare, şi părea cu zece ani mai tânără. Se agita prin toată casa şi o ajuta şi pe soră-sa să pregătească ceaiul. A scos la iveală nişte

vechi farfurii şi ceşti de porţelan pe care doamna Brighten le ținea împachetate şi ascunse undeva, şi aranjă o masă cum rar mi-a fost dat să mai văd în altă parte. Îl sprijinise pe Jim între nişte perne şi se juca cu el şi-i făcea goange ca o fetiță mai mare cu un copil. Descrise oraşul Sydney şi viața din Sydney cum nu mai auzisem până atunci vorbindu-se despre acest oraş. Iar despre viața din *bush* şi trecutele vremuri ale căutătorilor de aur ştia aproape tot atât cât ştiam şi eu. Ne-a ținut pe bătrânul Brighten şi pe mine cu vorba şi cu râsul până aproape de miezul nopții. Şi părea că şi dânsa înțelege tot ce povesteam eu. Dacă voia să explice ceva nevăzut de noi, zicea „păi, este aşa ca…" şi găsea imediat exact ce trebuia spus ca să înțelegem. Un *squatter* cu fața foarte rotundă, îmbujorată ca focul şi cu o pălărie de plută se abătuse pe acolo în cursul după amiezii; ea a zis despre el că era „ca o ciupercă pusă pe o lună care răsare". Mie mi-a dat multe sfaturi bune în legătură cu copiii.

A doua zi dimineața a fost din nou liniştită. Eu am pus hamurile pe cai iar dânsa l-a îmbrăcat pe Jim, i-a dat să mănânce şi i-a făcut un culcuş confortabil pe încărcătura din furgon, cu blana de opossum şi o pernă de rezervă. Chiar ea s-a urcat pe roată, ca să aranjeze totul cu mâinile ei. Apoi a sosit momentul delicat. Mai că începusem să-i vorbesc, dar mi-am schimbat gândul şi începui să-mi fac de lucru cu aranjarea hamurilor pe cai, apoi iarăşi mă prefăcui că sunt gata să plec şi să-i zic rămas-bun. În cele din urmă femeia îl luă pe Jim în brațe, îl sărută şi-l urcă pe roată. Dar el îşi încolăci strâns brațele pe după gâtul ei şi o sărută – gest pe care rareori îl făcea față de altcineva afară de maică-sa, pentru că nu era copil, cum se spune, pupăcios; mie doar îmi întindea obrazul, în felul lui serios. Trecui în cealaltă parte a încărcăturii să-l iau în brațe din brațele ei.

— Poftim, prinde-l, zise femeia.

Îl văzui pe Jim cum i se face gura pungă când îl luai în sus. La vârsta aceea Jim plângea rareori, indiferent cât de tare îl durea. Pierdui câtva timp instalându-l cât mai comod.

— Mai bine pleacă o dată. Hai, că doar vrei să ajungi repede acasă cu băiatul! zise ea.

Mă dădui jos din căruță şi o ocolii ca să ajung unde stătea dânsa. Am ridicat mâna şi încercai să vorbesc, dar glasul îmi suna ca bucşa roții unui furgon de la o osie neunsă. Renunțai la vorbă şi doar îi strânsei mâna.

— E-n regulă, îmi zise dânsa, după care o podidiră lacrimile, mă apucă brusc de umăr şi mă sărută, adăugând: Pleacă. Eşti şi tu doar un biet copil. Ai grijă de băiatul ăsta, fii bun cu nevastă-ta şi ai grijă şi de tine.

— Vii să ne faci o vizită?

— Odată şi-odată, îmi răspunse.

Îndemnai caii să pornească şi mai privii o dată în jur. Femeia se uita în sus la Jim care îi făcea semne cu mâna din vârful încărcăturii. Şi văzui din nou că în ochi i se aşterne acea privire epuizată, înfometată, deznădăjduită, în ciuda lacrimilor.

Când am stat de vorbă cu Mary am mai ajustat şi am mai scurtat povestea, că nu voiam să o indispun. Dar la câtva timp după ce îl adusesem la noi de la Gulgong pe Jim şi aveam de stat câtva timp acasă, Mary o ținu una şi bună că trebuie să se ducă la crâşma lui Brighten să o vadă pe cumnata acestuia. Aşa că într-o dimineață James a luat-o cu şareta şi au plecat în vizită. Era cale lungă şi au rămas peste noapte la alde Brighten, venind înapoi de-abia a doua zi, târziu către seară. M-am descurcat singur, „prefăcând casa într-o cocină", cum avea obicei să zică Mary, şi trăgeam la aghioase pe o canapea când au sosit. Primul lucru pe care mi-l amintesc a fost o uşoară atingere a ceva pe capul meu, apoi o sărutare, ca imediat să o aud pe Mary zicând:

„Bietul meu băiat! Bietul meu băiat!”

Am sărit din pat ca ars. Mi-am zis că iar i s-a făcut rău lui Jim. Dar se pare că Mary zicea aşa de mine. Pe urmă a început să-mi smulgă peri albi din cap şi să-i pună într-o cutie de chibrituri goală… să vadă de câți a mai făcut rost. Obişnuia aşa ceva când se simțea nițeluş mai liniştită. Nu ştiu ce i-o fi spus ea cumnatei lui Brighten şi ce-i va fi spus aceasta ei, dar Mary a fost extraordinar de amabilă şi blajină în următoarele câteva zile.

BOGG DIN GEEBUNG

La postul local de poliție, unde obiectul acestei schițe era adus periodic împreună cu alții – toți beți criță –, îți dase prenumele „James"; asta, ca o simplă convenienţă şi pentru a îndeplini formalitățile înainte de a fi amendat cu patruzeci de şilingi (pe care nu i-a plătit niciodată) şi condamnat la o lună de „temniță grea" (pentru care el născocea tot felul de combinații ca să o facă cât mai uşoară cu putință). Golanii din localitate îi ziceau „Grog", un foarte nimerit nume ținând seama de toate considerentele. Dar pentru gazeta locală *Geebung Times a* fost până în ziua morții doar „binecunoscutul individ numit Bogg". Este posibil ca antipatia ziarului să fi fost justificată datorită faptului că Bogg se strecurase într-o zi în redacție complet zăpăcit, în absența redactorilor plecați la masă, şi corectase un şpalt cu revizia articolului de fond pentru săptămâna viitoare, punând semne de întrebare în paranteze şi trimiteri cu „vezi şpaltul cu prima corectură", în dreptul celor mai înflorate fraze şi citate ale directorului, scriind pe margine câteva sfaturi pentru tipografi pentru a lăsa „albitură egală între rânduri". A mai corectat două citate latineşti şi a adăogat câteva idei ale sale într-o franțuzească perfectă.

Dar nimănui, în afara directorului lui *Times,* nu i-a trecut vreodată prin minte că s-ar fi găsit ceva ieşit din comun în capul acela hirsut, nepieptănat care era dus

uneori „la răcoare”, până când un tânăr medic englez veni să-şi facă meseria la Geebung. Într-o seară doctorul şi directorul băncii locale împreună cu alți câțiva au intrat la barul „Digger’s Arms”, unde Bogg stârmocea într-un colț întunecos, mormăind de unul singur ca de obicei; paharul de bere îi era pe jumătate vărsat pe masă şi pe podea. Curând urechea doctorului fu izbită de nişte vorbe lălăite de beţiv. Se întoarse surprins şi se uită atent la Bogg. Beţivul continuă câtăva vreme bolboroseala şi apoi începu să îngaime sfârşitul unui refren de cântec. Doctorul se duse către masa unde şedea Bogg, luă şi el loc în colțul retras şi îl privi atent câteva minute pe beţiv. Dar glasul acestuia se stinse, capul i se lăsă încet pe brațele-i încrucişate şi nu se mai auzi nimic, afară de pic-picul lichidului din paharul răsturnat care se prelingea de pe masă pe bancă şi de pe bancă pe podea.

Doctorul se sculă şi se înapoie, cu fața gravă, la prieteni.

— Te interesează Bogg? întrebă directorul de bancă.

— Da, răspunse doctorul.

— Ce tot bolborosea?

— Era un pasaj din Homer.

— Ce-e-e?

Doctorul repetă răspunsul.

— Adică vrei să zici că ăsta ştie greaca veche?

— Da, zise trist doctorul. Este, ori trebuie să fi fost, un erudit în limbile clasice.

Directorului de bancă îi trebui multă vreme să mistuie această afirmație, apoi întrebă:

— Şi ce cântec mormăia?

— O, e un cântec vechi pe care obişnuiam să-l cântăm noi, cei care studiam la Universitatea din Dublin, zise doctorul.

În zilele sale de trezie Bogg scormonea prin vechile gropi de gunoi sau se ducea să taie din tufişuri țăruşi pentru garduri, ceea ce îi ajungea să nu rămână dator la

nimeni. Straniu lucru: în ciuda năravului de a bea, avea nume bun, ca orice alt locuitor al oraşului. Era foarte nesociabil şi rar sta de vorbă cu cineva, fie că era beat, fie că era treaz. Dar un „musafir de seară", obosit şi fără o leţcaie, era sigur că va găsi ceva de-ale gurii şi un adăpost în coliba singuratică de printre gropile de gunoi, a lui Bogg.

S-a întâmplat ca într-o noapte întunecoasă, o şleahtă de golani, negăsind altceva mai bun ca să se distreze, îşi croiră drum printre mormanele de gunoi către cocioaba singuratică, din coajă de copac, ca să-l sperie pe Bogg făcând pe fantomele. Înainte de a începe jocul, conducătorul derbedeilor se uită printr-o crăpătură a peretelui din scoarţă de copac, ca să cunoască perfect situaţia în colibă. Nu văzu prea mult, dar ceea ce vedea păru să-l intereseze pentru că rămase pe loc până când ceilalţi derbedei începură să dea semne de nerăbdare. Bogg era aşezat în faţa măsuţei grosolane, cu coatele sprijinite şi cu fruntea lăsată în palme. Pe masă, în faţa lui, erau întinse câteva lucruri – aşa cum scriu romancierele şi poetele – şi aşa cum cinicii înverşunaţi poartă adesea lângă cinicele şi amărâtele lor inimi. Era vorba de obişnuita scrisoare îngălbenită de trecerea anilor, fotografia, unei fete, ceva care semăna a floare presată şi bineînţeles, o şuviţă de păr. Deodată Bogg îşi încrucişă mâinile asupra acestor lucruri şi îşi lăsă faţa în jos, tot mai jos, până când nebănuitul spion nu mai văzu nimic afară de părul hirsut, năclăit al beţivului, arătând şi mai sălbăticit în lumina nesigură a opaiţului cu seu.

Derbedeul se îndepărtă de cocioabă şi făcu semn celorlalţi să vină după el.

— Ce s-a-ntâmplat? întrebă unul după ce se mai îndepărtară, iar şeful bandei răspunse:

— Plecăm, şi-l lăsăm în pace, asta e!

La aceste vorbe se auziră câteva exclamaţii de nemulţumire şi i secerară explicaţii, dar tartorul îşi

descheie un nasture de la haină, scuipă în palme şi zise:

— Îl lăsăm pe Bogg în pace, asta e!

Aşa că plecară şi îl lăsară pe Bogg în pace.

După câteva zile în *Geebung Times* apăru următoarea notiță: „Un binecunoscut individ pe nume Bogg a fost găsit înecat în râu duminica trecută; pălăria şi haina au fost găsite pe mal. La o oră târzie din noapte unul dintre membrii redacției noastre văzuse pe cineva mergând încet de-a lungul râului, dar era prea întuneric ca să poată identifica persoana".

Noi presupunem că persoana la care se referea gazeta era Bogg, dar, bineînțeles, nu suntem siguri. După toate probabilitățile, el trebuie să fi fost. Sigur, era vorba de o sinucidere, şi insul, fiind „un binecunoscut individ", avea destule motive să comită acest gest. Poale că el o fi fost cel care mergea prin beznă pe malul râului gândindu-se la aceste motive, atunci când fusese văzut de ziarist. Ciudat lucru: lumea ştie prea puține despre viața şi necazurile unor „binecunoscuți indivizi" de felul acesta, indiferent de cum îi cheamă şi... hei! dar nu există niciun motiv care să ne oblige a mai plictisi pe cititor sau a mai ocupa spațiul tipăriturii cu povestea despre un binecunoscut individ, pe nume Bogg...

DORMITUL PE STRADĂ ŞI DORMITUL ÎN TABĂRĂ

Cel puțin două sute de bieți calici au fost numărați noaptea trecută dormind afară pe trotuarele străzilor principale din Sydney – maldăre groteşti de zdrențe zăcând sub şoproanele vechiului târg de fructe şi ale magazinelor de pe York Street, cu capetele sprijinite de ziduri şi picioarele la rigolă. Ploua în noaptea aceea şi era frig, iar cei care nu găseau de lucru fuseseră izgoniți din Hide Park şi de pe maidanele pustii de şiroaiele ce picurau din copaci, izgoniți de pe băncile ude şi de pe iarba înecată de băltoace, izgoniți de ploaie, de frig şi de vânt. Unii aveau straturi de ziare vechi cu care să se învelească, alții nu aveau nimic. Doi erau prieteni şi împărțeau în doi ziarul *Herald.* Unul avea o fâşie de hârtie de împachetat, iar altul (norocosul de el!) avea un sac – singurul dintre toți care avea un sac. Toți se închirceau cât era cu putință în zdrențele lor şi… încercau să doarmă. Se pare că şobolanii îi luau drept gunoaie şi o ştergeau repede numai când vreunul dintre vagabonzi se mişca neliniştit, ori tuşea, ori ofta… sau când trecea pe acolo vreun polițist.

Vreo doi se ridicau în picioare din când în când şi cotrobăiau prin cutiile în care fusese ambalată făină, de pe trotuarul din fața magazinelor, dar se pare că nu găseau nimic. Fără îndoială le chiorăiau mațele şi

doreau să vadă dacă nu ar putea face rost de ceva bun de mâncat, înainte de a primi tichete de la sindicat. Tot aşa cotrobăiau şi şobolanii.

Unii oameni nu pot dormi prea bine cu burta goală… cel puțin la început; dar obişnuința te învață. La Londra de multe ori adorm pe vecie. Încă nu şi la Sydney – ni se spune.

Din când în când câte unul dintre proscrişii noştri îşi întinde mădularele înțepenite ca să dezmorțească, dar frigul îi obliga iarăşi să se chircească. Probabil că şi trotuarul era prea tare în dreptul încheieturii oaselor. Oamenii nu puteau să-şi scurme gropi şi nu găseau nici locuri mai moi pentru şolduri, aşa cum ai posibilitatea să faci sau să găseşti în tabără, acolo, departe. Şi apoi pietrele caldarâmului au vârfuri răutăcioase şi bălțoace neplăcute, pentru că pavajul este foarte inegal.

Din când în când apare Legea, care priveşte necruțător la şomerul culcat. Aceştia nu par deloc frumuseți tolănite pe o canapea. Se pare că Legea îi socoate gunoi care cu trebuie depozitat aici şi pentru prezența căruia cineva trebuie tras la răspundere de către Inspectoratul ordinei publice. Cel puțin aceasta este expresia de pe chipul polițistului.

Şi iată că oameni ai muncii australieni se află întinşi pe jos la ora două din noapte pe străzile Sydney-ului, încercând să ciupească un pic de somn înainte ca circulația să înceapă şi să le desființeze patul.

Dormitul afară, sub cerul liber, nu înseamnă nimic pentru oamenii *bush*-ului, nici pe departe; dar a-ți găsi un culcuş pe străzile oraşului şi a dormi în tabără în *bush* – iată două lucruri foarte diferite. În *bush* poți să aprinzi un foc, să pui oala la fiert şi să-ți faci un ceai… dacă ai cu ce. De asemenea îți poți frige un cotlet (în oraş nu zburdă oi). Poți avea o mâncare curată, îți poți scoate cămaşa ca s-o speli, ba să te speli şi tu – dacă ai apă destulă – ca să te simți înviorat şi curat. Poți să fluieri şi poți şi să cânți în tabără, să faci poezii, să

respiri aer curat şi să te zgâieşti la stelele veşnice, care-l împiedică pe călătorul solitar să înnebunească, aşa cum stă în tabăra singuratică în mijlocul câmpiei. Independența ta e şi mai perfectă decât dacă ai avea un rând de case în Australia; nu eşti la cheremul niciunui polițist. Nimeni nu te supraveghează afară de Dumnezeu – iar Dumnezeu nu te dă afară de unde eşti. Dumnezeu supraveghează şi pe cei ce dorm pe străzi, dar nu-i apără ca să nu fie mutați din loc sau puşi pe goană.

Cu şomerul din oraş situația este cu totul alta. Proscrisul din oraş nu poate aprinde un foc şi pune o oală la fiert – chiar dacă are aşa ceva – pentru că imediat este izgonit deoarece a încercat să provoace un incendiu, sau să provoace dezordine, ori sub bănuiala că este un individ nesănătos la minte. Dacă se despoaie de cămaşă ca s-o spele ori dacă vrea să se ducă să înoate, poate fi înhățat pentru că-şi expune indecent mădularele, şi chiar e posibil să fie biciuit. Nu poate cânta sau fluiera noaptea la culcuşul lui de pe trotuar pentru că, dacă ar face aşa ceva ar fi instantaneu arestat pentru comportare huliganică. El nici nu vede multe stele şi îndeobşte este prea hămesit ca să mai poată face poezii. Îi este permis doar să doarmă şi să sufere pe trotuar, iar când polițistul găseşte orele târzii apăsându-l din greu, acesta poate să-l smulgă din rădăcina de aici pe şomer, cu o lovitură de picior, şi să-l expedieze mai departe… sau să-l aresteze sub învinuirea că se află acolo cu intenția de a comite o fărădelege; iar când bietul chiriaş al trotuarelor se trezeşte dimineața, nu are cum să-şi ia în cârcă *swag*-ul şi să pornească pe poteca pribegiei prin *bush;* trebuie să se milogească după ceva de-ale gurii la vreo uşă de serviciu sau la vreun restaurant şi apoi să stea jos într-un parc, sau să se plimbe în cerc, şi iar în cerc, mereu acelaşi vechi şi deznădăjduit cerc, ziua întreagă. Pentru omul sărman nu există mai rea închisoare ca oraşul.

Aproape orice ins întâlnit de un călător prin *bush*

este, la fel de murdar şi de zdrenţuit ca el şi tot atât de lefter. În oraş însă aproape orice om întâlnit de bietul şomer este un filfizon sau, cel puţin, un ins bine îmbrăcat, iar şomerul se *simte* murdar, umil, degradat prin contrast…şi disprețuit.

Şi nu se poate împiedica să nu se considere un infractor. Poate fi doar o închipuire, dar i se pare că orice polițist îl priveşte bănuitor, ceea ce este ceva groaznic pentru un om sensibil.

Odată grupul nostru nu a avut adăpost pentru o noapte. Nu mai ştiu cât tutun am fumat, pe câte bănci ne-am aşezat sau câte mile am parcurs înainte de a se crăpa de ziuă. Dar ne aducem aminte toți că ne simțeam ca nişte răufăcători, că ni se părea că fiecare polițist se uită bănuitor la noi; în cele din urmă am început să tragem pe furiş cu coada ochiului la orice polițist ceea ce, poate, îl făcea şi mai bănuitor, aşa că, până la urmă ne simțeam atât de prost că am rupt-o la fugă şi… am intrat pe şase luni la mititica.

Acum vreo trei ani, iarna, un ins, al cărui nume nu interesează, ținea o prăvălioară în Sydney, pe Elisabeth Street. Era samsar pentru hoteluri, încasator de datorii scadente, comisionar, colector de abonamente şi aşa mai departe – câte ceva din fiecare – dar era om cu inima largă. Avea şi un partener. Mâncau la birou, pregătindu-şi masa la o lampă cu gaz. În fiecare zi Omul-al-cărui-nume-nu-interesează aduna cu grijă resturile de mâncare, mai adăuga o felie-două de pâine cu unt, împacheta totul într-o foaie de ziar şi, după ce se lăsa întunericul, punea pachetul pe bordura unei sculpturi în piatră de la clădirea din față, peste stradă. Dimineața pachetul nu mai era acolo. O nălucă venea noaptea şi o lua. Aşa s-au petrecut lucrurile luni în şir, până când într-o seară Omulal-cărui-nume-nu-interesează uită să mai lase pachetul şi nu şi-a mai adus aminte de el până s-a culcat. I-a părut rău, aşa că în cele din urmă se hotărî să se scoale şi să ducă afară

resturile de mâncare. Se făcuse – de miezul nopții. Era curios să vadă arătarea, aşa că a aşteptat până a sosit. Nu era fratele său pierdut de mult, ci un bătrân tovarăş de-al lui de pe vremuri.

Hai să terminăm cu o scenetă:

Acțiunea se petrece pe Cheiul circular, dincolo de şoproanele magaziilor de mărfuri. Numărul obişnuit de maldăre ale mizeriei – învelite mai mult sau mai puțin cu fâşii murdare de ziar – zac înşirate de-a lungul zidurilor, sub lumina fantomatică a becurilor electrice. Ora – curând după miezul nopții. Dintre mormanele de zdrențe se ridică în capul oaselor un bătrân. Îşi scoate cu grijă pantalonii şi apoi se sprijină de perete, rămânând numai în cămaşă, examinează cu delicatețe turul pantalonilor. Îi scutură imediat, îi împătureşte cu mare grijă, îi împachetează într-o bucată de ziar şi îi aşază jos, acolo unde avea să-şi pună capul. Avea picioare lungi, păroase şi barbă mare, căruntă. Dintr-o legăturică plină de zdrențe trage o altă pereche de pantaloni, numai petice şi hartane, în care îşi căută cu mare grijă drum trupului.

Apoi se lungi la pământ, aranjă foile de ziar pe genunchi, îşi lăsă căruntu-i cap hirsut pe prețiosul costum de sărbătoare şi... îl fură somnul.

DOI GOLANI

— Trebuie să faci ceva, Ernie! Ştii în ce situaţie sunt. Pare că ţie puţin îţi pasă. Trebuie să faci ceva!

Stowsher se aplecă şi mai mult lângă tocul uşii, slinos de atâta murdărie, şi se uită ameninţător pe sub borul pălăriei. Scena se petrece într-o cameră mică, scundă, cu aer îmbâcsit, cu uşa spre Aleea Jones. Femeia era aşezată la o masă şi cosea; era o făptură slabă, palidă, cu ochi lipsiţi de vigoare, lipsiţi de culoare. Părea tot atât de mohorâtă ca şi lucrurile din jur.

— Păi de ce nu te duci la o femeie d-aia şi să termini cu povestea asta?

Cu o mişcare uşoară a mâinii femeia dădu la o parte colţul feţei de masă cu care era acoperit un costumaş neterminat de cusut şi se apucă să lucreze iar la el.

— Dar tu ştii foarte bine, Ernie, că nu am mai câştigat un ban, spuse ea cu blândeţe. De unde să fac rost de bani pentru aşa ceva?

— Cine ţi-a cerut să faci tu rost de bani?

Fata nu răspunse, păstrând mai departe tăcerea femeii care s-a hotărât să facă ceva în ciuda tuturor motivelor şi argumentelor ce s-ar putea găsi împotriva intenţiei sale.

— Bine, şi altceva ce mai vrei? întrebă Stowsher care sta ca pe ghimpi.

— Nu l-am putea păstra? întrebă fata, lăsându-şi încet capul în jos.

— Şi pe urmă? întrebă îmbufnat Stowsher care cam bănuise ce avea să urmeze. Apoi, înjurând de nerăbdare, continuă: Acum o să te apuce năbădăile!

Fata netezi colțul feței de masă cu hăinuța de copil.

— N-o să coste nimic, Ernie. Am şi fiu mândră de el, o să-l țiu curat şi o să-l îmbrac ca pe un prinţişor. O să arate altfel decât oricare alt puşti. N-are să semene deloc cu mormolocii ăştia murdari, bolnăvicioşi de pe-aici. O să semene leit cu tine, Ernie; ştiu sigur că o să semene cu tine. Eu o să am grijă de el zi şi noapte şi am să-l cresc sănătos şi puternic. O să-i formăm de la început muşchii lui cei mititei, Ernie, şi când o mai creşte ceva o să poată să-i buşească pe toți. N-o să prea fie de cheltuit mult cu el şi o să muncesc din toate puterile şi o să-i port de grijă, dacă vrei şi tu. Şi o să fii şi tu mândru de el, Ernie, ştiu eu c-o să fii!

Stowsher râcâi pragul uşii cu piciorul; dar fie că era emoționat, fie că îi era teamă de năbădăile ei, rămase cu adevărat calm ca un înțelept; nu doar se prefăcea.

— Ți-aduci aminte de ziua când te-am cunoscut, Ernie? întrebă fata pe neaşteptate.

— Ei, şi ce-i cu asta? răspunse bărbatul, uitându-se la ea încruntat şi oarecum stingherit.

— Ai intrat în salonul bufetului Cricketers' Arms şi ai avut o vorbă cu o şleahtă care se legase de bătrânul tău.

— Ei, şi eu i-am altoit.

— Ştiu că i-ai altoit bine de tot. Pe trei i-ai pus la pământ unul după altul, dar doi erau mai spătoşi ca tine.

— Da! Şi când şleahta iar s-a strâns, am terminat şi cu ceilalți, zise Stowsher, îmbunându-se la amintirea scenei.

— Şi de ziua când ai venit acasă şi l-ai prins pe proprietarul casei amenințând ca un câine pe bătrâna maică-ta…

— Da. Am încasat trei luni pentru buclucul ăla. Dar a meritat! reflectă bărbatul, adăugând: Numai că în timp

ce eu eram la zdup, bătrâna ar fi trebuit să-l țină pe bătăuş departe de băutură... Dar ce legătură au toate astea cu povestea cealaltă?...

— Ei, poate că el o să te apere şi o să se bată pentru tine într-o bună zi, Ernie. Când o să îmbătrânești şi n-o să mai ai putere şi n-o să ai pe altul să te sprijine.

Chestiunea devenea de-a dreptul jenantă pentru Stowsher, Nu că discuția l-ar fi emoționat cumva, ci pentru că nu-i plăcea să fie amestecat într-o discuție socotită „molâie".

— Ei, mucles! zise bărbatul ca să o aline. Pune-ți pălăria că vreau să te fac o plimbare.

Fata se ridică în grabă, dar se opri imediat, aducându-şi aminte că nu este o politică prea bună şi dai dovadă de nerăbdare față de o invitație din partea Iul Ernie.

— Dar... ştii... nu-mi prea place să ies în lume în situația asta. Nu se poate ca tu... cred că nu ți-ar plăcea să ieşi cu mine în lume aşa cum sunt acum, Ernie!...

— De ce nu? Ce-i cu băşcălia asta?

— Prietenii tăi au să vadă şi... şi...

— Şi ce?

— Ar putea să observe că...

— Ei, şi ce dac-o să observe? Ba chiar vreau ca să se ginească? Vii o dată ori ba? Hai, valea! N-o să stârmocesc aici ziua-ntreagă!

Se plimbară către colina Flagstaff.

Vreo doi, trei inşi, care stăteau pe vine lângă colțul cârciumii, îl salutară:

— Baftă, Stowsher!

— Ho, mă, că puțiți a băutură pân-aici. Turnați-vă apă pe scăfârlie!

— Stowsher începe să dea de bănuit! zise unul pe şoptite.

— Şi-o mai face şi pe nebunul, zise altul. Aş vrea să am şi eu norocul ăsta.

Cei doi ajunseră la o cărare pe lângă o râpă abruptă.

— N-o mai lua aşa de repede la deal, Ernie; ştii că nu pot să mă ţin după tine.

— În regulă, Liz. Uitasem. Ce nu mi-ai spus de la-nceput?

Fata se lupta cu sine să rămână tăcută în cea mai mare parte a drumului, avertizată de instinct ca orice femeie care a câştigat numai cu vorba o bătălie.

O dată se uită înapoi peste umăr, chicotind:

— Ptiu! Zău de nu mi s-a părut că prichindelul se zbenguie în urma noastră!

Când o părăsi în pragul casei Stowsher îi zise:

— Uite, Liz, ia d-aici o juma' de liră. Cumpără-ţi ce vrei cu ea. Pap-o toată. Mâine am să mai ciupesc eu un ciubuc şi o să viu mâine seară să te văd.

Fata părea din nou fâstâcită; nu părea în apele ei.

— Ernie!

— Ei, ce mai e?

— Da' dac-o fi fetiţă, Ernie?

Stowsher se smuci la o parte.

— Pentru Dumnezeu! Tacă-ţi fleanca! Tu mereu dai pe-alături. Mai ai ceva de zis? Dacă mai ai, apăi zi, înainte ca să tragi obloanele.

— Nu mai am de zis, Ernie... Hai, nu mă săruţi? Eu sunt mulţumită...

— Mulţumită?... Hm!... Doar n-oi vrea ca ţâncul meu să vie pe lume aşa cum a venit tatăl lui, nu-i aşa? Mai bine hai cu mine în una din zilele astea să ne cununăm. Doar n-oi vrea să te frământi cu tot felul de fleacuri şi să mă baţi la cap cu ele.

— Oh, Ernie, chiar vrei aşa ceva?...?

Şi îşi aruncă braţele pe după gâtul lui şi se prăbuşi epuizată.

— Cu bine, Liz! Acu' nu mai face prostii! Mi-e de-ajuns. Ţine ciocul sus, fetiţo! Nu uita: mâine seară! Apoi adăugă în grabă: Ar fi trebuit să-ţi dai seama că eu nu sunt tip d-ăia!... Şi plecă brusc.

Liz era foarte fericită.

COLONIST ÎN FUND DE ȚARĂ

Până în ziua de azi, cea mai mare pacoste din Australia este omul care bate câmpii cu aiureli despre colonizarea la țară şi te agață pe stradă expunându-ți un plan special de-al lui. În general un asemenea om nu ştie nimic despre ce trăncăneşte. Există în Sydney un om numit Tom Hopkins, care odată a vrut să devină colonist la țară; uneori îl poți convinge să-şi deschidă gura despre asta. Se descurca foarte bine la oraş, cu ani în urmă, până i-a căşunat că ar fi posibil să se descurce şi mai bine departe, în fund de țară. Atunci a aranjat cu drăguța lui să-i rămână credincioasă şi să-l aştepte, că el are să se ducă în vest să înjghebe un cămin. În acest stadiu drăguța dispare din poveste.

A „selecționat" un teren la Dry Hole Creek şi luni de zile a tot aşteptat sosirea topometrilor guvernului ca să fixeze hotarele: dar nu au venit şi cum nu avea niciun motiv să creadă că ar putea să vină în următorii zece ani, râcâi pe spetitelea şi trase gard la întâmplare, inaugurând opera de fermier.

Oare cititorul ştie ce înseamnă „a râcâi pe spetitelea"? Tom ştie. Pe postața lui de pământ a găsit cei mai mari, mai urâți şi mai inutili copaci, ca şi cel mai mare număr de buturugi de neclintit înfipte în pământ. A început fără a avea experiență, sau având prea puțină experiență, dar cu capul doldora de sfaturi de la oameni care ştiau mai puțin decât el despre treburile la o fermă.

Găsi un teren mai moale între două cioturi de rădăcină lângă primul eucalipt, săpă o groapă strâmtă, neregulată, adânci vizuina până ajunse la un nivel unde rădăcina avea un diametru ceva mai puțin de patru picioare şi nu era chiar atât de tare cum este cremenea. Apoi descoperi că nu mai are spațiul necesar să mânuiască toporul, aşa că mai săpă şi mai scoase o tonă-două de pământ... şi apoi lăsă totul baltă. A doua zi începu să sape un puț ca de mină în cealaltă parte a eucaliptului; dar după aceea îi străfulgeră prin minte, pe când pufăia o pipă, că ar fi foarte bună ideea de a da foc copacului. Pentru foc avea destule trunchiuri şi vreascuri împrăştiate în jur. Aşa că mai lărgi ceva săpătura, rostogoli în ea câțiva buşteni şi le dădu foc... fără alt rezultat decât pârlirea rădăcinilor.

Tom perseveră. Puse hamul pe cal, târî până aici toate trunchiurile de copac căzute pe o rază de o jumătate de milă şi le stivui lângă eucalipt, în partea dincotro bătea vântul. Şi în cursul nopții focul a dat peste un loc mai moale al copacului şi arborele a ars până la vreo şase picioare de la suprafața pământului, prăbuşindu-se apoi peste un gard de hotar al run-ului unui *squatter,* lăsând cel mai urât soi de ciot asupra căruia să se concentreze atenția noului *selector*; ceea ce acesta a şi făcut o săptămână încheiată. A aşteptat până s-a răcit groapa şi apoi a purces la treabă cu cazmaua, lopata şi toporul. Dar chiar acum când lucra cu ele, mintea îi era ocupată cu diferite scheme de maşinării, aşa cum sunt publicate în diferitele reviste săptămânale pentru agricultori, ca să poată smulge fără prea mare strădanie buştenii din pământ. Se gândi că ar putea obține niscaiva grinzi şi corlate din acest copac, dar descoperi curând dovada care-l făcu să-şi dea seama că un drug de fontă s-ar despica mai repede şi în forme mai regulate. Scoase câteva rădăcini mai de suprafață din cealaltă parte a *selection*-ului şi rupse cea mai mare parte din lanțurile de tras încercând să le smulgă şi din pământ cu calul

său putere... pentru că rădăcinile aveau ramificații răspândite adânc în pământ. Cu timpul a defrişat o postață în decurs de mai multe sezoane şi rupse mai multe brăzdare de plug decât ar fi putut cumpăra.

Între timp *squatter*-ul nu stătea cu mâinile-n sân. Cortul lui Tom a fost jefuit de câteva ori şi coliba i-a ars de două ori până la pământ. Apoi a fost dat în judecată că a ucis pentru proprie folosință un juncan şi nişte oi aflate la păscut pe *run,* dar a scăpat cu bine datorită în primul rând faptului că între *squatter* şi judecătorul de pace existau deosebiri de vederi pe chestiuni de religie şi politică.

Tom ară şi semănă grâu dar nu a răsărit nimic de luat în seamă – pământul era prea sterp; deci cără gunoi de grajd de la oraşul cel mai apropiat – erau şase mile până acolo– îngraşă pământul, semănă o altă cultură şi se rugă să vină ploaia. A venit. S-a format un puhoi care a ras toată cultura de la fermă: câteva pogoane de pământ cu îngrăşăminte împreună cu întinderi considerabile din pământul propriu zis de la suprafață; în schimb puhoaiele aduseseră destul nisip ca să se făurească în acel loc o plajă, nisip care se depuse pe tot terenul în grosime de vreo şase inci. Puhoiul mai smulse şi un gard pe vreo jumătate de milă de-a lungul malului pârâului şi îl depuse într-o vâlcea, trei mile mai la vale, aflată pe un *selection* al unui „*selector* de paie" şi gardul a fost imediat confiscat.

Tom nu s-a dat bătut: era om energic. Defrişă alături o altă bucată de teren şi semănă mai mult grâu. Dar boabele erau infectate de mălură sau de rugina grâului, aşa că la vânzare fu plătit cu circa trei şilingi buşelul{28}. Atunci semănă lucernă şi ovăz şi cumpără câteva vaci; îşi pusese în cap să înjghebeze o lăptărie. Mai întâi vacile s-au îmbolnăvit de ochi, iar Tom se duse la un neamț țanțoş să capete povață şi făcu aşa cum i se spusese. Suflă alaun pisat printr-o țeavă de hârtie în ochii bolnavi, dar o parte din pulbere fu aruncată şi în

ochii lor de fornăiturile vitelor. A tămăduit ochii vitelor, dar s-a ales el cu o infecție la ochi, aşa că o săptămână şi mai bine nu putea deosebi coada unei vaci de a alteia. Stătea într-un ungher întunecos în cort, gemea şi oblojea cu apă caldă genele lipite. Neamțul rămase la el, îl hrăni cu mâna lui şi îl îngriji.

Apoi vacilor cu lapte li s-au inflamat ugerele şi Tom îşi punea viața în joc – şi viața lui depindea acum de propriile lui mâini – când le mulgea. A scos cu bine la cap povestea şi… untul a scăzut la patru penny funtul. El şi țanțoşul mai înainte pomenit făcură unele aranjamente ca să-şi trimită untul pe o piață mai bună; dar vacile se molipsiră de o altă boală, cunoscută local sub numele de „ploorer", adică pleurezie.

Tom se duse iarăşi după sfaturi, pe care apoi le respectă cu sfințenie. Spintecă urechile vacilor, le tăie cozile la jumătate ca să lase sânge şi le turnă litri din doctoria „alinarea durerilor" prin nări. Dar vacile refuzau să facă orice efort, afară, poate, de a se scula în picioare să dea cu coarnele în fermier, când acesta încerca să le aţâțe pofta de mâncare întinzându-le felii de dovleac neajuns să dea în copt. Muriră pe rând în pace, dar fără încetare, până ce se stinseră toate, afară de anumită vacă stearpă, nărăvaşă, mare şi slabă, cu ochi bălani şi multă sprinteneală la săritul peste gard, cunoscută de cei de prin partea locului sub numele de „Regina Elisabeta".

Tom o împuşcă pe Regina Elisabeta şi îşi îndreptă din nou atenția spre agricultură. Dar caii de la plug căpătară o boală pe care teutonul o numea „ştrangulare". Supuse caii unui tratament după sfaturile neamțului Jacob… şi caii muriră.

Nici atunci Tom nu se dădu bătut; era plin de curaj omul ăsta. Împrumută o matahală de cal de povară dărâmat, doar cu obligația de a-i asigura hrana, îl cuplă cu bătrâna lui gloabă de călărie şi purcese la terminarea arăturii. Perechea nu a avut succes. Ori de câte ori

genunchii aflați la ananghie ai mârțoagei își luau avânt, omul se poticnea şi trăgea calul mai mărunțel spre plug, aşa că ceva se rupea. Atunci Tom da drumul la sudălmi până se răcorea, dregea ruptura cu sârmă sau cu fâşii de cârpă, îşi umplea buzunarele cu pietre ca să aibă cu ce arunca în cai şi începea din nou să are. În cele din urmă a tocmit copilul unui nătărău *„selector* de paie" să mâne caii. Puştiul muncea cât putea smucea puternic înainte caii de căpăstru, îi împungea cu bățul din spate, zvârlea cu pietre în ei, apoi tăie un copăcel, îşi adună toate puterile şi lovi sălbatic când calul cel mic ori celălalt dădeau semne că are de gând să se urnească din loc dar… nu reuşi niciodată să-i facă pe cei doi cai să pornească şi să tragă în acelaşi timp. În plus piciul era obraznic şi *selector*-ul se supără; începu să suduie băiatul şi caii, *selector*-ul, *squatter*-ul şi Australia. Da, sudui Australia. Puştiul îi întoarse sudălmile, fu muştruluit şi fugi imediat acasă, venind înapoi cu taică-său.

Apoi dulăul nătărăului se năpusti la câinele selector-ului şi întâmplarea aceasta precipită lucrurile. Poate că nătărăul ar fi plecat dacă nu ar fi venit nevastă-sa cu băiatul lor cel mare şi cine se mai afla dintre ai familiei. Începură toți să dea în Tom. Femeia era cea mai înverşunată. Câinele *selector*-ului îl făcu harcea-parcea pe celălalt câine şi apoi sări în ajutorul stăpânului, salvându-l la timp… căci altfel Tom Hopkins nu ar fi trăit să ajungă locatarul unui azil de nebuni.

În anul următor se întâmplă ca la fermulița lui Tom, ca şi prin alte părți, să crească iarbă bună. Se gândi atunci că n-ar fi rău să facă rost de nişte oițe pirpirii şi să le îngraşe pentru târg; pe vremea aceea oile se vindeau cu şapte şilingi şi şase penny duzina. Tom cumpără vreo două sute de oi, dar *squatter*-ul postă lângă gardul fermuliței un om cu nişte câini pe care să-i asmuțe asupra oilor imediat ce ar fi scos botul dincolo de gard. (Gardul lui Tom nu era pentru oi). Câinii

fugăreau oile şi prin *selection*, până în partea cealaltă, unde un alt om era pregătit să le fugărească înapoi.

Câinele lui Tom făcu tot ce-i stătea în putință. Dar se îmbolnăvi după ce sfârtecă şi pe cel de-al patrulea câine capitalist şi, ca urmare, muri şi el Marionetele *squatter*-ului frecaseră câinele acela cu otravă înainte de a-l asmuți; era singurul mijloc de a se descotorosi de dulăul lui Tom.

Tom îşi zise că poate doi inşi vor face mai bine față acestui joc şi încercă. Dar nepotu-său care întâmplător plecase din oraş într-o vizită, fu arestat la instigația *squatter*-ului pentru un pretins furt de oi şi condamnat la doi ani de temniță grea. Timp în care şi *selector*-ul primi şase luni, pentru că a atacat pe *squatter* cu intenția de a-i pricinui grave vătămări corporale ceea ce, la drept vorbind, el făcuse mai mult decât numai să aibă intenția, dacă un nas spart, o falcă scrântită şi pierderea câtorva dinți (din partea *squatter*-ului) pot îndreptăți o asemenea acuzație. Între timp *squatter*-ul se împăcase cu judecătorul local şi ajunsese să-i fie socru.

Când Tom a fost eliberat, puține lucruri mai rămăseseră pentru care ar fi avut de ce să trăiască. Dar şi-a găsit o meserie – să meşterească garduri, a agonisit câteva lire şi se pregătea să se stabilească tot la țară. În anul următor îşi făcu rost de o „coniță" şi de câteva vaci. „Conița" l-a jefuit şi a fugit cu un *selector* de paie, iar vacile au murit în timpul secetei sau au fost puse sub lacăt de *squatter* când se duceau la râu să se adape. Apoi Tom luă cu arendă o livadă din susul pârâului, dar grindina i-a distrus toate fructele. S-a întâmplat ca neamțul să fie de față la această nenorocire, fiindcă Jacob căuta adăpost în coliba lui Tom, când se înapoia de la oraş. Tom stătea în picioare, rezemat de tocul uşii, în bătaia grindinei. Avea ochii foarte holbați şi uscați, iar trasul aerului în piept se transforma într-un oftat neîncetat, cu sughițuri. Jacob îl lăsă acolo unde era şi el se aşează jos, undeva înăuntru, cu o expresie de

somnambul şi chipu-i ţeapăn gândindu-se, poate, la copilărie sau la ţara lui de baştină. Când se termină potopul îl luă pe Tom pe un scaun lângă el şi-i zise:

— Tu aştepţi aici. Tom. Eu trebuie dus acasă pentru adus ceva. Tu rămâi liniştit aici şi aştepţi douăzeci minute.

Apoi încalecă şi porni spre casă, bodogănind: „Aist om trebuie plângi!… Aist om trebuie plângi!…"

Se înapoie înainte să fi trecut douăzeci de minute, cu o sticlă de vin şi o trompetă sub manta. Turnă vinul în două căni de câte o pintă, îl convinse pe Tom să bea, bău şi el, apoi luă trompeta, se duse la uşă unde rămase în picioare şi cântă un marş nemţesc în ploaia care continua şi după ce furtuna încetase. Grindina se abătuse şi asupra livezii lui şi era şi el, Jacob, un om ruinat. Tom a plâns, ceea ce a fost foarte bine. Era cam deprimat, dar îşi găsi din nou o ocupaţie cu meşteritul de garduri, şi tocmai se gândea să planteze câţiva butuci de viţă de vie şi câţiva pomi fructiferi, când topometrii guvernului – de care şi uitase – înviară pe neaşteptate şi făcură măsurători, descoperind că situarea justă a *selection*-ului este peste câteva coame de deal, dincolo de pârâu. Tom îşi zise că l-a păscut norocul neplantând livada şi se pregăti să-şi mute casa şi gardurile la noul amplasament. Dar când ajunse la punctul acesta interveni *squatter*-ul; intră în posesia fermei cu tot ce se afla pe ea, iar pe *selector* îl dădu în judecată pentru uzurpare, pretinzând daune-interese în valoare de două mii şi cinci sute de lire.

Tom a fost primit la balamucul din Parramatta în anul următor, iar *squatter*-ul a fost trimis tot acolo o vară mai târziu. Fusese ruinat de secetă, de iepuri, de bănci şi de o tragere pe sfoară cu baloturile de lână. Cei doi s-au împrietenit la cataramă şi au avut nenumărate discuţii amicale privind posibilitatea de a distruge, cu dinamită – sau indiferent cu ce alt mijloc – băierile cerului şi a da cale liberă ploii în anotimpul secetos.

Tom a fost lăsat afară după câțiva ani. Bocăne de multă vreme pe străzile diferitelor mahalale. Rareori este văzut ziua, iar noaptea este zărit de cele mai multe ori trebăluind cu o cotigă şi un felinar. Spune mereu că marea lui părere de rău rămâne faptul că nu s-a constatat, înainte de a se hotărî să plece la țară, că nu este în toate mințile.

I-A FOST DOR DE-ACASĂ

Străinul intră în băcănia de la colțul străzii cu aerul cuiva care a venit acasă după mulți ani ca să dea ochi cu altcineva care va fi bucuros să dea ochi cu el. Îşi aruncă *swag*-ul de pe umăr şi îl aşează în picioare lângă perete, cu mare grijă. Apoi îşi sprijini cotul pe tejghea, îşi trecu uşor mâna peste barbă şi zâmbi ştrengăreşte la negustor care-i zâmbi şi el imediat, puțin cam nedumerit.

— Bună seara, zise băcanul.

— Bună seara.

Pauză.

— Frumoasă zi, mai zise băcanul.

Pauză.

— …Pot să-ți fiu cu ceva de folos?

— Da. Spune-i bătrânului că-i aici un fârtat care vrea să schimbe câteva clipe o vorbă cu el.

— Bătrânul?… Care bătrân?

— Ei, Hake, cine altcineva, bătrânul Ben Hake! Nu-i acasă?

Băcanul zâmbi.

— Hake nu mai e aici. Eu sunt în locul lui.

— Cum asta?

— Uite-aşa. Mi-a vândut prăvălia de vreo zece ani.

— Aşa… Cred c-o să dau de el pe undeva pe aici prin oraş…

— Cred că nu. A plecat din Australia după ce a

lichidat tot. Şi apoi… a murit.

— A murit?! A murit bătrânul Ben Hake?

— Da. Deci îl cunoşteai?

Străinul păru că îşi pierduse bună parte din încrederea în sine. Se întoarse cu o latură spre tejghea, îşi sprijini cotul pe ea şi se uită de-a lungul Căii Amurgului.

— Poți să-mi dai vreo juma' de funt de ținte? zise cu glas liniştit, apoi continuă: Crezi că tânărul Hake o mai fi prin oraş?

— Nu mai este. A plecat toată familia. Mi se pare că unul dintre băieți are slujbă la Sydney în prezent.

— Presupun că alde Lachlan mai sunt încă pe aici!

— Nu, nu mai sunt. Bătrânii au murit acum vreo cinci ani; băieții sunt în Queensland, iar fetele sunt amândouă măritate şi locuiesc în Sydney.

— Hei, văd că v-a tras cale ferată pe aici.

— Da, de vreo şase ani.

— Vremurile s-au cam schimbat.

— Da, s-au schimbat.

— Poți… poți să-mi spui pe unde să dau de bătrânul Jimmy Howlett?

— Jimmy Howlett? Jimmy Howlett? N-am auzit niciodată de numele ăsta. Ce era?

— Ei, era bouar. Făcea cărăuşie spre munți înainte de a se trage calea ferată.

— Poate înainte de a mă aciua eu aici. Acum nu-i nimeni cu numele ăsta nici aici şi nici primprejur.

— Eh, bine… Acum nici nu mai am curaj să te întreb dacă îi cunoşti pe alde Duggan!…

— Ba uite că-i cunosc. Bătrânul a murit şi el, iar familia a plecat de aici, Dumnezeu ştie încotro. Nu-i nicio pagubă cu plecarea lor, dacă stăm să ne gândim. Băieții intraseră în bucluc. Cred că apucaseră pe căi rele. Aici aveau nume prost.

— Cum se poate? Hm, erau oameni de treabă… cel puțin bătrânul Malachi Duggan şi băiatul lui mai

mare… Poți să-mi dai şi vreo doi pfunzi de zahăr?

— S-a făcut. Cred că a trecut multă vreme de când nu ai mai fost pe aici.

— Cincisprezece ani.

— Cum aşa?

— Ei, da. Cred că nu mai pot întreba de nimeni pe care să-l cunoşti…

— Nici chiar aşa, răspunse băcanul zâmbind. Eu zic să mai întrebi.

— Bine! Crezi că aş mai putea da de alte Wild tot pe acolo unde locuiau pe vremuri?

— Alde Wild? Nu mai locuiesc acolo. Bătrânul a murit şi…

— Şi unde e Jim? Doar n-o fi murit şi el!

— Nu. S-a însurat şi s-a mutat la Sydney.

Pauză lungă.

— Ai putea să… rosti după câtva timp străinul, şovăind… vreau să zic, o cunoşti pe Mary, Mary Wild?

— Mary? răspunse zâmbitor băcanul. Păi Mary Wild era numele de fată al nevesti-mi. Ai vrea s-o vezi?

— Nu, nu! Poate că nici nu mă mai ține minte!

Întinse grăbit mâna după *swag* şi şi-l aruncă pe umăr.

— Hei, trebuie să mă cărăbănesc.

— Nu vrei să faci un popas aici de sărbătorile Crăciunului?

— Nu. Nu mai există nimic aici care să mă poată ține pe loc… Plec mai departe. Aveam de gând să mai petrec un Crăciun aici… de fapt pentru asta am făcut un ocol lung, față de drumul pe care trebuia să-l țin… Îmi pusesem de gând să mai petrec doar un Crăciun cu bătrânul Ben Hake şi alți flăcăi – dar nu ştiam că s-au mutat departe spre apus. Bătrâna şcoală a *bush*-ului îşi trage răsuflarea să moară…

În ochi îi licărea un zâmbet, dar buzele i se contractaseră.

— …S-au schimbat lucrurile. Casele vechi sunt

aproape aceleaşi, iar vechile firme au nevoie să mai fie ceva dichisite şi ceva vopsite – aşa cum au avut totdeauna nevoie. Şi mai există şi gardul acela de uluci pe care eu şi Ben Hake, şi Jimmy Howlett l-am durat acum vreo douăzeci de ani. Eu am pribegit şi am călătorit pe multe drumuri de atunci încoace. Dar lucrurile s-au schimbat; ori măcar oamenii... Hei, trebuie să plec. Nu mai e nimic aici care să mă țină pe loc. Îmi strâng catrafusele şi pornesc din nou pe potecă. E mai răcoare dacă pribegeşti noaptea.

— Da, azi a fost destul zăduf.

— Chiar că a fost. Ei, cu bine!

— Bună ziua. Sărbători fericite!

— Ce spui? Ah, da! La fel şi dumitale. Cu bine!

— Bună ziua!

Ieşi din prăvălie şi păşi mai departe pe Calea Amurgului...

POVESTE DE DRAGOSTE NEÎMPLINITĂ

Brook lăsă în jos drugii glisanți, grei şi incomozi, iar vitele, doar pielea şi osul de ele, ieşiră ezitând şi împleticindu-se, fapt care făcea şi mai mare îmbulzeala în fața porții, după care se împrăştiau printre merii pădureți de-a lungul povârnişului. Întâi ieşi o indolentă vacă bătrână, roşcată, ciolănoasă, urmată de o vacă bălană, colbăită, apoi doi viței flocoşi, semidezvoltați – care dovedeau că îşi pierduseră încă de pe acum orice interes de a mai trăi – iar după ei câțiva viţeluşi sugari, cu păr lins, lucitor şi tare voioşi; veneau la rând trei vaci plictisite, cu ugerele scofâlcite şi foalele supte, apoi o junincă stearpă, costelivă – roşcată, bineînțeles – cu ochii aproape scurşi şi un corn strâmb (era cunoscută pentru marea ei agilitate, de sărea gardul cu două corlate, şi căreia i se zicea „Regina Elisabeta"); după ea venea o vacă bună de lapte, de culoare gălbuie – o tânără mamă mulțumită şi mândră – căznindu-se să tragă cu grijă după ea pe primul ei viţel, care se încăpățâna să se țină agățat de o țâță, cu capul între picioarele ei dinapoi. La urmă de tot venea inevitabilul buha roşcat, care scurmă țărână cu copita şi scoase un stupid mu-u-u-uuu când adulmecă drugul de la poartă.

Brook mai manevrase de multe ori drugii pe vremuri – acum cincisprezece ani – poate aceiaşi drugi, pentru că

eucaliptul fibros are lemn foarte tare şi rezistă mult. Şi treaba pe care o făcea acum îi aducea trecutul tot mai aproape, poate chiar mai aproape decât ar fi dorit aşa ceva. Nu-i plăcea să-şi aducă aminte de nenorocita aceea de viaţă în sărăcie la *selection.* Simţea mai mult dispreţ decât milă pentru băieţaşul de atunci, înapoiat, nefericit, care lăsa aici drugii în jos ca să iasă vitele.

Petrecuse aceşti cincisprezece ani din urmă în diferite oraşe, iar acum venise aici îmboldit mai mult de curiozitate decât de altceva, dorind să-şi petreacă în linişte câteva zile libere. Tatăl îi murise, alte rude plecaseră şi el lăsase un administrator la vechiul *selection.*

Brook rămase sprijinit cu cotul pe traversa superioară a gardului, în porţiunea de lângă poartă, şi se uita cum trec vitele, dus pe gânduri, până când Lizzie, nepoata administratorului, împinse buhaiul roşcat rămas mai în urmă, uitându-se grav la el (la Brook, nu la buhai); Brook se rezemă cu spinarea de gard şi se uită la ea. Nu prea avea la ce să privească mai mult: o fată de nouăsprezece ani, bondoacă, sfrijită, modestă, cu ochi căprui cam inexpresivi, cârlionţi negri şi pistrui; nu avea o înfăţişare care să atragă atenţia. Purta o rochie prost croită, din stambă imprimată, şi era încălţată cu o pereche de ghete bărbăteşti cu elastic în părţi, prea largi cu câteva numere pentru piciorul ei. Se pregătea să intre la o şcoală de învăţători, adică să atingă culmea ambiţiei tineretului de prin părţile locului.

Băiatul o studie câtva timp apoi se întoarse să pună la loc drugii. Drugul de jos intră exact în lăcaşul lui, dar cel de sus se înţepenise şi rezista de parcă ar fi fost prins în piroane. Îl smuci în sus şi-n jos, apoi încoace şi-ncolo, îl prinse cu tot braţul şi îl trase vârtos. Dar parcă s-ar fi chinuit cu unul dintre stâlpii înfipţi în pământ. Apoi ridică sus de tot capul mobil şi îl lăsă să cadă, sărind înapoi în acelaşi timp, din faţa drugului. Această manevră deşteapeni drugul, dar când îl ridică din nou şi-i

dădu drumul, alunecă atât de uşor şi de repede pe cant, încât celălalt capăt ieşi din ulucul lui şi căzu jos, zdrelind genunchiul lui Brook. Acesta înjură de câteva ori şi apoi fixă drugul. Întâmpină acelaşi necaz şi cu celălalt capăt al drugului, dar până la urmă reuşi. Apoi plecă, frecându-şi genunchiul.

Lizzie nici nu zâmbise pe toată durata întâmplării. Se uitase serioasă la el tot timpul.

— Te-ai lovit la genunchi? îl întrebă, fără să arate că ar fi impresionată.

— Nu eu m-am lovit; drugul m-a lovit.

Fata rămase pe gânduri câtăva vreme şi apoi întrebă dacă îl doare.

Băiatul răspunse scurt că nu-l doare.

— Toți drugii pe care trebuie să-i fixezi sunt răi şi scârboşi, remarcă fata după ce se gândi ceva mai mult.

Brook era de acord, aşa că se îndreptară spre casă. La jumătatea povârnişului era un lăstăriş de puieți, cu o buturugă mare în el. Brook se opri şi îi zise:

— Hai să stăm jos niţel, să ne odihnim. Ia loc, Lizzie. Fata îi dădu ascultare cu cea mai mare seriozitate. N-a scos niciunul niciun cuvânt o bucată de vreme. Fata sta cu mâinile împreunate în poală, privind îngândurată spre coama dealului, care începuse să fie spălăcită de amurg. Părea mai frumoasă în amurg şi acelaşi lucru se petrecea cu toată priveliştea. Şi nu se pierdea nimic din frumusețe nici când întunericul ascunse în întregime amănuntele priveliştei.

Brook se întreba mirat la ce s-o fi gândind fata. Tăcerea şi a unuia şi a celuilalt nu-i stingherea totuşi; dar lui nu prea îi convenea aşa ceva acum, aşa că întrerupse brusc tăcerea:

— Ei, ştii că trebuie să plec mâine?

— Trebuie?

— Da.

Fata rămase pe gânduri câtăva vreme şi apoi îl întrebă dacă îi pare bine că pleacă.

— Hm, nu ştiu. Ție-ți pare rău că plec, Lizzie?

Fata rămase pe gânduri mult mai multă vreme şi apoi zise că da, îi pare rău.

Băiatul se trase mai aproape de ea şi îşi petrecu brusc brațul pe după mijlocul ei. Fata parcă nu era deloc tulburată; privea, tot visătoare, la orizontul colinelor, dar capul i se înclină uşor spre el.

— Lizzie, tu ai iubit pe cineva?... Apoi anticipând răspunsul obişnuit, continuă: Bineînțeles cu excepția tatălui, a mamei şi a altora de acest fel... Apoi întrebă repede, direct: Vreau să zic, tu ai avut vreun iubit?

Fata se adânci în gânduri apoi spuse că nu a avut.

Pauză lungă, iar el – om de la oraş – răsuflă din adânc; nu fata. Băiatul se foi agitat şi zise:

— Lizzie... Lizzie... Ştii tu ce-i dragostea?

Ea medită asupra acestei probleme câteva minute, rezultatul fiind răspunsul: crede că ştie.

— Lizzie! Crezi că pe mine m-ai putea iubi?

La această întrebare fata păru că nu mai poate găsi răspuns. Aşa că el o cuprinse cu amândouă brațele şi o sărută apăsat şi lung pe buze.

Acum fata era tulburată... Acum prinsese bujori în obraji: Se zbătu şi sări în picioare, tremurând.

— Trebuie să plecăm acum! zise repede fata. Trebuie să ne cheme la ceai.

Băiatul se ridică şi el în picioare şi îi prinse amândouă mâinile în mâinile lui.

— Mai e destul timp, Lizzie...

— Domnule Broo-ook-ă-ă-ă!... Li-i-i-zzi-i-i!... Veniți la ceai, zbieră un copil de pe pragul casei.

— Uite că trebuie să plecăm!

— Ei, mai ne pot aştepta un minut. Lizzie, nu-ți fie frică. (Şi aplecând capul spre ea): Lizzie, pune brațele pe după gâtul meu şi sărută-mă. Acum! Fă cum îți zic, Lizzie. Nu ne poate vedea nimeni. (Şi o trase în hățiş). Acum, Lizzie!

Fata îi ascultă porunca, aşa cum face un copil

înfricoşat.

— Şi, acum, trebuie să plecăm! gâfâi fata, cu respirația tăiată în urma unei asemenea îmbrățișări.

— Lizzie, după ceai vrei să vii să ne plimbăm?

— Nu ştiu. Nu-ți promit. Cred că nu ar fi bine. Şi nici mătuşă-mii nu i-ar plăcea dacă ar şti ce vreau să fac.

— Lasă mătuşa-n pace. Am s-o țin eu locului cu ceva. Facem o plimbare până la casa învățătorului. O să fie lună plină.

— Nu-mi place să promit. Poate că tata şi mama nu ar…

— Ei, dar de ce ți-e frică? Ce-i ceva rău într-o plimbare?… (Apoi în şoaptă): Promite-mi Lizzie!… Hai, promite-mi, Lizzie!

Fata se codea.

— Promite-mi, Lizzie. Mâine plec departe… Poate că n-am să te mai văd niciodată… Nu-i aşa că vii, Lizzie? Va fi cea din urmă convorbire a noastră. Promite-mi, Lizzie… Ei, păi dacă tu nu vrei, eu nu te forțez. Vrei să vii, ori nu?

— Da – a…

— Încă un sărut şi te duc acasă.

Era aproape noapte întunecoasă.

A doua zi, Brook s-a sculat dis-de-dimineață, ca să dea fetei o mână de ajutor la mulsul vacilor. În curte erau două găleți şubrede. Brook nu uitase cum se mulge o vacă, dar treaba aceasta nu-i făcea nicio plăcere. Îi aducea prea aproape trecutul.

Din când în când schimba direcția privirii, rezema capul de burta vacii şi se uita la Lizzie cum lucrează. Şi de fiecare dată ea, ca şi când ar fi ascultat de o forță căreia nu-i putea rezista, îşi întorcea privirile spre el… pentru că urechea îi sesiza pauza pe care el o făcea la mulsoare. Pe chipul fetei se citea uimire, ca şi când în viața ei s-ar fi petrecut ceva de care nu-şi dădea seama: curiozitate pentru tot ce era în legătură cu el.

Când găleata puțin încăpătoare se umplea, băiatul o urma cu găleata lui în căşăria mică, durată din scoarță de copac. Ea ținea întinsă pânza care îi servea drept strecurătoare în timp ce el turna laptele în covată, iar când se scurgeau şi ultimele picături gurile lor se împreunau.

Cără el, în locul ei, hârdăul cu zer pentru porcii din cocină şi o ajută să hrănească din mână un viţeluş. Prindea animalul de ceafă, îi vâra degetul arătător în gură şi îi apăsa botul într-o gazorniță plină cu lapte smântânit. Viţelul sugea, crezând că a dat peste o țâță. Şi în felul acesta era învățat cu laptele degresat. Dar viţeii au un obicei instinctiv: să împungă cu botul ugerul, ca să reamintească mamei să lase lapte; şi aşa făcea din când în când şi viţelul acesta, împroșcându-l pe Brook cu laptele smântânit şi zdrelindu-i încheietura mâinii de buza ascuțită a gazorniței. El arunca viţelului câteva sudălmi blânde, iar Lizzie zâmbea tristă şi gravă.

Brook nu a plecat în ziua aceea şi nici în următoarea, ci a luat diligența abia în a treia zi. El şi Lizzie au găsit un cotlon mai liniştit, unde să-şi ia rămas bun. Fata simțea o oarecare emoție pentru prima sau, poate, a doua, hai să zicem pentru a treia oară în săptămâna aceasta a vieții ei. Fuseseră împreună, sub lumina lunii, în fiecare seară. (Brook fusese cincisprezece ani prin oraşe.)

Se uitaseră foarte puțin unul la altul în dimineața aceasta şi vorbiseră şi mai puțin.

Când diligența porni, Brook întoarse capul şi o văzu pe Lizzie stând la fereastra bucătăriei. Fata îşi flutură mâna – cu deznădejde, i se păru băiatului. Îşi suflecase mânecile şi lui Brook i se păru ciudat de alb şi de atrăgător deasupra cercului de piele arsă şi de soare de la încheietură. Până acum nu băgase de seamă aşa ceva. Şi chipul părea şi el mult mai cu vino-ncoace, dar poate că era doar un efect de umbră şi lumină, din cauza geamului.

Se mai uită încă o dată înapoi când diligența trecu pe după cotul gardului, tocmai la timp ca s-o vadă îngropându-şi fața în palme cu un gest pătimaş care la ea nu părea firesc.

Brook ajunse la oraş în seara următoare şi, deoarece era după ora de închidere a localurilor, intră, ezitând, printr-o uşă laterală în salonul luminat al unui bar special.

Se zice că atunci, în anul acela, Lizzie a rămas cu inima zdrobită. Dar lumea de azi nu mai crede în asemenea poveşti.

CÂND APUNEA SOARELE

Jack Drew stătea pe buza puțului de mină, cu mâna pe frânghie şi piciorul în bucla ei de jos, gata să se lase coborât în adânc. Tom, fratele lui mai mare, stătea în picioare la manivela dintr-o parte a troliului, iar un al treilea ortac la manivela din cealaltă parte. Jack se opri o clipă, înainte de a fi lăsat, bălăbănindu-se, în adâncime, se uită la frate-său şi apoi îi întinse spontan mâna:

— Doar n-o să rămâi aşa până o apune soarele, nu, Tom?

Dar Tom rămase cu amândouă mâinile pe manivela troliului şi nu zise nimic.

— Dați-mi drumul!

Îl lăsară jos, în fundul puțului de mină, iar Tom îşi puse pe umăr cazmaua fără să scoată o vorbă şi se duse la cort. Găsi gata aranjată farfuria de tablă, cana şi alte obiecte pe masa grosolană din scândură de sub şopronul din *bush*. Ceaiul era gata fiert, varza şi cartofii tăiați în felii erau puşi într-o oală lângă foc. Găsi slănina şi costița gata prăjite, într-o farfurie acoperită cu alta, în cuptorul bucătăriei de campanie. Se aşeză la masă, dar nu putu să mănânce. Se considera un om josnic. Lipsa de experiență şi caracterul impulsiv al fratelui său îl făcuseră să ajungă la ceartă azi dimineață. Dar Jack a recunoscut toate acestea şi şi-a cerut iertare când a încercat prima dată să şteargă cele întâmplate. Tom se

plimba de colo-colo şi încercă să fumeze. Nu putea şterge din auz rugămintea de acum câteva clipe a lui Jack: „…doar n-o să stai aşa până o apune soarele, nu. Tom?” Se trezi uitându-se la soare. Mai era ceva mai puțin de două ore, până să asfințească. Se gândi la vorbele bătrânului poet – ebreu, sau chinez? El nu era credincios aşa că puțin îi păsa de ce naționalitate o fi fost poetul. Vorbele poetului antic începură să-l persecute: „Nu lăsa ca soarele să apună peste minte ta… Nu lăsa ca soarele să apună peste mânia ta…”

Versul dădea un sfat bun, sănătos; căci oamenii iuți la mânie sunt de cele mai multe ori şi foarte sensibili, iar dacă lasă ca peste supărarea lor să apună soarele, aceasta îi face să se simtă prăbuşiți în ei înşişi, neputând să se mai odihnească toată noaptea.

Tom se sculă brusc în picioare, gata să se ducă la claim[29], dar se opri, se aşeză din nou pe scaun şi încercă să se liniştească, pufăind din pipă. El îl înțelegea totdeauna pe trate-său, dar frate-său nu-l înțelegea pe el – şi de-aici: râca. Deodată îi trecu prin minte cât de necăjit o fi fiind Jack din pricina gâlcevii de azi dimineață şi că n-o să-l mai tragă inima la muncă. Poate că era ros de gânduri acolo în fundul tranşeei jilave şi întunecate. Tom avea în suflet ceva din caracteristicile femeii bătrâne, grijulii, în pofida purtării sale nesociabile şi a toanelor. Aproape, că se hotărâse să se ducă iar înapoi, acolo, jos, sub un pretext oarecare, când ortacul strigă de la buza puțului:

— Tom! Tom! Repede-ncoace, Tom!

Tom simți un junghi puternic în inimă şi porni în goană spre puț, sărind ca un cangur. Toți căutătorii de aur din apropiere, care auziseră strigătul, ajunseră îndată la fața locului. Dintr-o aruncătură de ochi văzură ce se întâmplase. Era o nebunie să cobori într-o asemenea tranşee de mină, pe un teren atât de nesigur, fără ca mai înainte pereții să-i fi fost consolidați cu scânduri. *Pereții puțului se povârneau unul spre altul,*

astupând galeria.

Tom sări în față şi strigă prin crevasă:

— Spre galeria nouă, Jack! Spre frontul de lucru! Acolo eşti ferit de surpătură!

Apoi se adresă săpătorilor:

— Căutați la mina veche. Aduceți o vânturătoare de pământ şi unelte. O să-l dezgropăm!

Câteva minute mai târziu o vânturătoare fu scoasă afară dintr-o mină părăsită din apropiere, unde din fericire era lăsat şi vârtejul troliului, pentru eventual lăcărit, stăpânii lor găsindu-se acum în vechea galerie. Tom ştia toate acestea, pentru că el şi ortacii lui munciseră foarte aproape de mina veche.

Se lăsă în genunchi pe lutul jilav din fața lui şi începu să muncească nebuneşte. Refuză să mai treacă cineva la schimb cu el şi din mâinile-i puternice lăsa cazmaua doar ca să apuce lopata cu care dădea la o parte argila sfărâmicioasă de la picioarele lui. Îşi dădea seama că are de săpat vreo şase picioare, poate opt, şi mai ştia că în noua galerie aerul nu putea fi suficient multă vreme, chiar dacă pometii noului front de lucru nu se vor fi surpat şi ei, strivindu-i fratele. Broboane mari de sudoare se prelingeau de pe fruntea lui Tom şi respirația începu să-i fie tăiată de sughițuri gâtuite, dar omul continuă să lovească puternic, sălbatic în pământul din fața lui. Şanțul înainta vizibil. O singură dată se opri pentru o clipă, ca să asculte, şi atunci auzi limpede pocnitura unei pietre sau unelte, cu care era lovit peretele dinspre sfârşitul noii galerii.

Jack trăia!

Tom săpă până când pământul de pe cazma căzu deodată şi făcu loc unei găuri de mărimea unei farfurii în galeria de mină de sub el.

— Slavă Domnului! se auzi un glas nefiresc, răguşit, din cealaltă parte a găurii.

— Sănătos, Jack?

— Da, bătrâne. Ai sosit la țanc. Mi-am găsit greu un

loc unde să fiu ferit, dar sunt aproape sufocat.

Stătea încovoiat, sprijinindu-se de peretele din fund al noii galerii.

Tom scăpă cazmaua din mână şi se prăbuşi pe spate, peste omul dinapoia lui.

— Doamne, mă doare tot spatele! țipă.

Deodată se încordă încercând să se ridice în genunchi şi apoi căzu pe mâini, cu fața-n jos. Se târî cu greu către borta din fundul şanțului care da în galerie.

— Jack! gâfâi înecându-se, Jack!

— Sunt aici, bătrâne, ce se-ntâmplă?

— Nu mă mai ține inima, Jack!... Întinde mâna... mai repede... soarele e pe cale să apună...

Mâna lai Jack apăru prin borta din pământ. Tom o înşfăcă şi apoi se prăbuşi cu fața în pământul proaspăt săpat: Cei din față mai mult îl târâră decât îl duseră pe sus din şanț. Şanțul avea boltă deasupra şi bolta era prea joasă, aşa că erau nevoiți să stea aplecați. Îl duseră la buza puțului şi îl întinseră acolo, legat de mijloc cu frânghia.

Câteva alte lovituri de cazma şi Jack, ajutându-se de mâini şi de picioare, scăpă din închisoarea de sub pământ, ieşi la suprafață şi îngenunche pe iarbă, lângă trupul fratelui. Căutătorii de aur se strânseră în junii lor şi-şi luară pălăriile de pe cap.

Soarele apunea...

ÎMBLÂNZITORUL DE CAI NĂRĂVAŞI

Sâmbătă după amiază.

Vreo zece, doisprezece pământeni de-ai *bush*-ului, adunați de pretutindeni, cei mai mulți dintre ei înalți, sfrijiți şi indolenți, stăteau fără rost pe lângă un han clădit din scânduri şi scoarță de copac la marginea *scrub*-ului, lângă Capertee Camp (o tabără pentru căruțaşi), când poştalionul plin al firmei Cobb & Co, plus câțiva inşi agățați de vehicul, se precipită în toată splendoarea lui pe panta care ocoleşte Crown Ridge, îndreptându-se spre haltă, după o etapă de douăsprezece mile. Câteva gloabe de cai colbăiți, vânoşi, prost îngrijiți erau legați la gard sau de puieții de arbore de primprejur. Caii de poştă odihniți erau gata pregătiți, într-o curte de lângă crâşmă. Când poştalionul se cățăra pe malul din apropierea râului, la poalele costişei, şase dintre buşmeni îşi dezlipiră călcâiele de lângă stâlpii verandei şi de pe podeaua ei de lut, ca şi de lângă pereții grosolani din lăturoaie de care stăteau rezemați, venind lângă grupul de vreo patru, cinci oameni din jurul unui ins. Acesta sta în picioare, cu spinarea rezemată de stâlpul de la colțul curții, cu picioarele întinse mai în față şi contemplându-și bombeurile botinelor lui noi, cu elastic în părți, strânse bine pe picior; fluiera încet. Era un flăcău zvelt, bine făcut, drăguț, cu pantaloni de călărie din catifea reiată, jambiere şi un brâu de postav

albastru; nasul avea tăietură greco-romană, ochii erau albaştri, iar părul lucios, negru şi creț îi cădea pe frunte de sub buza unei pălării noi din fibre de palmier, cochet dată pe spate.

— Ei, Jack, te-nvoieşti la o liră? întrebă unul.

— Să mă ia naiba, dacă mă-nvoiesc! răspunse flăcăul de lângă stâlp. Accept numai la cinci lire… Niciun bănuț mai puțin.

Jim îşi luă pălăria în mână, colindă pe la fiecare şi şilingii începură să se adune. Cheta se termină cu vreo treizeci de şilingi.

Jack privi cu dispreț în fundul pălăriei, arătând pentru prima dată o oarecare îngrijorare, când exclamă:

— Nu v-ați găsit omul cu mine. Ce credeți voi că am să-mi pun la bătaie blestemata mea de junghetură pentru blestemata voastră de distracție şi asta numai pentru treizeci de blestemați de şilingi? Încalec pe blestematul ăsta de cal numai pentru un cearşaf de cinci şi vreau să simt în buzunar blestemații de bani înainte să încep.

Între timp poştalionul ajunsese la poarta cârciuma. Avea vreo douăzeci de pasageri – în interior, pe capră lângă surugiu, pe uşa rabatabilă de la spate şi agățați de acoperişul trăsurii – majoritatea lume din Sydney, ducându-se la cursele de cai de la Mudgee. Coborâră şi intrară în crâşmă cu surugiul ca să dea de duşcă un păhărel, în vreme ce grăjdarii aveau să schimbe caii. Buşmenii începură să vorbească mai tare, ciorovăindu-se întruna.

Unul dintre pasageri era un tip înalt, bine legat, vesel, – un om de treabă, amator de curse, ba pesemne, chiar proprietar de cai de curse după toate aparențele. Avea fața rotundă, roşie şi dolofană şi purta o pălărie albă, din scoarță de plută.

— Ce-au de împărțit flăcăii de-afară? îl întrebă pe cârciumar.

— Ei, se ciorovăiesc cu unul ca să-l convingă să

încalece pe un cal, răspunse cârciumarul. Flăcăul ăla țanțoş, cu brâu albastru, este Flash Jack{30}, specialist în îmblânzirea cailor; şi ăilalți pretind că au adus aici pe campionul cailor nărăvaşi din toată regiunea asta – calul ăla murg din țarc.

Tipul amator de curse se simți imediat interesat de poveste şi ieşi afară la buşmeni.

— Hei, băieți, ce aveți de împărțit? îi întrebă vesel.

— De, ne ciorovăim şi noi nițel ca cineva să încalece pe blestematul ăla de murg de colo, din colțul țarcului, – şi arătă cu mâna un cal murg, nețesălat, izolat într-un colț al țarcului prin nişte prăjini făcute din arbori tineri. Flash Jack de colo pretinde că el ar fi ăl mal prima îmblânzitor de cai de pe meleagurile astea şi Flash Jack cică el îl îmblânzeşte chiar de la prima încercare.

— Ce-i cu calul ăsta? întrebi omul înalt, cu fața purpurie Pare destul de blând. Ce mai, aş putea şi eu să încalec pe el.

— Crezi matale? răspunse Jim, care avea hălăciuga de păr proptită drept în sus şi pe chip o expresie plică de inocență şi de mirare. Pare blând, hai? Păi ar trebui ca matale să te pricepi mai bine la cai şi să nu te laşi dus de prima impresia Acuma pare destul de liniştit că nu-i nimeni lângă el; dar ia să fi fost aici acum vreun ceas! Calul ăsta, până acum, a ucis doi oameni, i-a mutat umărul din loc unui al treilea, başca un picior rupt al altuia. Astăzi, şase dintre noi ne-ara irosit toată dimineața tot fugărindu-l ca să putem pune şaua pe el; dar acum Flash Jack vrea să-i vină de hac.

— Ho, ho! exclamă voios Flash Jack. Am zis că numai pentru un cearşaf de cinci lire încalec pe blestematul ăsta de cal şi-l scot afară din țarc. Că doar n-o să-mi pun la bătaie frumusețea mea de junghetură, pentru distracția voastră.

— A mai zis c-o să-ncalece şi o să călărească pe el în țarc pentru o liră, interveni Jim.

— Şi să mă pomenesc strivit între el şi ulucele

gardului! răspunse Flash Jack. Aş fi nebun. Mai curând îmi încerc norocul afară, prin *scrub,* că-s destule bălării de jur împrejur.

— Bine, şi cât ceri pentru asta? întrebă omul cu pălărie de plută.

— Cinci, asta am zis, răspunse Jack nepăsător. Şi să am blestemaţii de gologani în buzunar, înainte să sar pe blestematul ăsta de cal.

— Ţi-e teamă că o să plecăm de aici fără să-ţi plătim? întrebă unul dintre pasagerii care se strânseseră roată în jurul lor.

— Mi-e teamă că nărăvaşul ăsta o s-o ia razna cu mine, fără să-mi fi încasat gologanii, zise Flash Jack. Cunosc bine calul. Are gura ca de fier în zăbală; nu-l poţi struni. O să mă trezesc în douăzeci de minute la poalele costişei de la Crown Ridge cu capul spart! Ce şansă aş mai avea să-mi încasez banii?

— Doar n-oi vrea să-i capeţi acum! fu de părere unul dintre pasageri. Uite ce: lăsăm cele cinci lire la crâşmar, pentru îngropăciune.

Flash Jack nu băgă de seamă sugestia pasagerului. Îşi pironi privirea spre botine şi începu să fluiere încet.

— În regulă! zise omul cu pălăria de plută, băgându-şi mâna în buzunar. Deschid eu cheta, cu o liră. Grăbiţi-vă la chetă, băieţi!

Cele cinci lire fură strânse.

— Pun la bătaie o liră contra o juma' de liră că n-o să se ţină pe cal zece minute! strigă Jim către tovarăşii lui, imediat ce văzu că evenimentul avea să se petreacă. Pasagerii făcură şi ei pariuri între ei. Flash Jack, după ce vârî banii în buzunarul pantalonilor, trase prăjinile de la colţ şi duse calul în mijlocul ţarcului.

— Bleg ca o vacă bătrână! zise cu dezgust, râzând în hohote, unul dintre pasageri. Cred că-i o cacialma!

— Aşteaptă niţel, se adresă Jim pasagerului. Aşteaptă şi-o să vezi.

Au aşteptat şi au văzut.

Flash Jack încălecă tacticos pe nărăvaş, ieşi în trap uşor din țarc şi porni brusc în galop pe după colțul crâşmei, pătrunzând în *scrub,* care îl înghiți mai repede şi mai definitiv decât ar fi făcut apele mării.

Cei mai mulți dintre buşmeni săriră pe cai şi îl urmară pe Flash Jack până ajunseră într-un luminiş din *scrub*, la distanță sănătoasă de cârciumă. Acolo descălecară, se rezemară de copaci sau de propriii lor cai şi începură să râdă în hohote.

La han mai era timp doar pentru încă o duşcă. Surugiul se urcă pe capră şi strigă „îmbarcarea!", aşa cum obişnuieşte de fiecare dată. Pasagerii se cățărară la locurile lor, adânciți în gânduri. După ce parcurseră o milă, două, omul cu pălărie de plută făcu o remarcă plină de adevăr:

— Blestemații ăştia' de buşmeni au la dispoziție prea mult timp de gândit.

Buşmenii se înapoiară la crâşmă de îndată ce poştalionul se pierdu din vedere şi purceseră „să facă praf" cele cinci lire.

BRUMMY USEN

Am prins din urmă un bătrân *swagman* străbătând câmpia şi a mers cu noi până am dat de o umbră unde ne puteam opri ca să tragem o pipă. Trăncăneam verzi şi uscate despre oameni pierduți în *bush* sau plecați departe şi despre care s-a auzit că ar fi murit.

— Ei da! – zise bătrânul *swagman* în timp ce îşi aruncă *swag*-ul la umbră, se aşeză pe el şi începu să-şi caute ustensilele pentru fumat – ei, da, rar un bătrân buşman în viață sau mort, în cazul povestirii mele, care să nu fi fost mort de câteva ori în viața lui, sau să se fi, crezut că este mort, ceea ce e totuna pentru o bună bucată de vreme. Când eram mai tânăr în *bush* se găseau tot atâția oameni despre care se zicea că sunt morți, pe cât erau oameni morți despre care se credea că trăiesc. În ziua de azi e cam altfel, cu atâția ageamii care pleacă departe şi se prăpădesc în țara asta secetoasă pe care nu o cunosc şi nu ştiu nimic despre ea şi uneori mor de sete la câțiva paşi de o apă. Dar chiar şi azi, când aud că un bătrân fârtat de-al meu murit, nu mă prea întristez şi nici nu-mi pun panglică neagră la pălărie; ştiu că aproape sigur o să se ivească din nou pe lume, stând destul de prost cu băutura şi încercând să împrumute de la cineva o juma' de coroană.

Şi eu am fost mort de câteva ori, după care mi-am dat seama că prietenii mă regretaseră atât de mult şi că eu fusesem, la urma urmei, un tip atât de bun – asta după

ce murisem – încât mi-a părut rău că n-am rămas mort. Vedeți, eu mă număr printre oamenii care sunt mai bine tratați de către prieteni şi se vorbeşte mai bine despre ei când… când sunt morți.

Ei, dar nu țineți seama de cele ce spun… Şi cum veni vorba de uciderea unor buşmeni înainte de le fi bătut ceasul, mi-aduc aminte de câteva cazuri pe care le-am aflat. Cele mai multe s-au petrecut în vest, dincolo de încrengăturile munților. Era pe-acolo un bouar, pe nume Billy Nowlett. Avea un mic *selection* pe care îl gospodărea cu întreaga familie şi mai făcea şi ceva cărăuşie de la stația terminus a căii ferate până la *station*-urile din fundul regiunii. Odată a plecat cu o încărcătură de mărfuri şi nu s-a mai auzit nimic despre el atât de multă vreme, încât nevastă-sa a intrat la gânduri. Şi iată că primeşte o scrisoare de la un cârciumar de pe drumul spre Coonamble în care i se spunea că Billy a murit. Altcineva i-a scris văduvei interesându-se de camion şi de boi, dar cârciumarul i-a mai scris că Billy băuse şi carul, şi boii înainte să moară, şi-i mai spunea că-şi băuse şi banii câştigați cu cărăuşia; cârciumarul mai trimise alături de scrisoare, şi o bancnotă de cinci lire sterline, ceea ce a fost considerat drept un gest foarte frumos din partea lui.

Ei, şi văduva s-a zbătut mai departe şi a gospodărit lotul fără bărbatu-său, aşa cum s-ar fi gospodărit şi zbătut dacă ar fi fost şi el – ba, poate, chiar ceva mai bine. Un bătrân căutător de aur începu să pice seara şi să se aşeze lângă vatra văduvei, să toarne verzi şi uscate, să o consoleze, să fumeze şi să rămână dus pe gânduri. Şi tocmai când începuse să sporovăiască mai puțin, dar să fumeze şi să stea mai mult pe gânduri, iată că se iveşte şi Billy Nowlett în persoană, înapoiat din călătorie cu carul plin de mărfuri pentru o fermă de oi. Se dusese în fundul regiunii pe alt drum şi scrisoarea trimisă nevesti-si se rătăcise. Billy nu s-a mirat aflând că e mort – mai fusese ucis mai înainte – dar s-a

minunat de cele cinci lire.

Vedeți voi, trebuie să fi fost vorba de alt bouar care murise. Billy a povestit că pe drumul către Coonamble era un cârciumar bătrân, care îl confunda mereu cu un alt bouar – şi îl confunda şi pe ălălalt bouar cu el, Billy – pentru că nu putea în ruptul capului să deosebească pe unul de altul; prezenta lui Billy note de plată pe care celălalt nu le achitase, şi celuilalt note de plată neachitate de Billy şi, în general, încurca în aşa hal borcanele, încât mai că Billy ar fi dorit ca unul dintre ei să fie mort. Cel mai nostim lucru în toată tărăşenia asta este că cei doi nu semănau deloc, nu aveau nimic comun unul cu celălalt. De multe ori dai peste asemenea aiuriți, loviți de vreo boală a vederii încât nu-şi pot da seama de deosebirile dintre doi oameni între care nu există niciun pic de asemănare.

Mai e şi cazul tânărului Joe Swallow. A fost găsit mort, strivit de un copac ars până la rădăcină, în Dead Man's Gully[31] „mort fără posibilitate de identificare", s-a zis, şi a fost înmormântat chiar în acel loc. Încet, încet, după ce a fost îngropat, fantoma lui a început să bântuie făgaşul; ori măcar toată pojijia de şcolari au văzut fantoma. Ba cu greu ai mai fi putut găsi chiar o persoană adultă care să nu cunoască o altă persoană ce văzuse fantoma – iar cealaltă persoană era totdeauna cineva cumpătat, căreia nu i-ar fi trecut prin minte să toarne o minciună.

Dar tocmai când fantoma era pe cale să se stabilească în făgaş şi să-şi vadă de treburile ei acolo, Joe a venit înapoi şi atunci lumea începu să recunoască deschis că un altul fusese ucis acolo şi că, deci, fantoma este a altuia; iar unii inşi începură să-şi aducă aminte că, deşi poate crezuseră că cel ucis de copac acolo era Joe, apoi nicio clipă nu au crezut că ar putea fi vorba şi de stafia lui Joe.

Şi apoi a mai fost şi cazul lui Brummy Usen – cred că lumea îi pronunță aşa numele Hughison – tâlharul din

bush; fusese împuşcat de bătrânul domn S... din E... pe când încerca să jefuiască locuința bătrânului. Se povesteşte ceva despre asta într-o cărțulie cu titlul „Jaf cu mâna armată”, deşi toate numele sunt schimbate. Altă dată o să vă povestesc cum a fost dezgropat mortul la anchetă şi cum a fost iar înmormântat. Brummy ăsta muncea de obicei la un cârciumar; era angajat să lucreze la un joagăr pe care îl avea cârciumarul. Şi acest cârciumar şi fata lui au identificat cadavrul după un tatuaj pe brațul drept: o femeie, cu o ramură în mână; o să vă mai povestesc altă dată cum a fost atunci. Fata şi-a adus aminte cum se uita la femeia din tatuaj, care mergea încoace şi încolo pe brațul lui Brummy când acesta lucra la joagăr – uite-aşa: sus-jos, sus-jos – fățuind capetele buştenilor. Aşa că tâlharul mort din *bush* a fost cercetat în fața unui juriu şi s-a stabilit că Brummy Usen fusese ucis în mod justificat. A fost îngropat din nou, cu murdăria de pe el, cu petele de sânge şi numai în vestă.

După toate probabilitățile însă nu era vorba de acelaşi om. Pentru că adevăratul Brummy s-a întors mai târziu pe acolo; dar nu i-a stat în putință să dovedească lumii că nu este mort. Cei mai mulți dintre colonişti erau țărani englezi, veniți din regiunile Kent şi Yorkshire; cei mai încăpățânați oameni din lume, cu idei fixe, când le intra ceva în cap. Şi le intrase în cap că Brummy Usen fusese împuşcat în timp ce încerca să-i vină de hac bătrânului domn S... că fusese ucis şi că fusese înmormântat.

Dar nevasta cârciumarului cu joagărul îl cunoştea şi ea. El s-a dus la ea şi ea l-a recunoscut imediat. Îi intrase ei în cap de la început că cel împuşcat nu era Brummy – şi ținea morțiş la această idee, pentru că era la fel de încăpățânată în ideile ei fixe ca şi vecinii ei şi a avut destule ciorovăieli cu ei din pricina asta. Avea să se certe pentru părerea ei până în ziua când avea să moară, ba şi atunci avea să glăsuiască odată cu ultima

suflare: „Ba nu a fost Brummy Usen”. Şi nici nu părea să fi fost. El era alt soi de om. Nu era destul de îndrăzneț ca să poată fi tâlhar al *bush*-ului; era un om mult mai cumsecade decât cel ce fusese înmormântat ca fiind el. Şi apoi pe brațul lui Brummy era tatuată un alt fel de femeie, care ținea un alt fel de ramură în mână. Dar, vedeți voi, Brummy se ținuse mai tot timpul departe de lume şi nimeni nu îl cunoştea mai îndeaproape; pe lângă asta, cei mai mulți din cei de față la anchetă erau destul de afumați, cu excepția fetei, dar ea era prea speriată ca să-şi mai poată da seama bine ce anume declară; erau toți în starea asta, deoarece stârvul era în starea în care era.

Ei, şi Brummy a mai stârmocit pe acolo o bună bucată de vreme şi a încercat să dovedească oricui că nu se dă drept altul, dar nimeni n-a vrut să-l creadă. El dorea doar să-şi capete nişte rămăşițe de simbrie datorate de unul, de altul.

S-a adresat poliției, dar cei de acolo erau tot aşa de încăpățânați ca ceilalți; şi apoi țineau la propria lor demnitate pe care erau datori să şi-o apere.

„Dacă nu sunt Brummy, atunci cine naiba sunt?” avea el să zică.

I se răspundea atunci că cel ce ştie cine este era chiar el. Aşa că lăsă totul baltă.

Până la urmă şi-a zis că nu prea are importanță pe ce drum o să apuce. Şi a plecat de acolo – Domnul ştie încotro – ca să-şi croiască o nouă viață, cred.

Călătorul pufăia din pipă, dus pe gânduri: acum îşi suflecă liniştit mâneca dreaptă şi se scărpină pe braț.

Şi pe acest braț văzurăm toți un tatuaj care reprezenta o femeie, ținând în sus o ramură.

Luarăm din nou drumul pribegiei, alături de el, către un *station* – gândindu-ne foarte adânc şi simțindu-ne nu prea la largul nostru.

Dacă ne gândeam mai bine, bătrânul trebuie să fi fost un mincinos groaznic.

RETRIMITERE PRIN POŞTĂ

Există un obicei răspândit mai ales în Australasia{32} – la drept vorbind, poate şi în alte părți ale lumii – despre care, credem, merită să se scrie. S-ar putea să fie un obicei nu prea onorabil, privit din punctul de vedere al unui director sau proprietar de ziar, ori din punctul de vedere (dacă există aşa ceva) al deținătorilor de acțiuni în acest domeniu; în orice caz este un vechi şi bun obicei, căruia timpul îi acordă onoare. Poate că, din mai multe motive, este răspândit mai ales printre săpătorii la minele de aur decât la buşmenii de azi, aşezați la casele lor... Din acest punct de vedere, săracul, deznădăjduitul, pribeagul *swaggie* nu contează, pentru că el nu are nici mijloacele necesare şi nici prilejul de a onora acest obicei; şi apoi deplasările sale sunt prea trist de nesigure ca să-i permită de a fi onorat de acest obicei. Ne referim la obiceiul de a retrimite prin poştă ziarele şi revistele de la un ortac la altul.

Bill îşi capătă gazeta şi o citeşte conştiincios de la primul la ultimul rând, la lumina unei lumânări sau a opaițului cu seu, stând tolănit pe spate în colibă sau cort, cu luleaua în gură; sau, şi mai bine, într-o după-amiază de duminică, atunci când se culcă pe iarbă, la umbră, fudul şi mulțumit, îmbrăcat cu perechea de pantaloni de moleschin, cămaşă curată şi încălțat cu ciorapi curați. Când termină cititul gazetei, atunci – dacă nu este imediat luată în primire de altcineva – o

aranjează cu prima pagină deasupra, o împătureşte şi o pune bine undeva unde ştie el ca o va găsi. De obicei gazeta este reținută în felul următor:

— Dă-mi şi mie gazeta asta, Bill, să-mi arunc ochii pe ea după ce termini tu de citit, zice Jack.

— Chiar adineauri i-am promis-o lui Bob. Poți s-o iei după ce termină el, zice Bill.

Şi când, în cele din urmă publicația este împrumutată, Bill zice:

— Nu uita să-mi dai înapoi gazeta când o termini. Nu lăsa pe Cutare sau Cutărică să o găbjească; altfel, am toate şansele să nu mai dau ochii cu ea.

Dar ceilalți Cutare sau Cutărică primesc şi ei, la rândul lor, gazeta, după ce sunt trimişi la Bill să o ceară.

— Cere-i-o lui Bill; eu i-am cerut-o lui, zice Jack primului Căutare.

Şi când, în cele din urmă, Bill îşi capătă înapoi gazeta – ceea ce de multe ori se întâmplă după nenumărate bombăneli, acuzații, contraziceri şi tăgade caracteristice *bush*-ului – Bill aranjează din noii la locul lor foile, sever şi cu mare grijă, împătureşte gazeta şi o vâră sus de tot lângă grindă cri o ascunde după un stâlp sau o scândură, sau chiar sub pernă unde să fie ferită de alții. El vrea să trimită această gazetă lui Jim.

Dar Bill na se pricepe bine la împăturit şi prea puțin sau deloc la ambalare. Împătureşte şi reîmpătureşte ziarul de mai multe ori şi în diferite feluri, dar primul rezultat este adesea şi cel mai reuşit, aşa că în cele din urmă este cel adoptat. Pachetul pare mai curând urât făcut decât bine aranjat, dar Bill pune ceva greu pe el, ca şi cum nu l-ar lăsa să-şi ia zborul, şi caută în jur un capăt de sfoară ca să-l lege. Uneori îl leagă strâns la mijloc, uneori la ambele capete; alteori lasă sfoara să alunece printre foi şi înnoadă aşa cum este sau în al doilea fel, şi în toate felurile ca să fie sigur că nu se mai deznoadă – ceea ce nu se întâmplă totdeauna aşa. Dacă

nu găseşte un cap de sfoară destul de lung, înnoadă două crâmpeie cap la cap şi supune rezultatul unui examen destul de sever. Şi dacă fibra i se pare prea subțire sau folosise ață, atunci face şnur în două. Apoi se necăjeşte tot căutând cine i-a şterpelit călimara sau dacă ştie cumva pe unde o fi tocul. Iar după ce face rost de ele, scrie adresa, căznindu-se să fie exactă, pe marginea foii ziarului... uneori în două-trei locuri. Trebuie să se şi gândească un pic înainte de a scrie; şi, poate că după ce va scrie, se va scărpina în cap cu un deget mânjit de cerneală şi se va uita la adresă cu un fel de surpriză prietenoasă, pasivă. Bătrânul său prieten Jim a fost totdeauna pentru el pur şi simplu Jim, nimic altceva; dar, ca să ajungă la Jim, ziarul acesta trebuie adresat:

D-lui JAMES MITCHELL
la stimatul J. W. DOWELL
Mannigrub Station

şi aşa mai departe. „Mitchell" i se părea ceva ciudat – pentru o clipă Bill nu putu înțelege despre ce era vorba – şi tot aşa stăteau lucrurile şi cu „James".

Cam peste o săptămână, chiar dacă se găseşte în regiunea Coolgardie, sau departe în nordul Queenslandului, ori la doborât copaci în Maoriland, Jim face o plimbare, după ceai, până la oficiul poştal, pentru cursa de noapte. Nu aşteaptă nicio scrisoare de nicăieri, dar s-ar putea să fie vreo gazetă de la Bill. De obicei Bill îi trimite o gazetă. Foarte rar şi-au scris ortacii ăştia.

Există unele chestiuni asupra cărora, fireşte, Bill şi Jim nu pot cădea de acord; subiecte pe care le discutaseră pe vremuri mult de tot, cu glas tare şi în repetate rânduri. Şi se întâmplă ca uneori Bill să descopere în gazetă un articol sau un paragraf cu care este de acord şi, ca să zic aşa, aplaudă o părere prea-îndrăgită de el, fiind, în acelaşi timp, împotriva unei

păreri susținute de Jim. Atunci Bill o subliniază, chicotind cu satisfacție, şi face patru cruci la cele patru colțuri – şi poate încă una de o parte şi o alta de cealaltă parte – şi trimite lui Jim gazeta. Bill presupune că, aproape sigur, bătrânul său Jim se va simți strâns cu uşa. Crucile nu au caracter ornamental şi nu sunt trasate artistic, dar sunt foarte vizibile. Poate că Jim le observă mai întâi chiar pe contrapagină şi întoarce foaia ca să vadă despre ce este vorba. Şi când citeşte, pe chip îi apare un zâmbet prietenos; bietul Bill, bătrânul, a rămas până azi acelaşi nătărău şi încăpățânat dintotdeauna, ajungând până la toanele lui de pe vremuri. Pentru Jim este acum destul de greu ca să-l poată combate cu vorba, pentru că se afla prea departe de el. Dar dacă este foarte nerăbdător ca să discute subiectul; atunci. se aşterne la scris, folosind toate vechile sale argumente pentru a dovedi că cel ce. a scris acel flecuşteț este un imbecil. Acesta era unul dintre puținele motive care îi făceau să-şi mai scrie din când în când. Ori, dimpotrivă, Jim avea. să aştepte până. dădea peste un paragraf dintr-o altă gazetă, care era de partea lui în disputa între ei şi, mai ales, după părerea lui dădea de pământ cu nimicurile omului din gazeta lui Bill. Atunci Jim subliniază, rânjind, paragraful cu mai multe cruci şi trimite această gazetă lui Bill. Amândoi sunt democrați – bătrânii ăştia de ortaci mai mereu sunt democrați – şi uneori unul dintre ei dă peste un articol sau un poem emoționant, îl subliniază ca semn că îl aprobă şi-l trimite celuilalt. Sau poate descoperă o glumă bună sau anunțul mortuar al unui vechi tovarăş de pribegie. Ce val de simțăminte şi de amintiri poate provoca în toată țara un mic paragraf!

Jim este un păcătos şi un zeflemist, iar Bill este un vechi liber-cugetător, serios, migălos, respectabil; în consecință uneori primesc, în pachetul trimis prin poştă, un veritabil „strigăt de război” sau o broşurică – uneori expediate doar în glumă.

Cu mulți ani mai înainte Bill şi Jim erau amorezați lulea de un trandafir al *bush*-ului sau de un crin al terenurilor aurifere – hai să-i zicem Lily King. Amândoi îi făceau curte în acelaşi timp şi s-au certat pentru ea – poate se vor fi şi bătut – şi au stat despărțiți de ea ani de zile. Dar toate astea au fost pe vremuri… Poate că fata îl iubea pe Bill, poate că îl iubea pe Jim… poate pe amândoi; sau poate că nici dânsa nu-şi dădea prea bine seama pe cine iubeşte. Poate că nu-l iubea pe niciunul dintre ei, ci doar îi ducea de nas pe amândoi.

Oricum ar fi, fapt este că nu s-a măritat nici cu unul, nici cu celălalt. S-a căsătorit cu un altul – să-i zicem Jim Smith. Şi iată că acum, după ani, Bill dă peste o notiță într-un ziar local, anunțând cam aşa:

> La 10 iulie în casa sa Eureka Ccttage, dir. Tally Town, str. Ballarat, soția lui James Smith a născut doi gemeni (băiat şi fată); toți trei sunt sănătoşi.

Apoi Bill, zâmbind trist, o însemnează cu cruci mari şi trimite-mai departe ziarul lui Jim. Pe urmă Bill se aşază şi se gândeşte, şi fumează, şi tot se gândeşte până ce focul se stinge şi aproape uită cu totul de peticul acela pe care trebuie să-l pună la pantaloni.

Şi, poate, departe în fundul Aucklandului, pe terenurile pline de eucalipți Jim citeşte notița, zâmbind; apoi devine serios, se aşază şi scurmă mecanic cu o creangă de eucalipt în focul care mai pâlpâie… şi se gândeşte. Gândurile lui sunt departe. În anii de demult, palide şi minunate, minunate şi palide. Pentru că durerile vechi, şterse din suflet şi totuşi persistente, ies la iveală şi lovesc inima unui bărbat, aidoma soției necredincioase care vine încă o dată înapoi, cade în genunchi în fața lui şi ridică în sus brațele-i tremurătoare şi se roagă cu ochii scăldați în lacrimi țintiți spre el, pledând pentru dragostea simțită de ea prea târziu.

Se presupune că ar fi ceva de lucrarea ta, dacă se întâmplă să fie publicată într-o revistă de limba engleză, să fie publicată şi în formă de carte şi reprodusă în presa din provincie, să fii tămâiat de critică sau chiar să fii tăiat în bucăți bine de tot şi cu severitate. Dar la urma urmei, dacă stăm şi ne gândim, tare am vrea să vedem cât mai curând o lucrare de-a noastră însemnată cu cruci mari trase cu cerneală pe mototolita şi murdara fâşie de hârtie pe care Bill sau Jim o primeşte, fiindu-i trimisă de un vechi tovarăş de-al lui – gazetă care călătoreşte mii de mile, mâzgălită toată cu adrese mânjite şi legată cu o sfoară.

CONTROLORUL DE IMPOZITE INDIRECTE

Harry Chatswood, angajat cu căruța la poştă (şi făcând câteva alte meserii) era în cursă de la, să zicem, Georgeville la Groydon, ducând scrisori, colete şi numai un pasager – un voiajor comercial care se arătase a fi un om nesociabil şi un „încuiat" în diferite alte privințe. Aproape la jumătatea drumului până la hanul aflat la jumătatea distanței dintre cele două localități, Harry ajunse din urmă pe „bătrânul Jack", un om din partea locului (există mulți alți inşi numiți „Bătrânul Jack") şi îl invită în căruță, ca şi cum un asemenea gest este ceva, de la sine înțeles.

— Hei, tu eşti, Jack? strigă în întunericul ce începea să se lase.

— Da, Harry.

— Fă-te-neoa'!

Harry avea inimă bună şi, dacă putea, lua în căruță, pe oricine.

Bătrânul Jack se cățără pe capră între Harry şi pasager, care sta bățos – ca şi când ar fi fost în picioare deşi era aşezat – înfofolit în manta şi îşi încheia nasturul de sub bărbie în tăcere şi cu vădită nemulțumire. Bătrânul Jack îşi puse luleaua în funcțiune şi mormăi, şi tăifăsui şi schimbă mulțumit tot felul de amabilități specifice *bush*-ului cu Harry. Şi tot aşa până ajunseră

într-un loc de unde se vedea un foc în bătătura unei coşmelii din faţa lor.

— Stai să mă dau jos aici, Harry, zise Bătrânul Jack cam stingherit. Sunt dator mătuşii Mac pai'şpe şilingi şi n-am bani la mine. Mai de mult am tras un chef la ea şi nu m-a uitat. D-aia nu vreau să dau ochii cu ea. O iau pe jos peste păşunea asta, aşa că mă poţi lua în căsuţă dincolo de casă.

Harry rămase o clipă pe gânduri apoi îi zise:

— Stai liniştit, Jack. Aranjez eu.

Se aplecă şi băgă mâna în buzunarul pantalonilor, ţinând hăţurile cu cealaltă, şi scoase un pumn de monede de argint. Îşi coborî mâna până la lumina felinarului căruţei, separă din grămadă câţiva bani de argint cu o mare iuţeală de mână – sau iuţeală de degete – şi întinse către Bătrânul Jack cei patrusprezece şilingi.

— Poftim, Jack, o să mi-i dai altădată.

— Mulţumesc. Harry, mormăi Jack, vârându-şi banii în buzunar.

Era o noapte friguroasă, aşa că perspectiva unei crâşme îl mai desmorţi pe pasager. Îşi mai uşură necazul cu câteva mârâituri la adresa vremii şi a drumului, care fură primite cu frăţească înţelegere de ceilalţi. Caii lui Harry se opriră din proprie iniţiativă în faţa casei, o coşmelie ca o cocoaşă, construită din scânduri grosolane şi scoarţă de copac, văruită, de tipul caselor de colonist din vremuri trecute, cu o uşă de scânduri în mijlocul peretelui cu a fereastră urduroasă de o parte a uşii, şi o alta, prohibitiv de oarbă în cealaltă parte, ca şi cum dincolo de ele ar fi locuit moartea. Poate că aşa o fi şi fost cazul. Odată uşa deschisă, se strecura un fir de lumină de lampă şi de foc aprins, care contură marginile căruţei de poştă şi calul rotaş din apropiere, îngropând restul căruţei, cu felinar cu tot, în bezna *bush*-ului.

— Tu eşti, Harry? se auzi un glas cu intonaţii ca cele ale eroinei din „Profesiunea doamnei Warren"{33}.

— Eu sunt.

Apăru o femeie îndesată, agresivă. Era destul de rumenă la față şi se comporta, se foia şi vorbea ca şi cum ar fi fost cineva la oraş în anii trecuți şi se aruncase departe în *bush* ca să facă hani într-un mod misterios; se căsătorise sau trăia cu cineva – ori lăsa să se presupună că s-a căsătorit – de ochii lumii şi continua să facă parale prin mijloace tainice. În orice caz, era „Mătuşa Mac" pentru oamenii din *bush,* dar la oraş, la bancă şi la magazinele cu care avea de a face era *Doamna* Mac şi avea totdeauna la dispoziție un scaun pentru ea, oferit imediat, într-adevăr, era conița nu a altuia, ci a bătrânului Mag, căruțaşul de faimă legendară şi fost concurent în meserie al lui Harry Chatswood. De aici se trăgea, poate, ezitarea lui Harry mai de mult de a face popas la ea şi mai explica şi generozitatea lui de acum față de bătrânul Jack.

Doamna, sau Mătuşa Mac vindea băuturi răcoritoare, inclusiv în meniul unei-cine sărăcăcioase, ca în *bush,* cină servită pasagerilor la optsprezece penny de persoană; răcoritoarele erau servite dintr-o sticlă de limonadă sau de apă gazoasă cu ghimber, pistruiată toată cu murdării de muşte calde în anotimpul cald, aflată într-o vitrină expusă la soare şi plină şi ea de murdărie de muscă. Se mai găseau conserve de carne de vacă, pâine cu unt, ceai şi (cel mai bun lucru, dacă ştiai de el) o oală caracteristică *bush*-ului plină cu cafea, pusă pe jăraticul din fața vetrei, pentru nopțile reci şi umede. Ca supliment la toate acestea mai exista şi ceai rece pe care, când se stabilea încrederea între client şi patroană sau vreunul dintre clienți era cunoştință veche, cârciumăreasa îl servea în taină, în ceşti fără farfurioară – fapt pentru care uneori îşi cerea scuze – ceşti pe care le lua la ea în dormitorul lugubru pentru a le umple şi a le reumple, turnând, la lumina lumânării, din nişte oale ascunse, cu intenții criminale parcă, în cel mai întunecat şi mai de nepătruns colț. Ai fi zis că te afli

în cel mai josnic local de la oraş, loc unde nu s-ar fi căzut să fii.

Harry şi pasagerii lui coborâră şi-şi întinseră picioarele să le dezmorţească. Pe când Bătrânul Jack răspundea cu prudenţă la o întrebare şoptită în grabă de pasager, Harry profită de prilej ca să-i facă semn cu cotul doamnei Mac şi să-i şoptească la ureche:

— Atenţie, doamnă Mac!... Controlor fiscal... Accize[34] ...

— La dracu' cu el! şopti şi ea.

— Aşa-a-a-a!

— În regulă, Harry. Mucles! Am eu grijă de el, lua-l-ar dracu'! continuă în şoaptă femeia.

După ce se încălzi la focul de lemne din vatra mare, călătorul sorbi hulpav o înghiţitură de cafea, muşcă de două, trei ori din pâine şi carne şi, acum pe deplin dezmorţit, se întinse şi zise:

— Ei, doamnă Mac, nu mai ai şi altceva să ne oferi?

— Şi ce altceva ai mai dori? îl plezni patroana. Pentru dumneata nu-i de ajuns pâine şi carne?

— Da... dar... dar... ştii matale', continuă el încurcându-se în vorbe.

— Ştiu?... Ştiu eu?... *Ce ştiu eu?!* O pauză, apoi brusc: Ce vorbă-i asta?

— Fără supărare, doamnă Mac, fără supărare... Dai ai cumva ceva ca... o băuturică mai acătări, să ne dai câte un păhăruţ?

— Băutură! Pentru de-alde matale nu-i destul de bună cafeaua? Am plătit-o două lire şi juma' chilu' şi laptele e proaspăt, chiar în seara asta am muls vaca... şi apa e apă de ploaie, nu din gârlă!

— Dar... dar... ştii ce vreau să zic, doamnă Mac...

— Eu nu ştiu ce vrei să zici! La ce te gândeşti? Te-am mai întrebat şi-nainte. Unde baţi, omule? Dă-i drumu'!

— Ei, mă gândesc la un pic de băuturică pe cinste! zise înţepat muşteriul şi adăugă: Fără supărare... dacă nu te deranjează...

— O-o-o-o! izbucni patroana, ca şi când i s-ar fi aprins o lumină în creier. Cauți o blestemată de băutură spirtoasă? Ei, bine, o să-ți spun pentru prima şi ultima oară că noi nu ținem nicio picătură de băutură spirtoasă, pe cinste sau proastă, în această casă. E o casă cinstită şi omul meu face din greu cărăuşie cinstită! Ți-ar arăta el dacă ar fi acasă în noaptea asta friguroasă, bietul de el! Niciun fel de păcătoasă băutură spirtoasă nu intră în casa asta, şi nici nu iese din ea, aşa să ştii!

— Uşurel, uşurel, doamnă Mac, suntem prieteni, n-am vrut deloc să te ofensez; dar noaptea-i friguroasă şi mi-am zis că ne-ai putea aduce vreo sticluță... ca doctorie... ştii cât de multe se întâmplă în *bush*; pentru caz de accident... ori pentru muşcătură de şarpe...

— Doctorie!?... Şi ce am putea noi să facem cu doctoria? La mine nu-i spital particular de cinci guinee{35} consultația. Noi suntem oameni cinstiți, sănătoşi, să ştii matale! Am o sticluță cu picături calmante, dacă doreşti aşa ceva, şi un pachet cu săruri, pe undeva... dacă doreşti... poate că ți-ar ajuta la ceva. Mai am şi o sticluță cu apă pentru ochi şi ceva care să-ți torni în ureche dacă te doare... Poate că doreşti şi una, şi alta, înainte să pleci mai departe.

— Dar, doamnă Mac...

— Să nu mai vorbim de aşa ceva! zise cârciumăreasa. Îți spun eu că dacă tânjeşti după o băutură, trebuie să mai mergi pai'şpe mile până la crâşma din oraş. Uite că ți se răceşte cafeaua şi eu o servesc muşteriilor la optsprezece peni pe o noapte rece ca asta. Dar Harry Chatswood, căruțaşul, e binevenit oricând, ca şi vechiul meu prieten Bătrânul Jack.

Şi plecă să-şi zornăie agitația printre obiectele de faianță aflate pe policioarele dulapului de bucătărie – aşa cum bărbații îşi dau în spectacol enervarea tot umplând şi aprinzându-şi luleaua şi tot plimbându-se prin şopron. Între timp pe masă fu aşezată o față de

masă de olandă închisă la culoare, cu cele mai strălucitoare farfurii de tinichea pentru mâncarea rece şi cele mai strălucitoare căni de o pintă, tot din tinichea, pentru cafea (faianțăria era rezervată pentru mâncăruri calde şi pentru evenimente de seamă). Pe o latură a vetrei mari era atârnat un rezervor de apă de pe timpuri, pe când de cealaltă parte era o sobă de campanie; deasupra vetrei erau atârnate oale şi o gazorniță neagră, agățate de lanțuri înnegrite de funingine. Acestea, ca şi o uriaşă tigaie cu toartă de găleată şi câteva arme ruginite de pe vremea când în colonia aceasta Anglia îşi trimitea puşcăriaşii, obiecte spânzurate pe pereții de scândură negeluită erau puse la vedere mai mult pentru amăgirea ageamiilor şi ageamiilor veniți pe meleagurile acestea, făcându-i să-şi închipuie că, în sfârşit, au ajuns în Australia necunoscută.

Harry Chatswood găsi prilejul (avea obiceiul să găsească mereu prilejul atunci când îi convenea situația) să-i şoptească Bătrânului Jack:

— Dă-i ăi pai'şpe şilingi, Jack, şi termină cu ea. Are hachițe în seara asta, naiba ştie de ce. Poate că la vederea ălor pai'şpe sunători şi-o mai veni în fire.

Bătrânul Jack – acesta îi era obiceiul – făcu ascultător boroboața, căzând drept în capcană. Se ridică de lă masă, îşi vârî mâna în buzunar şi zise:

— Ei, doamnă Mac, nu ştiu ce ți s-a întâmplat în seara asta dar… în orice caz… (Se opri o clipă şi puse banii pe masă). Uite bănii pe care ți-i datorez pentru… pentru…

— Pentru ce? întrebă cârciumăreasa, răsucindu-se spre el cu o viteză surprinzătoare pentru o femeie atât de dolofană.

— Păi, ăi pai'şpe şilingi cu care am rămas dator pentru băutură atunci când Bill Hogan şi cu mine…

— Nu-mi datorezi niciun fel de pai'şpe şilingi pentru băutură, tu, ticălos murdar! Ai înnebunit? N-ai căpătat niciodată băutură de la mine. Ce vorbă-i asta?

— Iar… iartă-mă, doamnă Mac, bâigui bătrânul Jack, total năucit, dar… nu-ți aduci aminte? Ai pai'şpe şilingi… ți-i datorez… ştii… am rămas dator… în noaptea aia când eu şi Bill Hogan, şi cumnata matale, Mary Don…

— Ce? Dacă-i p-aşa, cară-te din casa mea. tu, escroc josnic ce eşti! Eu mi-s femeie măritată, cinstită, şi tot aşa-i şi cumnată-mea Mary Donelly. Auzi ce-i trece prin minte! Cară-te din casa mea!… (Puse mâna pe oala de cafea şi continuă:) Ieşi imediat pe uş-afară ori te pocnesc cu asta în mutra la pocită, hoț de drumu' mare ce-mi eşti! Auzi ce născocească!

Bătrânul Jack ieşi, împleticindu-se. Instinctul îl duse la locul cel mai sigur: la căruță. Harry Chatswood stătuse în picioare în tot acest timp, cu fața lui prelungă, sfrijită lângă raftul de bucătărie aflat ceva mai sus, trăgând pe rând câte o sorbitură din cana de cafea şi câte un fum din pipă, privind mereu foarte liniştit şi nepăsător.

— Şi acum, zise cârciumăreasa, dacă onorabilul şi-a făcut suma, l-aş ruga să plătească – meniul e opt'şpe penni, – şi să-şi ia mantaua. În seara asta am primit destule insulte murdare ca să-mi ajungă pentru toată viața. Când te gândeşti că… escrocul! mai spuse adresându-se celor de la masă…şi eu o femeie singurică într-un loc ca ăsta şi într-o noapte ca asta…!

Pasagerul puse liniştit pe masă „o monedă de doi şilingi, că şi când cele petrecute ar fi fost cel mai normal lucru din lume (pentru că era obişnuit cu multe întâmplări din *bush)* şi îmbrăcă tacticos mantaua.

— Zău, doamnă Mac, până acum nu mi-ar fi trecut prin minte că Bătrânul Jack ar fi nebun. Şi doar i-am făcut semn să tacă, zise Harry Chatswood în şoaptă, adăugând apoi cu glas tare: în orice caz. Doamnă Mac, dă-mi te rog o lumină ca să mă uit nițel la oişte.

— Cu plăcere, Harry, zise femeia, pentru că, oricum, tu eşti cumsecade. Am să-ți aduc un felinar. Ți-aş aduce

toate luminile de pe cer şi pe cele din… cele din alte părți, dacă ți-ar putea fi de folos.

După ce Harry cercetă oiştea şi se urcă la locul lui pe capră, dezlegând hățurile de pe leucă, femeia îi strigă:

— Cât despre ăştia doi, Harry, răstoarnă-i în prima gârlă pe care o întâlneşti în cale şi Domnul fie cu tine! Aste merită ăşti doi pungaşi nenorociți. Auzi tu!… Să insulte o femeie cinstită, aflată singură în *bush* şi încă într-un loc cum îi ăsta!

— Am înțeles, doamnă Mac. zise bine dispus Harry Chatswood. Noapte bună, doamnă Mac.

— Noapte bună, Harry şi Domnul fie cu tine. Vezi că gârlele s-au umflat după furtuna de ieri noapte.

Şi Harry cârmi caii şi lăsă femeia să se gândească mai departe la cele ce-i spusese.

Femeia se gândi mai departe, dar într-un fel la care Harry nu ş-ar fi aşteptat. Şi l-ar fi obligat pe Harry să nu se simtă deloc la largul lui, pentru că era cu adevărat o femeie bună la inimă. Femeia se aşează pe un scaun lângă foc şi, după ce se mai gândi puțin la cele întâmplate, iată că imediat două broboane mari de lacrimi se rostogoliră pe obrajii bucălați, alb-roz ai femeii, scânteind în lumina focului.

— Şi când te gândeşti la Bătrânul Jack, îşi zise. Ultimul om din lume la care m-aş fi gândit că ar putea să mă toarne. Dar… dar mereu, mereu mi s-a părut că bietul Jack e nițel sărit de pe linie. Poate că şi eu am fost prea aspră cu el. Dumnezeu să ne ierte pe toți!

Dacă Harry Chatswood ar fi văzut-o acum i-ar fi părut rău de ceea ce făcuse. Pribegii cu *swag*-ul în cârcă şi deznădăjduiții veniți mai de curând în *bush* dăduseră peste femei mai rele decât Mătuşa Mac.

Dar femeia se reculese, se ridică de pe scaun şi începu să se foiască în jur. Înşfacă un braț de lemne, scurmă jăraticul din vatră, puse o bucată de costiță şi una de cârnat – aduse proaspete acum cu căruța de poştă – pe o farfurie curată de pe masă şi aruncă vreo

câțiva cartofi în alta. Asta, pentru că Harry Chatswood îi spusese că fiul ei vitreg – cel mai mare, cel mai dorit şi cel mai alintat – rămăsese nu prea departe în urma lui, mânând carul cu boi. Înainte de a fi terminat pregătirea cartofilor, auzi dinspre întunecimea cărării zângănitul roatelor butucănoase şi pocnetul harapnicului lung pentru mânat boii.

Dar chiar a doua zi dimineața poposi la han un om care venea călare dinspre Croydon. Îşi vârî capul în beciul de sub verandă, salutând-o aşa cum se salută în *bush*, iar ea îi povesti tot ce i se întâmplase.

Omul îşi îndreptă trupul, îşi dădu un bobârnac în ceafă cu degetul mic şi se uită la ea cu gura căscată, preț de un minut.

— Păi ăla nu era deloc om de la fisc. Îl cunosc eu bine. Am băut cu el la hotelul Royal azi-noapte până să ne ducem la culcare şi am mai supt nițel împreună şi azi-dimineață înainte să plec. E-e-e-i! Păi ăsta-i Bobby Howell, voiajorul comercial al firmei Burn and Bridge. E un tip de treabă şi galanton cu banii când reuşeşte vreo afacere bună, mai ales când e rost de o băuturică pe cinste, la drum lung şi pe o noapte întunecată.

— Iar Harry Chatswood ăsta! Puşlamaua dracului! strigă femeia, frângându-şi mâinile. Şi eu care am fost mereu sinceră cu el! Escrocul! Şi când le mai gândeşti… mereu am fost convinsă că Bătrânul Jack e om cumsecade… Şi când te gândeşti că…! S-au dus pe apa sâmbetei cei paişpe şilingi pe care Bătrânul Jack mi i-ar fi dat, şi pasagerul mi-ar fi lăsat şi el trei şilingi pentru băutură, şi… dar, lasă! Bătrânul Jack o să-mi plătească data viitoare, iar eu am să i-o plătesc lui Harry Chatswood, mizerabilul cărăuş de poştă. O să-l scot din pepeni bucată cu bucățică! Mă răfuiesc eu cu el!

Nu l-a mai văzut niciodată pe Bătrânul Jack cu cei paisprezece şilingi, dar şi-a pus la punct socotelile cu Harry Chatswood.

…Dar asta am să vă povestesc altădată. Acum mai

avem timp doar să mai tragem câte o pipă pân' ne culcăm.

CIOCLUL DIN *BUSH*

— Five Bob!{36}

Bătrânul îşi puse mâna streaşină la ochi şi privi atent prin arşiţa acestei caniculare zile de Crăciun. Stătea în uşa unei colibe din scânduri negeluite şi scoarţă de copac, situată pe malul unui râu secat. Ocoalele pentru oi se aflau la dreapta iar un orizont plat al coamelor unor coline cu pământ cărămiziu, neroditor alcătuia un fundal potrivit pentru această scenetă.

— Five Bob! strigă din nou omul. Un câine ciobănesc colbăit se sculă plictisit de la umbra colibei şi-şi privi întrebător stăpânul care arătă cu degetul câteva oi răzleţe din turmă.

— Adă-le-napoi! îi spuse cu încredere.

Câinele plecă şi stăpânu-său se întoarse înăuntrul colibei.

„O să le băgăm în ţarc mai devreme”, îşi zise pentru sine. „N-or să mai aibă masă de seară. O să le închidem în ţarc mai devreme şi toată după amiaza rămâne pentru noi”.

„Noi o să avem de-ale gurii pentru diseară”, adăugă bătrânul privind cele câteva oale puse la foc. „Aş putea să arunc şi ceva cocoloaşe de găluşcă; o să aibă gust ca nişte zdrenţe de fidea, aşa amestecată cu carne sărată”. Luă de pe foc una dintre tigăi. „Îmi place s-o ţin pe foc numai până-ncepe să sfârâie”, îşi explică sieşi gestul. „La foc puternic se întăreşte carnea... O s-o ţiu la foc

domol…”

Aici, monologul fu întrerupt de sosirea dulăului.

— Foarte bine, Five-Bob, i se adresă smintitul singuratic, masa noastră de seară e gata numaidecât. Tu stai cu ochii pe oi până te chem; ține-le strânse laolaltă, că pe urmă le închidem în ocol şi noi amândoi o să avem liber.

Vorbirea era însoțită de gesturi vădit înțelese, căci câinele se retrase ca şi când ar fi priceput englezeasca omului, iar pregătirea mesei continuă.

„O să iau o cazma şi o lopată cu mine. ca să-l dezrădăcinez pe bătrânul negru mormăi ciobanul, urmărind, evident, un recent fir al gândirii. „Cred că acum trebuie să adaug cartoful”.

Ultima propoziție se referea la mâncare; prima, la mormântul unui negru care îi stârnise curiozitatea.

„Oile stau liniştite”, constată cel ce vorbea de unul singur privind pe uşă afară, „aşa că eu şi Five Bob o să putem cina în pace. Aş vrea să mai am destulă grăsime ca să fac tigaia să sfârâie. Mi-am făcut chiar mie hatârul să ung o vestă de piele cu grăsime; dar ar trebui să tot răzui trei luni seul de pe piei ca să-mi ajungă pentru găluştele astea.”

La timpul stabilit masa era gata întinsă; bătrânul se aşează pe un butuc, cu capacul unei lăzi de gin pe genunchi în chip de masă, Five Bob se lăsă pe burtă în fața omului. Pe chipul lui inteligent era zugrăvit cel mai mare interes, amestecat cu recunoştință.

Cina în doi a decurs în mare linişte, cu excepția momentelor de pauză când omul se oprea din tăiatul feliilor de carne pentru a întreba dulăul dacă o anume bucată gustoasă i-a plăcut, iar coada lui Five Bob declara că, fireşte, i-a fost foarte pe plac.

— Ei, şi-acum, ia gustă asta! zise bătrânul aruncându-j o bucată mare de găluşcă. Un clămpănit de fălci din partea lui Five Bob şi găluşca dispăru.

— De-a dreptu-n burtă! exclamă bătrânul cu o umbră

de zâmbet.

Spălă vasele de tinichea în apa în care fiersese aluatul pentru găluşte apoi, cu ajutorul dulăului, închise oile în ocol.

Terminată şi treaba aceasta, luă o cazma, o lopată şi un sac vechi şi plecă peste culme urmat, bineînțeles, de tovarăşul lui patruped. După ce străbătu greu vreo trei mile ajunse la un pinten de deal, ieşit din coama principală. La capătul acestuia, sub un pâlc de eucalipți, se afla o moviliță de pământ, de-abia ghicită printre buruieni, crestată în centru, aşa cum sunt toate mormintele de negri.

Începu munca de deshumare şi, normal, după vreo jumătate de oră atinse fundul mormântului cu rămăşițele pământeşti. După ce răzui bine pământul, scoțând toate osemintele afară, se amuză aşezându-le la locul lor, pe iarbă, şi punându-şi întrebarea dacă erau oase de negru ori de alb, de bărbat ori de femeie. Nereuşind, totuşi, să ajungă ia o concluzie satisfăcătoare, le curăță de țărână cu mare grijă, le puse în sac şi plecă spre casă.

De data aceasta tăie drumul peste colină şi, mai la vale, prin făgaşul unei gârle secate, plin de arbori cu tăieturi inelare în scoarță şi tufişuri de buruieni albe. Ajunsese aproape la sfârşitul făgaşului, când o iguană mare, unsuroasă, neagră se căță pe un pomişor, țâşnind chiar de sub nasul lui şi arătând foarte bătăioasă.

— Săltăreața dracului! țipă omul. M-ai speriat!

La piciorul pomişorului zări ceva care, la prima vedere i se păru a fi un schelet de oaie, cu oasele înnegrite, dar la o mai atentă privire descoperi că este cadavru de om: zăcea cu fruntea rezemată pe un antebraț, uscat ca o mumie de arşița groaznică a verii din Australia de vest.

„Nici vorbă, azi e ziua mea cu noroc!" îşi zise ciobanul, scărpinându-se la ceafă şi începând să se ocupe de rămăşițele pământeşti. Luă un băț şi ciocăni cadavrul

pe umăr. Carnea răsună ca şi când ar fi fost piele tăbăcită. Îl întoarse pe o coastă; hoitul se rostogoli pe spate, căzând drept ca o scândură; ochii uscați păreau că sunt ațintiți în sus spre el, de sub încheietura înnegrită a brațului.

Se dădu fără voie înapoi un pas dar, făcându-şi curaj, se aplecă sprijinit în băț, şi cercetă cu privirea de-a fir a păr amănuntele îngrozitoare.

Nu exista nimic pe trăsăturile înnegrite care să arate cât de cât ceva despre cine va fi fost sau măcar despre rasa lui. Dar îmbrăcămintea arăta că rămăşițele pământeşti erau ale unui european. Bătrânul observă în bălării, chiar lângă cadavru, o sticlă neagră. Acest amănunt îi dădu de gândit. Se lăsă imediat în genunchi şi examina tălpile cizmelor cu şireturi şi apoi ridicându-se în picioare, exclamă convins:

— Brummy! Ei, drăcia dracului! Pân-la urmă, ai crăpat! Ți-am spus-o eu, Brummy, continuă înduioşat, adresându-se stârvului, ți-am spus mereu cum o să fie şi uite că aşa a fost, zănaticule bătut de Dumnezeu! Ai fi putut să agoniseşti mai mult decât oricine în colonia asta, dar ai prăpădit tot ținând-o numai într-o beție. Ți-am spus mereu cum o să se sfârşească şi acum vezi şi tu că aşa ai sfârşit. Tot aşteptam să vii la mine, să stai locului şi să te faci om cumsecade. Şi tu jurai că aşa o să fie; aşa jurai tu mereu. Şi acum, iată-te aici; dar de data asta cred că am să te țin locului o dată pentru totdeauna, să te fac să fii cuminte, că doar n-o să te las să zaci aici ca o oaie moartă.

Luă sticla cu dop de plută şi o examină. Spre marea lui surpriză era aproape plină cu rom.

„Hm, asta-mi convine", îşi zise bătrânul. „Norocul meu de Crăciun, nu-ncape-ndoială. Trebuie să-l fi pocnit damblaua dis-de-dimineață, că altfel nu m-ar fi cadorisit el c-un clondir aproape plin. Orişicum ar fi, mie-mi prinde bine."

Uitându-se în jur, ochii începură să-i strălucească de

mulțumire când văzu câteva fâşii de scoarță de copac, lăsate aici de vreo echipă de cojitori care adunau scoarță pentru clădirile de pe la *station*-uri. Alese două bucăți, una lungă de vreo patru picioare, alta de vreo şase şi amândouă late cam de vreo două picioare, şi le trase până la stârv. Puse pe cea mai lungă lângă cadavru, pe care începu să-l prăvălească peste ea.

— Hai, Brummy, zise cu glasul mai blând ca de obicei, acum n-o să mai fi neascultător, aşa cum îți plăcea ție, ținând seama că trebuie să fie vreo trei luni bune de când te-ai dus cu vântul. Cred că romul te-a păstrat. Romul era moarte pentru tine când trăiai, iar acum când eşti mort el te păstrează ca pe… ca pe o momâie.

Apoi aşeză cealaltă fâşie de scoarță deasupra cadavrului, cu partea concavă pe el – făcându-l pe mort sanvici între cele două coji de copac – desfăcu chinga de şa pe care o purta drept curea şi o strânse cu catarama la un cap al pachetului, în timp ce căuta în gând să găsească altceva cu care să lege celălalt capăt.

„Nu mai pot rupe o fâşie din cămaşă", îşi zise, examinând critic pulpana vechii sale bluze albastre „… adică aş mai putea sfâşia vreo două, că tot e ea scurtă şi aşa cum este. Hai să văd. De câtă vreme port bluza asta? Aha, mi-aduc aminte: am cumpărat-o cu două zile înainte ca Five Bob să fie fătat. Nu-mi pot permite să-mi cumpăr o cămaşă nouă. Orişicum, ținând seama că e vorba de Brummy, o să mai iau cu împrumut de la ea vreo două fâşii; o să le cos la loc când o să mă întorc acasă."

Apoi îl ridică de la un cap pe Brummy, vârându-şi umărul la mijlocul scoarței, pe dedesubt, aduse cadavrul la orizontală, după care luă în mână sacul cu oseminte şi purcese spre casă.

„Dacă stau să mă gândesc, zău că n-am mai petrecut un Crăciun atât de prost ca ăsta", meditä bătrânul, înaintând cu greu. Dar nu făcu nici o sută de yarzi,

când zări o iguană neagră strecurându-se temătoare prin bălării.

— Uite o altă blestemăție d-astea! E a doua pe ziua de azi! exclamă, după care trase imediat o concluzie: E drept, tu nu miroşi deloc prea plăcut, Brummy. Trebuie s-o fi mierlit cam de pe vremea tunsului oilor. Chiar mă-ntreb: cine-o fi pus mâna pe cecul tău zi mai de pe urmă?... ŞŞŞuuuu! Iar o iguană neagră. Trebuie să fie o turmă întreagă.

Îl lăsă pe Brummy jos pe pământ şi mai trase o duşcă din sticlă. Pregătindu-se de plecare, îşi aruncă pe umăr săculeţul cu oase, puse cadavrul deasupra lor dar se opri imediat.

— Blestematele astea de ciolane împuțite stau vraişte. Aşteaptă niţel, Brummy, le aranjez eu.

Rezemă mortul de un copac, potrivi osemintele pe un umăr şi mai trase o duşcă.

După ce merse vreo milă auzi un fâşâit la dreapta prin buruieni şi, cercetând cu privirea, descoperi o altă iguană târându-se în vecinătate, cu lungul ei gât de şarpe întors spre el.

Acest lucru îl intrigă peste măsură pe cioban, dar cel mai straniu i s-a părut faptul că Five Bob nu voia să se atingă de reptilă, îndepărtându-se pe nesimțite, cu coada între picioare, când îl asmuțea „şo pe ea”!

„E: ceva comic în tot ce se întâmplă cu guanele astea”, îşi zise bătrânul în cele din urmă. „Am văzut în viața mea roiuri de lăcuste, herghelii de canguri, dar să fiu al naibii dacă am mai văzut pân-acu un ciopor de guane”.

Ajuns la colibă, trânti cadavrul de perete, nimerind greşit şi punându-l cu capul în jos; rămase în picioare, scărpinându-se în cap şi încercând să-şi adune gândurile învălmăşite. Dar nu îl rezemase pe Brummy într-un unghi corect-şi, ca urmare, individul acesta căzu înainte, dându-i o lovitură violentă în umăr cu potcoavele de fier de la tocurile cizmelor cu şireturi.

Lovitura îl dezmetici, sări mai bine de un yard,

smucindu-şi instinctiv pantalonii în sus, gata s-o ia la goană. Dar o scurtă privire înapoi îi dezvălui adevărata cauză a presupusului atac pe la spate. Ridică din nou cadavrul, îl sprijini în picioare de coşul sobei şi începu să rumege întrebarea unde să-şi adăpostească prietenul la noapte, fără să observe că fâşia mai scurtă de coajă de copac alunecase în jos, spre cizme, lăsând chipul la vedere.

— Recunosc, poate că ar fi trebuit să te las la noapte lângă hogeac, Brummy! îi zise, întorcându-se ca să se adreseze direct cadavrului. Doar n-oi avea pretenţia să te bag în colibă… cu toate că am mai făcut aşa când erai într-o stare ceva mai proastă decât asta de acum… Doamne!

Ciobanul nu era pregătit să întâmpine groaznica, scrutătoarea căutătură a orbitelor goale care reflectau lumina. Avu un şoc nervos şi trecu o bună bucată de vreme până îşi veni în fire şi putu să-şi deschidă gura.

— Uite ce-i, Brummy, zise, ameninţându-l cu degetul arătător pe delincvent. Nu vreau să mă iau la harţă cu tine. Am făcut pentru tine tot ce-am putut, şi mai mult decât oricare altul; ştii şi tu prea bine. Dar dacă începi cu goangele, cu coţcăriile tale ca să mă bagi în sperieţi, după ce te-am adus în cârcă acasă, îţi jur pe sfintele mele bătrâneţi că am să te zvârl ca pe o zdreanţă ce eşti, aşa, s-o ştii şi p-asta!

Odată terminată ameninţarea, îl ridică pe Brummy şi îl aşează în scobitura de la prichiciul sobei, aruncă o ultimă privire spre ocoalele oilor şi se retrase în priciul lui să moţăie niţel – cum spunea.

Nu a moţăit ci a tras bine la aghioase, căci când se trezi era noapte de-a binelea; instinctul lui de om al bustului îi şoptea că trebuie să fie spre ora nouă.

Aprinse un opaiţ cu seu şi turnă într-o cană de tinichea tot ce mai rămăsese din rom; dar chiar când era pe cale să-şi ducă licoarea la gură auzi deasupra capului un foşnet neobişnuit şi lăsă brusc cana. care se

izbi cu violență de masă şi câțiva stropi din prețioasa licoare se revărsară.

Five Bob scânci înăbuşit, iar bătrânul cioban, deşi obişnuit cu nălucirile şi gândurile negre – aşa cum trebuie să fie oricine grăieşte de unul singur în *bush* – simți în inimă suflarea de gheață a groazei.

Dădu fuga să-şi ia vechea-i flintă şi apoi se duse afară să cerceteze ce poate fi. Ocoli de câteva ori coliba şi examină cu cea mai mare atenție acoperişul, dar nu văzu nimic. Cât îl priveşte pe Brummy, acesta părea să fi rămas în aceeaşi poziție.

În cele din urmă, convingându-se singur că zgomotul fusese pricinuit de vreun opossum sau de vânt, bătrânul intră iarăşi în colibă, puse oala la fiert şi după ce îşi mai potoli nervii cu o cină uşoară şi cu o pipă fumată dus pe gânduri, se duse şi se culcă. Înainte de miezul nopții fu trezit de acelaşi zgomot misterios de deasupra lui dar, deşi se sculă şi cercetă de fiecare dată acoperişul, la lumina lunii care răsărise, nu descoperi nimic.

În cele din urmă se hotărî să stea în capul oaselor până se va crăpa de ziuă, aşa că se pregăti pentru orice eventualitate, să rămână la pândă aşezat pe un buştean foarte aproape de colibă, cu puşca, pusă de-a curmezişul pe genunchi.

După ce stătu de veghe cam vreo oră, văzu pe creasta acoperişului ceva negru venind spre el. Înşfăcă puşca şi trase. Acel ceva dispăru. Se duse în goană de cealaltă parte a colibei; pe jos se zbătea în convulsii violente o iguană.

— Săltăreața dracului ar fi vrut să-mi facă figura! exclamă bătrânul, dumirit. Păcătoasa asta blestemată m-a urmărit până acasă şi-ar fi vrut să aibă ospăț de Crăciun din Brummy, ba să mă izgonească şi pe mine, a dracului săltăreață!

Cum nu avea pe nimeni să-l trimită cu un bilet la *station,* iar el nu avea curaj să plece şi să lase oile singure, se hotărî să îngroape mortul a doua zi după

amiază, gândind că autoritățile îl puteau deshuma dacă ar fi avut poftă să facă cercetări.

Aşa că, a doua zi, aduse devreme oile acasă şi începu pregătirile pentru înmormântare, măsurând „cofrajul" în care se afla Brummy şi apoi săpând o groapă potrivit dimensiunilor'

„Asta mă face să mă gândesc – îşi zise – că niciodată nu am ştiut precis care o fi religia lui Brummy, dacă o fi avut vreo religie. Orişicum, un lucru-i sigur: niciodată unul dintre popii ăştia cu deşte ca de pianist n-o să se trudească să pătrundă în acest loc uitat de Dumnezeu şi să-i facă slujbă, căutând să afle cum şi-a păpat ultimii bani pe care i-a câştigat. Şi, cum eu am luat pe seama mea toate aranjamentele pentru înmormântare, tot eu îi voi dă toată cinstea ca Brummy să se bucure de o îngropăciune plăcută... Mai mult nu se poate!"

Apoi, trăgând cadavrul din scobitura prichiciului, îi zise doar atât:

— A venit vremea să intri înăuntru, Brummy.

Îl târî până la groapă şi-i dădu drumul într-un colț, ca unui par. Aranjă în aşa fel coaja de copac încât să-i acopere fața şi, ajutându-se cu o bucată de frânghie, îl lăsă jos, orizontal. Aruncă în groapă un braț de frunze de eucalipt şi apoi luă cu mare neplăcere lopata, şi aruncă în groapă câteva brazde de pământ.

— Şi uite că s-a sfârşit şi cu Brummy, mai zise încet, sprijinindu-se de coada lopeții şi privind departe peste vârfurile eucalipților zdrențuiți către colinele îndepărtate.

Cuvintele acestea din urmă părură că-i trezesc amintiri îndepărtate, de care bătrânul se lăsă absorbit. Se propti cu toată greutatea pe coada lopeții şi căzu pe gânduri.

„La urma urmei e vorba de Brummy", mai bolborosi trist...

— Brummy, i se adresă din nou întru târziu, cu glas tare, Bfummy, s-a terminat tot... tot. Nimic nu mai are

importanță acum… Nu mai are importanță ce-a fost… şi… şi nici ce va mai fi. Nu mai trebuie să spui dacă ți-o fi bine mâine. (Pauză). Mâine ăsta. pentru ti-ne a venit, Brummy… Pentru mine încă nu a venit… dar vine curând…

Mai aruncă în groapă câteva lopeți de pământ.

— Tu nu-ți mai aduci aminte, Brummy, şi poate că nu-ți place să-ți mai aduci-aminte – iar eu nu mai vreau să-mi aduc aminte – dar, ei!… dar, vezi tu, tu te-ai despărțit de mine…

Aruncă mai multe lopeți de pământ apoi iar se opri. Câinele se sculă, cu urechile ciulite, şi se uită parcă întrebând ceva, întâi la stăpân şi apoi la groapă.

„S-ar cădea să fie ceva trist", mormăi bătrânul „nu-i frumos să fie aruncat ca un câine, ar trebui să fie ceva mai minunat". Oftă din greu în adânca tăcere care urmă acestor cuvinte şi continuă lucrul. De data aceasta umplu groapa până la buză şi dichisi grijuliu cu lopata movilița de pământ, De vreo două ori mormăi „eu sunt învierea". Când lăsă liniştit uneltele mai în colo şi se propti în picioare la capul mormântului, era limpede că se căznea să-şi amintească acel ceva ce se cădea să fie rostit. Îşi scoase pălăria, o puse cu grijă pe buruieni, îşi îndepărtă mâinile de trup şi le duse un pic înainte, trase adânc şi lung o gură de aer şi rosti cu o gravitate care îl nelinişti la culme pe Five Bob: „Țărână din țărână. Brummy… şi să tragem nădejde într-o înviere măreață!"

Se aşeză pe un butuc din apropiere, îşi sprijini coaiele pe genunchi şi îşi trecu ostenit palma peste frunte… dar numai ca cineva care este obosit şi simte zăpuşeala. Apoi se sculă brusc, luă uneltele şi se duse înapoi la colibă.

Şi soarele se prăbuşi iarăşi, peste imensul *bush* australian – doica şi purtătorul de grijă al tuturor minților bizare, căminul nălucilor.

TOVARĂŞUL LUI MACQUARIE

Flăcăii din bufetul cârciumii lui Stiffner vorbeau despre Macquarie, un tunzător de oi ce nu era de față şi care, după cum reieşea din conversație, părea mult mai bine cunoscut decât apreciat.

— Nu l-am mai văzut pe Macquarie de-atâta amar de vreme că mă-ntreb unde s-o fi cuibărit!? spuse după câteva clipe de linişte cel poreclit Scamatorul.

— Poate în temniță ori... în iad. Pagubă-n ciuperci! mormăi Barcoo.

— Să-l la dracu'! Ai dreptate, Barcoo, interveni Thompson-Clopotarul. Uite că acum mi-aduc aminte că bătrânul Grozăvilă de colo era tovarăş cu el pe vremuri. Slavă Domnului dacă nu l-om mai găsi în viață pe bătrânul pilangiu.

Un om înalt, slab de părea un schelet, acoperit de zdrențe şi murdar de noroi, se ridică bâțâind şi nesigur dintr-un colț al camerei şi se apropie de ei, bălăbănindu-se; îşi greblă spre ceafă cu degetele unei mâini hălăciuga țeapănă ce-i cădea pe frunte, ajunse orbeşte la marginea tejghelei, pipăind-o cu cealaltă mână, şi căzu buştean.

— Ei, Grozăvilă, ce-i cu tine? întrebă cârciumarul.

Bețivul îşi ridică semeț capul şi se uită sălbatic în jur, cu ochii înroşiți de sânge.

— Să nu... să nu mai vorbiți de el!... Auziți? *Lăsați-o moartă, vă zic!* LĂSAȚI-O MOARTĂ!

— Ce dracu' te-a apucat? bodogăni cârciumarul. Iar o iei de la cap? Hei!

— Să nu... să nu mai vorbiți de Macquarie! Este... este un tovarăş de-al meu!... Mai dă-mi o duşcă.

— Şi ce dacă-i un tovarăş de-al tău? mârâi Barcoo. Asta nu-ți face nume bun... şi nici tu lui.

Logica aflată în ultimele patru cuvinte era de necombătut, dar Grozăvilă rămânea încă destul de rezonabil, chiar dacă romul îi mustea prin toți porii. Se agăță cu amândouă mâinile de marginea tejghelei, îşi lăsă capul să cadă lent în față până când ajunse la nivelul manilor vremelnic țepene, privind orbeşte podeaua murdară. Apoi se opinti, ridicându-se în picioare, dar păstrându-şi echilibrul tot ținându-se de tejghea.

— Cineva dintre voi, flăcăilor, rosti cu glas răguşit bețivul, *unul* dintre voi, flăcăi, a zis azi, în bufetul ăsta, că Macquarie este un ticălos, şi o haimana, şi un şantajist şi... şi o secătură şi... un mincinos.

— Şi ce dacă am spus aşa? zise Barcoo, înfruntându-l. Macquarie este toate astea câte s-a zis despre el aici, ba mai este şi un escroc pe deasupra... Şi acum, ce ai de gând să faci pentru el?

Bătrânul bețiv se bălăbăni lângă tejghea, pe care apoi îşi sprijini un cot, lăsându-şi capul în palmă.

— Macquarie nu era un ticălos, nu era un mincinos, rosti el cu glas liniştit, dar parcă obosit. Şi Macquarie nu a fost niciodată un escroc.

— Ei, moşule, nu-i nevoie să-ți ieşi din țâțâni, interveni Thompson-Clopotarul, împăciuitor. Poate că am vorbit de el nițel cam aspru. Şi poate că nu e pica corect ce-am făcut. băieți, ținând seama că cel despre care vorbim nu e de față. Şi apoi ştii şi tu, Grozăvilă, care ai fost prieten cu el, că poate a fost corect cu tine pentru că erai tovarăşul lui. Până şi cel mai neisprăvit dintre oameni aşa se poartă față de un tovarăş, dacă totuşi mai e om.

— Hei, la dracu' cu beţivanul ăsta bătrân! urlă Barcoo. Eu mi-am spus părerea pe care o am despre Macquarie şi, mai mult, rămân mai departe tot la părerea mea!

— Am… am ceva de spus în apărarea lui, îşi continuă bătrânul ideea, fără să ţină seama de întreruperi. Mai am de spus un lucru… ori poate două, în apărarea lui.

— Bine, să auzim, zise Stiffner.

— Mai întâi şi mai întâi, Macquarie nu vorbea de rău niciodată pe cineva care nu era de faţă.

Urmară câteva mişcări – semn de stinghereală – şi apoi se lăsă o linişte apăsătoare. Barcoo îşi întinse mâna după pahar şi sorbi încet; avea nevoie de timp să se gândească. Scamatorul îşi studia bocancii. Thompson-Clopotarul se uita pe fereastră, să vadă cum mai e vremea. Cârciumarul ştergea foarte energic faţa tejghelei, iar alţii făcură roată şi propuseră un joc de cărţi.

Barcoo îşi lăsă foarte încet paharul pe tejghea, îşi vârî adânc, provocator mâinile în buzunare şi zise:

— Ei, şi ce-i cu asta? Macquarie era puternic ca un taur şi cel mai mare bătăuş de-a lungul râului când se cu vreo discuţie. Îi trântea omului în faţă că-i un mincinos şi tot peste faţă îl pocnea imediat. Şi a făcut aşa ceva de multe, multe ori şi cu oameni mai plăpânzi ca el.

În salonul bufetului se auzi un oftat de uşurare.

— Vrei să-mi bagi vină că-l vorbesc de rău pe cineva când nu e faţă? continuă Barcoo, privind ameninţător spre Grozăvilă. Ai face bine să fii mai atent, moşule!

— Macquarie nu era niciodată un laş, replică beţivul liniştit, dar cu un ton de râcă.

— Ce-i cu tine? ţipă crâşmarul. Ce tot mormăi? Vrei tărăboi? Cară-te dacă nu poţi să-ţi ţii gura!

Omul-sugativă îşi sprijini spinarea de tejghea, se arcul lăsându-se în coate şi rămase cu ochii ţintiţi în gol prin uşa ce da în afară.

— Mai am… mai am de adus la cunoştinţă un alt motiv în sprijinul apărării, bolborosi. Totdeauna e bine… totdeauna e bine ca motivul cel mai puternic să fie spus la urmă.

— Of, Doamne! Dă-i drumu'! Dă-i drumu' odată!

— *Macquarie e mort!* Asta-i motivul.

Tresăriră toţi, stingheriţi. Thompson-Clopotarul se duse în cealaltă parte a salonului, îşi puse un picior peste altul şi se uită în jos, pe lângă şold, la pingeaua şi tocul ghetei sale cu elastic, iar cârciumarul continuă să frece vârtos paharele. Oase-lungi îşi târşâi picioarele şi începu să cerceteze scândura fundului unui butoi, iar câţiva dintre ceilalţi se strânseră în jurul lui, tare interesaţi. Barcoo avu impresia că-şi aude calul luând-o la goană şi ieşi să vadă ce s-a întâmplat, urmat de Scamator şi alţi vreo doi-trei, care îşi ziceau că poate o fi vorba de calul propriu al fiecăruia.

Cineva – un buşman înalt, uscăţiv, arătând a fi om hotărât, cu umeri laţi, ochi cenuşii, sălbatici sosise călare, neobservat prin hăţiş, până în dosul crâşmei şi descălecase lângă fereastră.

Când Barcoo şi ceilalţi se înapoiară în bufet, îşi dădură imediat seama că Thompson-Clopotarul fusese cufundat în cugetare adâncă. pentru că imediat sări în ajutorul tuturor, grăind:

— Există un al dracului de mare număr de baliverne despre morţi în lumea asta, un al dracului de mare număr de prostii băbeşti. Se iroseşte mai mult interes faţă de morţi şi nemernici stricaţi, decât se acordă interes băieţilor corecţi, cu viaţă cinstită. Eu nu cred în acest sentiment de sălbatic pentru morţi în dauna celor vii. Eu cred în dreptatea pentru vii – şi pentru morţi dacă e cazul – dar în primul rând pentru vii. Macquarie era o poamă rea şi situaţia nu se schimbă chiar de-ar muri de o sută de ori.

S-a auzit din nou un oftat general de uşurare în salonul bufetului şi imediat cineva zise:

— Ai dreptate, Clopotarule!

— Bravo ție, bătrân Clopotar, – interveni cu glas tare Scamatorul. Nu mai vorbesc că eu nu cred deloc în moartea lui Macquarie, Asta mereu moare, ori alții zic de el că ar fi murit – şi iată-l că se-ntoarce din nou pe pământ. Ei, Grozăvilă, unde-ai auzit de moartea lui?

Grozăvilă frecă trist un colț al pălăriei de pe cap cu palma şi admise, cu vorbe tărăgănate, cele spuse de Clopotar, dar ignoră total intervenția Scamatorului, grăind:

— Este… este un pic de dreptate în spusele tale, Clopotarule… dar… dar…

Ei, mi s-a făcut lehamite de nebunul ăsta! zise Barcoo. Păi Macquarie a fost un escroc, şi orice om care îi poate fi prieten e şi el de aceeaşi teapă.

— Uite-aici: mai trage-o duşcă şi potoleşte-te! îl îmbie omul de dincolo de tejghea pe bețiv, împingând spre el o sticlă şi un pahar. Tot mai vrei tărăboi?

Bătrânul apucă sticla şi paharul cu mâinile-i tremurătoare şi-şi turnă cu greu pentru o duşcă. Pe urmă continuă cu aceeaşi încăpățânare.

— E un pic de dreptate în ce zice Thompson-Clopotarul dar… dar (adăugă cu glas ca de pe altă lume) … dar mai există încă o chestiune de care era tot pe-aci să uit… Niciunul dintre voi nu pare să se gândească la ea… nici Clopotarul şi nici măcar Scamatorul, aici de față.

Stiffner se întoarse cu spatele, iar Barcoo scuipă cu răutate şi cuprins de nerăbdare.

— Da, gângăvi în continuare bătrânul, mai este o chestiune… care vine în apărare… în apărarea… în apărarea tovarăşului meu Macquarie…

— Dă-i drumu' odată! Scuip-o, pentru Dumnezeu, cu altfel face explozie în tine şi ai să crăpi. Despre ce dracu' mai este vorba? urlă Stiffner.

— TOVARĂŞUL LUI TRĂIEŞTE! răcni şi bătrânul. Tovarăşul lui Macquarie trăieşte! Asta este ce mai este!

Se îndepărtă de tejghea clătinându-se, aruncă paharul şi pălăria pe un raft, îşi smuci pantalonii de brăcinar de îi sumecă până mai sus de glezne şi începu să tragă de mânecile cămăşii, sfâşiindu-le.

— Faceți un cerc, băieți! urlă apoi bătrânul. Tovarăşul lui Macquarie trăieşte! În gardă, Barcoo!... Ce dracu', tovarăşul lui trăieşte!

În ultimele cinci minute cineva îşi lăsase calul în spatele cârciumii şi rămase în uşa din dos a localului. Acum se strecură uşor înăuntru.

— Luați-l pe nebun de-aici, că altfel praf îl fac! mârâi Barcoo.

Stiffner sări peste tejghea. Se auziră vorbe de dojana grele, apoi înjurături retezate pe jumătate, însoțite de o încăierare după care urmă o încercare de a-l azvârli pe bătrân pe uşă afară. Stiffner şi Scamatorul erau lungiți la podea, alți doi îl țineau pe Barcoo, iar altcineva îl prinsese de umeri, din spate, pe Grozăvilă.

— Dă-mi drumu'! urlă bătrânul prea orbit de patimă ca să mai observe gesturile de surpriză ale celor din fața lui. Dă-mi drumu'! Fac bucățele pe oricine care... care mai scoate o vorbuliță... împotriva tovarăşului meu... când el nu-i de față!... Barcoo, îți vărs sângele! Dă-mi drumu'! O să... o să... Cine mă ține? Cine... Tu... tu?...

— Da, chiar eu, Macquarie, bătrânul meu tovarăş, răspunse un glas liniştit.

Lui Barcoo i se păru că iar îşi aude calul zbătându-se şi o zbughi imediat pe uşă. Poate îşi închipuia că animalul nu mai vrea să aştepte şi are să-şi rupă căpăstrul dacă îl mai lasă legat, aşa că se aruncă în şa şi fug călare, iute ca glonțul...

REVELIONUL

Era mai întuneric decât oricând în Dead's Man Gap – beznă totală, înăbuşitoare, misterioasă, în care zgomotele ce se îndepărtau păreau să amuțească brusc la mai puțin de o sută de paşi, în loc să se stingă încet, tot mai încet şi să dispară în depărtare, să mai fie percepute o dată, de două ori, poate chiar după minute, cu o uimitoare claritate, înainte de a dispărea definitiv în depărtare, aşa cum se întâmplă în nopțile senine, geroase.

Acesta era cazul şi cu tropotul de copite de acum, cu bocănitul pricinuit de întâmplătoarele poticneli ale cailor în bolovanii de pe accidentata potecă pentru călăreți, defrişată pe coama colinei, cu zornăitul pietrişului ce se rostogolea pe povârnişul invizibil al terenului. Se mai auzea şi un zvon slab de glasuri omeneşti, nedesluşite, vorbind, pare-se, în monosilabe, ca şi când ar fi cărat un mort. Pentru nişte ochi rutinați, formați în asemenea beznă şi obişnuiți cu ea, contururilor estompate ale grupului în trecere ar fi sugerat, când s-ar fi găsit ceva mai aproape, două mârțoage specifice *bush*-ului şi un al treilea cal dus de frâu, cu nimeni în şa – o şa de damă sau o „şa laterală", dacă aceşti ochi ar fi zărit mai bine. Trebuie să fi intrat într-o porțiune de potecă mai moale sau mai plată, sau să fi trecut dincolo de contrafortul colinei înainte de a ajunge la piciorul colinei sau să-i fi dat ocol, pentru că bocănelile estompate, vorbele în

şoaptă, tropotul copitelor, clinchetul zăbalelor de la căpestre şi eventualul zăngănit al scărilor de şa dispărură brusc şi cu totul, ca şi cum între călăreți şi locul unde se auziseră zgomotele s-ar fi închis o uşă capitonată.

Era destul de întuneric chiar şi în cele mai strălucitoare zile în văgăuna singuratică – sau în „buzunarul" dintre doi pinteni de deal, la capul unui făgaş săpat de torente, acum seci – aflată în spatele muntelui Backaroo. Aici se găsea un petic de pământ mai mult sau mai puțin acoperit numai de țărână, greu de descoperit chiar ziua în amiaza mare, împrejmuit cu un păienjeniş de gard viu din iarba-câinelui pe trei laturi, iar în față cu un gard şubred din nouă stinghii, una sus şi alta jos (cinstite cu numele pompos de „drugi mobili", deşi aceşti drugi pe care se sprijineau erau în majoritatea lor doar nişte despicături în două a unor tulpini de arbori tineri). În centrul împrejmuirii, o coşmelie construită din bucăți de scândură negeluită, adumbrită de un acoperiş din scoarță de eucalipt ațos, era cunoscută sub numele de ferma lui Johnny Mears.

— Neagră noapte!... Neagră ca mangalul! rosti Johnny Mears.

Niciodată nu văzuse cum arată mangalul, dar era prudent şi gândea cu încetineală. Se cinchi lângă gard, cu mâinile pe genunchi, ca să zărească profilat pe cer conturul şopronului mare şi astfel să-şi termine treburile. Se dusese să dea o raită pe la țarcul viteilor să vadă dacă toți drugii erau puşi şi bine înțepeniți, pentru că vorbele lui John Mears junior, mai ales când erau țipate repede, cu ton ca de om ofensat, nu puteau fi luate drept neapărat adevărate, mai ales în asemenea chestiuni.

— E destul de cald ca scripca mea să fie leoarcă de sudoare, zise Johnny Mears către nevastă-sa, care şedea pe un scăunel cu trei picioare lângă masa grosolană, în odăiță văruită din fundul coşmeliei, cârpind încă un

petic peste peticele turului unei perechi de pantaloni din moleschin.

Îşi aprinse pipa şi îşi trase şi el un scaun lângă vatra nefolosită acum, unde părea să fie mai răcoare – şi chiar se poate să fi fost mai răcoare, ținând seama de existența unui posibil curent de aer sugerat de prezența unui horn şi unde, din pricina aceasta, el simțea o adiere răcoroasă, îşi luă vioara de pe un raft mai la îndemână, o acordă încet şi grijuliu, ținându-şi pipa (pe care o avea în gură) mai în sus şi mai într-o parte, ca şi când vioara sa ar fi fost un sugar curios şi neastâmpărat. Cântă apoi „Câteva picături de rachiu" de trei ori la rând, destul de corect, fără variațiuni, clipind solemn din ochi în acelaşi timp; apoi aşeză cu grijă vioara înapoi în cutie şi începu să taie o altă umplutură de tutun pentru lulea.

— Ar fi trebuit să pleci, Johnny, îi spuse femeia palidă şi puțintică la trup.

— Să spetesc calul pe o noapte ca asta, replică Johnny, şi mâine să mă duc la plug?! Să vină ei încoace de le e dor de mine. Să dănțăluieşti pe o noapte ca aista! Hm, mai bine…

— Dar ai promis. N-o să fie spre binele tău.

— Da' nici spre răul meu.

Femeia puțintică începu din nou să împungă cu acul.

— Te înăbuşi de atâta zăduf! zise Johnny, înjurând iritat. Nici nu ştiu dacă să mă culc în casă ori să mă culc afară în şopron în noaptea asta. E prea al dracului de cald ca să te cuibăreşti undeva înăuntru.

Femeia îşi aplecă mai adânc capul spre petic. Apoi, una dintre persoane fumă, cealaltă cârpi în tăcere preț de vreo douăzeci de minute, timp în care, se poate presupune, Jonny se va fi gândit dacă să se culce, în aer liber, din pricina zăpuşelii, sau să rămână în casă. Dar întrerupse tăcerea trăgându-şi o palmă pe ceafă şi spunând o vorbă grea țânțarului care-l pişcase.

— Mi-ar plăcea să nu mai înjuri atât, Johnny. rosti

femeia cu glas trist. Măcar în noaptea asta.

Bărbatul se uită indiferent la ea.

— Şi de ce „măcar” în noaptea asta? Ce-i cu tine în noaptea asta, Mary? Cu ce este mai importantă pentru tine noaptea asta decât oricare altă noapte? Nu găsesc deloc rău ca omul să mai tragă câte o înjurătură când îl pişcă un ţânţar!

— Mă gândeam... mă gândeam numai să nu audă băieţii...

— Băieţii!... Păi sunt amândoi în fân, sub şopron!... Se uită din nou atent la ea, îşi schimbă neliniştit locul, îşi încrucişă strâns picioarele, se încruntă, clipi şi continuă, întinzând mâna după chibrituri: Eşti niţel cam palidă, Mary. Numai zăpuşeala asta ne cam scoate din ţâţâni pe toţi. Mai bine lasă lucrul la pantaloni, ia o lingură din păsatul ăla de ovăz şi culcă-te.

— E prea cald ca să mă duc la culcare. Nu pot să dorm. Mă simt bine. O să... o să termin îndată şi treaba asta. Dacă vrei tu, adu-mi o gură de apă din bazin; cana este pe butucul de lângă bocancul tău.

Bărbatul se scărpină enervat în cap şi plecă după apă. Când se aşează din nou pe scaun, se simţi ciudat de neliniştit. „Ca o găină care nu-şi găseşte cuibar să se ouă”, îşi zise. Nu putea să rămână locului şi nici să tacă, ba nici luleaua nu-i mai făcea nicio plăcere. Îşi frecă din nou ţeasta.

— O să vină o vijelie, zise. Asta este; şi cu cât mai repede o veni, cu atât mai bine o să fie.

Se duse la uşa din spate şi se uită atent, privind spre răsărit: destul de sigur, scăpărau fulgere.

— Vine, lucru sigur. Norii atârnă pe cer departe şi peste vreo oră are să se răcorească O să-ţi dai singură seama de diferenţa care o să fie atunci.

Se aşează din nou pe scaunul cu trei picioare, îşi încrucişă braţele sprijinindu-şi coatele pe genunchi, îşi trase adânc sufletul şi se uită câtva timp la lutul care era bătucit pe jos în loc de podea; apoi răsuci scaunul în

jur pe un picior până când ochii îi ajunseră în fața pendulei de lemn de modă veche, țuguiată în partea de sus, care stătea stingheră, cocoțată pe raftul de lemn de deasupra vetrei; discul de alamă al pendulului se mişca fantomatic peste un peisaj marin – portul Margate din Anglia – plin de crăpături şi zgârieturi, peisaj care împodobea partea de jos a pendulei, acoperită cu geam. Acele ornicului arătau două şi jumătate şi Johnny, care studiase orologiul acesta, putea să nimerească destul de exact ora cu ajutorul lui; după ce-şi încruntă sprâncenele şi clipi din ochi în fața cadranului timp de mai bine de un minut, privind acele, hotărî, că „trebuie să fie aproape de ora nouă".

Zăpuşeala a fost de vină. Johnny se ridică în picioare, greblându-şi părul cu degetele, se duse la uşă şi se întoarse iară, ca apoi să-şi ia vioara cu un gest de nerăbdare şi s-o ducă la umăr. Atunci s-a întâmplat povestea aceea bizară. Spunea după aceea, în condiții favorabile unei asemenea confidențe sentimentale, că parcă o mână răcorită apucase arcuşul mâinii lui moleşite de zăduf şi înainte, în orice caz. ca el să-şi fi dat seama ce se petrece cu el, a început să cânte primele măsuri din „Când am întâlnit prima dată pe dulcea mea Peggy" – o melodie pe care o cântase adesea acum douăzeci de ani, pe vremea când era îndrăgostit şi pe care nu se mai întâmplase să o cânte de atunci încoace. A scârțâit destul de corect melodia, cântând în picioare (mâna răcoroasă dispăruse după vreo două măsuri); şi rămase tot în picioare, cu vioara şi arcuşul tremurându-i în mâini, cuprins de acelaşi fior straniu, şi un iureş de vechi amintiri îi fulgeră prin minte… pe care, mai târziu, le-a pus pe seama zăpuşelii. Lăsă repede vioara deoparte, blestemându-i căluşul cu glas tare şi repezit, socotind ca astfel să şteargă orice semn de excentricitate pe care soția ar fi putut-o observa în acțiunile lui. „Cred că m-au pălit razele soarelui", murmură bărbatul pentru sine. Se aşeză pe scaun, schimbă dintr-o mână în alta

briceagul, tutunul, pipa şi aruncă imediat, pe furiş, o privire peste umăr spre soție.

Femeia puțintică, deprimată cosea întruna, dar împungând orbeşte cu acul, deoarece broboane mari de lacrimi îi curgeau şiroaie pe obrajii istoviți.

Johnny, alb la față din pricina zăpuşelii, se aşează mai aproape, înapoia sa, cu o mână pe umărul ei şi cu cealaltă încleştat de masă; dar mâna încleştată tremura tot atât de violent ca şi mâna pusă pe umărul femeii.

— Doamne, ce-i cu tine, Mary? Eşti bolnavă! (Oamenii din *bush* ştiu prea puțin sau nu ştiu nimic despre boli). Hai, Mary, spune-mi: iar au făcut băieții vreo boroboață?

— Nu, Johnny, nu-i asta.

— Ce-i atunci? Ce te doare? De ce nu ai avut grijă de tine? Trebuie să fie friguri. Stai aşa un minut. Tu să aştepți liniştită aici că eu mă duc să-i scol din somn pe băieți şi să-i trimit după doctor şi după altcineva.

— Nu! Nu! N-am nimic Johnny, nu sunt bolnavă. Numai o proastă dispoziție. O să-mi treacă într-un minut.

Bărbatul îşi îndreptă mâna spre fața femeii, dar ea lăsă deodată să-i cadă capul pe umărul lui.

— Asta-i acum! țipă Johnny furios. Nu te lăsa să leşini sau să te apuce toanele, Mary. Gândeşte-te la băieți! Numai zăpuşeala asta te-a scos din fire!

— Nu e asta... Ar fi trebuit să mă cunoşti mai bine decât mă cunoşti! E vorba de... Eu, Johnny, mă gândeam doar că... în noaptea asta... acum douăzeci de ani, ne-am căsătorit... E noaptea Anului Nou!...

— Şi eu niciodată nu mă gândisem la asta! zicea Johnny (mai târziu). Iată ce poate să facă dintr-un om un păcătos de *selection* uitat de Dumnezeu. Dânsa se gândise mereu la noaptea aceasta şi aştepta, doar să-mi spună. Ah! Eu primisem să mă duc şi să petrec la o dănțuială care urma să aibă loc la şcoala din Old Pipeclay şi să țină toată noaptea – tocmai în noaptea

aceasta – şi să o las pe ea singură acasă, pentru că nu-mi ceruse să vină şi dânsa cu mine; şi nu-mi trecuse nicidecum prin minte să o întreb aici – în căminul ei din această vizuină dacă nu ar vrea să meargă şi dânsa cu mine. Şi primisem să mă duc să cânt doar pentru douăzeci şi cinci de şilingi. Iar eu nu mă dusesem la dănțuială numai pentru că nu-mi erau toți boii acasă şi deoarece ştiam că ăi de acolo aveau nevoie de mine.

Acum stăteau jos amândoi pe lunga laviță de lângă masă, unul vârât în celălalt, ruşinați şi stingheriți mai întâi; şi ea s-a agățat de el când a început să tune şi se desprinseră, tresărind vinovați, când stropi mari de ploaie răsunară ca nişte bocăneli de paşi pe pietrişul din curte, exact aşa cum făcuseră mai demult, – cu douăzeci de ani mai demult.

Fusese întuneric înainte, eră beznă acum. Marginea înspăimântătorului nor de vijelie se năpusti asupra întunericului de mai înainte, ca o tuşă şi mai neagră pe un fundal ceva mai puțin negru, astfel încât acesta, prin contrast, părea să bată mai curând spre cenuşiu. Potopul dură doar un sfert de oră, însă limpezi atmosfera nopții, situație ce se simțea bine de tot. Înainte de sfârşitul potopului căzuse şi grindină – mare cât oul de emu{37} ziceau băieții – care s-a păstrat în straturi de câteva picioare grosime în vechile puțuri ale căutătorilor de aur de la Pipeclay timp de mai multe zile după furtună, unii zic chiar câteva săptămâni.

Cei doi îndrăgostiți de acum douăzeci de ani şi din seara aceasta priviră cum se îndepărtează vijelia şi, zărind Muntele Buckaroo profilat măreț, limpede, se duseră la uşa din spate care da în partea opusă şopronului şi văzură spre răsărit un magnific arc de cer înstelat, albăstriu ca oțelul, cu piscurile munților şi mai în albastru sub stelele din depărtare, spre străfundurile aceluiaşi cer.

Zăboviră câtăva vreme acolo – cu un braț al unuia petrecut peste mijlocul celuilalt – înainte de a striga

după băieți, aşa cum făcuseră aceeaşi cumpănă de noapte cu douăzeci de ani în urmă, când chemaseră pe nepoții bunicii, după ce bunica o chemase pe ea.

— Bine, bine, mamă! răcniră băieții ca răspuns, cu acea independență față de părinți caracteristică tineretului australian. Suntem bine! Venim acuşica! Straşnic potop de grindină, nu-i aşa, mamă?

Intrară amândoi din nou în casă şi se aşezară pe laviță. Stinghereala începea să se şteargă.

— O s-o scoatem noi la cap şi acuma, Mary, zise Johnny. Am să accept oferta pentru vite şi unelte a lui Mason, şi am să primesc şi slujba la Dawson. Ei, patron or ne-patron, tot una. (Ghinionul lui Johnny se datora faptului că până acum nu fusese niciodată în stare să se împace cu vreun patron o mai lungă bucată de vreme). O să-i aranjez eu şi pe băieți. Aici nu-i de ei, şi în curând o să-i vezi flăcăi. Nu am ținut seama de ei până acum. Şi ceea ce este şi mai rău, viața asta te ucide pe tine, Mary. Are să se schimbe totul. Am fost un orb! Ducă-se pe gârlă fermulița asta de vite. Am devenit şi eu o vită de povară, cu albeață la ochi, Mary – un putregai de vită cu albeață ca bătrânul bou al lui Jimmy Howlett. Şi tu ai să trăieşti ca o doamnă la oraş.

— Vine cineva! strigară băieții.

Se auzi uruitul drugilor mobili de la poartă, traşi grabnic la o parte, urmat de un tropot de copite…

— Am nimerit! Hei, Johnny, eşti acasă?

— Da.

— Să ştii că au venit după tine, îi zise doamna Mears lui Johnny.

— Trebuie să vii cu noi, Johnny. Nu poți scăpa de noi. E şi Jim Mason cu mine şi am primit dispoziții să-ți dăm la cap până te năucim şi să te aducem legat dacă te împotriveşti. Blestematul de scripcar de la Mudgee n-a venit. Dave Regan şi-a stricat armonica şi toți sunt în pom.

— Dar nu-mi pot lăsa singură acasă soția.

— Foarte bine! Am adus iapa doamnei învățătoare şi şaua de damă. Doamna învățătoare zicea că ar trebui să-ți crape obrazul de ruşine, Johnny Mears, dacă nu ți-ai aduce şi soția la petrecerea de revelion. Aşa că trebuie să vii!

Pentru motive necunoscute lor, Johnny nu arăta că i-ar îi crăpat obrazul de ruşine.

— Băieții n-au găsit caii, interveni doamna Mears. Johnny tocmai se pregătea să se ducă el în viroagă şi să-i caute.

Bărbatul îi aruncă o privire plină de recunoştință şi simți un nou şi ciudat simțământ de admirație față de soția sa.

— Şi aici e o sticlă cu cel mai bun îndemn pentru tine, Johnny, adăugă Pat Medurner, interpretând greşit tăcerea lui Johnny. Şi mai sunt şi treizeci de şilingi... (Gândurile lui Johnny se adunau încet, după zguduirea de adineauri)... sau chiar două lire... asta e!

— Nu vreau două lire, şi nici măcar una ca să-mi duc soția la dans în noaptea Anului Nou! zise Johnny Mears, adresându-se apoi soției: Du-te şi îmbracă cea mai frumoasă rochie, Mary, şi ia şi ceva de-ale gurii.

Şi femeia dădu fuga spre rochie tot atât de nerăbdătoare şi de tulburată, zâmbindu-şi în sinea ei tot atât de feciorelnică, aşa cum îşi zâmbise de atâtea ori în asemenea ocazii în serile dinaintea minunatului revelion de acum douăzeci de ani.

DANS ÎN *BUSH*

„Poc, poc, poc, poc”.

Clădirea mică a şcolii din *scrub* – şcoală şi locuinţa pentru învăţător – strălucea de lumini în mijlocul beznei din jur, care părea un bloc solid de întuneric în toiul acestei nopţi de decembrie fără lună, când cerul şi stelele erau ascunse şi sufocate de pâcla densă pricinuită de vremea secetoasă.

Era seara sărbătorii elevilor. Aceasta înseamnă că ţâncii fuseseră lăsaţi acasă de capul lor, iar elevii mai răsăriţi fuseseră chemaţi la şcoală din vacanţă, în această zi de zăpuşeală toridă; aici luaseră parte la un concurs de alergări, uneori legaţi de picioare doi câte doi, fuseseră îndopaţi cu prăjituri şi chifle cu stafide, iar la urmă premiaţi şi lăsaţi acasă. Sala de clasă fusese pregătită pentru dans, hărţile înfăşurate şi legate cu sfoară, băncile şi tablele adunate claie peste grămadă afară, lângă pereţii exteriori. Ceaiul se terminase, iar postamentele şi mesele pe care erau etalate bunătăţi mai apetisante decât cele oferite bieţilor copii fuseseră şi ele lăsate afară, să ţină de urât pupitrelor şi tablelor.

Pe scaune, înşirate de la un capăt la celălalt de-a lungul unui perete al încăperii, erau aşezate vreo douăzeci de mai mult sau mai puţin înfloritoare fete de la ţară, între cincisprezece şi douăzeci de ani.

Pe alte scaune, înşirate lângă peretele opus, se aflau vreo douăzeci de flăcăi, şi ei mai mult sau mai puţin

înfloritori.

Evident, se întâmplase ceva deosebit de grav. Niciuna dintre fete nu vorbea cu un ton care să întreacă o şoaptă molcom rostită. Niciunul dintre flăcăi nu vorbea cu un ton care să întreacă o înjurătură molcom rostită. Din când în când doi, trei inşi se duceau, aproape furişându-se, afară şi, dacă i-ai fi urmărit, ai fi descoperit că se duseseră să asculte, cu urechile ciulite, în bezna din jur: ca apoi să înjure.

„Poc, poc, poc".

Bocănelile veneau din bucătăria aflată în spatele locuinței pentru învățător şi dădeau neplăcuta impresie că cineva ar fi meşterit un coşciug. Mai mult: zgomotul era însoțit de o duhoare grețoasă de nedescris, pălind înainte de orice a fi un clei ieftin pus la fiert.

În sala de clasă se juca o scenă dureroasă: ascultare încordată. De fiecare dată când cineva se întorcea de afară sau îşi vâra capul pe uşă, toți ochii se pironeau pe el ca fulgerul unei singure priviri, şi apoi toate privirile se îndreptau deznădăjduite în altă parte. Când se auzea vreun tropot de cal toți ochii şi toate urechile îşi îndreptau atenția spre uşă, până când vreunul bâiguia: „se aude doar tropotul cailor de pe păşune".

Ochii unora dintre fete începură, să dea de bănuit prin felul cum străluceau. În cele din urmă cosânzeana sindrofiei – o fată înaltă, cu păr negru, obraji roz-albi, venită de la Blue Mountain{38}, care rămăsese un minut întreg cu privirea fixă, uitându-se numai înainte cu ochi mari, albaştri, nefiresc de scânteietori, îşi acoperi brusc fața cu palmele, se ridică în picioare şi fugi orbeşte din sală, fiind condusă în grabă de două prietene, care o compătimeau emoționate. Când ieşi pe uşă fu auzită țipând printre hohote de plâns:

— Oh! Nu mai suport!... Vreau să dansez! E o rrrruşşşşine!... Nu mai suport! Vreau... vreau sa dansez! Am venit călare douăzeci de mile ca să dansez... şi... şi... şi vreau să dansez!...

Un buşman înalt, viguros se ridică de pe scaun şi plecă imediat după fată, fără să se ferească. Cei rămaşi pe loc începură să discute cu glas tare despre vite, despre câini şi despre alte chestiuni de-ale *bush*-ului; dar mai puternic decât vocile lor răsuna glasul fetei de afară, răspunzând flăcăului care o încuraja:

— Nu mai pot suporta, Jack! Am vrut să dansez! Am avut atât de furcă… şi cu mama… şi cu tata… ca să mă lase să vin încoace… şi… şi acum!…

Cele două prietene se înapoiară în sală.

— Băiatul ne-a spus s-o lăsăm cu el, şoptiră învățătoarei, care le întreba din priviri.

— Nu ai ce face, Jack! se auzi de afară glasul plin de tristețe al fetei. Tu nu ştii… cum e tata… şi cum e şi mama… N-am să mai pot să ies… să ies în lume… poate până când… când o să mă… mărit!

Învățătoarea privi îngrijorată rândul de fete.

— O duc la mine în cameră şi o culc, şopti surorii sale, care stătea lângă ea. O să se molipsească şi alte fete… Atmosfera asta apăsătoare e tocmai bună pentru asemenea izbucniri.

Zicând aceste vorbe ieşi în linişte din sală. Învățătoarea era o femeie care cunoştea bine sufletul omenesc.

Din bucătărie se auzi un ultim „poc, poc”, urmat de un fel de țipăt ascuțit, ca de copil bătut ori speriat, şi chipurile din sală se întoarseră imediat în acea direcție, luminându-se pline de speranță. Dar s-a auzit îndată o pleznitură şi un mormăit care aducea a înjurătură. Deznădejdea se aşternu din nou pe toate chipurile.

Un strigăt de departe se auzi prin beznă; mai toți băieții şi câteva fete săriră în picioare şi dădură buzna afară. În întunecimea din jur se auzeau frânturi de conversație;

— Vă spun eu: sunt doi cai!

— Ba trei!…

— Pune urechea la pământ!…

— Lăsați balivernele!…

Uruitul unei porți deschise în grabă.

— Cine-i, Tom?

Voci dinspre poarta curții, strigând:

— Johnny Mears! L-au adus pe Johnny Mears!

Atunci izbucniră strigăte de bucurie şi ovații cum rar se întâmplă în țara *scrub*-ului.

În bucătăria din spatele casei, lunganul de Dave Regan înhață repede de pe celălalt cap al mesei, unde o zvârlise, o prăpădită de armonică cu burduful crăpat, pe care de o oră se tot căznise să o dreagă pentru ca să țină aerul în ea; şi, luând-o în mâini ca pe o minge, de fotbal, o duse la uşa din spatele bucătăriei, îi dădu drumul jos şi îi trase o lovitură de picior cu bocancul lui de călărie. A fost un şut dat cu măiestrie. Armonica zbură în beznă, iar Regan primi înapoi un urlet scurt, neaşteptat, ca apoi să apară un chip de om, cu un ochi clocotind de mânie şi cu celălalt acoperit de o enormă palmă cărămizie, în vreme ce un glas voia să afle cine a zvârlit cu „criminala asta de jimblă”.

Dar din sala de clasă se auzi glasul puternic, vesel al lui Joe Matthews, consilier comunul:

— Luați-vă partenerii! Grăbiți-vă! Luați-vă partenerii! L-au adus pe Johnny Mears, cu vioara lui!…

NEVASTA CÂRCIUMARULUI

Eram vreo doisprezece inşi, claie-peste-grămadă într-un poştalion, înghesuiți în interior şi pe capră, agățați pe acoperiş şi pe uşile rabatabile, fiecare cum putea. Eram tunzători de oi, negustori ambulanți, un *squatter,* un *cockatoo*[39] obişnuitul hâtru şi, poate, vreo doi escroci de profesie. Eram obosiți, înțepeniți şi aproape înghețați. Era prea frig ca să stăm de vorbă şi eram prea nervoşi şi puşi pe harță ca să riscăm inevitabila ceartă la care s-ar fi ajuns în urma unui schimb de idei. Ore întregi ne uitaserăm, probabil, înainte, căutând cu ochii coşmelia de cârciumă unde aveam să schimbăm caii. În ultimele vreo două ore, tot ceea ce eforturile noastre reunite reuşiseră să scoată de la surugiu fusese doar un mormăit din care reieşea că până acolo ar mai fi „vreo două mile". După aceea a zis, ori a mormăit, că „nu mai sunt nici patru", ca apoi să refuze să-şi mai ia vreo obligație; ba chiar părea îmbufnat din pricina obligațiilor pe care şi le luase până acum.

Era unul dintre acei oameni care privesc orice cu toată seriozitatea; care socotea drept inutilă orice exprimare de idei din afara sferei sale de viață sau drept jignitoare, bineînțeles, dacă i se adresează direct o asemenea întrebare. Părea că se gândeşte mereu, şi chiar gândea mult; când mâinile nu îi mai erau ocupate amândouă, îşi tuflea pălăria spre frunte şi se scărpina la baza scăfârliei cu degetul mic, lăsându-şi falca de jos să-

i atârne. Dar forța sa intelectuală era concentrată mai cu seamă asupra crucioaielor de la oişte, nu prea sigure, asupra unui ham prost pus sau asupra calului murg ori a celui bălțat (rotaş sau înaintaş) cu spinarea inflamată.

Întâmplătoarea livrare de scrisori sau ziare, care urmau să fie distribuite pe parcurs, era o chestiune care îl tulbura vag, dar constant, ca şi ideile abstracte ale pasagerilor.

Hâtrul din grupul nostru era un glumeț de genul „umor sec" şi încercase viclean, de câteva ori, să-l scoată din fire pe surugiu, în ultimele două-trei etape ale călătoriei. Dar acesta doar se adâncea şi mai mult în gânduri. Nu era omul care să-ți spună verde-n față că l-ai jignit sau că numai i se pare că l-ai jignit, ca în felul acesta să-ți impună respect sau să preîntâmpine o neînțelegere care ar putea duce la o duşmănie pe viață. S-ar fi putut să mai dai ochii cu el peste ani, când dumneata ai uitat de tot delictul pe care-l comiseseşi – dacă, bineînțeles, ți-ai dat vreodată seama de el– şi să-ți împroaşte pe neaşteptate urechile cu reproşuri.

Se mai poate să-l socoți că îți este prieten, dacă eventual s-ar ivi prilejul să-l vezi stând alături de tine, şi totuşi să nu intervină, ci doar să asculte când un străin toarnă cele mai insultătoare minciuni care te rănesc, iar el, deşi ştie că străinul minte, să nu intervină niciodată. Ce se întâmplă nu-i treaba lui. Este doar o chestiune abstractă.

Se făcea tot mai întuneric şi tot mai frig. A venit şi ploaia, ca şi când sudul înghețat ar fi scuipat pe fața, gâtul şi mâinile noastre, iar picioarele ni se făcuseră mari ea de cămilă şi amorțiseră. De am fi tropăit pe-scările trăsurii, am fi avut aceeaşi senzație ca şi când am fi păşit cu picioare de lemn. Dar picioarele bocnă de acum erau mult mai comode, pentru că degetele nu se închirceau, şi deci nu ne mai dureau atât de tare, şi nici bătăturile nu mai împungeau atât de chinuitor pielea bocancului, de parcă ar fi vrut să o străpungă.

Căutam nesățioşi cu privirea vreo postață defrişată, vreun gard, vreo lumină – orice semn al coşmeliei unde urma să schimbăm caii – dar nu exista nimic de jur împrejur în afară de beznă. Drumul lung, în linie dreaptă, tăiat prin *scrub,* nu ne mai era scos în evidență de fantomaticele pete contrastante – acolo sus, departe deasupra capului, căci zidul-copacilor de pe margine devenise compact, în perspectivă, înrămând văzduhul. Noi eram jos de tot, în albia *bush*-ului.

Ne zugrăveam în minte un liman al hodinei, în față cu un felinar agățat undeva sus, luminând în văzduhul înghețat, şi cu un mare foc de buşteni în salonul confortabil al unui bar şi o masă lungă, gata pregătită pentru cină. Dar țara asta este un tărâm al contradicțiilor; hanuri la margine de drum se ivesc pe neaşteptate, în cele mai nepotrivite locuri şi sunt– sau nu sunt – gata pregătite pentru un banchet când ție nu ți-e foame şi nu poți zăbovi pe drum, ori sunt tot atât de înghețate şi de întunecate ca mormântul unui buşman, când tu eşti şi înfometat şi ai avea timp să şi zăboveşti.

Surugiul grăi pe neaşteptate:

— Am ajuns.

Rostise aceste vorbe ca şi când ne-ar fi dus la eşafod ca să fim spânzurați, iar acum era mândru şi fericit de a ne fi adus, în sfârşit, până aici. vii şi nevătămați. Ne-am holbat, dar nu am văzut nimic. Apoi ceva mai sus se zări o lumină; părea că se apropie de noi. În curând ne dădurăm seama că este un felinar ținut pe deasupra capului de un om cu pălărie moale cu borurile late, cu barbă neagră şi stufoasă şi un sac mare de trei duble petrecut pe după umeri. Întinse cealaltă mână şi spuse ceva vizitiului cu un ton care ar fi putut fi folosit de preşedintele unei comisii de anchetă, care chiar acum ar fi descoperit cadavrul. Vizitiul se opri şi apoi se apropie încet.

— Ce este? S-a-ntâmplat ceva?

— Ooo, totu-e-n regulă! răspunse surugiul.

— Nevasta cârciumarului este bolnavă şi el ne pofteşte să intrăm în linişte, adăugă cineva.

Obişnuita coşmelie din scânduri şi coajă de copac era sugerată în beznă, având în fundal silueta neclară a unui grajd mare. construit din coajă de copac. Ne-am dat jos toți, ca nişte ologi. De cum începurăm să ne mai simțim picioarele şi să ne convingem că sunt chiar picioarele proprii şi mai obținurăm şi folosința labei piciorului, am ajutat, cât mai fără zgomot, să deshămăm caii şi să-i ducem, făcând un ocol, la grajd.

— E bolnavă rău? îl întrebarăm pe surugiu, dând dovadă de cât mai multă compasiune cu putință.

— Da, ne răspunse crâşmarul, cu glasul stins al unui om aspru, care şi-a petrecut multe nopți veghind plin de îngrijorare la căpătâiul cuiva drag! Da' dac-o vrea Dumnezeu, trag nădejde că o să ne descurcăm noi.

Încurajați de aceste vorbe grăirăm şi noi plini de înțelegere:

— Ne pare nespus de rău că vă deranjăm, dar sperăm că o să putem căpăta ceva de băut şi de mâncat.

— Hm... nu-i nimic de mâncat în casă. Am doar rom şi lapte. Dacă doriți, vă servesc, răspunse hangiul.

Unul dintre pelerinii{40} noştri izbucni:

— Ei, dar dintre toate coşmeliile prin care am călcat, nicăieri n-am...

— Sssst! interveni cârciumarul.

Pelerinul se încruntă şi se retrase: nu poți spune pe şleau tot ce simți când o femeie e pe moarte la doi paşi de tine.

— Hei, cine doreşte lapte şi rem? întrebă în şoaptă hâtrul.

— Stați pe loc, zise hangiul şi dispăru prin uşa strâmtă de intrare.

Curând o lumină apăru la o fereastră cu un B şi un A pe două ochiuri de geam, pătate de muşte, şi un R mutilat pe al treilea ochi, care era spart. Se crăpă o uşă şi ne strecurarăm în salonul barului. Parcă ne-am fi dus

să tragem o duşcă după închiderea localului undeva unde poliția este severă şi vrea să se grozăvească.

Când am ieşit iar afară surugiul se scărpina în cap şi se uita la hamurile aruncate pe prispa verandei.

— Pasagerii trebuie să-şi mai vadă de una, de alta, vreun ceas ori două. Caii sunt undeva, departe, acolo – ne zise, arătând cu o clătinare a capului spre fundul Australiei – şi băiatul nu s-a întors cu ei.

— La dracu'! izbucni pelerinul. Eu şi prietenul meu…

— Sssst! şopti hangiul.

— Când crezi c-o să apară caii? îl întrebarăm pe surugiu.

— Habar n-am! mormăi, continuând: Poa' să fie trei, patru ceasuri… Depinde…

— Ascultă, se repezi pelerinul, eu şi prietenul meu vrem să prindem trenul…

— Sssssttt! şuieră furios cârciumarul.

— Bine, jupâne, zise hâtrul, atunci poți să ne oferi paturi? În niciun caz eu nu vreau să îngheț aici toată noaptea.

— Da, răspunse patronul. Asta pot să vă ofer, dar câțiva dintre dumneavoastră au să doarmă doi într-un pat, alții au să scoată nişte canapele şi vreo doi-trei o să-şi înjghebe culcuşuri pe podea. Sunt destui saci în grajd şi văd că aveți toți pături şi paltoane. Vă învoiți între dumneavoastră care şi unde o să dormiți…

— Ascultă o dată aici, îl întrerupse disperat pelerinul. Eu şi prietenul meu am fost la pământ şi acum avem prilejul să ne punem pe picioare. Noi, eu şi prietenul meu trebuie neapărat să prindem…

— Sssstt! rosti fioros cârciumarul. Nu ți-am spus, neghiobule, că nevastă-mea e bolnavă? Nu trebuie făcut nici cel mai mic zgomot!

— Dar ascultă! protestă pelerinul, trebuie neapărat să prindem trenul la Dead Camel[41]…

— O să primeşti imediat un bocanc de la mine şi o să te trezeşti dincolo de Dead Camel! îl întrerupse hangiul

cu o înjurătură groaznică. Nu vreau să-mi fie deranjată cucoana de dumneata sau de oricine altul. Tacă-ți gura sau cară-te, şi ia-l şi pe zevzecul de prieten cu tine!

Pierduserăm răbdarea față de pelerin şi-l traserăm de-a-ndăratelea la o parte, certându-l:

— Pentru Dumnezeu, ține-ți botul! Nu-ți mai pasă de nimic? Nu-ți dai seama că nevastă-sa e bolnavă – poate-i pe moarte – şi că omul aproape şi-a pierdut mințile?

Pelerinul şi prietenul său erau două bipede pipernicite, sfrijite din specia haimanalelor de oraş, aşa că fură puşi imediat cu botul pe labe.

— Hm, eu n-am de gând să stau toată noaptea cocoțat pe un butuc, zise hâtrul, întinzându-se şi căscând.

— Optspr'ce *pence*[42] de persoană, aruncă o vorbă patronul. Vă puteți instala imediat, dacă vreți să nu pierdeți vremea de pomană.

Am înțeles „aluzia" şi am mai tras câte o duşcă. Nu mai ştiu cum „ne-am învoit între noi" care şi unde să doarmă, dar ne-am pomenit toți oarecum instalați. Au urmat multe şi tainice discuții şi ciorovăieli în şoaptă, la lumina a două mucuri de lumânare de seu murdare. Din fericire nu îndrăzneam să vorbim prea tare şi să ajungem la o răfuială, deşi cei mai mulți dintre noi ar fi avut poftă să se încaiere chiar şi cu un frate pe care l-ar fi pierdut de multă vreme.

Hâtrul s-a ales cu cel mai bun pat, aşa cum se întâmplă îndeobşte cu tipii simpatici, amabili, fără să dea impresia că ar fi dorit aşa ceva. Morocănosul societății noastre s-a ales cu duşumeaua şi nişte saci cu pleavă, aşa cum se întâmplă de cele mai multe ori cu oamenii egoişti – fără să pară că s-ar fi luptat să capete altceva. Eu am obținut una dintre „canapele" sau. mai bine zis, ea m-a căpătat pe mine. Era scurtă şi îngustă, povârnită la căpătâi şi cu o teşitură la un colț la celălalt capăt; avea bătute în ea mai multe piroane şi era peticită cu mai multe şipci de la o cutie cu sticle de gin,

că nu ar fi putut suporta mai multe nici când fusese nouă.

Aţipisem preţ de vreo trei secunde, mi se pare, când cineva mă zgâlţâi de umăr şi-mi zise:

— Hai, ocupă-ţi locul.

Când am ieşit în curte, surugiul era pe capră, iar pasagerii turnau lapte în ei (şi în sticle) înainte de a-şi ocupa locurile.

Era mai frig şi mai întuneric decât oricând şi polul sud părea mai aproape; dacă nu ar fi fost romul, curând-curând ne-am fi simţit mai înţepeniţi ca înainte.

Bombănelile intrară într-o pauză, dar curând cineva rosti:

— Eu nu cred ce-a spus, cum că ar fi fost pierduţi caii. Am dat ocol grajdului înainte ca să mă culc şi i-am văzut acolo. Dacă nu sunt aceiaşi care sunt acum aici îi înghit de vii.

— Chiar îi înghiţi? întrebă surugiul cu ton dezinteresat.

— Chiar aşa! răspunse pasagerul, adăugând cu o subită ferocitate: şi pe tine odată cu ei!

Vizitiul nu mai zise nimic. Era vorba de o problemă abstractă care nu îl interesa.

Ne-am dat seama că intrasem pe un teren delicat, aşa că schimbarăm deocamdată subiectul. Apoi altcineva zise:

— Eu mă tot întreb unde i-o fi fost cucoana. Nu am văzut nicăieri vreun semn despre fiinţa ei ori a altei femei în casă, şi doar am fost toţi mai pretutindeni.

— Poate c-o fi ţinând-o în grajd, insinua hâtrul.

— Nu, nu era acolo, pentru că Scotty şi flăcăul ăla de pe acoperiş au fost în grajd după saci.

— Poate o fi fost în podul cu fân, mai sugeră, îngândurat, hâtrul.

— Nu exista niciun fel de pod, interveni un glas de pe acoperişul diligenţei.

— Ia ascultă, domnule… Nea Cutare, se adresă pe

neaşteptate vizitiului hâtrul, chiar era bolnavă conița omului?

— Nu ştiu, răspunse vizitiul. Poate o fi fost. Oricum, el aşa zicea. Eu n-am nicio chemare să spui de un om că-i mincinos.

— Ascult-aici, se adresă surugiului insul cu poftă de canibal, cu tonul cuiva care are de gând să facă tărăboi mare, cârciumarul ăsta chiar are nevastă?

— Cred că da.

— Şi stă cu el?

— Nu, nu stă… dacă ții să afli.

— Atunci, unde-i femeia?

— Asta nu ştiu. De unde să ştiu? L-a lăsat acu' vreo trei, patru ani. Ultima dată când am auzit de ea era prin Sydney. În orice caz, treaba asta nu mă priveşte.

— Mai există aici vreo altă femeie, vizitiule? se interesa adâncit în gânduri un vagabond de profesie.

— Nu… nu, după câte ştiu. Câteodată venea să bucătărească o băştinaşă, dar în vremea din urmă n-am mai văzut-o.

— Scuză-mă, vizitiule, dar mai există altcineva prin partea locului? se interesă vagabondul profesionist cu aerul unui scriitor conştiincios care îşi adună material din viață pentru un roman cu acțiunea în Australia, grijuliu cu fiecare amănunt.

— Nooo, răspunse surugiul. Apoi amintindu-şi că trebuie să fie cumpătat şi serviabil cu clienții patronului său, adăugă, scuzându-se posac: Nu… numai jupânul şi grăjdarul, după câte ştiu. Căindu-se apoi că parcă se scuzase, îşi impuse iarăşi bărbăția şi întrebă cu tonul cuiva care caută să rupă pacea: Mai aveți vreo întrebare, domnilor, câtă vreme localul este deschis?

A urmat o pauză lungă.

— Vizitiule, îndrăzni pelerinul să-l roage, caii chiar se pierduseră?

— Nu ştiu, răspunse surugiul. El aşa zicea. El s-a dus să-i caute. Eu nu aveam niciun amestec.

— Douăsprezece păhărele a şase *pence* bucata – rosti hâtrul ca şi cum ar fi făcut socoteală doar pentru sine – asta înseamnă şase şilingi; să mai zicem, la grămadă, câte patru rânduri de fiecare, asta înseamnă o liră şi patru şilingi. Douăsprezece paturi, a optsprezece pence patul – egal optsprezece şilingi; şi să mai zicem zece şilingi pe diferite alte păhăruțe şi pe provizii luate cu noi, asta înseamnă două lire şi doisprezece. Hangiul n-a scos-o prea prost la cap cu noi în numai două ore.

Ne-am pus întrebarea cât i s-o fi cuvenit vizitiului din suma aceasta, dar am socotit că este mai cuminte să nu-l întrebăm.

Nu prea am mai vorbit în restul călătoriei. S-a ivit obişnuitul individ care, cică, se gândise mai mult şi-şi dăduse seama încă de la început – dar noi nu l-am luat în seamă. I-am închis gura. Vreo doi ar fi vrut să se întoarcă şi să-l ia la poceală pe hangiul acela, iar surugiul opri vesel diligența când îi cerurăm asta. Dar pe urmă îşi ziseră că au să mai dea ei, întâmplător, ochii cu el vreodată şi se lăsară convinşi să renunțe. Ne simțeam prost gândindu-ne cum ne-am lăsat păcăliți şi jefuiți, cum ne-am furişat înăuntru în vârful picioarelor şi cum am tăbărât asupra nevinovatului pelerin şi a prietenului său… şi toate acestea de dragul unei neveste bolnave care nici nu exista.

Diligența ajunse la Dead Camel într-o atmosferă de bănuială reciprocă şi multă neîncredere, aşa că ne-am răspândit prin tren şi am plecat.

ĂSTA NU E LOC PENTRU O FEMEIE

Omul avea un mic *selection* în *scrub*-ul de la poalele colinei, la vreo jumătate de milă mai departe şi mai sus de drumul pe care circula diligența. Nu avea niciun vecin al cărui nume să-mi fi ajuns la ureche şi cel mai apropiat „oraş" se găsea la vreo treizeci de mile. Semăna grâu printre buturugii din poienița defrişată, vindea recolta în picioare unui fudul care locuia la vreo zece mile şi avea un surplus de copii, buni de muncă; în unele veri secera chiar el manual, pentru că *steamer*-ul (secerătoare mobilă, cu motorul şi mecanismele acționate de abur) culca paiul la pământ, şi apoi căra grâul – câțiva saci de fiecare dată – la moară cu şubreda lui cotigă.

Locuia singur de mai bine de cincisprezece ani şi cei care îl ştiau îi ziceau „Howlett smintitul".

Călătorii şi străinii nu descoperiseră niciodată că ar fi fost chiar smintit în comportarea lui. Se ştia sau măcar se credea, fără putință de tăgadă, că atunci când era la muncă avea mereu în preajmă calul cu căpăstrul pus şi şaua pe el, legat la gard sau păscând în apropiere, tot înşeuat, în orice caz la îndemână şi gata imediat de plecare, şi că ori de câte ori observa peste *scrub* ori prin luminişul defrişat pe vreun sfert de milă un călător pe drum, avea să sară pe cal şi să se ia în galop după el. Dacă era vorba de un călăreț, de obicei gonea după el chiar o milă. Se povestea despre multe urmăriri ratate,

încurcături şi complicaţii pricinuite de mania lui Howlett de a goni după călători şi a-i acosta. Uneori prindea câte unul în fiecare zi (timp de o săptămână, alteori niciunul timp de săptămâni. Era o potecă nu prea bătută de om.

Explicaţia era destul de simplă şi absolut firească din punctul de vedere al unui buşman: smintitul voia doar să mai stea de vorbă cu câte cineva. El şi călătorul aveau să poposească la umbră timp de o jumătate de oră sau mai mult, să tăifăsuiască şi să fumeze. Bătrânul Howlett avea să afle dincotro vine călătorul, câtă vreme a stat acolo de unde vine, încotro se duce şi cât timp crede că o să stea dincolo. Mai întreba dacă a plouat cumva pe lunga potecă lăsată în urmă de călător şi cum arată ţinutul după atâta secetă. Mai afla şi părerile călătorului asupra unor idei abstracte – dacă acesta avea vreo idee abstractă. Dacă era vorba de un călător pe jos, un *swagman,* care ducea lipsă de tutun, bătrânul Howlett avea mereu pregătită o jumătate de pachet pentru el. Uneori, dar foarte rar, avea să-l invite pe *swagman* la el, înapoi la colibă, să-i dea o pintă{43} de ceai sau o îmbucătură de carne, făină, zahăr şi câteva fire de ceai să aibă cu el la drum.

Se spunea că, după ce conversaţia de pe potecă se termina, bătrânul călărea înapoi. Înviorat, la *selection*-ul său singuratic şi muncea până noaptea târziu, atâta timp cât mai putea zări bătrânul său cal la plug sau limba cazmalei cu coadă lungă.

În felul acesta s-a întâmplat ca şi eu să fac cunoştinţă cu el – sau, mai bine zis, să facă el cunoştinţă cu mine. Călăream. În galop domol, pe potecă – mă îndreptam spre nord-vest călare pe un cal de povară – când, la vreo milă dincolo de potecuţa ce ducea spre *selection,* auzii un „Hei, mister!" şi văzui un nor de praf venind după mine. Auzisem întâmplător despre „bătrânul Howlett, smintitul", aşa că nu eram surprins că-l întâlnesc.

Văzui un om înalt, deşirat, călare pe un cal mic. Era bărbierit, cu excepţia unui volan de bărbuţă în jurul

bărbiei; părul lung, negru, ondulat începuse să-i încărunțească. Era un bărbat cu chipul pătrat, puternic; îmi amintea, mai mult decât orice alt chip întâlnit până acum, de un portret din față al lui Gladstone{44}. Avea ochi căprui, bătând în roşu, adânc înfundați sub sprâncene groase, amintind cumva de caracteristica ochilor băştinaşilor negri – ochii aceia care scrutează ceva la orizont, acolo unde nimeni nu mai poate zări nimic. Avea şi un fel de a vorbi orizontului, mai elocvent decât vorbea cu cel căruia i se adresa. Fruntea îi era brăzdată de o cută verticală adâncă, pe care nu o netezea nici măcar zâmbetul.

Descălecai şi îmi luai pipa, ne aşezarăm amândoi pe un buştean şi vorbirăm câtăva vreme despre diferite subiecte ale *bush*-ului; apoi, după o pauză, îşi schimbă locul – nelinişti, aşa mi se păru – şi mă întrebă tamnisam şi cu glasul acesta schimbat, dacă sunt însurat. Ciudată întrebare de pus unui călător; mai cu seamă în cazul meu, deoarece pe atunci eram doar ceva mai acătării decât un copil.

Aduse din nou vorba despre locuri şi întâmplări de de-mult pe care le cunoşteam şi unul, şi altul, şi mă întrebă despre oameni pe care îi cunoştea sau îi cunoscuse – păzitori de vite şi alții – şi dacă mai trăiesc. Cele mai multe dintre informațiile pe care voia să le afle se refereau la vremuri necunoscute mie; doar vreo câțiva păzitori de vite şi vreo doi, trei călători cu care fusese tovarăş pe vremea lui şi ajunseseră nişte moşi pe vremea mea, erau cunoscuți şi de mine. Bag de seamă acum ceea ce nu observasem atunci – şi chiar dacă aş fi observat nu mi s-ar fi părut ciudat din punct de vedere al unui om obişnuit cu *bush*-ul – că nu mă întreba despre întâmplări recente şi nici nu părea interesat de ele.

Apoi, după o altă pauză jenantă, în timpul căreia scurmă cruci cu-un băț în țărână, mă întrebă cu acelaşi glas straniu şi fără să se uite la mine, ori măcar să-şi

ridice privirea din pământ, dacă nu cumva mă pricep la doctoriceală, dacă am învățat vreodată aşa ceva.

L-am întrebat şi eu dacă este cineva bolnav acasă la el. Se codi puțin şi răspunse „Nu". Atunci am vrut să aflu de ce îmi pusese această întrebare; a durat atât de mult până mi-a răspuns încât începusem să cred că este tare de urechi; în cele din urmă mormăi ceva, cum că parcă figura mea i-ar aminti de un tânăr pe care îl cunoscuse şi care se dusese la Sydney „să studieze ca să se facă doctor". Poate că aşa va fi fost şi părea chiar ceva destul de firesc. Dar de ce nu mă întrebase verde-n față dacă eu eram flăcăul pe care îl cunoscuse? Călătorilor nu prea le place să li se vorbească amestecând lucrurile.

Omul păstră tăcere încă o bună bucată de vreme, cu brațele încrucişate şi privind absent peste nivelul neaccidentat al *scrub*-ului atotcuprinzător care pornea de la poalele colinei unde ne aflam către geana unde vreo două piscuri albăstrii se zăreau în depărtare, la orizont, peste hățiş.

Mă sculai în picioare, îmi luai pipa şi întinsei brațele să mi le desmorțesc. Acest gest păru că-l trezeşte, pentru că îmi zise:

— Mai bine vino la colibă să îmbuci ceva. Coana mea cred că a terminat cu pregătirea cinei şi am să-ți dau şi un braț de fân pentru cal.

Fânul a hotărât totul. Era secetă. Am fost surprins auzind că are soție; îl socoteam cam țicnit – totdeauna auzisem despre el că aşa ar fi. Dar poate că înțelesesem eu greşit. Sau poate că se însurase în vremea din urmă ori angajase o țiitoare.

Ferma era compusă dintr-un luminiş neregulat defrişat în *scrub,* cu mulți butuci rămaşi înfipți în pământ, înconjurat de un gard în bună parte stricat, cu doi drugi în fața colibei şi bârne sprijinite pe stâlpi şi proptele în rest Era o aşezare omenească tot atât de părăginită cum văzusem atâtea – şi văzusem multe de-a lungul drumului – bârloguri uitate de Dumnezeu unde

trăiesc oameni singuri. Coliba se afla în colțul mai îndepărtat: o cocioabă de două încăperi, din scândură, cu acoperiş de şindrilă, care trebuie să fi fost neobişnuit de bine făcută atunci când se construise casa. Cunoşteam destul de bine dulgheria de *bush* şi mi-am dat seama că aşezarea fusese pusă pe picioare de un bărbat cu mult drag. de viață, multă speranță, atât pentru el cât şi pentru cineva aflat lângă el. Dar mai erau şi două odăi neterminate în spatele colibei. Stâlpii, grinzile şi fâşiile din scoarță de copac destinate pereților erau bine montate şi înțepenite, iar pereții din lătunoaie erau ridicați până sus; numai acoperişul nu fusese construit niciodată. În mijlocul acestor pereți nu erau decât nişte pietroaie şi bălării de urzici; un vechi plug de lemn şi vreo două juguri pentru boi se scorojeau şi putrezeau rezemate şi puse cruciş în uşa din spate.

Resturile unui stog de paie, nişte fân sub umbrar din scoarță de copac, un mic plug de fier şi un bătrân cal de tracțiune sur, înțepenit pe picioare ca mort – atâta tot am mai văzut prin curte.

În schimb, când am intrat în colibă am avut o mică surpriză: o față de masă albă, curată acoperea masa făcută grosolan din bucăți de scândură, sprijinită pe nişte pari bătuți în pământ. Pânza era de calitate inferioară, dar era o față de masă – nu o fâşie oarecare aşternută pe masă în cinstea unui musafir venit pe neaşteptate – şi absolut curată. Farfuriile şi cănile de tinichea, ca şi cutiile de marmeladă, folosite drept zaharnițe şi solnițe, străluceau de curățenie. Vatra şi pereții erau spoiți cu var, podeaua de pământ măturată, iar foi de ziar curate şi netede erau aşternute pe polița de scândură, sub şirul de cutii de biscuiți, pline cu articole de băcănie. Mi-am zis că nevastă-sa, ori menajera sau cine o fi fost trebuie să fie o gospodină curată şi ordonată. Nu am văzut nicio femeie, dar pe o canapea uşoară, de lemn, cu spătar de şipci şi părțile laterale cu traverse, se afla o îmbrăcăminte de femeie,

alături de un morman de foi de ziar, pătate şi decolorate. Bătrânul se uită la toate acestea încurcat, se încruntă, apoi luă, cu gândul aiurea, îmbrăcămintea şi o împături. Am observat atunci că erau un costum de călărie şi o jachetă. Le împachetă în foile de ziar şi le duse în dormitor.

— Femeia e în vizită dincolo de pârâu în după amiaza asta, rosti repede şi fără să se uite la mine, dar întrerupându-se ca să privească prin uşă culmile acelea îndepărtate. Cred că s-o fi plictisit tot aşteptându-mă, aşa că a plecat şi şi-a luat şi fetiţa cu ea. Dar nu este nimic; mâncarea trebuie să fie gata pregătită.

În cuptorul sobei de campanie sfârâia încet o halcă dintr-un but de oaie şi cartofi tăiaţi în felii, iar deasupra vetrei erau agăţate mai multe oale. Observai că oalele fuseseră frecate bine, iar capacele lustruite.

Mi se părea ceva bizar în toată această poveste, afară de cazul că el şi nevastă-sa vor fi avut o mică sfadă în cursul dimineţii. La aşa ceva mă gândeam în vreme ce mâncam, când a venit din nou vorba despre femei. Zicea el că nimeni nu ştie cum să se poarte cu o femeie; dar nimic din ceea ce spunea nu putea fi luat ca fiind vorba despre nevastă-sa sau de o altă persoane precisă. În rest, vorbirăm despre vechi întâmplări din *bush,* despre paza vitelor, săpatul în căutare de aur, vechile tâlhării prin *bush* – dar niciodată de întâmplări recente sau oameni care mai trăiau, afară de cazul când, întâmplător, vreunul dintre ortacii lui despre care povestea se mai afla încă în viaţă. Nu-şi găsea locul, aici, în casa lui, era agitat şi nu şi-a scos deloc pălăria.

Pe peretele de lângă uşă erau agăţate un costum şi o veche pălărie de damă, dar păreau să fi stat acolo de un veac de om. Într-adevăr, pretutindeni în aşezarea asta omenească plutea ceva straniu; se aştepta să se întâmple ceva. Dar toate căminele din *bush,* departe de drumul mare, sunt bântuite de ceva ori de cineva lipsă acum, sau, mai aproape de adevăr, de fantomele

lucrurilor ce trebuiau să se găsească aici, dar nu fuseseră niciodată, şi de faptele care trebuiau să se petreacă aici, dar nu se petrecuseră niciodată.

Când am plecat călare pe potecă spre drumul bătut, m-am uitat înapoi şi l-am văzut pe bătrânul Howlett pus pe muncă grea, într-o groapă pe care o săpa în jurul unui buştean mare, cu cazmaua lui cu coadă lungă.

Observasem că mergea purtând un brâu îngust şi de câteva ori îşi dusese mâna la şale şi-mi ziceam că o fi vorba de un lumbago sau de altceva de felul acesta.

Sus la Never-Never am auzit de la un paznic de vite care îl cunoscuse pe Howlett că nevasta acestuia murise în primul an de căsnicie; aşadar misterioasa femeie, dacă îi era soție, trebuie să fie, evident, nevastă-sa de-a doua. Văcarul se arată surprins, ba chiar amuzat la gândul că bătrânul Howlett se recăsătorise.

M-am înapoiat pe acelaşi drum peste vreo cinci ani de la Never-Never. Era dimineață pentru că plecasem călare pe la miezul nopții. Nici prin minte nu-mi trecea că bătrânul s-ar fi trezit şi s-ar fi putut apuca de robotit; în plus ardeam să ajung cât mai repede acasă, să mă întâlnesc cu vechile cunoştințe, cu ortacii lăsați acolo… şi cu drăguța mea. Dar nu trecusem prea mult de punctul unde poteca lui Howlett dădea în drumul bătut când uitându-mă întâmplător înapoi, îl văzui venind pe potecuță călare pe un cal care înainta poticnindu-se. Aşteptai până mă ajunse.

De data aceasta călărea pe bătrânul său cal sur de tracțiune, animal care părea acum mult mai prăpădit. Îmi ziceam că la fiecare pas stă să cadă şi că orice pală de vânt are să-l trântească la pământ ca pe o sperietoare de ciori putredă. Bătrânul nu arăta nici el mai bine. Mi-am dat imediat seama că este foarte bolnav. Avea chipul tras şi stătea cocârjat ca şi când ar fi fost rănit în burtă. Descălecă anevoie. Îndată ce puse piciorul pe pământ mă înşfăcă de braț ca un om care se prinde de un tren

în mers, căci altfel s-ar fi prăbuşit. Se târî către marginea drumului, bâjbâind cu mâna liberă ca şi cum ar fi fost orb, vrând să pipăie unde este pământul. În vreme ce eu îl lăsam încet jos. Scosei pătura şi o fâşie de stambă din bocceaua şeii ca să-l pot aşeza mai comod, lungit la pământ.

— Ajută-mă să mă reazem cu spinarea de copac, îmi zise. Trebuie să stau în capul oaselor. Nu-mi foloseşte cu nimic dacă stau culcat.

Se aşeză încleştându-şi mâna pe coaste şi respirând greu.

— Să dau fuga la fermă şi să chem soţia? îl întrebai.

— Nu, îngăimă bătrânul cu durere în glas. Apoi, ca şi când vorbele ar fi fost icnite din băierile inimii, adăugă căznindu-se: Nu-i acolo!

Mi-am zis că poate l-o fi lăsat nevastă-sa.

— De când ţi-este rău? De câtă vreme te doare aşa?

Nu dădu nicio atenţie întrebării. Mi-am zis că o fi vreun puseu de febră reumatică sau cam aşa ceva.

— Acum m-au apucat junghiurile în spinare şi la coaste… Mă înjunghie mai ales în spinare, zise brusc.

Vagabondasem odată cu un tovarăş de drum care a murit subit de un atac de inimă. Spăla un blid cu nămol aurifer în cursul de apă ce trecea pe lângă un *claim*{45} unde săpam căutând aur; scăpă blidul în apă, căzu pe spate ţipând doar „oh! spinarea” şi dus a fost. Iar acum simţeam că ceva nu este în regulă cu inima bietului Howlett. Inima unui om se află şi în spinarea lui, ca şi în braţele şi palmele sale.

Bătrânul se îngălbeni la faţă, căpătând culoarea omului gata să leşine din pricina unui val de zăpuşeală, iar mâinile. Îi căzură ca moarte, bălăbănindu-se neputincioase prin ţărână cu încheieturile degetelor. Mi-am dat seama că m-am făcut şi eu alb la faţă; aveam o senzaţie de boală, de frig şi de gol la stomac, deoarece cunoşteam semnele. Buşmenii întimpină cu smerenie boala şi moartea.

Dar după ce l-am ajutat să se aşeze mai comod şi i-am dat o gură de apă din bidon, paloarea i-a dispărut de pe chip şi omul îşi mai adună un pic puterile. Îşi trase mâinile în sus şi le încrucişă pe piept. Îşi lăsă capul pe spate, sprijinindu-l de copac. Pălăria cu boruri mari, pleoştite îi căzu, descoperind o frunte lată, albă, mult mai înaltă decât mă aşteptam să fie. Părea că omul se uită către albastrul delicat al colinei din față, care mijea la orizont deasupra *bush*-ului de o culoare mai închisă verde-albăstruie.

Apoi începu să vorbească – neținând seama de întrebările mele dacă se simte mai bine – să povestească rostind cuvintele cu glasul acela straniu, absent, îndepărtat care îți inspiră şi teamă, şi venerației îşi depăna mecanic, monoton povestea, cu vorbe bine chibzuite, aşa cum – îmi ziceam de astă dată – povestise deseori mai înainte; dacă nu altora, măcar singurătății din *bush.* Pomenea nume de oameni şi de locuri despre care nu auzisem niciodată – ca şi când le-aş fi cunoscut şi eu tot atât de bine ca el.

— …Nu am vrut să o aduc aici din primul an. Locul ăsta nu e loc pentru o femeie. Vream să rămână cu ai ei şi să aştepte până când aveam să pun în ordine sălaşul. Alde Phipps luaseră şi ei loc pentru un *selection,* pe râu în jos. Aş fi vrut ca ea să aştepte şi să vină aici odată cu ei, ca să aibă şi ea în preajmă pe cineva cunoscut… să aibă o femeie cu care să mai schimbe o vorbă. Aceia au venit mai târziu şi nu s-au mai aciuat aici… Ăsta nu era loc pentru o femeie. Dar Mary ținea să vină. Nu a vrut să rămână cu ai ei acolo, departe. Voia să fie cu mine, să aibă grijă de mine, să muncească şi să fie lângă mine, să mă ajute.

Repetă ca pentru sine de multe ori, uneori spunând iarăşi şi iarăşi acelaşi lucru. Apoi gândurile i se împrăştiară şi rămase mut o bună bucată de vreme. Într-un târziu îşi dădu seama de prezența mea şi se scuză repezit, aproape speriat, că mă făcuse părtaş la

necazurile lui şi îmi mulţumi cu recunoştinţă.

— O să-mi vin imediat în fire. Mai bine du caii la colibă şi îmbucă ceva acolo. Găseşti mâncarea pusă la foc.

Te urmez şi eu îndată. Nevasta trebuie să aştepte, aşa că… (se opri brusc şi apoi iar o luă pe vechea potecă a povestirii):

…Mama ei avea de gând să vină către sfârşitul anului şi să stea cu noi, dar bătrânul şi-a scrântit un picior. Apoi a vrut să vină sora ei măritată, dar unul dintre copilaşii ei a căzut bolnav la pat şi s-a abătut mare necaz în casă… Am fost şi la doctor în oraş – la treizeci de mile de aici – şi am aranjat tot, tot cu el. Era mereu cherchelit… Am fost cât pe-aci să-l împuşc mai târziu. Când se apropie sorocul mi-am zis că Mary nu se simte prea bine. Ar fi trebuit să fie dusă în altă parte peste vreo lună ori şase săptămâni. Dar i-am dat ascultare… Să nu discuţi niciodată cu o femeie căutând s-o convingi. Fă tu ce trebuie făcut. Ar fi trebuit să avem cu noi o mamă care să vorbească şi cu unul, şi cu altul. Că ăsta nu era loc pentru o femeie!…

Îşi clătină capul ca şi când ar fi vrut să alunge o veche amintire dureroasă, şi apoi îl sprijini de trunchiul copacului.

— …I-a fost rău pe neaşteptate într-o noapte, dar i-a trecut. Falsă alarmă. Aveam de gând să plec undeva călare, dar ea mi-a zis să aştept până se face ziuă. Cu siguranţă că avea să treacă cineva. Era o fată curajoasă, cu scaun la cap, dar îi era groază să fie lăsată singură. Asta nu era loc pentru o femeie!

La vreo trei-patru mile de aici se găsea un cioban negru. M-am dus călare într-acolo pe când Mary era adormită şi l-am trimis pe flăcăul negru la oraş. L-aş fi împuşcat dacă puneam gabja pe el mai târziu. Bătrâna negresă, maică-sa, murise cu o săptămână înainte, că dacă aş fi găsit-o, Mary ar fi trăit şi azi. Fusese legată cocoloş cu fâşii de pânză şi curele de piele netăbăcită şi

pusă într-o groapă. Aşa că prin preajmă nu era nici măcar o negresă. Ăsta nu era loc pentru o femeie!

Am pândit drumul toată ziua, am pândit drumul toată seara. Am coborât în vâlcea şi m-am cinchit la pământ, ca să am defileul deschis către cer şi să pot zări pe oricine l-ar fi apropiat... Am încălecat şi am alergat în galop vreo cinci mile spre oraş, dar parcă mă trăgea ceva înapoi, şi mă apuca groaza că Mary ar putea să se stingă înainte ca eu să ajung la colibă. La fiecare cinci minute aşteptam doctorul.

S-a întâmplat a doua zi în zori. Galopam ca un nebun între drum şi colibă. Şi nu venea nimeni. Galopam printre buşteni prăvăliți şi buturugi înțepenite în pământ, mă împiedicam de ele, când zării un nor de praf către soare-răsare. Erau mama şi cu sora ei într-un docar şi, ajungându-le din urmă. doctorul în cabrioleta lui, împreună cu femeia pe care o tocmisem în oraş. Mama şi sora poposiseră, noaptea în oraş, când au aflat despre copilandrul negru. Îi trebuise o zi ca să ajungă până acolo. L-aş fi împuşcat dacă l-aş mai fi întâlnit vreodată. Doctorul era la beție. Dacă aş fi avut puşca la mine şi aş fi ştiut că Mary s-a prăpădit, l-aş fi împuşcat acolo în cabrioletă. Ei mi-au spus că dânsa murise. Şi murise şi copilul.

Mă socoteau pe mine vinovat, dar eu nu voisem ca ea să vină aici. Ăsta nu era loc pentru o femeie. Nu le-am mai văzut după înmormântare. Eu n-am mai vrut să le vad.

Îşi mişcă obosit capul sprijinit de copac şi deodată o luă din nou razna, cu vorba mai blândă. Glasul şi ochii îi erau tot mai pierduți, mai visători, mai de pe altă lume.

...După o lună – ori un an, că am pierdut de mult socoteala timpului – ea s-a întors la mine. La început a venit noaptea, apoi uneori venea când eram la muncă... şi avea şi pruncul cu ea – era o fetiță – în brațe. Şi încet-încet a rămas aici la mine. Nu am învinovățit-o că

plecase atunci. Asta nu era loc pentru o femeie... Mi-a fost soție bună. Era o fată veselă când m-am căsătorit cu ea. Fetița creştea şi era leit dânsa. Aveam de gând să o trimit acolo, în țară, să învețe carte... Aici nu era loc pentru o fetiță...

Dar de vreo lună ori de vreun an Mary m-a părăsit; şi a luat şi fata cu ea, şi nu s-au mai întors niciodată, până noaptea trecută... ba cred că s-a întâmplat chiar azi-dimineață. Am crezut la început că este fata, cu părul aranjat şi îmbrăcată cu fusta maică-sii, ca să facă o surpriză tăticului ei. Dar era Mary, soția mea, aşa cum arăta când ne-am căsătorit. Mi-a spus că nu poate să rămână, dar că mă aşteaptă pe drum; pe... drum...

Brațele îi căzură şi se albi din nou la față.

„Încă o reîntoarcere ca asta şi te duci şi tu", îmi trecu prin minte când îşi reveni. Apoi deodată îmi amintii de cârciuma care se construia când trecusem pe aici ultima dată, la vreo zece-douăsprezece mile mai încolo, pe marginea drumului care duce spre oraş. Nu-i puteam veni în ajutor decât lăsându-l pe el aici unde era, iar eu să mă duc să caut în altă parte ajutor şi o căruță de vreun fel oarecare.

— Aşteaptă-mă aici până vin înapoi, îi zisei. Eu plec să caut un doctor.

Se trase puțin mai în sus şi-mi răspunse:

— Mai bine du-te la colibă şi-mbucă ceva. Nevastă-mea ne-o fi aşteptând...

Iar o luase razna.

— Vrei să aştepți până duc calul la râu?

— Da... aştept pe drum.

— Uite, adăugai, îți las bidonul cu apă la îndemână. Să nu te urneşti din loc până nu mă-ntorc.

Mi-am luat calul meu de povară, care era şi mai zdravăn şi mai vioi, aruncai în hățiş desagii de pe samar cu toți săcoteii din ei, lăsai slobod celălalt cal să-şi caute singur ceva de păscut şi plecai către şandramaua de han, lăsându-l pe bătrân locului, rezemat cu spinarea

de copac, cu brațele încrucişate pe piept şi cu ochii țintiți spre geana zării.

Unul dintre băieții de la cârciumă plecă imediat în galop după doctor, iar celălalt se întoarse cu mine într-o droşcă. Îmi povesti cum soția bătrânului Howlett murise la naştere chiar în primul an când o înjghebaseră *selection*-ul. Auzise că fusese o fată chipeşă de tot. Mi-a depănat toată povestea lui Howlett, aidoma cum mi-o spusese bătrânul şi aproape cu aceleaşi cuvinte, chiar dacă îşi exprima părerea, ca fiind a sa, că ăsta nu era loc pentru o femeie.

— Şi uite-aşa, îşi încheie băiatul povestirea, bătrânul Howlett s-a smintit de-a binelea, tot muncind de unul singur şi tot înfuriindu-se pe soartă.

Ştiam ce se mai întâmplase. Bătrânul credea nu numai că soția lui, sau fantasma soției lui, fusese alături de el în toți aceşti ani, dar şi că fetița trăia şi creştea mare, iar soția se îngrijea de toată gospodăria; ceea ce, firește, trebuie să fi făcut chiar el.

Când am ajuns acolo unde îl lăsasem, mâinile-i cu degetele închircite, căzuseră pe pământ pentru ultima dată şi acum se odihneau. Am aruncat în fugă o privire pe chipul lui; aş fi putut jura că se uită țintă la geana albăstruie a colinei, la orizontul îndepărtat al *bush*-ului.

În colibă masa era întinsă ca în ziua când îl văzusem pentru prima oară, iar gustarea de dimineață se afla pe foc, în soba de campanie.

DOI BĂIEȚI DE LA FABRICA „FRAȚII GRINDER”

Vreo cinci, şase golănaşi, nişte puştani, stăteau jos pe pervazul marii ferestre a fabricii de vagoane feroviare „Frații Grinder”, aşteptând să bată clopotul care anunța începerea zilei de lucru. Unul dintre ei, de vreo paisprezece, cincisprezece ani, era Bill Anderson – poreclit „Unt de rițină” – Spaima străzii.

— Uite că vine Arvie Prostănacu, zise Bill cu glas tare, în vreme ce un băieţaş timid, galben la faţă apăru de după colț şi se rezemă de zid, lângă poartă.

— Cum se mai simt părinții, Prostănace?

Băiatul nu răspunse. Se ghemui şi mai strâns lângă poartă. Clopotul dădu primul semnal.

— …Ce-ai adus de mâncare, Prostilă? Tot pâine de melasă? mai întrebă tânărul derbedeu şi, ca să-i convingă şi pe ceilalți că are dreptate, îi smulse săcoteiul cu mâncare şi-i vărsă conținutul pe caldarâm.

Poarta se deschise. Arvie îşi adună de pe jos mâncarea, îşi luă marca de pontaj şi se grăbi să intre în fabrică.

— Hei, Prostilă, i se adresă un fierar când Arvie trecu pe lângă el, ce zici de cursa de canotaj?

— Zic, răspunse băiatul furios de întrebare, zic că ai fi mai bine dacă tineretul din țara asta nu s-ar mai ocupa atâta de curse şi de box.

Cel ce întrebase se uită la el indiferent o clipă, apoi îi lise în nas, iar băiatul plecă mai departe. Ceilalți rânjiră la el.

— Arvie se face tot mai prostănac! strigă tânărul Bill, izbucnind în hohote de râs.

— Hei, Unt dă rățină, fă-te-ncoa'! strigă un ciocănar de la fierărie, cât ulei bei pentru o gură de tutun de mestecat?

— O lingură plină?

— Nu, două.

— S-a făcut. Da-ntâi, arată mahorca.!

— Ho, c-o s-o capeți! Ce, ți-e, fiică?... Repede-ncoa', băieți! Să-l vedem pe Bill cum bea ulei!

Bill măsură într-o cutie nişte ulei mineral preț de două linguri şi-l dădu pe gât. Primi tutunul, aşa că cei din jur au asistat la ceea ce se numea „distracția cu Bill, care bea unt de ricin".

Clopotul bătu a doua oară şi Bill se duse la celălalt capăt al halei, unde Arvie şi începuse munca, măturând aşchiile de lemn de sub o banchetă.

Grozăvilă se aşează pe capul banchetei, începu să bată cu degetele în picior şi să fluiere. Nu se grăbea deloc, pentru că meşterul încă nu venise. Se distra aruncând cu aşchii în Arvie, care câtva timp nu zise nimic.

— Ar fi... mai bine... pentru țara asta... – rosti tânărul Grozăvilă, dus pe gânduri şi neadresându-se nimănui, cu ochii pironiți pe grinda tavanului văruit şi pipăind pe furiş înapoia lui ca să găsească o aşchie mai mare –... ar fi mai bine... pentru țara asta... dacă tinerii din ea nu s-ar mai gândi atât de mult... la... la curse... şi la box.

— Lasă-mă-n pace! zise Arvie.

— Da' ce-ți fac? izbucni Bill, lăsându-şi privirea în jos, cu prefăcută surpriză. Apoi adăugă indignat: Află că acum n-am poftă să tabăr pe tine, chiar dacă tu vrei.

Arvie îşi continuă lucrul. Bill împrăştie, aruncându-le în sus, toate aşchiile aflate mai la îndemână, apoi se aşează şi mai comod pe banchetă, privind la câțiva

muncitori cum lucrează şi începu să fluiere un „marş funebru”. Deodată întrebă pe neaşteptate:

— Cum te cheamă, Prostănace?

Niciun răspuns.

— Mă cheamă Arvie; ştii asta.

— Nu poți răspunde la o întrebare politicoasă? De-aş fi eu tac-to, ți-aş scoate imediat bosumflarea pe nas!

— Arvie şi mai cum?

— Arvie Aspinall.

Bill îşi ridică privirea spre tavan, se gândi câtăva vreme şi apoi începu să fluiere; deodată îl întrebă:

— Spune, Prostilă, unde stai?

— Pe Aleea Jones.

— Cum?

— Aleea Jones.

Un şuierat uşor, scurt, din partea lui Bill, apoi o nouă întrebare:

— Care casă?

— Numărul opt.

— Sfinte!… De ce mă minți?

— Aşa e cum îți spun. Găseşti ceva caraghios în asta? Şi de ce ți-aş croi o minciună?

— Ei, de ce… Păi am stat şi noi acolo, mai demult, Prostănace. Bătrânii mai trăiesc?

— Mama. Tata a murit.

Bill se scărpina la ceafă. Îşi împinse în afară buza de Jos şi râmase pe gânduri.

— Ia spune, Arvie, de ce a murit taică-tău?

— Boală de inimă. A căzut mort pe când lucra.

Un şuierat uşor, lung, din partea lui Bill. Îşi încruntă fruntea, privi în sus spre grinzile tavanului, ea şi când ar fi aşteptat să se petreacă acolo ceva neobişnuit, apoi după o vreme rosti cu glasul plin de emoție:

— Aşa s-a întâmplat şi cu tata.

Coincidența nu îi sări imediat în ochi. Se gândi la ea aproape un minut, apoi zise:

— Cred că maică-ta spală cu ziua pe la lume.

— Da.

— Şi face şi curăţenie pe la birouri?

— Da.

— Aşa, şi maică-mea. Ceva, fraţi, surori?

— Doi. Un-frate şi-o soră.

Pentru cine ştie ce motiv, Bill păru că se simte despovărat de un gând apăsător şi zise:

— Eu am nouă! Ai tăi sunt mai mici ca tine?

— Da.

— Ceva necazuri cu proprietarul?

— Da, destule.

— Au venit şi portăreii?

— Da, de două ori.

Au mai vorbit de una, de alta câtăva vreme, apoi tăcură amândoi. Tăcerea dură câteva minute, timp către sfârşitul căruia copiii se simţeau din ce în ce mai stingheriţi;

Bill se tot agita pe banchetă, căuta în jur o aşchie, dar, în cele din urmă se linişti. Pe urmă îşi pironi încă o dată privirea în tavan, începând să fluiere, în vreme ce îşi înfăşura în jurul degetelor o aşchie de talaş. Până la urmă rupse în două fâşia de talaş, zvârli nelinişţit cele două bu-l câţi şi zise dintr-un suflet:

— Ascultă, Arvie, îmi pare rău că ieri ţi-am răsturnat roaba…

— Mulţumesc.

Vorba aceasta îl scoase deocamdată din luptă pe Bill. Începu să se fâţâie pe lângă banchetă, înşurubă şi deşurubă menghina, bătu toba cu degetele şi sfârşi prin a-şi vârî mâinile în buzunar, înţepenindu-se pe picioare în faţa celuilalt.

— Ascultă, Arvie, îi zise încet, dar cu glas repezit. Când pleci diseară, ţine-te lângă mine şi dacă unul dintre prietenii ceilalţi doar te atinge ori se leagă de tine, îl şi pocnesc!

Apoi fugi pe după carcasa unui vagon şi dispăru.

În seara aceea Arvie a zăbovit mai mult în fabrică. Patronul avea o antrepriză care se ocupa numai de vopsitul vagoanelor şi făcea el ce făcea încât să găsească copiilor de lucru pentru vreo douăzeci de minute când mai erau doar cinci-zece minute până bătea clopotul care anunța încheierea zilei de muncă. Angaja băieți necopți ca vârstă, pentru că erau plătiți mai puțin şi făceau muncă greu de îndeplinit de oameni maturi, deoarece copiii puteau să se târască prin băltoacele de apă, până sub podelele vagoanelor, cu pensulele şi cutiile de vopsea, să dea grundul şi apoi să vopsească tot vagonul. Numele patronului era Collins, iar băieților li se zicea „pruncii lui Collins". Prin fabrică circula bancul că patronul face „contracte de înțărcat copiii". Bineînțeles, copiii erau toți „peste paisprezece ani", din pricina Legii învățământului. Dar unii aveau doar nouă zece ani, fiind plătiți cu un salariu de cinci la zece şilingi. Firmei Frații Grinder puțin îi păsa de situația aceasta, atâta vreme cât contractele ei erau onorate şi dividendele încasate. Collins ținea predici în parc în fiecare duminică. Dar aceasta nu are nimic de-a face cu povestirea noastră.

Începuse să plouă când Arvie ieşi din fabrică şi toți lucrătorii plecaseră, afară de Bill care sta cu spinarea rezemată de stâlpul unui şopron şi scuipa cu foarte mare precizie, nimerind degetul ce apărea dintr-un bocanc jerpelit. Ridică ochii spre Arvie, îi făcu nepăsător un semn cu capul şi apoi dădu buzna după o trăsură care tocmai trecea; se agăță în spatele ei şi dispăru după primul colț de stradă, fără să fie observat de vizitiu, care sta pe capră cu pipa în gură şi cu un sac petrecut pe după umeri.

Arvie porni spre casă cu inima şi gândurile pline de obidă; în acelaşi timp simțea o aversiune puternică, stranie ca să se ducă iar şi iar să se ducă la fabrică. Noua, neaşteptata, necăutata prietenie îl stânjenea pe bietul copil singuratic. Nu îi era binevenită.

Şi chiar că nu s-a mai dus niciodată la fabrică. A ajuns acasă ud leoarcă şi în noaptea aceea a fost un copil înhățat de moarte. Fusese bolnav mereu, iar începând chiar de a doua zi Collins s-a trezit cu un „prunc” mai puțin.

STEELMAN

Cu Steelman e mare bucluc. Dacă eşti căsătorit şi aşezat la casa ta, dar ai avut nenorocul să-l fi cunoscut pe Steelman în zilele de mai înainte, apoi fii sigur că are să te caute dacă se va afla trândăvind prin apropiere. Te va găsi oriunde-ai fi, indiferent ce măsuri de precauție ai lua. Dacă îți va intra în casă, o să rămână la ceai fără a fi invitat şi odată ce va sta la ceai, are să-ți ceară: „Aranjează un culcuş pe podea, bătrâne!" şi se va oploşi acolo peste noapte; dacă va sta o noapte la tine, apoi fii sigur că o să rămână locului până când... ei, până când i se va ivi ceva mai atrăgător.

Nu există posibilitate să-l urneşti din loc pe Steelman. Are el un anumit fel de a fi care îi dă posibilitatea să scoată în lumină faptul că tu l-ai invitat să rămână la tine, că l-ai silit să cedeze împotriva înclinațiilor sale spre vagabondaj, că eşti, fericit ştiindu-l mereu lângă tine şi că el stă locului numai ca să-ți facă ție un hatâr. El nu poate jigni un vechi prieten, refuzându-i invitația.

Steelman îşi cunoştea oamenii.

Victima însurată nu are, îndeobşte, nici curajul, nici dibăcia să se descotorosească de el. Mereu bine dispus, el rămâne orb şi mai ales mut la toate aluziile pe care i le face nevestica ta şi, dacă aceasta, scoasă din pepeni, îi trânteşte una verde în față, Steelman se preface a fi profund jignit şi îi răspunde ca şi când nu ar fi nimic:

— Vai, doamnă, trebuie să fiți foarte supărată. Doar

sunt musafirul soțului dumneavoastră!'

Iar dacă femeia nu vrea să-i facă de mâncare, apoi îşi găteşte singur.

Este cu neputință să scapi de el. Puțini oameni se gândesc să se adreseze poliției în asemenea cazuri; şi apoi, cum am subliniat mai înainte, Steelman îşi cunoştea oamenii. Singura modalitate să scapi de el era să te muți din casă... Dar atunci, ca şi când nu s-ar fi întâmplat nimic anormal, el te va ajuta la împachetat, iar la urmă va veni şi el cu geamantanul pe care îl va cocoța tocmai în vârful încărcăturii cu ultimele catrafuse, aducându-te pe tine şi pe soție în pragul nebuniei cu felul calm cu care se apuca să supravegheze agățarea tablourilor.

Odată s-a stabilit în felul arătat la un vechi coleg de şcoală, pe nume Brown, care se căsătorise, se cuminți şi se statornicise la casa lui. Brown încercă în fel şi chip sa scape de Steelman, dar nu a reuşit nimic. Într-o zi Brown zise lui Steelman:

— Steely, băiatule, uite ce e: îmi pare foarte rău, dar mi-e teamă că n-o să te mai putem găzdui... adică, vreau să zic, să te mai ținem şi să te simți bine la noi. Vezi tu, o soră de-a nevesti-mii vine în vizită la noi pentru o lună, două şi nu avem unde s-o instalăm decât în camera ocupată acum de tine. Dracu' să le ia pe neamurile coniței mele! Doar nu m-am însurat cu toate afurisitele ei de neamuri. Dar de primit, trebuie să le primesc.

Pauză – foarte neplăcut pentru Brown. Tăcere descurajatoare din partea lui Steelman. Brown rămase cu coatele pe genunchi şi, cu un gest patetic şi emoționant al mâinii duse la tâmplă, continuă disperat:

— Îmi pare foarte rău, bătrâne, vezi tu – doar ştii cât mi-ar plăcea să rămâi... cât aş dori să rămâi... Nu-i vina mea... Sunt aranjamente de-ale nevesti-mii. Am făcut pe dracu-n patru ca s-o conving, dar degeaba. M-am simțit mai stăpân în casa mea – mai la largul meu – şi am fost

mai bine tratat de când te am pe tine alături de mine. O să mă simt mult mai singur când ai să pleci… Dar află… ştii tu… cum o să se cărăbănească soră-sa… ştii tu bine…

Ajuns în acest punct, bietul Brown se simți dărâmat – regretând că a vorbit şi atât; dar Steely îi sări în ajutor, cu o rază de lumină.

— Dar cu odăița din spate cum stăm? îl întrebă.

— O-o-o, nici prin gând nu ne trece să te vârâm acolo, zise Brown. cu un ultim efort. Nu-i pusă la punct; nu te-ai simți bine acolo; şi pe deasupra mai are şi igrasie; ai muri de frig acolo. N-a avut altă destinație decât de spălătorie. Îmi pare rău că n-am mai construit o cameră în casă.

— Vax! îl întrerupse vesel Steelman. Eu să mor de frig!? Păi în cei cinci ani din urmă am bătut toată drumurile țării – şi am dormit numai afară pe orice vreme… iar tu crezi că un pic de igrasie mi-ar putea face rău? Ha! Drept cine mă iei? Nu-ți mai bate capul cu aşa ceva, bătrâne. O să-mi aranjez gigea, cu mâna mea, camera asta pentru vechituri. Tu nu ai altceva de făcut decât să mă anunți când sosesc boarfele cumnată-ți, şi eu mă cărăbănesc imediat din odaie, ca să-i las coniței tale timp să i-o deretice… Ascultă, ai un şiling la tine? Aş ieşi la plimbare şi aş lua şi ceva bere. Ți-ar prinde bine şi ție o gură de bere.

— …Păi, dacă o să te simți bine şi acolo, eu sunt bucuros că rămâi, zise Brown întristat.

— Mai bine inviți tu vreo femeie necunoscută să vină în vizită şi să se dea drept soră-ta, că eu am făcut-o fiartă cu Steelman, îi zise Brown soției după ce musafirul plecă după bere.

— Ştiam că aşa are să se întâmple! răspunse doamna Brown.

Steelman îşi cunoştea oamenii.

În cele din urmă Brown ajunse la convingerea că nu

mai poate suporta. Chiar şi gândul la ce se întâmplă îl înfuria atât de tare încât nici nu mai putea să-şi vadă de lucru. Şi-a luat o zi liberă ca să se poată monta bine şi s-a întors seara acasă plin până la gât de indignare şi bere marca Dunedin. Încercă să-l dea pe Steelman afară, lovindu-l cu piciorul. Şi Steelman i-a tras o chelfăneală.

A doua zi Steelman stătea lângă patul lui Brown cu un borcănel de oțet, o fâşie de plasture, o halcă de carne crudă şi o sticlă cu apă minerală.

— Ei, ce-ai de zis despre tine acum, Brown? îl întrebă sever. Nu ți-e ție ruşine de ruşinea ta să te-ntorci acasă în halul animalic în care erai noaptea trecută şi să jigneşti pe oaspetele din casa ta, ca să nu mai zic că musafirul ăsta era şi un vechi prieten de-al tău – ba poate cel mai bun prieten al tău, dacă vrei să ştii! Oricine altul te-ar fi dat în judecată şi ai fi fost condamnat la trei luni, pentru atac cu violență. Ar trebui să mai ai o fărâmă de considerație pentru soție şi copii, ba chiar şi pentru onoarea ta – dacă nu mai ai niciun fel de considerație pentru sentimentele vechiului coleg. Hai, bea asta şi lasă-mă să te bandajez; conița ne aşteaptă cu masa de dimineață.

ELEVUL LUI STEELMAN

Cu Steelman era mare bucluc, dar unii sunt de părere că un bucluc şi mai mare este cu Smith. Steelman era un om spătos, arătos, în felul lui chiar prietenos. Era un escroc pur şi simplu şi îşi aranja treburile aşa încât totul să pară o glumă. Smith era scund şi sfrijit, făcând parte din varietatea „om umil". Vorba îi era tânguială şi comportarea slugarnică. Părea că mereu se teme să nu fie lovit, aşa că te făcea să-ți vină pofta să-l loveşti.

Steelman te trăgea pe sfoară în aşa fel încât îi făcea pe prietenii lui să râdă. Smith te trăgea pe sfoară într-o manieră că te făcea să turbezi numai la gândul că te-ai lăsat păcălit de un atât de josnic, slugarnic.

Bătuseră împreună vreo doi ani drumurile prin insula de nord a „Țării Maorilor"{46}.

Într-o zi Steelman se adresă lui Smith:

— Ascultă, Smithy, tu încă nu eşti lămurit dacă te-ai născut sau încă nu. Am să te iau sub aripa mea să te dăscălesc.

Şi l-a dăscălit. Dacă Smith nu se comporta aşa cum îl învățase Steelman, ori nu avea succes când umbla cu milogeala după ce învățase pe rupte un truc pe care îl puneau la cale, Steelman îl amenința că-l pocneşte, iar dacă amenințarea nu avea efect imediat, apoi chiar că îl pocnea.

Într-o bună zi, pe poteca pribegiei, ajunseră undeva

unde o pereche bătrână de scoțieni țineau un magazin universal şi cârciumă. Poposiră la marginea drumului şi Smith tocmai se îndrepta spre clădire ca să cerşească alimente, când Steelman strigă:

— Hei, stai! Ia spune: unde te duci? Ce-ai să faci?

— Păi, bineînțeles că mă duc să împrumut ceva de la bătrânii de colo. Peste două zile n-o să mai avem nimic de potolit ramazanul, zise Smith.

Steelman se aşează descurajat şi plin de disperare pe un buştean.

— Degeaba! exclamă, privindu-l pe Smith cu reproş şi amestecat cu dezgust. Degeaba. Aş putea să-mi folosesc mai bine timpul. Cu tine, îmi dau bine seama, mă aleg doar cu pierderea de timp încercând să te mai învăț câte ceva. O să reuşesc vreodată să pompez un pic de ingeniozitate în căpățâna ta de lemn? După atâta vreme pierdută cu dăscăleala ta, după toate necazurile şi durerile îndurate cu educația ta, nu ți-a trecut acum prin devlă decât să te duci şi să iroseşti o afacere ca asta! Când o să-ți vie mintea la cap? Hei, băiatule! La urma urmei, hm, Smith!... te-ai născut şi ai rămas, un nătăfleț!...

Îi zicea „nătăfleț” când era nespus de furios pe el, iar epitetul acesta îl jignea pe Smith mai puternic decât oricare altul. Steelman continuă:

— În lume există numai două clase de oameni: şmecheri şi nătăfleți... Şi tu eşti un nătăfleț, Smith!

— Dar cu ce-am greşit? întrebă Smith cuprins de deznădejde. Doar atâta vreau să ştiu şi eu!

Steelman, dezgustat şi plictisit, îşi lăsă fruntea în palmă.

— O să-ți spun, Smith, îi răspunse cu indiferență. Tu nu mai scoate o vorbă, bătrâne. Nu m-ai ajuta cu nimic decât să-mi provoci şi mai mari dureri de cap. Nu mai vorbi deloc. În definitiv ai putea cât de cât să ai puțină considerație pentru sufletul meu, dacă nu ai pentru interesele tale. Se opri, îl privi trist pe Smith şi continuă;

O să-ți mai aranjez o reprezentație. Pun în scenă afacerea pentru tine.

Îl obligă pe Smith să se dezbrace şi să-şi pună cei mai prăpădiți pantaloni – unii şi mai jerpeliți decât cei pe care îi purtase până acum; erau „terminați" fără putință de salvare, sub limita extremă a decenței, fie chiar cea din *bush*. Îl mai obligă să-şi pună o zdreanță de pălărie de pâslă şi o pereche de „elastici" – bocanci cu elastic în părți – găsiți într-un morman de gunoaie unde fuseseră aruncați de un vagabond, ca pe urmă să se scorojească şi să putrezească pe rând, potrivit anotimpului.

A fost nevoie să fie legați de tălpile lui Smith cu sfoară şi fâşii de cârpă. Îi trase apoi în jurul ochilor nişte cearcăne vinete, în pomeții obrajilor îi aplică pete stacojii – cu ajutorul unor farduri pe care le foloseau atunci când călătoreau sub numele combinației „Marea trupă a iluştrilor artişti dramatici Steelman & Smith". Îi udă părul ca să fie mai negru şi lins, astfel ca, prin contrast, fața să îi pară mai cadaverică, pe scurt îl făcu să semene cu un ins care depăşise ultimul nivel al tuberculozei şi fusese ținut artificial în viață numai în interesul ştiinței.

— Acum eşti gata, îl amenință Steelman pe Smith. Ți-ai părăsit coliba alaltăieri şi ai plecat pe jos la spitalul din Palmerston. Un vechi prieten te-a cules de pe drum unde te zbăteai cu moartea şi te-a luat cu el, ducându-te mal mult în cârcă cea mai mare parte a drumului până aici. Eşti ferm convins că numai providența şi-a spus cuvântul, trimițând în momentul acesta şi în locul acesta pe vechiul tău prieten. Se ducea şi el după o slujbă – prima umbră de slujbă ivită de nouă luni încoace – dar a renunțat la ea ca să aibă grijă de tine. Mai curând şi-ar da viața decât să părăsească un prieten lovit de nenorocire, Ai dori să ți se dea vreo doi, trei şilingi ori ceva de-ale gurii ca să poți ajunge la Palmerston. Ştii că te afli în pragul morții, dar ții să mai trăieşti doar atât cât să mai afli ceva despre bătrâna ta mamă şi apoi să-ți dai duhul într-un pat.

Ține minte că acolo locuiesc nişte scoțieni. Cunoşti acum vorba repezită a scoțienilor, iar dacă nu o cunoşti nu-i vina mea. Te-ai născut la Aberdeen, dar ai plecat de acolo prea de tânăr ca să-ți mai aminteşti ceva despre oraş. Taică-tău a murit. Ai pornit pe mare şi ai ajuns la Sydney pe vaporul *Bobbie Burns.* Bătrâna maică-ta a rămas la Aberdeen – numele Bruce sau Wallace Wind ar merge. Poate că şi maică-ta e moartă acum – biata bătrânică – şi, în orice caz, tu n-ai să mai dai ochi cu ea. Ai vrea acum ca tu să nu fi fugit de acasă, să fi fost un fiu mai bun al bătrânei tale măicuțe. Ai vrea să-i fi scria mai des şi să-i fi răspuns la ultima ei scrisoare. Vrei să mai trăieşti doar atât cât să apuci să-i mai scrii o scrisoare acasă, în care să-i ceri iertare şi binecuvântarea ei înainte de a muri. Dacă mai ai un strop de vitalitate oarecare în tine ca să te întremezi ceva, o să înduri mai uşor drumul ce-l mai ai de făcut. (Fii atent: atacă delicat chestia asta!). Elimină din glas tânguiala şi respiră horcăind – uite aşa. Caută să semene cât mai mult cu horcăitul unui om pe moarte. Poartă-te ca şi cum ți s-ar tăia respirația – uite-aşa (Dacă nu poți mai bine decât faci, te pocnesc!) Lasă falca să-ți atârne mai în jos şi păstrează-ți buzele uscate – nu le umezi cu limba, găgăuță blestemat! – *suflă* peste ele! Încrețeşte-le ca să pară uscate şi crăpate. Ăştia-s singurii nădragi mai acătării pe care-i ai şi singurii bocanci. Eşti de religie presbiteriană – credința strămoşească – nu anglicană. Prietenul tău va veni şi el acolo numai dacă… ei, dar foloseşte-ți un pic şi umplutura de paie din căpățână! Nu mai aştepta de la mine să fac toată munca intelectuală. Nu uita că eşti bolnav de ftizie – chiar ftizie galopantă. Ştii toate simptomele: junghiuri în vârful plămânului drept, tuse păcătoasă şi transpirație noaptea. Ceva îți spune că n-ai să apuci noul an – acum e o săptămână înaintea Crăciunului. Şi dacă te întorci cu nimica toată, să fiu al naibii dacă le mai curăț curând de mizeria de pe tine.

Smith s-a întors cu vreo patru pfunzi de prăjitură fărâmicioasă din aluat fraged şi tot felul de alte de-ale gurii – adică atât cât era convenabil să care amândoi în cârcă; un costum bun din stofă de lână țesută în casă, lăsat la vechituri; o pereche nouă de bocanci cu elastic în părți, luați din depozitul pentru magazin; două sticle de doctorie brevetată şi o sticlă neagră, pe jumătate plină cu doctorie preparată în casă pentru tratament împotriva ftiziei; în plus o scrisoare către un membru al comitetului spitalului şi trei şilingi, ca să aibă pe drum până la Palmerston; s-a mai bucurat cale de vreo jumătate de milă de simpatia lor, de consolări religioase şi sfaturi medicale, din care nu-şi mai aduce aminte nimic.

— Ei, acum mai sunt un nătăfleț?... Ori nu mai sunt? întrebă Smith triumfător.

Steelman, binevoitor, nu-i dădu niciun răspuns, dar făcu o remarcă, disprețuitor:

— Până acum aveam o părere mai bună despre scoțieni.

Steelman s-a oploşit la un hotel, angajându-se ca marcator de puncte la partidele de biliard şi complice la atras clienți, iar în şase luni a ajuns să conducă tot cabaretul. Smith, care plecase în vagabondaj pe cont propriu, s-a înapoiat în oraş absolut lefter şi într-o stare deplorabilă. Auzi de norocul lui Steelman şi se gândi că totul va fi „în regulă", aşa că se duse la vechiul său prieten.

Un om cu sânge rece – sau orice alt soi de om – nu se poate să nu găsească îndreptățită nemulțumirea lui Steelman. Vasăzică asta era răsplata timpului irosit şi a necazurilor îndurate de el cu educarea lui Smith! Totuşi, când s-a mai răcorit ceva îi zise:

— Smith, eşti încă un om tânăr şi niciodată nu este prea târziu să te corijezi. Ai încă timp să te transformi.

Nu te mai pot ajuta acum; dacă aş comite aşa ceva, aş reuşi doar să te demoralizez pe vecie. Când te gândeşti că după cete-am instruit atâta tu nu poți să dai singur din mâini şi din picioare decât până ajungi în halul ăsta! Am fost mereu de părere că eşti un nătăfleț incorijibil, dar aşteptam rezultate mai bune de la tine până la sfârşit. Credeam că am făcut *ceva* din tine. Halul în care ai ajuns e suficient să deprime şi să dezguste pe orice om din lumea asta! Vai!... Erai dator să fii un om bogat acum, cu şansele ivite şi educația primită! Când te gândeşti că... Dar nu vreau să mai vorbesc despre asta! Mi-e lehamite. Cred că am să-ți dau ceva, dar numai ca să nu te mai văd în fața ochilor! Na o liră; şi acum eu sunt nătăfleață, pentru că ți-o dau. O să-ți facă mai mult rău decât bine. Nu este un gest prietenesc, nu este un gest just din partea mea – a mea, omul care mereu s-a gândit numai la binele tău – să-ți dau un ban în asemenea împrejurări! Şi acum, piei din fața ochilor mei şi nu mai veni în preajma mea până nu te transformi total. Dacă o să mai vii, nu am altceva de făcut decât să te pocnesc, în numele sănătății mele şi al sentimentelor mele!

Dar Steelman a ajuns iar din cal măgar şi l-a cules pe Smith de pe drum, bătând din nou potecile vreun an, doi. În cele din urmă ajunseră şi la Wellington – Steelman, risipitorul, trăgând la un hotel, iar Smith, ca de obicei la strâmtoare, aciuindu-se la un prieten. Într-o seară stăteau amândoi la un hotel, pe socoteala unor nătăfleți pe care Steelman „îi educa". Ploua cu găleata. Când Smith se pregăti să se ducă acasă, zise:

— Ascultă, Steely, bătrânule, ascultă cum pleoscăie ploaia! O să mă facă ciuciulete până acasă. Ai putea să-mi împrumuți mantaua de ploaie pentru o noapte. Tu n-a să ai nevoie de ea, iar eu n-am să ți-o rup.

Şi, având inima încălzită de succesele recente, Steelman îi împrumută mantaua.

Smith plecă, o puse amanet, îşi încasă mândru banii,

iar a doua zi îi aduse lui Steelman chitanța obiectului amanetat.

Smith se transformase.

CUM ŞI-A POVESTIT STEELMAN VIAȚA

Asta era firea lui Steelman: când îi căşuna, începea să-i facă lui Smith confidențe, aşa cum procedează unii oameni ai *bush*-ului cu câinele lor.

— Eşti aproape tot atât de deştept ca un câine ciobănesc inteligent, aşa că pot să vorbesc cu tine, Smith... Ştii cum face omul când se plictiseşte tot gândindu-se la el şi vrea să se mai despovăreze. Tu eşti nițel găgăuță şi foarte mult cretin. Norocul tău este că nu-ți dai seama de la început către ce țintesc eu. Acesta este principalul motiv pentru care nu-mi pasă despre ce-ți vorbesc. Ar trebui să te consideri onorat, pentru că nu prea fac confidențe oricui chiar până într-atâta.

Smith îşi frecă țeasta. Steelman continuă:

— Fără doar şi poate, mai degrabă mă adresez ție – ori unui butuc – decât unuia din indivizii ăia tăcuți, bănuitori, ursuzi, atotştiutori, care sunt atenți la tot ce zici – fie vorbe cu noimă, fie prostii – ca şi cum tu ai încerca să-l faci părtaş la împărțirea unei comori tainice. Mă debarasez de omul care ascultă atent tot ce spui şi nu dă semne de plictiseală. Asemenea tip nu-i om sigur. Nu poți avea încredere în el. De cele mai multe ori caută să tragă spuza pe turta lui, să dea la tocilă securea lui, folosindu-se de a ta. Şi n-am nimic de câştigat când sunt două securi de dat la tocilă, iar piatră de ascuțit

nu-i deloc[47]... cu toate că eu aş reuşi chiar şi în asemenea caz.

— Cum se face? întrebă Smith.

— Sunt mai multe modalităţi. De exemplu, fie că îţi uneşti forţele tale cu forţele lui şi găsiţi împreună o piatră de tocilă... fie că faci o tocilă din securea celuilalt, de care o ascuţi pe a ta. Dar modalitatea aceasta din urmă cere prea multă vreme şi, cum am mai spus, cere prea multă muncă intelectuală, aşa că nu-i rentabilă. S-ar putea să-ţi satisfacă mândria sau vanitatea, dar eu nu am aşa ceva. Când eram tânăr am fost o dată mândru, dar... ei, bine, era cât pe-aci să fiu ucis, aşa că am terminat cu mândria.

Trebuie să te bizui în primul rând pe omul care doreşte să vorbească mai mult decât tine; poate să-ţi devină un bun tovarăş de drum, o bună piatră de tocilă.

Smith se scarpină la ceafă şi se aşează, uitându-se chiondorâş la foc, cu o expresie de perplexitate ca a unei femei care chibzuieşte adânc la o chestiune vitală ori la ce zorzoană să-şi mai agaţe la pălărie. Steelman îşi sprijini bărbia în palmă şi se uită, dus pe gânduri, la Smith.

— Aş vrea să te întreb ceva, Steely, aş vrea să... izbucni Smith pe neaşteptate, scărpinându-şi acum toată ţeasta şi uitându-se mai chiondorâş decât oricând... aş vrea să ştiu... eu ce sunt?

— Ce vrei să zici?

— Eu sunt securea, ori tocila?...

— Ah! Creieraşul tău pare că lucrează extra în seara asta, Smith! Ei, bine, tu învârteşti piatra de tocilă şi eu ascut! puse Steelman lucrurile la punct. Dacă tu ai putea da la tocilă mai bine decât mine, atunci trec eu la învârtit piatra şi te las pe tine să dai la tocilă. Nu sunt deloc împotriva intereselor firmei noastre... E cât se poate de cinstit, nu-i aşa?

— Ddda-a-a, admise Smith. Sper că da...

— Aşa cred şi eu... Şi acum Smith, ne-am înţeles de

minune noi amândoi ani şi ani în şir, cu unele întreruperi, dar omul niciodată nu ştie ce-l aşteaptă. S-ar putea, de pildă, ca eu să-mi dau duhul... şi acelaşi lucru s-ar putea întâmplă şi cu tine...

Smith se holbă la el cuprins de groază, iar Steelman continuă:

— ...Lirica judecată de apoi ne poate ajunge din urmă pe oricare din noi ori pe amândoi deodată, că s-a mai întâmplat aşa ceva, deşi nu prea des. Ori să mai zicem că nenorocul sau moartea s-ar putea înşela în privința noastră şi ne-ar lua drept nişte nătângi cinstiți, spetiți de muncă, având de întreținut familii numeroase, şi ne-ar secera în floarea înțelepciunii noastre. S-ar putea ca tu să intri într-o încurcătură, caz în care eu aş fi silit să te părăsesc pe loc, ca o chestiune de principiu: s-ar mai putea ca eu să intru într-o încurcătură şi tu n-ai avea deşteptăciunea să mă scoți din ea – deşi sunt convins că eşti destul de nătăfleață ca să încerci aşa ceva. S-ar mai putea ca eu să parvin într-un fel oarecare şi să-ți tai nasul, ori ca tu să greşeşti, crezând că te-a lovit deşteptăciunea şi să vrei s-o ştergi de lângă mine, după ce eu am să-ți mut fălcile. Poate că ai să oboseşti tot auzindu-mă că îți zic întruna nătăfleață, că te dădăcesc şi fac din tine o unealtă practică, după cum ştii. S-ar putea ca tu să cauți ciubucuri cinstite (mereu eşti cam slab la minte) şi atunci va trebui ca eu să-mi spăl mâinile în ceea ce te priveşte (afară de cazul că ai fi de acord să-mi urmezi sfatul), socotindu-te un gogoman nerecuperabil. Ori s-ar putea să-mi convină să ajung un orăşean respectabil şi demn de laudă şi atunci, dacă ți s-ar năzări să te apropii de mine la mai puțin de zece mile sau să laşi să se creadă că m-ai fi cunoscut cândva, apoi află că pun să fii înhățat pentru vagabondaj, sau pentru cerşetorie, sau pentru tentativă de şantaj bănesc. Voi fi silit să te pun la punct... aşa că te avertizez cinstit încă de pe acum. Ori s-ar putea să ajungem amândoi într-o situație disperată (dar, oricum,

nu este necesar să fie foarte disperată), iar eu să fiu obligat să le sacrific pe tine pentru propriul meu trai confortabil, pentru propria-mi siguranță, propria-mi tihnă. Se pot ivi sute de asemenea întâmplări.

Şi, aşa-a-a... După cum am mai spus, am hoinărit împreună; câțiva ani buni şi mi-am dat seama că eşti om cumpătat, demn de încredere, cinstit. Aşa că pentru cazul că ne despărțim – că asta se va întâmplă mai curând sau mai târziu – iar tu ai să supraviețuieşti, am să-ți dau câteva sfaturi la care am ajuns prin propria mea experiență:

În primul rând:

Dacă ți s-ar întâmpla să te naşti din nou – şi aşa ceva nu ți-ar pricinui cine ştie ce bătaie de cap – apoi naşte-te cu putere de taur şi piele tot ca de asemenea dobitoc, cu un cap elegant şi fără prea mult creier în ei; în orice caz. nu mai mult creier decât ai acum. Eu m-am născut cu piele subțire ca hârtia de mătase şi cu creier; ba şi cu o inimă.

Naşte-te fără rude, dacă este cu putință. Dacă nu, scapă de ele cât poți de repede, cel mai bun lucru fiind imediat după ce te naşti. Insist asupra acestui sfat.

Dacă ai rubedenii şi eşti tentat să le ajuți, admițând că tu ai avea vreodată buzunarul plin (nici nu vreau să mă gândesc la ce i-ar trece prin minte, într-un asemenea caz, unui nătăfleț ca tine), apoi opreşte-te la timp. Au să prindă pică. Un asemenea gest aduce numai necazuri şi neplăceri de familie. Nu există o mai mare ură decât cea a omului care îți este îndatorat. Până la urmă, nu te alegi nici cu recunoştință, nici cu complimente din partea lui; ba să fii fericit dacă scapi de un asemenea tip şi rămâi cu propriul tău caracter. (Tu n-ai caracter, Smith, dar să presupunem că ai avea). Nu există ură mai amarnică şi nici cleveteală mai rea ca cea împotriva gugumanului care a câştigat bani. Cele mai cumplite basme despre un om sunt scornite în general de propriul său trib şi lumea le crede imediat, pornind

de la această bază. E-e-e-i, primul, dar absolut primul lucru pe care trebuie să-l faci în viaţi este să te descotoroseşti de rude şi de prieteni.

Dacă te-oi apuca de muncă vreodată – că s-au mai întâmplat minuni d-astea – să ştii că orice salariu ai avea sau oricum ai fi tratat, sigur e doar că o să munceşti ca un sclav şi o să fii plătit prost; dar fă-te că munceşti cu toată sârguinţa şi priceperea, că altfel n-ai să salţi niciodată în lume. Dacă te duci la un spectacol, intrând pe veresie, vei găsi un scaun confortabil, într-un loc bun; dar dacă îţi plăteşti biletul de intrare, ai toate şansele ca plasatorul să tragă o minciună, aşa că ai să te înghionteşti ca să poţi găsi un loc în picioare. Omul care nu se înghesuie vizibil duce de nas toată lumea; pentru omul care plăteşte, este bun orice loc ar căpăta.

Dacă încerci să te arăţi prea deştept, ai să te trezeşti la închisoare mai devreme sau mai târziu; dacă încerci să fii prea cinstit, ai toate şansele să te trezeşti cu portărelul în casă – dacă ai casă – şi să dea un spectacol pe cinste în faţa vecinilor. Un papă-lapte cinstit este luat de cele mai multe ori drept pungaş şi acuzat că este pungaş, mai adesea decât un şnapan sadea; iar omul care spune mereu adevărul este taxat drept mincinos iremediabil. Aşa că tot timpul cântă cât mai încet cucurigu, dar cocoaţă-te cât mai sus, pentru că lumea asta e nebună şi nu ştii niciodată la ce te poţi aştepta.

Şi dacă ai să te însori vreodată (căci niciodată nu îţi vei da seama de toana unei femei), fii cât vrei să fii de rău şi apoi şi niţeluş mai bun, căci atunci nevastă-ta o să te iubească. Dacă vei fi mereu rău, ea nu va suporta o veşnicie, iar dacă vei fi mereu bun, fireşte că se va uita cu dispreţ la tine. Nu explica niciodată ce ai de gând să faci şi nu da explicaţii nici după ce ai făcut, dacă îţi este cu putinţă. Dacă te găseşti între două scaune, bate-te pentru scaunul tău, Smith, loveşte vârtos şi vei fi respectat mai abitir decât dacă te-ai bate pentru lumea întreagă. Generozitatea nu este înţeleasă în lumea de

azi, iar ceea ce lumea nu înțelege este ori „nebunie”, ori gest de „hoaşcă bătrână”. Nereuşita nu-i caz de judecată şi nu poți acuza pe nimeni de aşa ceva.

…Eu am pornit în viață când eram foarte tânăr şi tare molâu…

— Credeam că ai să-mi povesteşti despre viața ta, Steely, îi atrase Smith atenția.

Steelman zâmbi trist.

COPII DIN *BUSH*

Oh, spune tu povestea cu falnicele iele –
De bushmeni cunoscute, văzute doar de ei –
Ce sunt o călăuză, pe drum ştiut de ele
Pentru copii pierduți, sub cer spuzit de stele.
În fiorosul bush*… şi-s singuri, singurei…*

Era unul dintre acei oameni care numai arareori zâmbesc. Există mulți asemenea inşi în *bush*-ul australian, epave în derivă, care au avut insuccese la *station* ori în meserie, sau oameni din toată lumea, care nu au avut nici *station,* nici meserie. Ori, dacă zâmbesc, zâmbetul le este de obicei fie mecanic, fie amar şi plin de cinism. Rareori vorbesc. Acel soi de oameni care, ca şefi, sunt socotiți de majoritatea celor ce îi cunosc – fără motive sau dovezi concrete – ca fiind mândri, duri, egoişti, „prea meschini ca să trăiască şi prea mari pentru propriile cizme".

Dar când şeful meu – de care este vorba aici – zâmbeşte, fața lui este foarte, foarte blândă şi foarte tristă. L-am văzut zâmbind aplecat asupra unui copil care se încăpățâna să-i stea pe genunchi iar el să-i facă goange, dar rămânea tot mut şi mohorât. Era înalt şi slab, cu ochi cenuşii sălbatici – uneori parcă ochi cenuşii bântuiți de vedenii – cu barba şi pletele dese şi viguroase, dar sure. Nu avea mai mult de patruzeci şi cinci de ani. Făcea parte din soiul de oameni care mor

dar tot trag la ham, având barba şi pletele viguroase, dar sure ori albe, deşi ar fi trebuit să fie castanii. Tipul contrar este, cred, cel al oamenilor molii, cu păr negru, ochi albaştri, care mai curând ajung să chelească decât să încărunțească, să se îngraşe, să fie mulțumiți şi să moară în patul lor respectați de toată lumea.

Se numea Head, Walter Head. Era paznic şef pentru cirezile de vite care erau duse pe jos la mari depărtări. M-am angajat la el undeva la nord de granița Queensland-ului ca să ducem peste o mie de vite pentru carne până la Bathurst, la noua cale ferată de Vest din New South Wales, iar de acolo pe piața de la Sydney. Eu sunt om al bush-ului australian (cu oarecare experiență citadină), un vagabond, evident, şi un cârpaci în toate, presupun. Mă născusem cu ceva minte şi piele subțire – cel mai mare ghinion! Călătoria asta s-a petrecut înainte de a mă însura şi lumea îmi zicea „Jack Ellis", asta nu pentru că m-ar fi căutat poliția, ci pentru că aveam obiceiul să înşir la baliverne despre unul pe nume Jack Ellis şi fârtații mă porecliseră aşa.

Şeful vorbea foarte puțin cu oamenii lui; la focul de tabără sta la masă ori cu pipa în gură, aproape tot atât de tăcut ca noaptea când păzea vitele, dând ocol călare cirezii imense, fantomatice, care forfotea mereu sub lumina stelelor în locul unde făcusem popas în câmpia întunecată. Cred că de la început a vorbit mai des şi mai deschis cu mine decât cu oricare altul din echipa noastră de văcari, se născuse un oarecare grad de simpatie între noi; nu aş putea explica de ce. Se părea că este ceva-firesc ca noi să ne înțelegem bine. Uneori îmi vorbea despre ceva care ar fi avut nevoie de explicații suplimentare – îmi ziceam – dacă ar fi fost spuse altcuiva din echipă. De multe ori, după ce stase o vreme adâncit în gânduri negre, începea o propoziție pe care o întrerupea cu un „ştii, Jack". Şi întrucâtva înțelegeam, fără să-mi pot explica de ce. Nu ne întâlnisem niciodată înainte de a mă fi angajat cu el la treaba de acum.

Oamenii îl respectau, dar nu era un şef iubit; era prea mohorât şi niciodată nu a băut un păhărel cu noi şi nu ne-a chemat să „dea el un rând” în timpul călătoriei; era socotit drept un „şef zgârcit” şi cam staroste de slugi.

Îi plăcea mult, cum îmi plăcea şi mie, poetul anglo-australian Adam Lindsay Cordon{48} poet care s-a împuşcat. Eu pierdusem pe drum un volum ferfeniţit cu poeziile lui Cordon şi şeful mă auzise întrebând pe unul, pe altul, dacă nu l-a găsit cumva. Mai târziu m-a întrebat dacă îmi place Gordon. La început eram oarecum timizi să vorbim despre aşa ceva, dar, încet, încet, ajunserăm să citărm din Cordon când unul, când altul, pe dinafară, când eram singuri în tabără.

— Versurile despre Burke şi Wills, exploratorii, sunt minunate, nu-i aşa Jack? avea el să spună după ce îşi rumegase multă vreme gândurile sau, mai corect zis, îşi rosese muştiucul lulelei fără să scoată o vorbă. (Ţinea pipa în gură tot atât de des ca oricare dintre noi, dar eu mă cam îndoiam că îi face plăcere să fumeze; mi se părea că o pipă fără tutun în ea ori un simplu băţ ţinut în gură ar fi fost totuna pentru el). Sunt minunate. Apoi recita:

Pe bulevardul Collins e o statuie care
— Pe soclu-nalt de piatră albită – tot adastă
Să-şi povestească viaţa la mic ca şi la mare
Cum a dorit ţărâna în nisipiştea vastă.

Pe-ntins pustiu se află un om în gheara morţii,
Neputincios şi palid, şi frânt, şi obosit.
S-a hotărât el singur unde să-l ducă sorţii:
S-a dus acolo unde se crede izbăvit.

— Mare lucru e ceea ce spune, Jack. Cum e mai departe?…

Cu un pistol în mână pare că-i om ce doarme.
Iar ochii ce se-nchid sub negurile morţii
Spre soarele-n chindie parcă ar vrea să-ntoarne…

Şeful poate avea să se ridice în picioare oftând, ceea ce putea fi luat drept o jumătate de căscat, şi continua:

…Dar dus e pe vecie în trista beznă-a nopții…

vorbind cu un fel de sforțare liniştită tot timpul. Apoi poate avea să-şi întoarcă spinarea spre focul care-i cocea jambierele prăfuite, cu mâinile încleştate la spate şi privind departe peste câmpia mohorâtă:

Nisipului nu-i pasă, nici albului pietriş,
Nici ciocului de vultur, ori plisc încovoiat,
Nici bârnei înnegrite, nici mortului frunziş,
Nici câinelui sălbatic, cătând înfometat.

— Nu-i aşa că nu prea le pasă, Jack? mă întreba.

— Să fiu al naibii dacă le pasă de ceva! îi răspundeam, recitind mai departe, la rându-mi:

Culcuşul este groaznic, groparii-s fioroşi…
…De-ai fi frumos şi falnic, în strai de plumb, de poți,
Tot te mănâncă țăr'na şi viermii nemiloşi
Când ai ajuns acolo unde ne ducem toți…

Odată şeful a recitat poemul în care se găsesc aceste versuri:

Iubito, când hoinăream pe acolo mână în mână,
Sub biciuirea ploii ori molcom clar de lună
Cerul ne cam iubea atunci…

— Frumoase versuri, nu, Jack?

Pe-atunci cerul era mai 'nalt şi mai plin,
Valurile mai albastre, rostogolindu-se lin,
Murmurând şi şopotind, şopotind şi murmurând…

— Cum ți se pare, Jack?

Se ridicase în picioare, întorcându-şi chipul dinspre

lumină, dar nu mai repede ca eu să nu-mi fi aruncat privirea spre el. Eu sunt de părere că cei mai trişti ochi din lume sunt mai ales ochii de femeie, dar puțini ochi văzusem până atunci atât de trişti ca cei ai şefului meu.

Părea ciudat că el, om al bush-ului, prefera poeziile despre mare ale lui Gordon, în locul versurilor acestuia despre cavalcade şi *bush.* Dar aşa stăteau lucrurile cu el. Bănuiam că cel mai drag îi era un poem al lui Gordon cu versurile:

Cât aş dori ca marea, cu braţe unduioase,
În taină să mă ducă-n adâncuri nepătrunse,
Unde să văd aievea, în peşteri luminoase,
De oameni nevăzute, minunăţii ascunse!...

De obicei stăteam de vorbă liniştiți, cu intonații ca şi când moartea ar fi fost şi ea în tabără; dar după ce rămâneam tăcuți câteva clipe, copleşiți de poezia lui Gordon, şeful întrerupea brusc tăcerea cu un „Hei, a cam venit vremea să ne culcăm", ori „E timpul să pornim la drum", sau să-mi dea un ordin în legătură cu cireada. Fusese un *squatter* înstărit şi cu dare de mână, pe malul râului Lachlan, în New South Wales şi lumea zicea că fusese ruinat de secetă. Într-o noapte, în tabără, după ce fumase în tăcere aproape o oră, mă întrebă:

— Îl cunoşti pe Fisher, proprietarul cirezilor de vite pe care le mânăm acum?

— Am auzit de el, răspunsei.

Fisher era_un mare fermier, cu aşezări şi în New South Wales, şi în Queensland.

— Ei, omul acesta a venit la *station*-ul meu de lângă râul Lachlan cu ani în urmă, fără un sfanț în buzunar, fără o hanță mai ca lumea pe el ori o coajă de pâine în săculețul de merinde şi i-am dat o slujbă la mine. Acum el este şeful meu. De! Aşa se întâmplă în Australia, ştii şi tu, Jack!

Şeful meu avea cu el un om care îl însoțea în toate

călătoriile pe care le făcea, ducând cirezile; lumea zicea că fusese crescut la *station*-ul şefului şi se găsise alături de acesta aproape toată viaţa. Îl chema Andy. I-am uitat celălalt nume, dacă o fi avut vreunul. Andy avea în grijă „uzina pentru drum” (o căruţă cu coviltir, trasă de doi cai, care ducea mâncarea noastră şi nutreţul pentru cai); tot el bucătărea şi ţinea socotelile. Şefului nu-i stătea capul la cifre. Cred că Andy avea douăzeci şi cinci, treizeci de ani, ori cam aşa ceva. Părul îi împodobea capul, ca o perie alcătuită cu măiestrie, iar ochii lui mari, cenuşii păreau mereu iscoditori. Slăbiciunea lui erau fetele, sau el era slăbiciunea lor, nu ştiu ce să zic (neexcluzând nici mulatrele). Omul acesta era, cred, cel mai inocent, mai vesel şi mai sincer pierdevară pe care l-am întâlnit. Către mijlocul călătoriei, Andy mi-a vorbit într-o noapte, în tabără, despre şef.

— Se pare că bosul nostru ţine mult de tot la tine, Jack!

— Crezi? i-am ripostat, crezând că miros nitică invidie la el, ba şi parcă descoperisem un rânjet.

— Sunt sigur. Foarte rar se ataşează de cineva.

N-am mai răspuns nimic.

După o vreme Andy zise pe neaşteptate:

— Ascultă, Jack, mă bucur că-i aşa. Mi-ar plăcea să-l văd că-şi face din cineva un prieten, chiar dacă numai pentru cât ţine o călătorie. Să nu cumva să-l judeci greşit pe şef. E un om bun la inimă. Sunt foarte preţioşi cei câţiva care l-au cunoscut şi sunt şi mai preţioşi cei câţiva care-l cunosc acum; printre aceştia sunt şi eu şi i-aş dori un dram de noroc ca să găsească pe cineva cu care să schimbe o vorbă.

Şi Andy nu a mai pomenit despre aceasta tot timpul cât a mai durat călătoria. Am străbătut lungile, zăpuşitoarele, prăfuitele mile, târându-ne de-a curmezişul câmpului bătut de arşiţă – mai bine zis a marilor suprafeţe defrişate – apoi prin *scrub*-ul uscat şi înăbuşitor până când, în cele din urmă, ajunserăm la

Bathurst. Şi acolo, zilele, săptămânile şi lunile de zăpuşeală şi praf, pe care le lăsaserăm în urmă spre Marele Nord-Vest, nu ne mai păreau nimic... aşa cum cred că nu ni se va mai părea nici viaţa, când îi vom atinge sfârşitul.

Vitele urmau să fie trimise cu trenul de la Bathurst la Sydney. Într-o întreagă după-amiază le-am încărcat în vagoane şi după ce terminarăm treaba, şeful îmi zise:

— Asculta, Jack, tu vrei să te duci la Sydney, nu-i aşa?

— Da. Mă duc acolo să mai dau o raită prin oraş.

— Bun. Atunci de ce n-ai aştepta până mâine dimineaţă şi să pleci cu Andy? El merge ca însoţitor al vagoanelor de vite. Trenul de marfă pleacă în zori. Nu-ţi va fi tot atât de comod ca într-un tren de persoane, dar faci economie de un bilet de tren şi apoi poţi să dai şi o mână de ajutor lui Andy la vite. Nu va fi nevoie decât să inspectaţi vagoanele din două în două staţii şi să ridicaţi vita care ar fi căzut în vreun vagon. Tu şi Andy sunteţi prieteni, nu?

Mi-am zis că propunerea era convenabilă. Mai mi-am zis că şeful era oarecum dornic să mă mai ţină lângă el o seară şi apoi, ca s-o zic p-a dreaptă, şi mie îmi părea cu adevărat rău că mă despart de el. Avusesem de trudit tot atât de greu ca toţi ceilalţi fârtaţi; dar ţineam la el şi eram încredinţat că şi el ţine la mine. Mă impresiona ca un om care fusese buşit la pământ de vreun necaz mare şi îl compătimeam fără să ştiu ce fel de necaz l-ar fi putut lovi.

— Hai să luăm câte un păhărel, şefule, îi zisei – pentru că agentul patronului ne făcuse plăţile în cursul zilei.

S-a înapoiat la hotel cu mine.

— Eu nu-s băutor, Jack, dar cu tine iau un pahar.

— Nu ştiam că eşti abstinent, şefule...

În cursul diurnului nu fusesem mirat că se ţinuse strict departe de băutură. Dar aici, când nu mai aveam

grija vitelor, situația era cu totul alta.

— Nu sunt abstinent, Jack, continuă şeful. Eu pot să beau un pahar, cum tot atât de bine pot şi să nu beau. Comandă două căni mari de bere şi ciocnirăm, urându-ne reciproc „noroc!”

— Hm, zâmbii, tare aş vrea ca şi eu să pot bea un pahar, dar tot atât de bine să pot şi să nu beau... Şi eram sincer zicând aşa.

Apoi şeful începu să vorbească aşa cum nu îl auzisem niciodată vorbind până acum. O clipă îmi păru că paharul îşi spunea cuvântul... Dar am înțeles totul înainte de scurgerea acelei nopți. Îşi lăsă o mână grea pe umărul meu, încleştând degetele ca cineva care s-ar fi hotărât brusc să-ți dea cu împrumut cinci lire sterline.

— Jack, îmi zise, sunt lucruri mai grele decât beția şi sunt lucruri mai grave decât fumatul în exces. Când un fumător este lovit de o atare nenorocire încât nu mai găseşte nicio alinare în pipa lui, atunci să ştii că gravitatea nenorocirii este mare. Iar dacă un om dedat băuturii este atât de adânc îngropat în necazuri încât nu mai găseşte niciun refugiu în băutură, atunci e vorba de necaz mare. Vezi-mă pe mine, Jack!

Se întrerupse brusc şi se întoarse într-o parte clătinând din cap ea omul care nu este mulțumit de sine, apoi Continuă cu glasul liniştit ca de obicei:

— Tu eşti încă un copilandru, Jack. Nu mă lua în seamă. Nu-ți cer să mai bem un rând; tu nu mai ai poftă; cunosc semnele.

Făcu o pauză, sprijinindu-se cu amândouă mâinile de marginea tejghelei şi îşi îndreptă în jos privirea, printre brațe, spre duşumea. Rămase aşa câtăva vreme dus pe gânduri, apoi se îndreptă brusc ca omul care şi-a pus în minte ceva precis.

— Aş vrea să vii acasă la mine, Jack, îmi zise. O să-ți improvizăm un pat. (Am uitat să spun că şeful era însurat ți că locuia în Bathurst).

— Dar n-o să fie deranjată doamna Head?

— Nici vorbă de aşa ceva. Te aşteaptă. Hai. În Bathurst nu-i nimic demn de văzut, iar în Sydney ai să-ți toceşti destul pingelele. Hai, o să ajungem la țanc pentru ceai.

Locuia într-o casă de cărămidă, fără etaj, la periferia oraşului, o căsuță de modă veche cu iederă şi trandafiri cățărători, aşa cum se mai vede în unele din aceste regiuni colonizate mai demult. Îmi aduc aminte că în fața casei era un ciot de copac acoperit tot de iederă, încât părea o măciucă de uriaş cu măciulia în sus.

Când ajunserăm la casă şeful se opri câteva clipe cu mâna pe poartă. Mai fusese de curând pe acasă acum vreo două zile, călărind înaintea cirezii pe care o lăsase în urmă.

— Jack, îmi zise, trebuie să-ți spun că doamna Head a avut un mare necaz mai demult. Am… ne-am pierdut amândoi copiii. Îi face bine daci povesteşte din când în când vreunui străin… După aceea se simte mai liniştită… Am întâlnit foarte puțini străini pe care să-i invit. Tu… tu să nu iei seama la nimic, pricit de ciudat ți s-ar părea. Şi să zici aşa cum zice ea, Jack, Acum ştii, Jack!…

— În regulă, şefule, i-am răspuns.

Bocănisem prea multă vreme cu bocancii prin *bush* şi întâlnisem destui inşi ciudați şi aflasem multe întâmplări bizare, ca să mai fiu cine ştie ce surprins de te miri ce.

Uşa se deschise şi şeful îmbrățişă o femeie mărunțică. La lumina unei lămpi din camera aflată dincolo de unde venise femeia, am văzut că are părul cărunt şi mi-am zis că îşi adusese mama să locuiască la ei. Şi – cum în clipele stranii ne trec prin minte ca fulgerul gânduri stranii – m-am întrebat în gând cum s-o fi împăcând doamna Head cu soacră-sa. Dar în clipa următoare eram în odaie şi femeia îmi fu prezentată „doamna Head, soția mea”. Mă uitai fix şi atent la ea.

În fața mea se afla soția lui. Cred că n-am să o pot

zugrăvi. În primele două, trei clipe, cum venisem de la întuneric şi ochii încă nu mi se obişnuiseră cu lumina lămpii, am avut impresia că mă aflu în faţa unei bătrâne femei scunde – una dintre acele bătrâioare cu obrazul proaspăt, bine întreţinut– care se îmbracă tinereşte, îşi pun dinţi falşi şi se maimuţăresc făcând-o pe fata năucă.

Dar mi s-a părut aşa din pricina impulsivului bun venit cu care am fost întâmpinat de doamna Head şi a părului ei cărunt. De fapt nu era chiar atât de cărunt cum mi se păruse prima dată văzând-o cu lampa luminând-o din spate; constatai mai târziu că parcă bătea spre un castaniu uşor pudrat cu făină. Părul îi era tăiat scurt şi îi stătea bine aşa. Citeai ceva aristocratic în figura ei – cred că mai ales în ce priveşte forma nasului şi a bărbiei – ca şi ceva ce nu poate fi descris. Avea ochi mari, întunecaţi – căprui-închis, cred – deşi s-ar îi putut să fie şi căprui-deschis. Mi s-au părut prea mari şi prea strălucitori; când şi când, atunci când se înfierbânta, albul ochilor îi apărea în jurul pupilelor, doar atâtica – dar acest „atâtica" era de ajuns.

Părea foarte bucuroasă că mă vede. La început mi-am zis că o fi făcând parte dintre acele persoane care îşi dau nestăpânit pe faţă sentimentele.

— Oh, sunt atât de bucuroasă că ai venit, domnule Ellis, îmi zise, apucându-mi mâna ca într-o gheară. Walter – domnul Head – mi-a vorbit despre dumneata. Te aşteptam. Stai colo lângă foc, domnule Ellis; imediat vine şi ceaiul... Nu ţi se pare că e cam răcoare?

Se scutură de frig. Acolo, pe şesurile de la Bathurst, era cam răcoare noaptea. Masa era întinsă pentru ceai, aş zice chiar în stil „grangur". Şi casa era bine mobilată, chiar pentru căminul unui bouar norocos; mobila arăta ca şi când ar fi aparţinut unui cămin armonios pe vremuri. La început m-am simţit cam stingher stând la masa asta la ceai şi aproape că doream să mă fi găsit instalat Ta o masă într-un restaurant sau în salonul

vreunei cârciumi. Dar doamna Head ştia câte ceva despre *bush* şi tot vorbea despre acesta, mă întreba una-alta despre călătoria de acum şi în curând nu mă mai simţii stingherit. Vedeţi dumneavoastră, de vreun an, doi îmi duceam cu degetele îmbucătura la gură – un codru de pâine muiat în apă, o felie de carne, servindumă cel mult de un briceag – stând pe vine în praf, aşezat pe o buturugă sau pe vreo lădiţă de ambalaj.

Se mai afla în casă şi o bătrână cu faţa ursuză, aspră, măslinie, zbârcită, căreia alde Head îi ziceau „Mătuşică".

Ea servea la masă; dar doamna Head se tot foia în jurul nostru, îmbiindu-ne la mâncare. A venit şi Andy la ceai.

Doamna Head forfotea încolo şi-ncoace ca o fată de douăzeci de ani, nu ca o femeie de treizeci şi şapte – ani pe care mi-a spus Andy mai târziu că-i are. Avea chipul şi mişcările unei fete tinere, ca şi impetuozitatea şi toată ţinuta. Era ca o fetişcană abia măritată; ba uneori se părea că în chipul şi vorba ei distingi ceva foarte copilăresc. După ceai, dânsa şi domnul Head se aşezară de o parte a focului, iar Andy şi cu mine de cealaltă parte – Andy ceva mai în spatele meu, la colţul mesei.

— Walter – domnul Head – mi-a spus că dumneata ai fost până departe, la râul Lachlan, domnule Ellis. Chiar ai fost, nu-i aşa? începu femeia îndată ce se aşeză pe canapea, înclinându-se apoi în faţă ca şi când ar fi aşteptat cu nerăbdare să audă că am fost pe acolo.

— Da, doamnă Head. Mi-am târşit bocancii şi prin locurile acelea.

Îşi îndreptă trupul, îşi duse buricele degetelor la tâmple şi îşi încruntă sprâncenele. Era un tic de-al ei – l-a repetat de mai multe ori în cursul serii. Şi când făcea acest gest; părea că uită despre ce vorbise până atunci.

Îşi mângâie fruntea şi îşi împreună mâinile, lăsândule apoi în poală.

— Oh, sunt atât de bucuroasă când întâlnesc pe cineva care vine tocmai din depărtările acelea, domnule

Ellis! exclamă, continuând: Atât de rar invită Walter pe cineva străin la noi! Mi s-a făcut silă să tot povestesc aceloraşi oameni aceleaşi întâmplări şi să văd că ascultă aceleaşi chipuri. Nici nu-ți dai seama, domnule Ellis, cât de bine te simți când vezi un chip nou şi stai de vorbă cu un om străin.

— Vă înțeleg foarte bine, doamnă Head, îi răspunsei.

Şi chiar că o înțelegeam. Nu rămăsesem niciodată mai mult de trei luni în același loc, dacă aveam cea mai mică posibilitate sa plec de acolo.

Se uită la focul din vatră şi păru că încearcă să-şi adune gândurile. Şeful îşi îndreptă trupul, îi izbi uşor capul cu mâna lui mare, arsă de soare şi apoi o cuprinse pe după umeri. Acest gest o făcu să-şi revină.

— Ştii că am avut o fermă acolo departe, lângă Lachlan. domnule Ellis. Ți-a povestit Walter ceva despre vremurile când locuiam acolo?

— Nu, îi răspunsei, uitându-mă la şef. Mi-a spus doar că ați avut un *station* pe acolo; dar, după cum ştiți, şefului nu-i prea place să vorbească mult.

— Povesteşte-i tu lui Jack, Maggie, zise şeful. Eu nu am nimic împotrivă.

— Asta-i Walter, domnule Ellis, răspunse zâmbind doamna Head. Să nu te superi pe el. Nu-i prea place să mă audă vorbind despre copii; cică m-ar tulbura, dar vorba asta este un caraghioslâc; totdeauna mă simt cu sufletul mai uşurat când povestesc unui străin. (Se aplecă în față părând nerăbdătoare să continue): Am vrut să-ți povestesc despre copii încă de când Walter mi-a vorbit despre dumneata. Iar când ți-am văzut fața, am fost convinsă că ai să înțelegi perfect. Lumea de aici de la oraş nu înțelege. Îmi place să vorbesc cu un om al *bush*-ului. Ştii că ne-am pierdut amândoi copiii acolo la ferma de departe. I-au luat zânele. Ți-a povestit Walter despre zânele care iau copii şi-i duc departe?

Primeam o lovitură neaşteptată, dată drept în față…

— Îîî… mă scuzați, doamnă Head… nu înțeleg,

bolborosii încurcat, dar Andy îmi dădu un ghiont în spinare. Mi s-a luminat mintea şi continuai:

— Nu, doamnă Head. Şeful nu mi-a vorbit nimic despre asta.

— Dar dumneata ai auzit, desigur, de zânele din hăţişuri, domnule Ellis, nu-i aşa? continuă femeia, privindu-mă cu ochii mari ţintă în faţă, despre zânele hăţişurilor care caută copilaşi rătăciţi prin *bush* şi îi scot la lumină. Cu siguranţă că ai auzit despre ele, domnule Ellis, nu-i aşa? Cei mai mulţi dintre buşmenii cu care am vorbit ştiau de ele. Poate le-ai şi văzut? Andy le-a văzut!

Andy mă înghionti din nou.

— Desigur că am auzit de ele, doamnă Head, îi răspunsei, dar nu pot să jur că le-am şi văzut.

— Să ştii că Andy le-a văzut. Nu-i aşa, Andy?

— Bineînţeles că le-am văzut, doamnă Head. Nu v-am povestit tot, tot, când am fost ultima oară acasă?

— Şi domnului Ellis nu i-ai povestit niciodată, Andy?

— Ba da, mi-a povestit! sării eu imediat în ajutorul lui Andy. Acum îmi aduc bine aminte. Andy, ai uitat că mi-ai povestit în noaptea când am poposit lângă râul Bogan?

— Desigur că n-am uitat! răspunse Andy.

— Ţi-a spus şi cum a dat peste un copil pierdut în *bush* şi care era însoţit de o zână?

— Da, zise Andy, i-am spus tot.

— Ştii, domnule Ellis, zâna era cât pe-aci să plece mai departe cu copilul, când Andy a dat peste ea; şi când zâna l-a zărit pe Andy, a zburat de-acolo.

— Da, intrai şi eu în vorbă, aşa mi-a povestit şi mie Andy.

— Şi cum ziceai că arăta zâna, Andy? mai întrebă doamna Head, ţintindu-şi privirea pe chipul lui.

— Cum arăta? Păi, cam ca un înger; aşa cum sunt zugrăviţi îngerii în pozele din biblie, doamnă Head, zise Andy fără să ezite, stând ţeapăn pe scaun şi ţinându-şi

ochii lui mari, nevinovați pironiți în ochii ei, aşa că era cu neputință că femeia să intre la bănuială că ar fi mințită. Şi Andy preciză: Semăna leit cu îngerul acela din poza cu Christos în iesle, poza aceea pe care o aveam acasă, la *station,* pe peretele din dreapta... poza aceea albastră.

Femeia zâmbi. Nu puteai zice că e un zâmbet stupid, şi nici zâmbetul prostesc pe care îl poți vedea uneori pe chipul unui nebun melancolic. Mai curând era un zâmbet de copil fericit.

— Eram atât de neghioabă la început, îşi reluă vorba doamna Head, încât i-am pricinuit multe necazuri lui Walter, bietul de el, şi doctorilor. Bineînțeles că de-abia mai târziu mi-am dat seama că zânele luaseră copiii.

Îşi apăsă pe tâmple buricele degetelor de la amândouă mâinile şi rămase aşa câtăva vreme, apoi izbucni:

— Dar ce fac? Nici măcar n-am început să-ți povestesc despre copii. Mătuşică, adu fotografiile copiilor, te rog. Le găseşti pe masa mea de toaletă.

Bătrânica părea să stea în cumpănă.

— Du-te mătuşico, şi fă ce ți-am spus. Nu fi neroadă. Nu vezi că acum mă simt bine? zise doamna Head, în vreme ce bătrânica se întorcea cu spatele că să plece, apoi continuă pentru noi: Nu trebuie să o iei în seamă pe bătrânică, domnule Ellis. E şi ea doar un biet trup bătrân şi obosit! Mătuşica e cam cu toane câteodată, aşa cum ajung să fie toate babele. Nu-i place să mă audă vorbind despre copii. I-a intrat în cap că dacă vorbesc de ei, apoi încep să îndrug absurdități, aşa cum făceam în primul an când s-au pierdut copiii. Tare netoată eram pe atunci! Nu-i aşa, Walter?

— Erai, Maggie, rosti şeful. Dar a trecut totul. Nu te mai gândi la vremurile de atunci.

— Vezi dumneata, începu să-mi explice doamna Head, la început nimeni şi nimic nu-mi putea scoate din cap că Sărmanii copii merseseră şi tot merseseră prin hățiş până s-au istovit de foame şi de sete. Ca şi cum

zânele din *bush* i-ar fi lăsat să se întâmple aşa ceva!

— Pe atunci erai tare nesăbuită, Maggie, zise şeful. Nu te mai gândi la asta.

Bătrânica aduse fotografiile: un băieţel şi o fetiţă. Trebuie să îi fost nişte copii foarte drăguţi.

— Vezi, zise doamna Head luând nerăbdătoare în mână fotografiile şi întinzându-mi-le una după alta, vezi, le-am făcut la Sydney cu câţiva ani înainte de a se pierde copiii. Pe atunci erau la o vârstă mult mai fragedă. Fotografia lui Wally nu este reuşită; era tocmai pe vremea când îi ieşeau dinţişorii, şi băiatul era foarte slab. El este cel ce stă în picioare pe scaun. Nu-i aşa că-i frumoasă atitudinea pe care şi-a luat-o? Uite, şi-a dus în faţă o mână şi un picioruş şi are o privire ageră. Fotografia este foarte voalată, aşa că eşti nevoit să o priveşti mai de-aproape ca să observi piciorul. Întinde mâna spre o jucărie, un iepuraş, pe care fotograful o tot hâţâna în sus şi în jos (ca să-l facă să râdă. În fotografia astălaltă stă jos pe scaun. Chiar el se aşezase singur, ca să se joace cu noi. Dar ia uită-te cât de fericită este micuţa Maggie! Uite, poţi să vezi şi braţul meu, cum o sprijineam ca să stea bine pe scaun. Pe atunci avea şase luni, iar micul Wally mergea pe doi ani.

Puse fotografiile pe poliţa de deasupra căminului.

— Ia să-mi aduc aminte: Wally (ştii, aşa îi ziceam micuţului Walter), Wally avea cinci ani şi mititica de Maggie avea trei ani şi jumătate când i-am pierdut. Nu-i aşa, Walter?

— Da, Maggie, răspunse şeful.

— Tu crai plecat, Walter, când s-a întâmplat asta.

— Da, Maggie, confirmă şeful – vesel, mi se păru – da, eram plecat.

— Şi nu am putut da de tine, Walter. (Apoi către mine): Ştii, Walter – domnul Head – era la Sydney, cu treburi, şi n-am putut să-i aflăm adresa. Era o dimineaţă frumoasă, chiar destul de caldă, imediat după sfârşitul secetei. Iarba crescuse până la genunchi pe tot

rom-ul. Era un loc singuratic; nu prea fusese defrişat mult *bush* în jurul aşezării noastre – doar vreo sută de paşi de jur-împrejurul casei, şi groaznicul *scrub* se întindea de la buza defrişării din jurul casei pe mile şi mile întregi – poate cincizeci de mile, poate o sută, în toate direcţiile, fără măcar o poiană, nu-i aşa, Walter?

— Da, Maggie.

— Eram singură acasă, doar cu Mary, o tânără mulatră care mă ajuta la roboteala prin gospodărie şi la copii. Andy era plecat pe *run* cu oamenii ca să strângă oile; nu-i aşa, Andy?

— Da, doamnă Head.

— Obişnuiam să stau tot timpul cu ochii pe copii când se duceau să se joace afară din casă, pentru că dacă ar fi intrat în *scrub* s-ar fi rătăcit în el; dar în dimineaţa aceea micul Wally s-a rugat mult să-l las pe el şi pe micuţa lui soră să se ducă până la un pâlc de eucalipţi din colţul păşunii de lângă casă pe care o foloseam pentru cai, unde să culeagă flori de piciorul cocoşului. Îţi aduci aminte de pâlcul acela de eucalipţi, Walter?

— Îmi aduc aminte, Maggie.

— „Nu am să intru niciun pas în *scrub,* mămico, n-am să trec dincolo de gardul păşunii", mi-a spus mititelul de Wally. „De acolo pot să-l văd şi pe Moş Peter " – un cioban bătrân şi bun la toate, pe care-l aveam la fermă – „am să-l văd cum lucrează la iezătură". (Făceam o pomosteală de pământ pe râul care curgea pe acolo). Îţi aminteşti de Moş Peter, Walter?

— Bineînţeles că-mi amintesc, Maggie.

— Ştiam că Moş Peter are să stea şi el cu ochii pe copii, aşa că i-am zis lui Wally să o ţină strâns de mână pi surioara lui şi să se ducă direct la Moş Peter şi să-i spună că eu i-am lăsat să vină la el.

Stătea aplecată în faţă, cu mâinile încleştate pe după genunchi, povestindu-mi toate acestea cu o grabă stranie.

— Micuții plecară pâş-pâş mână-n mână, cu mâinile libere ținându-şi apăsate pe cap pălăriile de pai. „Asta dacă o să bată vântul” – mi-a explicat micuța Maggie când au plecat. I-am văzut aplecându-se pe sub primul gard de sârmă şi apoi cotind spre pajişte. A, fost ultima dată când i-a văzut cineva.

— Afară de zâne, Maggie, zise imediat şeful.

— Desigur. Walter, afară de zâne.

Îşi apăsă din nou preț de un minut degetele pe tâmple, apoi continuă:

— Se pare că Moş Peter plecase călare în dimineața aceea să ducă pâine oamenilor care strângeau în turme oile. Lăsase lucrul la dig şi plecase în *bush* să-şi caute calul, chiar imediat după ce eu intrasem în casă şi înainte ca micuții să fi ajuns, în preajma lui. Fie că ei s-au dus după el o bucată bună de drum, fie că au intrat în hățiş tot căutând flori şi fluturi… Se opri brusc din povestire şi mă întrebă: Crezi că zânele *bush*-ului ar putea ademeni copii ca să-i atragă în adâncul hățişului, domnule Ellis?

Şeful îmi căută cu ochii privirea, mi-o prinse, îşi încruntă sprâncenele şi clătină din cap.

— Nu, nu, doamnă Head, răspunsei imediat, zânele nu fac aşa ceva… Cel puțin după câte ştiu eu despre ele.

Se gândi, ori încercă să se gândească, mai multă vreme, rămânând cu nedumerirea ei. După aceea continuă, vorbind repede, mai curând mecanic – după cum mi se păru:

— Pentru prima dată am aflat de cele ce se întâmplaseră când Peter a venit acasă după vreo oră, ducându-şi „calul de căpăstru şi fără copii. Am… am țipat: „Doamne! Unde-s copiii?”

Degetele îi bâjbâiră din nou pe la tâmple.

— Nu-ți mai aduce aminte de astea, Maggie! se repezi şeful, lovindu-i uşor capul. Mai bine povesteşte-i lui Jack despre zâne.

— Tu erai plecat de acasă, nu-i aşa, Walter?

— Da, Maggie.

— Şi n-am avut cum te găsi, Walter?

— Nu, n-ați avut cum mă găsi, răspunse şeful cu blândețe, rămânând cu cotul sprijinit de genunchi, cu bărbia în palmă şi ochii pironiți în foc.

— N-a fost vina ta, Walter; dar dacă ai fi fost tu acasă, crezi că zânele ar mai fi luat copiii?

— Sigur că i-ar fi luat, Maggie. Ăsta este rostul lor. Copiii se pierduseră.

— Şi ne aduc copiii înapoi la anu'?

— Da, Maggie. La anu'…

Femeia îşi duse mâinile la cap, speriată parcă, şi de-abia după câtăva vreme îşi găsi din nou vorbele. Dar nu mai era nevoie să-mi povestească despre copiii pierduți. Puteam să văd aievea totul. Dânsa şi mulatra alergând, cu Moş Peter în urma lor, înspre acolo unde fuseseră văzuți copiii ultima dată. Căutarea în grabă prin *scrub*-ul mai din apropiere. Mama strigând mereu după Maggie şi Wally şi devenind tot mai sălbatică din clipă în clipă. Goana călare a lui Moş Peter la tabăra celor ce strângeau oile. Călăreți care se părea că nu mai ajung niciodată când trebuie şi nu vin de nicăieri, aşa cum se întâmplă într-un asemenea caz, indiferent cât de pustie ar fi regiunea. Buşmeni galopând prin scrub în toate direcțiile. Căutară cu inima la gură în prima zi şi mama înnebunită de îngrijorare odată cu venirea nopții. Veghea ei lungă, disperată, cu ochi însălbăticiți în cursul nopții. Tresărirea la orice tropot de copite şi citirea a tot ce poate fi mai rău, dintr-o privire aruncată pe chipul călărețului. Sistematica muncă de căutare a echipelor de cercetare a doua zi şi în zilele următoare. Cum zburau acele zile! Femei de la selection-urile sau *run*-urile apropiate, ba chiar câteva orăşence, călărind zece, douăzeci de mile poate, venite să stea cu mama şi să o îmbărbăteze („Înhamă calul la cabrioletă, Jim, trebuie să mă duc la biata femeie!"). Îmbărbătând-o, probabil cu incredibile poveşti despre copii care fuseseră

pierduți zile întregi, dar nu se întâmplase nimica rău, pentru că până la urmă fuseseră găsiți. Polițiști călări şi căutători de urme băştinaşi. Echipe de salvare anunțându-şi una alteia prezența în *bush* prin strigăte puternice şi semnalându-şi locul cu rachete luminoasei Cavalcade îndrăznețe cu viteză ametitoare, pentru a afla noi veşti şi pentru a da ajutor. Şi şeful însuşi, cu ochi însălbăticiți şi palid, călărind prin *bush* cu Andy şi poate cu alți câțiva, zile întregi după ce toți ceilalți renunțaseră la orice speranță că ar mai putea găsi copiii în viață.

Toate acestea îmi treceau prin ochii minții în timp ce doamna Head vorbea, glasul ei ajungându-mi la auz ca şi când cineva ar fi vorbit în cealaltă cameră. Şi când m-am dezmeticit şi am început să fiu din nou atent la ce spune, femeia ajunsese iarăşi să vorbească despre zâne.

— A fost o mare neghiobie din partea mea, domnule Ellis. Multe săptămâni după aceea, ba chiar multe luni, cred, mă încăpățânam să mă duc seara pe verandă şi să-mi chem copiii. Stăteam stană de piatră acolo şi strigam „Maggie!" şi „Wally!" până când Walter mă băga în casă; uneori chiar trebuia să mă. târască luându-mă în brațe. Bietul Walter! Dar bineînțeles, domnule Ellis, pe atunci nu ştiam nimic despre zâne. Chiar că-mi pierdusem mințile pe vremea aceea!

— Nu-i de mirare, doamnă Head! zisei. Se întâmplase o nenorocire groaznică.

— Da. Şi eu o făceam să fie şi mai groaznică. Eram egoistă în durerea mea! Dar acum e totul bine, Walter, continuă femeia, ciufulindu-i şefului părul. N-am să mai fiu niciodată atât de neroadă!

— Sigur că n-ai să mai fii, Maggie.

— Suntem foarte fericiți acum, nu-i aşa, Walter?

— Sigur că suntem, Maggie.

— Şi copiii au să vină acasă la anu'!

— La anu', Maggie!

Şeful se aplecă spre vatră şi ațâță focul.

— Nu trebuie să te gândeşti deloc la ale noastre, domnule Ellis. Bietul Walter e plecat atât de mult de acasă; zise doamna Head, încât mi-e teamă că-l obosesc peste măsură când se întoarce.

Făcu o pauză, îşi apăsă din nou tâmplele şi reîncepu brusc:

— Alea aveau obiceiul să-mi spună că e o prostie toată povestea asta cu zâne, dar alea nu-mi sunt prietene. Ar fi trebuit să nici nu le ascult, Walter. Tu ai zis să nu le dau ascultare. Dar pe atunci chiar că nu eram în toate minţile.

— Cine obişnuia să vă spună aşa ceva, doamnă Head? o întrebai.

— Vocile, îmi răspunse, apoi se adresă şefului: Tu ştii totul despre voci, Walter, nu?

— Da, Maggie. Dar acum nu le mai auzi, nu-i aşa, Maggie? o întrebă şeful, îngrijorat. De când am plecat de data asta de acasă nu le-ai mai auzit, nu-i aşa, Maggie?

— Nu, Walter. Au dispărut de mult. Şi acum mai aud uneori, voci, dar sunt glasurile zânelor din hăţişuri. Le aud chemându-i pe Maggie şi Wally să vină cu ele. (Făcu o pauză, apoi): Câteodată mi se pare că m-ar chema şi pe mine. Bineînţeles că eu nu mă pot duce la ele, singură, fără tine, Walter. Dar iar am început să bat câmpii. Domnule Ellis, voiam să te întreb despre celelalte voci. Ele îmi şopteau că e o nebunie să crezi în zâne. Dar dac-ar fi aşa, şi dacă zânele nu ar fi luat la ele copiii, atunci poliţistul negru Jimmy ori ceilalţi căutători de urme negri care îi însoţeau pe poliţiştii călări ar fi dat de urma lor şi i-ar fi găsit imediat, nu-i aşa?

— Desigur că aşa s-ar fi întâmplat, doamnă Head, răspunsei.

— Unii ziceau că cititorii de urme nu le mai puteau găsi pentru că plouase la câteva ore după ce copiii se pierduseră. Dar aşa ceva este ridicol! Fusese doar o răpăială de ploaie, o vijelie cu tunete şi trăsnete!

— Ei, o întrerupsei, eu am văzut indigeni care au

descoperit urmele unui om chiar după săptămâni de ploaie straşnică.

Îşi prinsese iarăşi capul între degete. Când îşi îndreptă din nou privirea în sus, îi puteai citi în ochi spaima.

— Oh, Walter! exclamă încleştându-şi mâinile pe braţul şefului, despre ce oi mai fi vorbit? Ce părere şi-o fi făcut domnul Ellis de mine? Oh, de ce m-ai lăsat să vorbesc aşa?

Şeful îşi trecu din nou braţele în jurul umerilor ei. Andy îmi făcu semn din cap şi plecă. Mă ridicai şi eu în picioare.

— Unde te duci, domnule Ellis? mă întrebă în grabă. Dumneata nu pleci în noaptea asta. Mătuşica a aranjat un pat şi pentru dumneata în odaia lui Andy. Nu trebuie să te gândeşti ce-i cu mine.

— Jack şi Andy se duc să se plimbe puţin, interveni şeful. Au să vină la cină şi o să mai stăm la taclale.

— Să vii neapărat la cină, domnule Ellis, mi se adresă doamna Head. Nici nu ştiu ce părere ţi-oi fi făcut despre mine. Am sporovăit tot timpul.

— Spre marea mea plăcere, doamnă Head, îi răspunsei, în vreme ce Andy mă trăgea afară.

— Acum are să plângă şi pe urmă se va simţi mai bine, zise Andy când ieşirăm afară din casă. S-ar putea ca apoi să se simtă bine luni de-a rândul. De peste un an a fost destul de raţională, dar şeful a găsit-o într-o stare destul de proastă când a venit acasă din călătoria asta. Pot să-ţi spun că l-a dat peste cap rău de tot. Doamna mai are asemenea căderi din când în când şi totdeauna se termină aşa cum s-a terminat şi acum. Tânjeşte să povestească unui buşman ori unui străin cele petrecute; pare să-i aline durerea. Doctorul nu este de acord, dar doctorii nu se pricep la toate.

— Deci e adevărat totul despre copii? îl întrebai.

— E crudul adevăr, răspunse Andy.

— Şi trupurile nu au mai fost găsite?

— Ba da… (Şi apoi, după o pauză lungă):… chiar eu le-am găsit…

— Tu?…

— Da. În *scrub,* şi nici prea departe de casă… Ba încă şi într-un loc nu prea ascuns de hăţiş. Mă tot întreb cum de n-au dat echipele de salvare peste acel loc; dar asemenea lucruri se întâmplă adesea. Pesemne că micuţii au rătăcit mult de tot, dar au mers în cerc. I-am găsit la vreo două luni după ce li se pierduse urma. Trebuia să fie găsiţi, măcar de dragul şefului. Vezi tu, într-un asemenea caz şi când trupurile nu sunt găsite, pe bieţii părinţi nu-i părăseşte niciodată gândul că prichindeii rătăcesc prin *bush* tocmai în noaptea aceea (chiar dacă ar fi după ani) şi sunt pe cale să moară de foame, de sete ori de frig. Gândul acesta nebunesc îi persecută toată viaţa. Se întâmplă acelaşi lucru, cred, cum se întâmplă cu cei ce şi-au pierdut vreun prieten înecat în mare. Prietenii de pe ţărm sunt bântuiţi multă vreme de imaginea cadavrului ud, care iese la suprafaţă şi este mânat de valuri.

— Şi nu i-aţi spus niciodată doamnei Head despre găsirea trupurilor copiilor?

— Multă vreme nu i-am spus. Nu ar fi ajutat-o cu nimica. A delirat în nebunia ei luni de zile. Şeful a dus-o la Sydney, apoi la Melbourne, la cei mai buni medici ce pot fi găsiţi în Australia. N-au reuşit nimic, aşa că şeful a vândut *station*-ul… a sacrificat tot, tot, şi a dus-o în Anglia.

— În Anglia?

— Da. Şi apoi în Germania la un doctor neamţ de acolo. Oferea o mie de lire dacă i se pretindea cinci sute, dar degeaba. I-a fost şi mai rău în Anglia şi delira cerând mereu să fie adusă înapoi în Australia ca să-şi găsească copiii. Doctorii l-au sfătuit să o aducă înapoi şi el le-a dat ascultare. Şi-a cheltuit toţi banii, călătorind în vagoane salon şi cabină rezervată pe vapoare, a angajat o infirmieră ca însoţitoare, încercând totul ca să o

tămăduiască; d-aia a ajuns acum văcar. În Sydney doamna Head nu-şi găsea locul. Dorea să se întoarcă la fermă şi să aştepte acolo până când zânele aveau să-i aducă acasă pe copii. Îi intrase în cap încet-încet ideea asta cu zânele şi o păstra în minte. Şeful a încurajat-o. Dar ferma era vândută şi apoi acolo nu ar fi putut locui fără să înnebunească şi el. Fata cu care se însurase era din Bathurst. Amândoi aveau rude şi prieteni buni aici, aşa că s-a gândit că cel mai bun lucru ar fi să o aducă în oraşul ăsta. Chiar a şi convins-o că zânele au să aducă înapoi copiii aici. Toată lumea a fost cumsecade cu ei. Cred că este o greşeală să te fereşti de un oraş unde eşti cunoscut într-o situație ca asta, deşi multă lume pleacă din el. Cred că au trecut ani până când el şi-a pierdut orice speranță în ce priveşte sănătatea ei... Ba poate că mai are unele speranțe şi acum... când doamna arată ceva mai sănătoasă câtăva vreme.

— Şi n-ați încercat nici unul, nici altul să-i spuneți că trupurile copiilor au fost găsite?

— Ba da; a încercat şeful. Micuții fuseseră înmormântați mai întâi pe malul râului Lachlan; dar şeful era îngrozit să-i ştie înmormântați în *bush,* aşa că i-a dus la Sydney şi i-a înmormântat în cimitirul Waverley, lângă ocean. A cumpărat un loc mai mare; şi pentru el, şi pentru Maggie, când s-or duce şi ei. Asta este tot terenul pe care îl mai stăpâneşte în Australia imensă... el care avea mai înainte mii de acri de pământ. Într-o zi şi-a dus soția la mormântul copiilor. Doctorii erau împotrivă, dar el nu şi-a găsit liniştea până nu a încercat şi acest lucru. A luat-o, şi a dus-o, şi i-a explicat totul. Părea că de-abia o interesează. Citi singură numele de pe piatră şi zise că este o piatră frumoasă. Mai întrebă cum de fuseseră găsiți copiii şi cum de fuseseră aduşi aici. Părea că începe să înțeleagă; era foarte indiferentă. Dar după ce a adus-o acasă, iar au început vorbele despre zâne. A mai încercat şi în altă zi, dar degeaba; aşa că şeful a lăsat lucrurile să rămână

aşa cum erau. Eu cred că-i mai bine aşa. Din când în când, atunci când îşi revine mai bine, se pare că îşi dă seama că micuții fuseseră găsiți morți, că au fost înmormântați şi atunci vorbeşte cu înțelegere despre cele întâmplate, pune întrebări destul de liniştită şi îl face să-i promită că o va duce din nou la Sydney să vadă mormântul, cu prima ocazie când el va avea drum într-acolo. Dar starea asta nu ține mult; şi totdeauna se simte mai rău, după aceea.

Ne-am oprit la o cârciumă şi i-am oferit o bere. A fost o consumație foarte liniştită. Andy a dat şi el un rând şi, pe când sorbeam acest al doilea pahar, mă străfulgera un gând:

— Şeful era plecat de-acasă când s-au pierdut copiii?

— Da, răspunse Andy.

— Ciudat, că n-ați putut da de el.

— Da, e ciudat... dar numai *el* are căderea să-ți spună de ce. E foarte posibil să-ți spună; la el – ori totul, ori nimic!

— Îmi pare foarte rău pentru şeful nostru, adăugai.

— Ți-ar părea şi mai rău dacă ai afla tot, zise Andy. I s-a întâmplat cea mai mare nenorocire ce se poate întâmpla cuiva. E ca şi cum ai trăi cu moartea lângă tine. E... e... e ca şi cum un soț ar locui în aceeaşi casă cu nevastă-sa moartă.

Când ne-am înapoiat cina era gata. Am găsit o doamnă Head sclipitoare, bine dispusă, forfotind încoace şi-ncolo. Ai fi crezut că este una dintre cele mai fericite şi mai vesele nevestici din Australia. Nicio vorbă despre copii sau despre zâne. Cunoştea bine *bush*-ul şi m-a întrebat multe despre călătoriile mele. A mai spus şi dânsa câteva poveşti de-ale *bush*-ului. A fost cea mai plăcută oră petrecută de mine de multă vreme încoace.

— Noapte bună, domnule Ellis! îmi zise voioasă, dând mâna cu mine şi cu Andy, când ne-am ridicat de la masă ca să ne ducem la culcare. Aaa! Nu-ți uita luleaua. Uite-o colo! Ştiu că buşmenilor le place să mai pufăie o

pipăi două când se culcă, Walter fumează-şi el în pat; Mie nici nu-mi pasă. Puteți fuma amândoi toată noaptea, dacă ăsta v-o fi placul.

— Pare că şi-a revenit cu totul, îi spusei lui Andy, când intrarăm în camera noastră.

Andy clătină trist din cap. Lăsaserăm uşa deschisă şi-l puteam auzi pe şef vorbindu-i blând. Apoi auzirăm şi glasul dânsei; vorbea foarte limpede.

— Da, Walter, am să-ți spun tot adevărul. Te-am mințit mereu, Walter! Dar am făcut aşa ca să fie bine. Nu te supăra pe mine! Vocile vin iar când tu nu eşti acasă. Ah, cât tânjesc ca să te întorci mai repede! De când ai venit acum, nu le mai aud, Walter! Îmi zic să mă omor şi eu! Zic că totul s-a întâmplat numai din pricina mea… că eu am ucis copiii… zic că sunt o povară pentru tine şi râd în hohote – uite-aşa: Ha! Ha! Ha!… uite-aşa. Îmi zic: „Vino, Maggie! Vino, Maggie!”. Mi-au zis să mă duc cu ele la râu, Walter!

Andy închise uşa. Avea chipul îngrozitor de trist.

Ne-am culcat şi vă pot asigura că m-am bucurat de un pat moale, alb, după luni şi luni de dormit noaptea afară, până îmi venea rândul la pază, pe pământ tare sau pe nisip, ori, şi mai bine, pe nişte ramuri, când eram prea obosit ca să le dau la o parte, aruncându-mi doar şaua drept pernă.

Dar povestea copiilor m-a urmărit încă vreo două ceasuri. Din noaptea aceea şi până azi tot nu m-am dumirit de ce şeful m-a dus la el acasă. Poate că o fi crezut de-adevăratelea că îi va face nevesti-sii bine dacă are să stea de vorbă cu un om străin; poate că o fi dorit ca eu să-l înțeleg – pesemne simțea cum îmbătrâneşte şi-i scad puterile, şi aştepta din răsputeri o vorbă bună sau o strângere de mână compătimitoare din când în când.

După ce mă fură somnul, aş fi putut dormi trei, patru zile la rând; dar Andy mă trezi către ora patru din zori. Bătrânica, pe care cei de ai casei o strigau „Mătuşică”,

era mai de mult în picioare şi ne pregătise o straşnică gustare de dimineață, cu ouă ochiuri, slănină şi cafea, în bucătăria separată din dosul casei. Ne-am dus acolo în vârfurile picioarelor şi mâncarăm în tăcere.

Şeful veni şi el şi îmi zise:

— Nevastă-mea m-a pus să-i promit că am s-o trezesc din somn şi pe ea ca să se îngrijească de masa voastră şi să-şi poată lua rămas bun de la tine. Dar aş vrea s-o las să doarmă până mai târziu, Jack. Am să merg eu cu voi până la gară. A făcut un pachet cu fructe şi sandviciuri pentru tine şi Andy. Să nu-l uitați.

Andy plecă mai înainte. Şeful şi cu mine merserăm împreună pe strada lungă, tăcută, care era şi drumul principal ce trece prin oraş. Merserăm aşa, fără să scoatem un cuvânt, vreo două, trei sute de paşi. Şeful nu părea prea amical în dimineața aceasta şi nicidecum sentimental. Când scoase câteva vorbe, vorbi despre vite.

Dar eu trebuia să vorbesc. Simțeam o apăsare în piept, un nod în gât care creştea întruna, aşa că până la urmă înghiții o dată în sec şi din gură îmi ieşiră cuvintele:

— Şefule... ascultă, bătrâne tovarăş de drum: îmi pare nespus de rău!...

Mâinile ni se căutară şi se încleştară una în alta. Fantomaticul revărsat de zori australian se întindea peste şesurile regiunii Bathurst.

Am mai mers aşa vreo sută de paşi şi apoi şeful rosti liniştit:

— Eu nu eram acasă când s-au pierdut copiii, Jack. Aveam meteahna ca la şase luni, ori la nouă luni o dată, să trag o beție zdravănă. Maggie n-a aflat niciodată de asta. Îi spuneam că trebuie să plec la Sydney pentru afaceri ori să mă duc departe după nişte cirezi de vite. Când copiii s-au pierdut în *bush* şi încă vreo două săptămâni după aceea, eram beat ca un dobitoc într-o cârciumă dosnică de la drumul mare, departe în *bush,* o

bombă fără autorizație de funcționare şi cu rachiuri prefăcute. Bruta care ținea crâşma îmi era foarte devotat. Când am fost căutat şi pe acolo, şi-a închipuit că povestea cu pierderea copiilor este o şmecherie ca să mă aducă acasă şi s-a jurat că nu mă văzuse. Niciodată nu mi-a pomenit că fusesem căutat... Jack, eu i-aş fi găsit pe copii! Pe *run*-ul fermei mele se găseau nişte oameni, în cea mai mare parte nişte ageamii într-ale *bush*-ului şi nişte neisprăviți. Şi niciunul dintre cei trei polițişti care au luat parte la căutarea copiilor nu – era un om al *bush*-ului. Eu cunoşteam bine hățişurile *scrub*-ului, mai bine decât oricine din țara asta.

Îi prinsei din nou mâna şi îmi încleştai degetele pe ea. Era tot ce puteam face pentru el.

— Mergi cu bine, Jack! Cu bine, Andy, şi ai grijă ca vitele să ajungă pe picioare! ne mai zise, din uşa vagonului pentru însoțitorii trenului.

Trenul de marfă cu vagoane de vite se îndreptă spre Munții Albaştri. Andy şi cu mine rămaserăm tăcuți o vreme, uitându-ne la şeful de tren cum prăjeşte trei ouă într-o tigaie pe o sobiță cu cărbuni, montată în mijlocul vagonului.

— Şi şeful nu se mai duce pe la Sydney? îl întrebai.

— Foarte rar, răspunse Andy. Foarte rar, şi numai dacă trebuie să se ducă pentru vreo treabă. După ce-şi termină treburile cu misiții de vite, poate că dă o raită pe la cimitirul Waverley şi apoi se întoarce acasă cu primul tren.

După un timp îi zisei:

— Să ştii, Andy că mi-a spus despre beție şi că... era la un chef când s-au pierdut copiii.

— Ei, Jack, ăsta-i lucrul care-l ucide tot timpul de când cu nenorocirea... şi asta s-a întâmplat acum mai bine de zece ani...

MITCHELL NU CREDE CĂ POȚI FI DAT AFARĂ DIN SLUJBĂ

— Dacă mai pun mâna pe vreo slujbă – zise Mitchell – apoi mă țin cu dinții de ea atâta vreme cât o să ani de ce mă agăța ca să lucrez şi să agonisesc câteva lire. N-am să mai fiu zăbăucul care am fost mereu. Dacă aş fi avut minte în ultimii doi, trei ani, apoi acum n-aş mai vagabonda prin blestematul ăsta de nisip şi de *mulgă*[49]. O să capăt o slujbă la un *station* sau la casa vreunui bogătan, ciocănind pe la grajduri şi prin grădină, şi o să rămân locului şi să fac ciubucuri vreo patru, cinci ani.

— Dar dacă ți se dă răvaş de drum? îl întrebă ortacul.

— Nu primesc. Numai pentru că am acceptat să-mi iau papucii când mi s-au dat o duc atât de prost acum. Bosul poate că are să vină la mine şi să-mi spună:

— Nu mai am nevoie de tine, Mitchell, decât până la sfârşitul săptămânii ăsteia. Nu mai am ce să-ți dau de lucru. Vino-n birou să-ți fac socoteala.

Şi eu am să mă duc şi să-mi iau banii; dar lunea viitoare am să mă învârtesc ca de obicei pe lângă casă şi am să mă duc la bucătărie să iau masa.

În timpul zilei bosul are să dea iar ochii cu mine.

— Ce-i cu tine, Mitchell, n-ai plecat? o să întrebe.

— Da' ce, am zis eu că plec? Cine ți-a spus, jupâne, oii ce te-a făcut să crezi că mi-ar fi trecut prin minte aşa ceva?

— Mi se pare că ți-am spus sâmbătă că nu mai am nevoie de tine, are să răspundă atunci, scurt, bosul. Nu mai am de lucru ca să angajez pe cineva. Doar ți-am spus şi credeam c-ai înțeles. *Nu ți-am dat răvaş de drum sâmbătă?*

Iar eu am să-i răspund:

— Nu-i bai. Am mai fumat eu treaba asta. Mi s-a-ntâmplat de multe ori să mi se dea papucii. Păi tocmai că am ascultat şi mi-am luat papucii – ăsta e motivul necazurilor mele. Nu mă mai las dus. Dacă nu mi-aş fi luat uşor tălpăşița, păi azi aş fi om bogat. Ca să faci vânt cuiva, e o treabă care se poate foarte bine să se potrivească la cai, dar la mine nu ține; pe matale nu te jenează, dar pe mine – da; mi-am pus în gând că, dacă am să găsesc un loc care să-mi placă, apoi o să prind rădăcini în el. Aici îmi place, sunt mulțumit şi matale n-ai motiv să-mi găseşti pricină. Nu-ncerca să-mi dai răvaş de drum că nu mă-nvoiesc la aşa ceva; nu încerca să mai discuți; îți pierzi vremea de pomană.

Iar el are să zică, încercând să-şi ascundă necazul cu un rânjet:

— Atunci n-am să-ți dau niciun ban, aşa că o să pleci sigur.

Iar eu am să răspund:

— Mă doare-n cot de bani. Îmbucătura de mâncare pentru mine n-o să te coste mai nimic, iar eu am să găsesc câte ceva de trebăluit pe lângă casă până o să găseşti să-mi dai de lucru. Nu-ți cer nimica şi cu siguranță că, Doamne, o să am destule de făcut ca să-mi plătesc haleala.

— Şi uite-aşa, o să lucrez ceva de mântuială ici şi colo, să nu mă spetesc, şi o să mă duc în bucătărie ca de obicei, când se face ora mesei, până când bosul o să înceapă să-şi zică singur: „Ei, dacă o să-l hrănesc pe individul ăsta, păi atunci trebuie să şi găsesc ceva să-l pun la treabă."

Şi uite-aşa, are să-mi găsească el ceva de lucru: ba o

reparație la gard, ba ceva de dres la lemnăria casei, ba ceva zugrăveală sau orice altceva, şi atunci eu am să-i spun că-i bun de plată, adică aşa cum se cuvine.

CUM POȚI SPALĂ PUTINA FĂRĂ SĂ PLĂTEŞTI

Stăteam tolăniți în tabăra încropită la marginea *scrub*-ului de *mulgă* şi ne uitam la luna plină care răsărise – mare, roşie, înceţoşată – la orizontul câmpiei peste care se lăsase negura; fumam şi ne împărtăşeam prieteneşte gândurile. Traistele noastre, erau durdulii şi grele, ba mai aveam şi vreo liră.

Luna îi adusese aminte tovarăşului meu de drum, Jack Mitchell, de ceva; de fapt, orice îi aducea aminte de ceva…

— Ați băgat de seamă, zise Jack cu glasul tărăgănat; ca şi când nu ar fi avut de gând să înceapă o poveste, ați băgat de seamă că oamenii spală putina fără să plătească{50} mai ales când nu e lună pe cer?… Ai luat tu chibriturile? Dă-mi-le!…

Îşi aprinse pipa; totdeauna îşi aprindea din nou luleaua când îşi aducea aminte de ceva.

— Asta mi-aminteşte de… Unde-ai pus cuțitul? Mi s-a înfundat luleaua.

Îşi curăța pipa, o umplu din nou şi iar o aprinse.

— Îmi amintesc că odată urma să spăl putina fără să plătesc de la hanul unde trăsesem, adică fără să-mi iau rămas bun de la patron. Nu-l cunoşteam prea bine pe vremea aceea.

Dormeam într-o cameră din fundul casei, la etaj, cu

fereastra dând spre curtea din spate. Pe vremea aceea duceam mereu cu mine un crâmpei de frânghie răsucită dintr-o fâşie lungă de pânză, purtând-o în *swag* sau în geamantan, căci pe vremea aceea porneam la drum şi cu geamantănaşul. Țineam frânghia pentru vreun caz de accident sau de incendiu, ca să-mi las cu ea catrafusele pe fereastră… sau, poate, să mă spânzur cu ea dacă lucrurile ar fi mers prea rău. Ba nu! îmi trece acum prin minte că aveam un revolver pentru asemenea treabă; ăsta a fost singurul obiect pe care nu l-am amanetat niciodată.

— Ca să te spânzuri cu revolverul? îl întrebă tovarăşul de drum.

— Tare deştept mai eşti! mârâi Mitchell, nu face nimic… S-o lăsăm baltă!… Şi-aşa… Mi-amintesc că venisem cu un fârtat la han ea să-l trimit să pună amanet ultimul meu costum; eram într-o perioadă a vieții mele când stăteam acolo şi aşteptam ca un prieten vechi să-mi trimită o liră. Dar păstrasem revolverul şi, dacă nu mi-ar fi trimis-o, apoi de multă vreme aş fi fost răposatul Jack Mitchell.

— Şi câteodată te lăsai pe frânghie în jos când nu era vorba de niciun incendiu…

— De… Asta mai merge. Cu timpul capeți experiență în chestia asta nostimă… Dar să mă întorc la poveste. În camera mea de la han erau două paturi, atunci când voiam să plec fără să strig după patron. Se întâmplă ca în noaptea aceea în patul celălalt să doarmă un tip pe care nu-l cunoşteam şi tocmai când deschisesem fereastra şi mă pregăteam să-mi las *swag*-ul cu frânghia jos în curte, ăla se trezi.

— Ascultă-mă, i-am zis arătându-i pumnul uite-aşa, dacă scoți o vorbă, te pocesc!

— Ho! îmi răspunse tipul, ho! Nu-i nevoie să te prăpădeşti cu firea şi să sari la gâtul omului! Mi-am pus *swag*-ul subt pat şi tocmai mă pregăteam să-ți cer împrumut frânghia după ce termini tu treaba.

Şi uite-aşa, ne-am împrietenit. Îl chema Tom… Tom… Cutărică – i-am uitat numele celălalt. Dar asta n-are importanță… Unde-ai pus chibriturile?

Scăpară trei bețe de chibrit până aprinse unul şi continuă:

— Sub fereastră era un maldăr de tablă galvanizată ruginită şi mi-era teamă că o să facă zgomot dacă e lovită de povara lăsată de sus. Aşa că ne-am înțeles ca unul dintre noi să se ducă jos şi să o prindă. Dacă am fi fost văzuți jos fără *swag*-uri, nu era nimic; am fi zis că am coborât în curte pentru cine ştie ce.

— Dacă te-ar fi prins cu *swag*-ul ai fi putut spune că ai plecat la plimbare în somn, că eşti somnambul, zisei eu, numai pentru a spune ceva cu haz.

— Scârț! exclamă Jack, şi să mă trezesc cu un ochi învinețit. De obicei buşmenii nu-şi scot *swag*-ul din han când îi apucă somnambuleala şi nici când se duc să se plimbe. Aşa ceva fac doar grangurii de la oraş… Unde naiba ai pus blestematele alea de chibrite?… Ei, şi Tom căzu de acord să se ducă el jos şi în curând văzui o umbră sub fereastră, aşa că lăsai jos *swag*-ul.

— În regulă? întrebai în şoaptă.

— În regulă! şopti umbra.

Lăsai în jos şi al doilea *swag.*

— În regulă?

— În regulă! şopti umbra, şi tocmai atunci răsări şi luna.

„În regulă", zisese umbra… dar nu era deloc în regulă. Umbra fusese chiar patronul hanului.

Pesemne că se trezise şi se dusese în fundul curții, plimbându-se pe întuneric. Şi se întâmplase să vină înapoi tocmai când prietenul meu Tom se furişa afară prin uşa din spate. El l-a văzut pe Tom şi Tom l-a văzut pe el şi o zbughise în *scrub* printr-o gaură în zăplaz. Patronul s-a uitat în sus spre fereastră şi şi-a dat seama de ce este vorba. Coborâi şi eu în curte destul de mofluz, – ca s-o zic p-a dreaptă – şi îi ajunsei în față. Îmi zise:

— Ascultă, prietene, de ce n-ai venit cinstit la mine şi să-mi spui că eşti la aman, în loc să-ți dai atâta bătaie de cap ca să o ştergi pe furiş de la mine? Uite că nu s-a putut aşa ceva.

M-am simțit imediat prăpădit, umil, dar am îngăimat:

— Vezi dumneata, bos, nu ştiam ce fel de om eşti!

— Aşa se pare. Bine, o să ne mai gândim la asta. Până una, alta, cheamă-ți prietenul şi veniți amândoi la un păhărel. O să vorbim după aceea ce e de făcut.

Aşa că l-am strigat pe Tom să vină:

— Vmo-ncoa', i-am strigat, totul e-n regulă!

Şi jupânul ne-a mai găzduit vreo două trei zile şi apoi, ne-a dat haleală cât puteam duce cu noi, un pic de băutură şi câțiva şilingi, ca să avem ce ne trebuie-pe drumul pribegiei.

— De treabă om, n-am ce zice!

— Aşa e. L-am cunoscut mai bine mai târziu şi nu am auzit decât un singur om care să-l vorbească de rău.

— Şi l-ai cotonogit p-ăsta?

— Nu. Eram gata s-o fac, dar nu m-a lăsat Tom. Mi-a spus că-i este-frică să n-o fac prea de oaie şi l-a luat el în primire.

— Cum l-a luat? L-a cotonogit el?

— L-a snopit pe omul care-l bârfise pe hangiu... M-ar fi bucurat dacă ai fost tu în locul, ăluia... Dar unde naiba e chibritul?

— Tom se pricepea la bătaie?

— Da. Se pricepea.

— Şi ai mers multă vreme împreună cu el?

— Zece ani.

— Şi unde-i acum?

— E mort... Fă-ncoa' chibritul!

EROUL DE LA REDCLAY

Şeful de echipă stătea sprijinit cu spinarea de peretele dintre cele; două scocuri de spălat lâna, citind recomandarea pe care i-o înmânase un ageamiu în căutare de lucru pe la căratul, sau ambalatul lânii – unul dintre, acei pierde-vară care stârmocesc pe lângă şoproanele unde are loc tunsoarea oilor. Era o zăpuşeală groaznică. Mă strecuram printre mesele turnante, ducând trei lâni tunse, pentru a nu mai face atâtea drumuri încoace şi încolo, deşi ni se ceruse să aducem numai câte două. Bosul mă opri:

— Tinere, te-ai încărcat cu trei lâni?

— Da.

Deşi tocmai apucasem să strecor un val de lână zdrențăroasă între dinții, scocului, m-am simțit, extrem de insultat şi de-a dreptul indignat că. fusesem oprit de la treabă. Era o zăpuşeală groaznică, zi, de vară toridă.

— Dacă tei mai prind că duci câte trei lâni, spuse liniştit bosul, te dau afară.

— Plec chiar acum, dacă-ți place.

Dădu din cap în semn că da şi se adresă celuilalt:

— Du-te la cărat lână, în locul ăstuia, îi zise ageamiului, în a cărui recomandare citise că nu este înscris în sindicat, ci era un „muncitor liber”, sau, mai pe şleau, un „blestemat spărgător de grevă”. Acum se găsea în situația confortabilă de ne-sindicalist într-o stână cu sindicalişti, unde pătrunsese luând locul unuia

căruia i se dăduse răvaş de drum.

Strania simpatie cu care mă priveau oamenii mă irită parcă mai mult decât purtarea şefului de echipă. Probabil că simțeam aşa – după cum zicea Mitchell – din pricina zăpuşelii din ziua aceea. Mi-era silă de şopron, de viață. O să fie vorba de câteva zile de întrerupere – după cum i-am spus lui Mitchell, care îşi făcea munca de tunzător – apoi voi face un popas la gârla din apropiere, unde îl voi aştepta; mi-am luat cecul, mi-am înfăşurat *swag*-ul, am primit hrana pe trei zile de la bucătar, luându-mi şi rămas bun de la el, şi am pornit pe drumul pribegiei pe când oamenii se aflau la lucru în şopron.

Am poposit la locul unde gârla se desparte de râu, acolo unde drumul prin hățiş se bifurcă, o cărare ducând spre Bourke, în susul râului, iar Cealaltă spre Paroo… şi la dracu-n praznic.

În cea de-a treia zi, în jurul orei zece, a sosit şi Mitchell cu cecul, cu *swag*-ul, cu un cățel ciobănesc şi cu zâmbetul lui liniştit; şi n-am fost prea bucuros că venise însoțit şi de un tunzător de oi, căruia îi ziceam Lachlan{51}.

Lachlan nu se bucura de popularitate printre cei de la şopron. Era un soi de om nesociabil, veşnic căzut pe gânduri, fără să facă vreo deosebire între băieți, fie că avea, fie că nu avea carnet de membru al vreunui sindicat. Era destul de bine cunoscut în şopron – se găseau acolo vreo trei, patru flăcăi din regiunea de unde răsărise el – şi se ştia că făcuse cinci ani de temniță grea pentru tâlhărie. Dar ceea ce mă surprindea era faptul că Mitchell părea prieten intim cu el. Deseori, când Lachlan stătea pierdut în gânduri, fumând de unul singur afară lângă şopron, după apusul soarelui, Mitchell se ducea să se aşeze lângă el şi să stea de vorbă. Dar nimeni, de altfel, nu vedea în acest fapt ceva ieşit din comun.

— Mai bine poposeşte aici cu noi până se lasă răcoarea serii, îi spuse Mitchell lui Lachlan, pe când îşi

lăsau şiragurile să le lunece din circă. Ai destulă vreme să pleci după asfinţitul soarelui, dacă ai de gând s-o porneşti cu noaptea-n cap.

Aşadar Lachlan avea de gând să meargă toată noaptea, apucând pe altă potecă decât pe cea pe care aveam să mergem noi. M-am simţit mai liniştit şi am pus oala la fiert Puţin îmi păsa ce va fi fost ori ce va fi făcut omul acesta; dar pe atunci eram mai necopt şi mai sensibil, aşa că prezenţa lui mă stingherea.

Vorbiră despre tunsori, stâne, poteci şi despre ceva sindicalism – Lachlan, după cum mi se păru, discutând cu glas liniştit şi cu mult bun simţ şi judecată corectă, Era un om înalt, slab, de vreo treizeci de ani, poate mergând spre patruzeci. Avea ochii de un căprui întunecat, vârâţi în fundul capului, cu privirea aceea directă, hotărâtă care se citeşte în ochii conducătorilor şi secretarilor de sindicate – oamenii aceia dintr-o bucată din timpul grevelor din anii ’90 şi ’91. De vreo două ori am surprins în ochii lui acea privire de „băiat rău”, când vreunul din poliţia călare era mirosit prin apropierea stânii; dar poate era o simplă părere nedreaptă. Pe lângă toate acestea, în Lachlan vedeai ceva din omul care a pierdut tot ce avea, ca şi şansa de a mai realiza vreodată tot ce probabil ar fi putut realiza; vedeai ceva în el din omul pe care nu îl mai interesează nimic, nu îl mai înfurie nimic şi nici pe departe nu îl mai entuziasmează nimic – dar totodată vedeai în el şi pe omul care avertizează pe oricine să nu-şi permită libertăţi cu el.

El şi Mitchell au stat la pescuit pe *billabong*{52} toată după-amiaza. Pescuisem şi eu o bucată de vreme, apoi mă tolănisem la locul de popas şi mă apucasem să citesc.

Simţeam instinctiv că Lachlan îşi dă seama de neplăcerea mea ca el să stea în tabără cu noi, deşi nu el era omul pe al cărui chip să citeşti ce gândeşte. După ceai şi o pipă pufăită în amurg, îşi aruncă pe umăr

swag-ul, îşi înclină capul spre mine, ca şi când eu aş fi fost un participant străin, dar demn de respect, la o înmormântare care pentru el era dureroasă, şi porni pe poteca laterală. Mitchell s-a dus cu el vreo milă, timp în care eu iscodii prin jur şi găsii să rup câteva rămurele ca să le aştern ca pat, hrănii şi studiai cățelul ciobănesc pe care Mitchell îl cumpărase de la bucătarul tunzătorilor de oi.

I-am văzut oprindu-se în luminişul plin de țărână şi strângându-şi mâinile; mi s-a părut că le-a trebuit mult timp până să termine. Apoi Mitchell a pornit înapoi, iar celălalt începu să pară din ce în ce mai mic până ajunse ca un țăruş negru şi apoi ca un punct pe şesul de nisip. A fost parcă un semnal ca să se lase amurgul; asfințitul îndepărtat, ireal transformă ziua scânteietoare într-o imensă, aspră, pustie lumină de lună.

Când ajunse la locul de popas mi-am dat seama că Mitchell era supărat, că nu-i mai erau boii acasă; se tolăni, sprijinindu-se într-un cot, şi începu să fumeze, cu fața întoarsă nu spre tabără, ci spre întinderea câmpiei. După câtva timp am simțit că-mi sare muştarul: dacă Mitchell dorea să rămână în starea asta, n-avea decât să-şi înhațe *swag*-ul şi să plece cu Lachlan. Nu-mi dau bine seama ce se întâmplă cu mine în ziua aceea, dar în cele din urmă hotărâi să pun cap situației, adresându-i-mă:

— Pesemne că eşti tare legat de Lachlan.

— Şi dacă, ce-i cu asta? ripostă Mitchell. Nu-i primul puşcăriaş pe care-l cunosc destul de bine ca să stau de vorbă cu el. Odată, când eram la aman şi n-aveam unde să mă oploşesc, am împărțit o vizuină cu un ocnaş care nu-şi terminase pedeapsa şi evadase. N-am nimic de zis în legătură cu Lachlan, afară că este un om care nu face niciun rău nimănui şi că seamănă oarecum cu cineva din neamul meu.

Mi-am desfăcut *swag*-ul, întinzându-l peste ramurile rupte, mi-am scos pipa, tutunul şi chibriturile,

punându-le în calota unei pălării de rezervă, şi m-am tolănit pe *swag*-ul aşternut.

Mitchell se ridică, îşi aprinse din nou pipa la foc şi începu să meargă în cerc câtăva vreme, ca un somnambul, cu mâinile la spate, lovind cu piciorul vreascurile de pe cărare, uitându-se peste câmpie în jos spre *billabong,* şi în sus către stele printre ramurile de *mulgă*; apoi mângâie puţin căţelul, strânse la un loc jăraticul cu tocul bocancului, puse ceainicul pe jar, apoi se apropie de mine şi se aşeză pe nisip lângă căpătâiul meu.

— Joe, vreau să-ţi spun o poveste.

— Foarte bine: dă-i drumul. E ceva în legătură cu Lachlan?

— Nu are nimic de-a face cu Lachlan în clipa de faţă, dar e vorba de un fârtat pe care-l cunoaşte. Să nu sufli o vorbă, despre ce am să-ţi povestesc nici lui Lachlan, nici altcuiva, că se află imediat de unde ştii.

— Bine. Dă-i ’naite!

— Ştii că în viaţa mea am, făcut destule meserii. Odată făceam oleacă „de zugrăveală”. Aveam mâna dibace pentru bidinea şi pensulă, şi scoteam bani buni. Ei, şi am avut un pic de lucru într-un târg numit Redclay, aflat pe malul; râului Lachlan. Ştii cum arată, acest soi de oraşe: două cârciumi, un magazin general, un oficiu poştal, un atelier de fierărie, un post de poliţie; o sucursală a unei bănci şi vreo zece, douăsprezece case mari din bârne, cu stâlpi straşnici şi cu acoperiş de tablă galvanizată, alături de cocioabe. Orăşelul mai avea şi o publicaţie locală, pe nume *Redclay Advertiser*{53} (care cea editată de *Geebung Chronicle*{54}), o biserică romano-catolică, o biserică anglicană şi o capelă wesleyană{55}. Şi atât. Mai află că făcând meseria de zugrav, observai mai multe din viaţa particulară a oamenilor decât făcând altă meserie – ca instalator de canale sau instalator de gaze; dar despre experienţa mea ca zugrav am să-ţi povestesc altădată.

Pe atunci se afla în târguşor un tânăr, pe nume Jack Drew, care publica foaia *Advertiser.* Era originar de prin partea locului, dar fusese trimis la Sydney de copil, la o şcoală secundară. Acum avea vreo douăzeci şi cinci – treizeci de ani. Se zbătuse prin multe locuri şi o bună bucată de vreme, dar până la urmă îşi făcea-de cap prin Sydney. Ajunsese proaspăt reporteraş la unul dintre marile ziare. Era deştept şi putea scrie mult şi bine, dar a intrat în şleahtă cu unii care îşi ziceau „boemi" şi s-a apucat de băutură. Ziarul l-a menținut şi apărat cât a putut de mult (datorită inteligenței lui), dar până la urmă a trebuit să-l dea afară.

A plecat în fund de țară, aşa cum fac cei mai mulți dintre cei ca el, să se apuce de lucru şi astfel să-şi asigure salvarea, rătăcind din târlă în târlă. Aşa a dat peste mine la o târlă unde mă angajasem la tunsul oilor; pe urmă ne-am cărat împreună *swag*-urile în cârcă multe luni. Apoi el s-a înapoiat prin părțile unde se află râul Lachlan şi a făcut prospecțiuni prin fostele mine de aur, acum părăsite, cu fratele lui mai mare Tom, singurul om care mai rămăsese în viață din toată familia. Că veni vorba – Tom a suferit un atac de inimă pe când săpa un şanț către un puț de mină în care lucra Jack şi a murit la câteva minute după ce îşi salvase fratele. Dar asta este altă poveste{56}. Jack a dat-o iar în beție, rău de tot; apoi s-a dus din nou la Sydney, a bătut la uşa vechii sale gazete, ajuns în sapă de lemn şi, cu protecția unui grup de parlamentari, grup care tipărea câteva ziare-bombă prin oraşe şi gazetuțe de provincie, l-au trimis să scoată fițuica *Advertiser,* cu un salariu de două lire pe săptămână. A început iar să bea, şi nu-i lucru de mirare decât pentru unul ca tine, care nu ştie ce înseamnă să conduci o gazetă ca *Geebung Advocate* sau *Mudgee Budgee Chronicle* şi să locuieşti în acelaşi oraş. Era aproape tot aşa de spătos ca Lachlan, ba parcă şi mai vânjos, şi avea uneori acelaşi fel de privire. Dar era tot atât de nepăsător şi de nesăbuit, pe cât era

Lachlan de tăcut şi liniştit.

Locuia acolo şi un medic, doctorul Lebinski pe nume. Lumea zicea că este un exilat polonez. Avea vreo cincizeci ori şaizeci de ani, era înalt şi cu ținută de bătrân ostaş când stătea nemişcat în picioare. Dar de cele mai multe ori se mişca, mergea cu mâinile la spate, uitându-se atent în pământ. Jack Drew a adoptat şi el această obişnuință în cele din urmă. S-au împrietenit – o prietenie melancolică – şi țineau unul la altul; erau singurii oameni deştepți din oraş. Beau împreună şi tot împreună se luptau împotriva beției. Doctorul era prea trist şi se enerva prea uşor de fleacuri ca să se bucure de popularitate. Jack Drew spunea prea pe şleau lucrurilor în gazetă – în pofida proprietarilor publicației – vorbea despre şmecherii şi alte fapte de acest soi – şi avea o atitudine sarcastică în Comitetul pentru progres din cadrul Consiliului comunal şi în ştirile date în legătură cu recepțiile care erau caracterizate mai ales prin linguşeală. Doctorul avea nasul coroiat, barba sură, mustățile sure şi în furculiță şi ochi cenuşii ca oțelul, uneori cu o privire de om obsedat (mai ales. când se uita piezişe la tine), ca şi când i-ar fi fost silă de semenii săi ți nu ar fi putut ascunde mereu acest sentiment; sau cum tu ai fi stafia morfinei sau a opiului sau a unei fete răposate pe care ar fi ucis-o în tinerețea lui – sau orice dracu' ar mai putea fi... împreună cu beția. Era om deştept, dar băutura îl adusese în fund de i țară, la Redclay.

Directorul băncii era un mare snob, numit Browne. Se plângea că ar fi cam tare de o ureche, după ce tu răcneai la el de trei, patru ori; câteodată aveam impresia că este surd ca un contabil de amândouă urechile. Avea nevastă şi copii, dar aceştia erau plecați în vizită când am lucrat eu la Redclay. Nepoata lui – ori, mai degrabă, nepoata nevestei lui – o fată care se numea Ruth Wilson, avea grijă de gospodărie. Era o orfană adoptată de mătuşă-sa, iar în această familie era privită, mai ales de

tineri, ca o slujnică şi ţap ispăşitor – cum se întâmplă adesea în asemenea cazuri. Era destul de drăguţă, cu multă feminitate, dar evita lumea. Femeile şi fetele îi ziceau domnişoara Wilson, dar nu le era deloc pe plac. Cei mai mulţi dintre burlaci – şi poate chiar unii dintre bărbaţii însuraţi – erau amorezaţi de ea, dar nu aveau nici inteligenţa, nici neobrăzarea să-şi încerce norocul pe lângă ea. Cred că eu eram cel mai îndrăgostit de ea, dar aveam destulă experienţă şi bun simţ ca să tac. Fata era foarte bună cu mine; obişnuia să-mi dea căni cu ceai şi farfurii cu sandviciuri sau pâine cu unt ori prăjituri, dimineaţa şi după-amiaza, tot timpul cât am zugrăvit banca. Doctorul îi cunoscuse familia şi era foarte bun cu ea. Cred că era singura femeie – căci arăta mai mult a femeie decât a fetiţă – pe care o lăuda şi despre care vorbea cu drag. Nici ei, nici Jack Drew nu erau deosebit de prietenoşi cu Browne sau cu şleahta lui.

Bancherul, proprietarul magazinului, unul dintre cârciumari, măcelarul (un om cunoscut de toţi, mereu cu mâinile în buzunar, cu pălăria dată spre spatele capului şi cu nimic în cap), dirigintele poştei şi canaliile lor alcătuiau subaristocraţia. Restul societăţii era alcătuit din linguşitori, cei mai mulţi fiind escroci de prin cabarete şi cârciumi, derbedei ai *bush*-ului, iar femeile erau ori golance, ori bătrâne şi urâte. Oraşul trăia pe spinarea celor ce veneau cu cecuri agonisite în *bush*-ul din preajmă. Una peste alta, era o mică localitate simpatică.

Îmi amintesc de un bal la primărie, la care aristocraţii nuli ocupaseră o parte a salonului unde să danseze, iar drojdia societăţii ocupase cealaltă parte. Era o chermeză cu muzică. Într-o bună zi se va ivi un scriitor australian care să aducă aminte cititorilor şi criticilor de Dickens, Carlyle şi Thackeray la un loc şi să facă dreptate umilelor noastre obiceiuri din orăşelele de provincie ale Australiei democratice. La Redclay acest soi de serbări

culminau cu revelionul, când avea loc un „bal public” pentru pace pe pământ şi între oameni bună învoire… dar mai ales în cursul căruia se trăgeau sforile pentru ca să se prelungească linia ferată până la Redclay. Erau toți prezenți la bal. Fusese scos din găoace până şi doctorul ca să reprezinte corpul medical.

Una dintre membrele aristocrației era fata băcanului din localitate. Făcea parte din clica jucătorilor de tenis, iar aceştia erau persoane din elită. Dintr-un motiv sau altul – fie că o socotea pe domnişoara Wilson o slujnică, fie că i s-a părut că ar fi o înjoseală, fie că zăpuşeala a accentuat prostia, fie că s-a întâmplat ceva ce li se cam întâmplă femeilor şi fetelor şi de care nici dracu’ nu este vinovat – această domnişoară Zahăr-şi-Ceai îşi smuci capul în sus şi refuză mâna domnişoarei Wilson la prima întâlnire în cadrul dansului aşa că lanțul femeilor s-a întrerupt şi dansul s-a oprit. A urmat tărăboi. Doctorul ridică mâna către orchestră să înceteze şi anunță foarte calm că este nevoit să ceară domnişoarei Cutare fie să ceară scuze domnişoarei Wilson, fie să părăsească sala. După oarecare tevatură fata îşi ceru scuze cu atâta arțag, că asta era o nouă insultă. Jack Drew oferi domnişoarei Wilson brațul şi o conduse afară din sală fără să scoată o vorbă. Am văzut că fata aproape plângea. Cineva zise: „ei, hai cu danțul înainte!” Doctorul se îndreptă ca fulgerul spre el dar ăia de-acolo erau prea neînsemnați în ochii lui, aşa că plecă fără să zică ceva. Dar eu eram mai aproape de ei pe scara socială, aşa că nimic nu mă oprea să fac unele observații, bine alese, cu privire la câteva lucruri în general – şi le-am făcut. Şi am spart balul iar după aceea am mai spart şi câteva capete, ceea ce mi-a adus multă ură şi mult respect, ba şi două iubite. Şi am pierdut toate angajamentele pe care probabil urma să le mai am, afară de zugrăvitul la bancă, la doctor şi la cabaretul Royal. Într-o zi a început să plouă – ploaie generală timp de o săptămână. Ploaie, ploaie, ploaie

peste coamele colinelor, peste *scrub,* peste tabla galvanizată şi în gârla prefăcută în mlaştină. Eu terminasem toată zugrăveala în interior, afară de o mică porțiune de sub veranda doctorului, unde erau câteva pete şi scorojeli în jurul uşilor de sticlă în cabinetul unde îşi consulta pacienții. Nu voiam să pierd vremea. Era într-o luni, deci nu zi pentru Royal, nu era praf, deci zi bună de dat cu vopsea şi lac. Am luat cutia de vopsea şi o pensulă şi m-am dus să dau un grund la uşile doctorului. Doctorul şi Drew erau înăuntru, stând lângă foc, bând whisky şi fumând, dar eu nu ştiam că sunt acolo când mi-am început lucrul. Ploaia bubuia ca valurile mării ape acoperişul de tablă. Potopul s-a întrerupt brusc preț de vreun minut şi atunci le-am auzit vorbele. Doctorul ridicase glasul blestemând ploaia şi uitase să-l mai domolească.

— Ascultă, Jack Drew, zicea, pentru dumneata nu rămân de făcut decât două lucruri dacă ai respect şi considerație pentru fata aceasta. Primul este să termini cu asta (cred că se referea la sticla de băutură) şi să te împaci în cugetul tău; nu cred că vei face aşa – cunosc firea omenească. Cel de al doilea lucru este să renunți la *Advertiser* – nu-ți aduce nimica bun gazeta – şi să dispari de aici.

— N-am să fac aşa ceva! răspunse Drew.

— Atunci împuşcă-te!... Vezi, mai e o sticlă în bufet... Ştii ce punct negru e ăsta. Este o fată cu trup şi suflet, aşa cum a făcut-o Dumnezeu. I-am cunoscut pe taică-său şi pe maică-sa şi îți spun, Jack, mai degrabă as vrea s-o văd moartă decât...

Răpăiala de ploaie pe acoperiş începu din nou. Mi-am dat seama cât de delicații era chestiunea discutată şi nu voiam să-i deranjez, aşa că am şters-o repede şi nu am mai venit să lucrez în ziua aceea.

Cu vreo săptămână în urmă fusesem la gârla Redclay, încercând să prind vreun baboi. Mă aveam tare bine cu servitoarea de la Royal; fata îmi lăsa pe grătarul mare de

lângă maşina de gătit farfurii cu budincă şi pateuri calde. Şi după ce mă servi a treia, oară cu asemenea bunătăți, mi-am zis că situația este destul de bună ca să am mai mult curaj în această direcție. Fata mi-a spus aşa, într-o doară, pe când tăifăsuiam într-o zi, că îi place să facă seara, din când în când, pe răcoare, o plimbare pe malul gârlei. Mi-am zis că o fi liberă de la bufet în seara aceea, aşa că o să mă duc şi eu la pescuit după ce o să-mi termin treaba din ziua respectivă. Mai îmi trecea prin minte că ar putea fi vorba şi de o păcăleală... în orice caz, pe Lizzie n-am pus laba... O să-ți povestesc asta altă dată.

Era într-o duminică. Dădeam la undiță de vreo oră, aşteptând-o pe Lizzie ca s-o prind în nadă, când zării cu coada ochiului o fustă ivindu-se pe malul apei – şi mi-am zis că-mi pică ceva la undiță. Dar eu fusesem prins în undiță. Era domnişoara Wilson, în toată splendoarea ei, care se plimba pe malul apei în amurg. Era o fată zveltă, nu prea înaltă, cu păr roşcat în bucle, ochi căprui şi trăsături delicate, frumoase. Vorbele ei dovedeau clar că este mai deşteaptă decât lumea de pe aici şi că a avut o educație mai înaltă. Jack Drew era singurul om din Redclay cu care putea susține o conversație sau care putea susține o conversație cu o fată ca ea; în două cuvinte, ăsta era singurul lucru care mă deranja. Clădirea gazetei era vecină cu banca şi văzusem de mai multe ori cum mâna ei, ținând o ceaşcă de cafea sau de cacao, se întindea peste gard către fereastra redacției, ba uneori văzusem şi cum stăteau de vorbă câtăva vreme. Acum fata îmi zise:

— Bună dimineața, domnule Mitchell.

— Bună dimineața, domnişoară, am răspuns eu.

Există unele fete cu care nu pot vorbi aşa cum vorbesc cu celelalte. Ea m-a întrebat dacă am prins vreun peşte şi eu am zis doar:

— Nu. domnişoară.

M-a mai întrebat dacă eu fusesem omul care dăduse

la undiță cu o seară mai înainte, tot aici, împreună cu domnul Drew şi eu am zis:

— Da, eu am fost.

Şi imediat mă întrebă direct dacă nu l-am văzut şi azi Îs pescuit pe Drew, aici la gârlă. Am răspuns:

— Nu cred că a plecat din oraş.

Ştiam că se găsea într-o stare jalnică la Royal. Am întrebat-o dacă nu vrea să încerce cu undița mea, dar mi-a răspuns:

— Nu, mulțumesc.

Pe urmă a zis că trebuie să plece şi a apucat-o pe malul gârlei în sus. Mi-am dat seama că Jack Drew avusese noroc la nadă şi că agățase peştele. Mi-a părut destul de rău pentru ea.

În sâmbăta următoare după ploaia începută luni care mă prinsese la doctor, m-am dus din nou la gârlă, pentru baboi… şi Lizzie. Am coborât până pe sub mal – unde era un buştean mare de casuarina, pe jumătate în apă – păşind încet, fără zgomot, cu gândul să nu sperii peştii, începusem să desfăşor struna de pe băț, când observai un alt vârf de băț ieşind la iveală de dincolo de ciot; şi pe când mă întrebam ce să fie, bățul lansă o strună în apă. După aceea am auzit un murmur de glasuri şi-mi întinsei gâtul ea un cocor prin spatele buşteanului, ca să văd cine-i acolo. Şi i-am văzut din spate pe Jack Drew şi pe domnişoara Wilson; el o ținea cu un braț de mijloc, iar capul ei era rezemat de umărul lui. Ea zice:

— *Vreau* să te cred, Jack… Sunt convinsă că ai să te laşi de băutură, de dragul meu. Şi-eu am să te ajut, şi vom fi fericiți… şi alte vorbe ca astea.

Se anunța o furtună. Cerul se întunecase, acoperit de un nor negru-albăstriu care prevestea vijelia, dar cei doi nu-l observaseră. Mie nu-mi păsa, pentru că peştele muşcă mai bine când e furtună. Dar tocmai când fata rostise „fericiți”, a scânteiat un fulger orbitor, urmat de un tunet care a zguduit culmile colinelor din jur şi

primii stropi de ploaie începură să bată darabana. Cei doi săriră în picioare şi se cățărară pe mal în sus, pe când eu mă cocoțai pe rădăcinile ieşite din apă ale casuarinei, ca să nu mă vadă când aveau să treacă pe lângă locul unde mă aflam. La jumătatea drumului până la târg i-am zărit stând în picioare la adăpostul unui vechi coş de piatră, lăsat în părăsire. El îşi pusese pardesiul pe după umerii ei şi o apăra cu trupul lui de bătaia vântului…

— Iese abur gros, Joe. A dat în clocot ceaiul! zise Mitchell, ridicându-se în picioare. Întinse mâinile, luă oala şi cănile de zinc şi le aduse la căpătâiul meu.

Luna era acoperită de ceață. Orizontul şesului dispărea. Două crengi atârnau de copacul noduros, răsucit, zdrelit peste *billabong,* sugerând perfect formele a doi oameni spânzurați unul lângă altul. Mitchell se scarpină la ceafă şi privi în jos la cățelul încovrigat ca un boț de noroi în nisip şi-i veni o idee: scoase vechea pălărie de fetru cu boruri mari, ridică de jos cățelul, ducându-i botul la coadă, îl puse cu o mână în pălăria pe care o ținea cu cealaltă mână de boruri şi o aşeză lângă căpătâiul aşternutului său ca să fie ferit de lumina lunii.

— S-ar putea să-l pălească luna şi să ajungă lunatic. Eu nu vreau ca bietul meu cățel să ajungă un geniu.

Cățelul părea absolut satisfăcut de noul aranjament.

— Să tragem şi-o pipă. Vezi tu, continuă Mitchell, cu un zâmbet de vulpoi bătrân, eu am înşirat povestea asta urmărindu-i firul aşa cum am văzut-o, ceea ce nu e lucru uşor. Parcă mi-aduce aminte de basmele pe care ți le spunea bunica ori mătuşa, de când ele erau fete la uşa părinților – dar întâmplarea asta este adevărată. N-o să mai ai mult de ascultat; am şi trecut la volumul al II-lea.

— După furtună m-am dus în grabă acasă, la şopronul pe care îl construiam împreună cu un dulgher.

Mi-am schimbat hainele, am aprins foc într-o găleată, cu surcele şi lemn moale, am pus oala la fiert şi mi-am făcut o cafea. Era sâmbătă seara. Tovarăşul meu se dusese-la Royal. Era trist şi mohorât în şopron, nu aveam nimic de citit, aşa că mi-am zis că mai bine mă duc şi eu la Royal ca să-mi mai treacă timpul.

În drum trebuia să trec pe lângă bancă. Era obişnuita construcţie din bârne, cu acoperiş de tablă galvanizată: patru camere pe un coridor, cu bucătăria şi spălătoria mai departe spre spatele casei. În faţă, la dreapta, se afla biroul, după el urma dormitorul familiei, încăperea din stânga era dormitorul domnişoarei Wilson, iar dincolo de el se găsea salonul de toate zilele. După cum am spus, biroul lui *Advertiser* era învecinat cu banca. Jack Drew sălăşluia într-un fel de magazie din spatele tipografiei, iar masa o lua la Royal. Băgai de seamă că vijelia smulsese o foaie de tablă de pe magazie şi am presupus că omul are să rămână să doarmă la Royal în noaptea asta. După clădirea lui *Advertiser* se aflau postul de poliţie şi judecătoria. Mai departe se găsea Imperial Hotel, frecventat de nulităţile aristocrate. Dincolo de bancă se afla o mică parcelă de teren viran şi mi-am scurtat drumul spre Royal, traversând pe acolo.

Uitaseră să tragă storurile la fereastra sufrageriei şi fără să vreau aruncai o privire înăuntru; văzui că domnişoara Wilson avea musafir pe Jack Drew şi tocmai îi oferea o ceaşcă de ceai. Mir-am amintit că omul era grav răcit, şi presupun că sănătatea lui era preţioasă pentru biata fată. Pe când eu priveam scena ea se apropie de fereastră şi trase în jos jaluzelele, fapt care m-a scos din funcţiune, deşi, lucru sigur, ea nu mă văzuse. Am fost destul de surprins că Jack este la ea, dar pe urmă am aflat că bancherul, dirigintele poştei, poliţaiul şef şi alţi câţiva îşi petreceau noaptea la Imperial, aşa cum făceau adesea în ultima vreme, şi petrecerea se terminase cu tărăboi, poliţaiul fiind dus pe sus acasă. În timp ce am aflat toate acestea, eu îmi

beam porția. Am fumat, am jucat cărți, am trăncănit şi iar am umplut paharele la Royal până mai târziu de ora unu după miezul nopții. Pe urmă am plecat spre casă.

În săptămâna aceea terminasem de dat la bancă două straturi de calcio, iar în sâmbăta aceasta trăsesem bagheta cu o culoare mai închisă în jurul burlanelor, tocurilor de uşă şi pervazelor de la ferestre. În drum spre casă capul îmi era destul de limpede; când treceam pe lângă casă mă străfulgeră gândul că uitasem acolo unica pensulă pe care o aveam pentru trasat baghete lustruite. Obişnuiam să dau cercevelelor o culoare lăcuită şi-mi amintii că uitasem pensula pe pervazul uneia dintre ferestre – întâmplător, chiar pervazul de la fereastra fetei. Ştiam că a doua zi aveam să dorm fiind duminică şi mi-am zis şi că s-ar putea să fie o zi caldă; nu vream să mi se strice pensula de dat lacul, aşa că mă hotărâi să mă strecor prin portița laterală, să iau pensula şi s-o pun să stea într-o cutie cu petrol pe care o aveam acasă. Cerceveaua ferestrei era închisă – îmi amintii – şi nu reuşisem să dau cu vopsea mai mult de câteva şchioape, pe partea mobilă. Iarba creştea chiar până sub fereastră şi m-am furişat fără zgomot. Observai că acum cerceveaua era întredeschisă de câteva degete. Când tocmai puneam mâna pe pensula aflată pe pervaz, auzii câteva şoapte în interior… Vorbele domnişoarei Wilson şi ale lui Jack Drew, în camera ei…

Surpriza mi-a aruncat în gât un nod cât o halbă de bere. Am plecat repede, în vârful picioarelor. Imediat după ce dispărusem pe portiță îl văzui pe bancher venind acasă, sprijinit de doi cumetri.

M-am dus la culcuşul meu din şopron şi m-am culcat, dar de dormit n-am putut dormi. Stăteam tolănit şi mă gândeam… şi mă gândeam… şi mă gândeam, până mi-am gândit toată băutura afară din cap. Adusesem o sticlă de bere cu mine, ca să-mi ajungă pentru ziua de duminică, dar am sorbit-o acum. N-am reuşit decât să văd că situația este şi mai proastă. Nu

mai ştiam cum mă simt... Mă simțeam... mă simțeam... că şi eu sunt om, om ca Jack Drew... pentru că... vezi tu... ia încet ce-ți spun acum!... eu o iubeam pe fata aceasta, dar nu aşa cum fusesem amorezat de celelalte fete, ci după moda veche, o iubeam duios, cinstit, la disperare, cu mult dincolo de felul obişnuit; ba chiar, ca să spun adevărul adevărat, mă gândeam că ar fi putut fi a mea. Pierzi pe cineva pentru că eşti prea sever sau prea sentimental sau că ai obrazul subțire; şi vine un altul cu mai multă obrăznicie în sângele lui şi mai puțin sentimentalism şi ți-o suflă... Şi tu simți în inima ta că eşti un om mai slab ca el. Ce mai! Multă vreme trebuie să mă fi simțit aşa cum se simte bărbatul a cărui nevastă fuge cu unul mai bun ca el. Aşa că în noaptea aceea când eram destul de beat, mă simțeam scos din pepeni şi singur-singurel.

Ei, dar a doua zi Redclay a aflat o nemaipomenită întâmplare! Jack Drew, tocmai acesta şi nu altul din toată lumea, fusese prins pe când încerca să jefuiască banca. Conform declarației lui Browne în fața judecătorului şi făcută şi presei, în noaptea trecută se întorsese acasă către ora douăsprezece (ceea ce ştiu că este o minciună, căci cu ochii mei văzusem cum era sprijinit să ajungă acasă, când era aproape două noaptea), şi că imediat s-a dus să se culce (peste cuverturi, cu ghetele în picioare şi aşa mai departe). Cu puțin înainte de revărsatul zorilor s-a trezit, părându-i-se că aude un zgomot; s-a dat jos din pat, a aprins, lampa de noapte (pot să jur că n-a aprins-o!) şi a intrat în coridorul care duce spre sufragerie şi birou să cerceteze (să cate unde e sticla de whisky şi să ia şi o sticlă de apă). A constatat că ferestrele şi uşile erau încuiate, aşa că s-a întors în dormitor şi ş-a culcat din nou.

Există ceva deosebit la un surd, şi anume că se trezeşte uşor. Cunosc chiar eu cazul unui fârtat surd care era trezit din somn de un pas ori de o mişcare prin

casă, când nimeni altul nu auzea, nu simțea nimic; pesemne că e vorba de o sensibilitate ascuțită la vibrații. Aşaaa… Deci în zori (ca să scurtez povestea), bancherul a fost trezit brusc – zice el – şi a auzit un pocnet ca o împuşcătură, în casă. În coridor, una dintre scândurile duşumelei se slăbise din cuie şi uneori pocnea ca un foc de pistol când călcai pe ea; şi eu presupun că Jack Drew a călcat pe ea când a vrut să se strecoare afară, şi omul avea aproape nouăzeci de kilograme. Dacă s-ar fi aflat adevărul adevărat, apoi pesemne că el îl auzise pe Browne cotrobăind prin casă şi a încercat fereastra ale cărei cercevele erau înțepenite; pe urmă se strecurase prin coridor ca să ajungă la uşa din spatele casei. Browne şi-a luat revolverul, a deschis brusc uşa şi l-a prins pe Drew stând în picioare între uşa (care era închisă, de la camera fetei) şi uşa de la birou, cu pardesiul pe braț şi cu ghetele în mână.

Browne se apără cu revolverul, jură că trage dacă face vreo mişcare şi începu să urle după ajutor. Drew a rămas buimăcit locului o clipă, apoi se năpusti asupra lui Browne; în încăierare revolverul s-a slobozit, iar Drew a fost împuşcat în braț. Doi polițişti călări – care se sculaseră mai devreme să aibă grijă de cai pentru că se pregăteau să se ducă cine ştie unde – au dat buzna în clădire şi l-au înhățat pe Drew. Ce putea să zică omul? Nu putea să spună că este un ticălos care profitase de o biată fată fără apărare pentru că îl iubea. Uşa din spate a fost găsită descuiată, – în treacăt fie spus – fapt care a fost pus tot pe seama tâlharului; bineînțeles Browne nu putea să explice că venise acasă atât de tulbure la minte că nu mai încuiase uşa după el.

Şi fata? Când a început zarva, ea a scos un țipăt şi a căzut, fiind găsită întinsă ca un buştean pe podeaua camerei sale, după ce s-a potolit tărăboiul.

În buzunarul pardesiului lui Jack a fost găsit un pachet cu o daltă, o cheie franceză mică, o pilă şi alte câteva unelte pe care le cumpărase în seara aceea ca să

mai repare câte ceva la presa de imprimat. Ştiam aceasta, pentru că îi dădusem chiar eu o mână de ajutor cu câteva seri mai înainte şi el îmi spusese că are să cumpere aceste unelte pentru tipografie. S-au găsit câteva zgârieturi pe ivărul oval şi în jurul găurii de la broasca uşii biroului, zgârieturi pe care chiar eu le făcusem, răzuind petele de vopsea căzute pe alămăria de la uşă, ca să dau porţiunilor de metal un lustru final la încheierea lucrării. Ah! Întâmplarea asta mi-a arătat ce înseamnă pentru justiţie dovada întâmplătoare! Dacă aş fi judecător, nu aş părăsi un om nici când se ajunge la „Curtea intră în deliberare", aşa cum nu aş crede nici în cuvintele goale, fără dovadă precisă, fie ele chiar ale celei mai nobile femei din lume.

La cercetările preliminare, Jack Drew s-a recunoscut vinovat. Dar se părea că, potrivit legii, nu se putea să fie socotit vinovat decât după comiterea actului. Aşa că judecata a fost amânată pentru sesiunea din trimestrul următor al judecătoriei de pace. Agitaţia şi flecăreala în jurul acestui caz au fost mai mari decât în cazurile senzaţionale din trecut, fapt care îmi provoca scârbă, pentru că toţi mergeau pe o pistă falsă. Omul pierde o bună parte din viaţă, dacă se găseşte în spatele scenei unde se joacă piesa. Dar agitaţia s-a potolit curând, în aşteptarea judecăţii.

S-au gândit să ducă fata în altă parte, să nu rămână tot în locul, un de avusese şocul, aşa că doctorul o duse acasă la el, unde avea o bătrână menajeră surdă ca un stâlp – recomandaţie de prim ordin pentru orice menajeră de oriunde. Doctorul a mai adus o infirmieră de la Sydney să o îngrijească pe Ruth Wilson; nimeni, cu excepţia lui şi a infirmierei, nu avea voie să se apropie de bolnavă. Fata zăcea ca moartă, zicea lumea, afară de cazul când începea să delireze şi trebuia să fie ţinută cu forţa; se spunea că are febra cervicală, encefalită, declanşată de tentativa de jaf şi de focul de pistol. Doctorul Lebinski a adus pe cheltuiala lui un alt medic

din Sydney, dar nimic nu a mai putut să o salveze… şi poate că aşa a fost mai bine. Altfel, şi-ar fi sfârşit viaţa în balamuc. Se pregăteau să o trimită la un spital de boli mintale din Sydney, dar fata a murit cu o săptămână înainte de începerea sesiunii judecătoriei de pace. Lumea spunea că a fost absolut în toate minţile cu o oră înainte de moarte şi că întreba mereu de Jack. Doctorul i-a spus că Jack e bine şi că are să vină acum la ea… Şi, tot aşteptând şi fiind atentă să-i audă paşii, fata şi-a dat duhul.

Cazul lui Drew devenise acum şi mai întunecat pentru el. Îmi dădeam seama că nu va avea curajul, mai ales acum, să spună adevărul, chiar dacă ar fi fost omul care să facă asemenea gest. Eu nu ştiam ce poziţie să adopt, aşa că am vorbit pe faţă cu doctorul. L-am prins pe stradă când se întorcea de la Royal şi am mers după el o bună bucată de drum. Cred că el şi-a închipuit că vreau să-i explic de ce uşilor de la casa lui trebuie să li se dea un nou strat de vopsea cu lac.

— Hei, Mitchell, cum mai merge cu zugrăveala?

— Doctore, i-am răspuns, ce trebuie să fac în cazul ăsta?

— Care caz?

— Cazul lui Jack Drew.

Îmi aruncă pieziş o privire – privirea aceea în fugă de om bântuit de vedenii, şi merse mai departe cinci-şase paşi fără să scoată o vorbă, cu mâinile la spate, privind cu atenţie ţărână de pe jos. Apoi mă întrebă destul de liniştit:

— Ştii adevărul?

— Da.

De data aceasta făcu vreo zece-doisprezece paşi apoi zise:

— Îl voi vedea mâine dimineaţă şi după aceea vin să te caut.

Îmi dădu mâna şi se duse spre casă.

A doua zi veni să mă vadă acolo unde făceam o

lucrare la o scară de intrare cu multe trepte. Îşi sprijini o clipă cotul pe o treaptă de mai sus, îşi frecă fruntea cu mâna ca şi când l-ar fi durut capul şi ar fi fost obosit.

— L-am văzut, Mitchell, îmi spuse.

— Şi?

— Ai fost tovarăş de drum cu el pe vremuri?

— Am fost.

— Cunoşti scrisul lui Drew?

— Cred că da.

Doctorul puse pe suprafața de deasupra a unei trepte o foaie de hârtie ruptă dintr-un carnet. Citii biletul scria cu cerneală:

„Lui Jack Mitchell – Am fost tovarăşi pe poteca pribegiei. Dacă ştii ceva despre cazul meu, nu spune nimic – J. D.”

Am rupt foaia în bucățele şi le-am aruncat în oala cu vopsea.

— În regulă, doctore, zisei. Dar altă cale nu-i?

— Niciuna.

Se întoarse şi plecă trist. Străbătuse lumea în lung şi-n lat atâta vreme şi nu se mai sinchisea să-şi explice întâmplările, şi nu se mai mira de nimic. Dar se pare că-şi făcuse o altă părere despre mine. Veni înapoi la treptele scării, se uită atent la pensula mea câtăva vreme, de parcă s-ar fi gândit morocănos să-şi părăsească meseria şi să se apuce de zugrăvit case, apoi zise încet şi cu multă înțelepciune:

— Dacă ea, fata, ar fi trăit, poate că am fi încercat să aranjăm lucrurile în linişte. Eu aşa speram. Nu ştiu cum l-am mai putea ajuta acum, chiar dacă el ne-ar permite. În orice caz, el nu ar fi spus niciodată. Trebuie să lăsăm lucrurile să-şi continue drumul şi după judecată mă voi duce la Sydney să văd ce pot face la administrația centrală. Este prea târziu acum. Înțelegi, Mitchell?

— Da. Aşa cred şi eu.

Apoi doctorul s-a îndreptat spre Royal.

Ce mai puteam face noi ori Jack Drew? Gândeşte-te la orice cale ți-ar fi pe plac. Mai exista o singură şansă să fie ajutat, şi anume să ne adresăm judecătorului; dar judecătorul care se întâmplase să fie de serviciu atunci era un om care – chiar dacă ar fi catadicsit să ne asculte povestea şi să o creadă – ar fi fost tentat să-l condamne pe Jack la mai mult decât urma să-i dea pentru ceea ce era acuzat acum. Pe Browne nu ne puteam bizui. În ajunul zilei judecății am făcut o lungă plimbare în *bush,* dar nu am putut găsi nimic ce aş fi putut să-i reproşez doctorului.

Am fost şi eu la judecătorie. Nu puteam sta la o parte. Era acolo şi doctorul. Înfățişarea lui Jack nu se schimbase prea mult; în orice caz, nu atât cât mă aşteptasem eu; numai că şi căpătase paloarea omului închis. Stătea în picioare bătând tamburina cu degetele în bara boxei, ca şi cum ar fi fost marginea unui pupitru de la tribună şi el ar fi fost un preşedinte plictisit şi obosit care nu aştepta decât să propună un vot de mulțumire din partea asistenței.

Singurul om mai cunoscut din Australia care îmi aminteşte de Mitchell este Bland Holt, actorul de comedie. Mitchell era aproape tot atât de blajin ca el în toate câte făcea, dar fusese mult înăsprit de viața dusă în *bush*. În seara aceasta părea că îşi simte inima tare îndurerată, deoarece spre sfârşitul poveştii sale se ridică de jos şi începu să se plimbe încoace şi încolo pe lângă culcuşul meu, întorcându-se cu fața spre mine când începea câte o-propoziție. Îşi încrucişă strâns brațele, iar chipul lui, luminat de lună, era… ei, da, era cu totul diferit de tonul indiferent al glasului. Mitchell era aidoma unui… ei, da, era aidoma unui actor care joacă o tragedie, dar vorbeşte ca într-o comedie…

…Acum continuă povestea, vorbind din ce în ce mai

repede, iar glasul părând că îi devine din ce în ce mai înverşunat:

— A fost citit actul de acuzare – am uitat ce conținea – dar părea că se recită o psalmodie. Jack şi-a recunoscut vina. Apoi îşi îndreptă trupul, îşi ridică pentru prima dată capul şi privi în sală de jur-împrejur, cu o căutătură calmă, dezinteresată, ca şi când toți ar fi fost nişte străini şi el voia să vadă cât de numeroasă era asistența. Şi – lumea e nebună, nebună, nu-i aşa? – fiecare dintre noi, cei din asistență, îşi mută privirea în altă parte sau îşi lăsă ochii în jos, ca şi când noi am fi fost delicvenții, iar Jack judecătorul. Toți au făcut aşa, afară de doctor; el se uita la Jack, iar Jack se uita la el. Apoi doctorul zâmbi – nu pot descrie zâmbetul acela – iar Jack îi răspunse zâmbind şi el. Mai târziu mi-a trecut prin minte că poate în acel zâmbet o fi fost vorba şi de mine. Apoi doctorul a făcut ceva care părea un gest bizar: a luat poziția de drepți ca un ostaş, cu mâna lipită de vipuşca pantalonului. Observasem gestul acesta la el şi mai înainte, ori de câte ori îşi punea în gând ceva, ducea şi mâinile în poziție de drepți; era un semn că nu mai poate fi clintit din hotărârea lui. Acum mai ridică încet mâna la frunte, cu podul palmei înainte, salutând astfel pe deținut, se întoarse pe călcâie şi ieşi cu pas apăsat din sală.

— Iar s-a cherchelit, murmurară câțiva.

— S-a molipsit şi el de la ăla.

— Să mă ia dracu' dacă nu-i țicnit de-a binelea! remarcă altcineva.

Unul dintre agenții de poliție zise:

— Ce mai! Dovezi incontestabile!

Judecătorul îl acuzase violent pe Jack Drew că actul lui de tâlhărie fusese cauza morții fetei şi adusese jalea într-o familie respectabilă; apoi îl condamnă la cinci ani de temniță grea.

Am căpătat mai multă încredere în mine văzând cum

Legea țării mele a nimerit alăturea cu drumul. Adevărul era cunoscut numai de mine, de doctor şi de cel întemniţat. Dar mi-am dat seama mai târziu că de multe ori numai Legea îşi dă şi ea seama că o ia alăturea cu drumul.

Mitchell era pe cale să se oprească.

— Şi ce s-a mai întâmplat cu Drew? îl întrebai.

— Ei, şi-a făcut anii de puşcărie ori cea mai mare parte din ei. Doctorul s-a dus la administrația centrală, dar fie că un doctor beţiv dintr-un târg de la dracu-n praznic nu putea să fie luat destul în seamă, fie că ei de acolo nu aveau poftă să asculte o poveste romanţioasă de dragoste. Aşa că doctorul a venit înapoi, a băut straşnic şi într-o dimineaţă geroasă a fost găsit zăcând pe spate pe malul gârlei şi cu chipul alb ca hârtia de scrisori. Pe faţă nu i se uscase încă sângele. Avea în mână un pistol vechi, pistolul acela pe care îl folosise – zicea lumea – când pribegea călare prin tufişuri, trăgând în cazacii ţarului, ca tânăr student luptând pentru Polonia.

Mitchell rămase tăcut o bună bucată de vreme; apoi căscă plictisit.

— Hei, hei!... Să ştii că-i pustie de tot poteca pe care pribegeşte Lachlan în noaptea asta, dar eu cred că şi-o fi luat şi fantomele cu el.

În jumătatea de oră din urmă îmi tot storceam creierii să-mi aduc aminte unde îl întâlnisem pe Jack Drew sau când şi unde îi mai auzisem numele. Şi iată că îmi fulgeră prin minte: mi se spusese mai demult că Jack Drew era adevăratul nume al lui Lachlan.

Am rămas treaz multă vreme, afundat în gânduri. Aş fi dorit ca Mitchell să-mi fi spus povestea asta în timpul zilei. Simţeam că... ei, bine, simţeam că povestea lui Lachlan ar fi trebuit reprezentată în cel mai mare teatru din lume şi jucată de cei mai buni actori, cu muzică în antracte şi între scene, muzică profundă, impresionantă,

care te cutremură şi te scoate din fire. Şi când m-am culcat nu am putut pune geană pe geană; când m-am ridicat de pe pământ, privind în depărtare cu ochii holbați, am văzut cele două crengi drăceşti care atârnau spânzurate şi m-a pălii ideea de coşmar că Lachlan nu plecase ori că a venit înapoi, apoi el şi Mitchell s-au spânzurat amândoi prieteneşte, Mitchell – din simpatie, în numele sentimentului de tovărăşie…

Dar Mitchell dormea liniştit, în ciuda razei de lună care îi cădea drept pe față… şi tot atât de liniştit dormea şi cățelul lui…

POVESTEA „PROROCULUI”

— Noi, tinerii, i se adresă Joe Simpaticul lui Mitchell, imediat după ceasul luat la primul popas făcut la vest de râu – iar eu şi cu tine chiar că suntem tineri în comparaţie cu alţii – noi, tinerii credem că am cunoaşte, bine lumea. Sunt destui flăcăiaşi care se vântură prin ţara asta şi pretind că au trecut prin toate înainte de a împlini treizeci de ani. Am cunoscut oameni cinici şi oameni de lume de vreo douăzeci şi unu de ani sau pe-aproape care nu aveau la viaţa lor mai mult de o raită până la Sydney. Aceştia vorbesc despre „lumea asta” ca şi când ar mai fi străbătut cinci-şase lumi înainte de se fi aciuat aici şi pălăvrăgesc despre orice din colonia aceasta ca şi când ar fi vechi australieni în comparaţie cu alţii. Îi auzi zicând: „hai, hai, fă asta ca mine!”, „p-asta o ştiu eu mai bine”, „hm, aici ai dreptate”, „hai, hai, nu-mi mai bate capul cu asta!” şi tot felul de asemenea vorbe. Eu înţeleg femeile şi le disprețuiesc. Iar băieţii care nu vorbesc aşa cum vorbesc ei, nu se comportă aşa cum se comportă ei, nu văd aşa cum văd ei, apoi aceştia sunt ori „molâi”, ori „jalnici”. Mulţi dintre ei socot că „viaţa asta blestemată nu merită să fie trăită”; uneori zic că viaţa este atât de afurisită încât nici nu merită să vorbeşti despre ea; şi asemenea tineri nu mai crâcnesc deloc. Cei mai mulţi dintre aceştia sunt oameni liniştiţi şi, dacă se plâng împotriva lumii, rezultatul este că ajung la punctul acesta culminant de a privi lucrurile.

Ce mai! Am cunoscut tineri până în douăzeci şi cinci de ani, care beau ca să-şi înece necazurile... ba unii pretinzând că lumea nu-i înțelege şi nu-i apreciază aşa cum s-ar cuveni.

— Dacă lumea nu te înțelege şi nu te apreciază, spuse Mitchell cu glas solemn – în timp ce îşi întindea mâna ca să ajungă la o crenguță cu jăratec la care să-şi aprindă pipa– apoi oblig-o tu...

— Auzi, cică să-şi înece necazurile! continuă Joe cu ton de nestăvilit dispreț. Păi, Prorocul trebuie să se apropie bine de şaizeci de ani şi poate să stea la pahar cu oricine, dar nimeni nu l-a văzut beat până acum.

— Şi ce are de-a face Prorocul cu cele de care a fost vorba mai înainte?

— Ai auzit vreodată povestea vieții lui?

— Nu. Tu o ştii?

— Da, deşi cred că el nu bănuieşte că eu aş şti. Ei, noi am mai vorbit uneori câte ceva despre Proroc. Ştim că este un bătrân cam netot. Destul de mulți dintre cei ce nu-l cunosc mai îndeaproape îl socot un om molâu, fără valoare, dar noi, care probabil vom fi tovarăşi de muncă în cadrul contractului acela pentru construirea unei mari împrejmuiri, dacă vom încheia acest contract, vom cunoaşte – şi ai să afli şi tu – ce fel de om a fost şi este; şi nu ai să te mai simți incomodat de el atunci când va rămâne surd o bună bucată de vreme în timp ce tu îi vorbeşti, şi nici când face giumbuşlucuri cu pipa ori gamela sau se plimbă un ceas şi mai bine încoace şi în colo de unul singur după ceai, ori se aşază pe un butuc cu capul prins în palme, sau se reazemă de gard în bezna nopții, privind ciudat înainte, peste luminişul în care se află. Pentru că el se uită la ceva aflat la o mie de mile depărtare, de-a curmezişul şesului, spre sud-est, şi la vreo douăzeci de ani în trecut; fără îndoială că se vede pe sine (tânăr fiind) şi o fată din regiunea Gippsland, strâns lipiți unul de altul, sub licărul stelelor, departe-între câmpul cu hamei şi râul Mitchell. Şi dacă faci rost

de o vioară sau de o armonică, nu zdrăngăni multe cântece vechi, fudulindu-te că ştii să le cânți, când Prorocul e prin apropiere, căci el nu le poate suporta. Cântă ceva vesel.

Acum el trebuie să se afle departe, în tabăra topometrilor unde are să stea de vorbă ore întregi. Aşa că avem destul răgaz să-ți spun povestea lui... Dar să nu sufli o vorbă cum că ai şti ceva.

...Cei din familia mea îl cunoşteau bine. Cea mai mare parte din poveste o ştiu de la ci, mai ales de la Unchiul Bob care îl cunoştea mai bine ca oricine. Restul s-a aflat din gura femeilor... doar ştii şi tu cum se răspândesc asemenea poveşti printre femei.

(Mitchell îşi lăsă capul în jos şi se scărpină la ceafă: *ştia).*

Unchiul meu Bob şi cu el erau tovarăşi pe una dintre concesiunile de teren de-a lungul râului Cudgegong, unde năvăliseră căutătorii de aur; cred că era Pipeclay sau Log Paddock. Pe atunci Prorocul era un tânăr, fireşte, şi tot aşa şi Unchiul Bob. Erau socotiți de toată lumea o pereche nedespărțită. Te uiți la Proroc acum şi ți-l poți imagina cum arăta când era tânăr: înalt de peste șase picioare şi drept ca un copac tânăr – cum zicea Unchiul Bob – zvelt şi vioi cum erau oamenii pe vremurile acelea; mergea ținând mâinile la spate, aşa. cum face şi acum când nu este cu *swag*-ul în cârcă... dar pe atunci nu avea umerii aduşi în față. Bineînțeles că pe vremea aceea nu era „Prorocul"; era junele Tom Marshall – dar asta nu interesează acum. Era iubit de toată lumea, dar mai ales de femei şi copii. Nu punea nimic la inimă, era chiar-nepăsător şi nu cunoştea nimic din „lumea asta" şi nu se sinchisea că nu ştie; el nu mai „trecuse prin asta" şi avea inimă bună, „o inimă de aur", cum spunea adesea mătuşă-mea. Nu cunoştea femeile, aşa cum le cunosc tinerii de azi şi deci nu le disprețuia. Poate că le înțelegea şi le înțelege mai mult decât oricine, dar fără să le cunoască, în orice caz – ai

văzut şi tu – se poartă mereu frumos şi atent când este vorba de o femeie ori de un copil şi nu-i place să audă vorbindu-se despre femei aşa cum vorbim noi câteodată.

Era o fată pe terenurile acelea aurifere, un bulgăre de aur fin – blondă, drăguță şi destul de dezmățată. Cred că venise de la Sydney cu neamurile ei care țineau crâşme pe terenuri. Avea voce splendidă şi obişnuia să cânte „Madeline". S-ar putea ca în viața Prorocului să mai fi fost vorba de una-două femei rele, dar niciuna cu planuri ascunse pe care să le ducă la capăt cu sânge rece. Femeilor rele el le zicea „nişte nefericite".

Poate că a atras-o spre Tom fie lipsa lui de experiență, fie inocența ori blândețea – sau toate la un loc. Oricum, Tom s-a încurcat cu ea înainte ca terenurile aurifere să se epuizeze.

Fără îndoială că a fost nevoie de multă vreme până când în mintea lui Tom şi-a făcut loc – destul de greu – convingerea că o fată poate cânta aşa cum cânta ea şi să fie totodată absolut necinstită. Prorocul ia destul de greu, de încet o hotărâre, dar când o ia, apoi este, în general, hotărârea cea justă. Şi poți fi sigur că nu şi-o va schimba.

Nu ştiu dacă el a descoperit că ea nu este chiar aşa cum pretindea că este față de el, ori dacă s-au certat, ori dacă fata i-a dat cu piciorul, schimbându-l cu un căutător de aur mai norocos. Tom niciodată nu a avut noroc pe terenurile aurifere. Oricare ar fi fost situația, fapt este că el a plecat în statul Victoria, unde se aflau neamurile lui, trecând peste regiunea Gippsland. Acolo a dat pentru prima dată în viața lui peste „fata care-i era sortită".

Îmi amintesc că se numea Bertha Bredt. Mătuşa Bob a văzut-o mai târziu. Obişnuia să zică despre ea că era o fată „aşa cum a făcut-o Dumnezeu" – o fată bună, credincioasă, cu vino-ncoace – una din soiul acela de fată care iubeşte numai o dată. Tom a intrat în legătură cu tatăl ei, care făcea cărăuşie cu cai de povară prin

trecătorile munților către noile terenuri aurifere – căci pe atunci nu existau drumuri şi terenul era accidentat; pe atunci orice bagaj trebuia dus pe calul cu samar şi se câştigau bani buni cu cărăuşia. Tatălui fetei i-a plăcut de Tom – cum de altfel era plăcut de oricine; în ce priveşte fata, înclin să cred că a fost unul dintre cazurile de dragoste la prima vedere. Se cunoscuseră de-abia de vreo şase luni şi „îşi făceau curte", cum se spunea pe atunci de vreo trei-patru luni. Dar ea era o fată care iubeşte un bărbat timp de trei luni şi chiar dacă îl pierde pentru totdeauna, apoi de iubit continuă să-l iubească până la moarte… şi să moară cu numele lui pe buze.

Ei, perspectivele pentru Tom erau luminoase din toate punctele de vedere, iar el şi iubita lui începuseră să vorbească despre viitorul lor mic cămin, când sosi o scrisoare de la fata care cânta „Madeline" în New South Wales.

Fata se găsea la mare ananghie, într-o situație groaznică. Într-o lună avea să nască. Rudele o izgoniseră şi era muritoare de foame. Îl ruga, îl implora să vină înapoi şi să se căsătorească, fie numai pentru soarta copilului. După aceea poate să plece din nou, să fie iarăşi liber; niciodată ea n-o să-i mai ceară nimic… numai să vină şi să se căsătorească de dragul copilului.

Prorocul nu ştie unde să se fi pierdut această scrisoare dar eu ştiu. A fost arsă cândva de-o femeie, care a fost mai mult decât o mamă pentru el în nenorocirea lui – mătuşa Bob. Ea se gândise că s-ar putea ca el să o care cu el în *swag,* împreună cu alte hârtii, s-o care ani de zile, să dea peste ea pe neaşteptate într-o tabără în *bush* şi să se întristeze. Scrisoarea nu-i putea aduce nimica bun.

Prorocul trebuie să fi dat cea mai cumplită luptă cu el însuşi când a primit scrisoarea. Fără îndoială că s-a plimbat încoace şi încolo, încoace şi încolo toată noaptea, cu mâinile la spate şi cu ochii în pământ aşa cum mai face uneori şi acum. Mersul încoace şi încolo te

ajută să îndepărtezi gândurile negre, necazul.

Desigur că a judecat situația cam tot aşa cum judecă şi acum: ruşinea bietei fete în vorbele oricui, lătrată prin toată regiunea de orice babă-cloanță de prin târguri; iar ea avea să fie socotită de femei tot atât de vinovată ca orice bărbat care trecea prin Bathurst în zilele acelea cu cătuşele la mâini, între doi polițişti călări. Dar pentru ocnaş lumea mai are ceva milă, i se dă o pipă, nişte tutun, i se spune o vorbă de mângâiere şi poate i se dă şi un păhărel de băutură ici şi colo. Aşa este privit un criminal pe drumul spre ocnă; dar nu există pic de milă, cel puțin din partea femeilor, pentru biata fata fără minte, care trebuie să se ferească mereu să nu fie văzută, să ocolească pe drumuri dosnice peste maidane seara, ascunzându-şi chipul cu gulerul unei pelerine.

Tom i-a trimis banii pe care i-ar fi putut economisi şi a doua zi s-a dus la fata care îl iubea şi pe care o iubea; îi spuse adevărul şi îi arătă scrisoarea. Era doar o fată, dar o fată dintre acelea căreia i te poți adresa într-o situație disperată ca aceasta. El hotărâse să facă ceea ce era de cuviință, iar ea l-a iubit şi mai tare pentru acest gest. Aşa că s-au despărțit.

Când Tom ajunse la Pipeday, rudele fetei la care era aciuată aveau gata pregătit un preot, aşa că cei doi fură cununați în aceeaşi zi.

— Şi ce s-a mai întâmplat pe urmă?

— Nu s-a întâmplat nimic vreo trei, patru luni, timp în care pruncul a fost născut. Nu era copilul lui.

Mitchell sări în picioare, mormăind o înjurătură;

— Fata era o mare stricată. Se ținuse cu Dumnezeu ştie câți bărbați atât înainte, cât şi după ce îl prinsese în capcană pe Tom.

— Şi ce-a făcut el atunci?

— Ei, tu ştii cum întoarce Prorocul pe toate fețele lucrurile când discută, despre ceva şi eu presupun că şi pe atunci era tot atât de nătărău ca azi. El crede că majoritatea bărbaților ar păcăli femeile dacă le-ar fi cu

putință; şi că atunci când un bărbat este prins în capcană nu este cazul să se țipe din cauza aceasta; el este obligat să se împace cu situația, din pricina atâtor păcate ale bărbaților față de femei. Ce înseamnă nedreptatea făcută unuia față de sutele de nedreptăți făcute sutelor de fete nefericite?

Este un fel neobişnuit de a pleda o cauză – cum neobișnuite sunt mai toate ideile Prorocului – dar la prima vedere pare just.

Poate că el s-a gândit că fata a mers drept la țintă; poate că ea l-a convins că el a fost pricina primei ei căderi; în orice caz, el i-a rămas credincios mai bine de un an şi avea de gând să o ia de acolo imediat ce vor strânge banii necesari. Poate că şi azi ar fi lângă ea, dacă tatăl copilului – un irlandez smead la față, numit Redmond – nu ar fi sosit pe furiş către sfârşitul anului. Asta începu să dea târcoale doamnei Marshall când Tom era plecat la lucru... şi ea l-a încurajat. Tom s-a văzut obligat să-l caute şi să-l întâlnească.

A vrut să se bată cu el pentru ea fără să fie amestecați şi alții, dar prietenii n-au vrut să-l lase. Erau toți de părere că ar avea prea puține şanse față de Redmond care era un foarte brutal muşteriu şi un bătăuş de temut. Unchiul Bob, care mai era pe acolo, a stabilit ca bătălia să se desfăşoare aşa: Prorocul trebuia să boxeze cu Redmond, şi dacă Prorocul era bătut, în locul lui trecea să boxeze Unchiul Bob. Dacă Redmond îl snopea şi pe Unchiul Bob, chestiunea era tranşată. Dar dacă Unchiul Bob îl bătea pe Redmond, trebuia să mai lupte şi cu prietenul lui Redmond, un alt irlandez brutal, pe nume Duigan. Şi cu asta se termina povestea, indiferent care ar fi fost rezultatul. Ai băgat de seamă că Unchiul Bob avea să se lupte de două ori şi Prorocul numai o dată, ceea ce, la prima vedere, părea un aranjament cinstit.

Redmond avea ca secundanți pe Duigan şi alți vreo doi inşi ce alcătuiau banda care teroriza regiunea în

zilele furtunoase ale goanei după aur spre Gulgong. Din partea Prorocului. secundanți la duel erau lunganul de Dave Regan, cărăuşul – un scoțian blând, care ar fi putut să îmblânzească şi cel mai îndrăcit armăsar, ori l-ar fi doborât, sau ar fi fost el doborât de armăsar –, pe scundul Jimmy Nowlett, bouarul, şi alți vreo doi săpători de la minele de aur, dintre cei mai buni care mai rămăseseră pe aceste terenuri aurifere.

Era o poiană în mijlocul puieților din adâncitura de teren numită Specimen Gully, unde îşi stabiliseră arena pentru întreceri la lupte: şi aici, într-o seară răcoroasă de vară. cei doi bărbați stăteau față în față. Redmond era o brută, care făcea gură mare, urla, îşi smulse cămaşa, mugind ca un taur, înjura, rânjea şi zicea că are să-l ia pe Tom şi pe toți prietenii lui şi să-i facă pe toți chiseliță. Nu putea pierde timpul bătându-i unul după altul, pentru că voia să plece repede, chiar mâine, spre Cattle Creek unde se descoperiseră noi terenuri aurifere. Nebunul băuse whisky prefăcut.

Tom stătea în picioare, îmbrăcat în pantaloni albi, curați de moleskin şi cu un tricou de flanelă, unul dintre modelele fără mâneci care dau putință brațelor să acționeze fără a fi stingherite de ceva. Avea pe chip o expresie de hotărâre fermă şi în ochi o privire pe care nici Unchiul Bob, şi nici altul, nu o mai văzuseră până acum „Faceți-ne loc… mai mult loc!" zbieră Redmond. „Unul dintre noi o să ajungă în iad acuşica! O să fie o luptă până la sfârşit!"

— Şi aşa a fost, zise Joe şi se opri.

— Spune mai departe! îl îndemnă Mitchell, spune mai departe!

Joe respiră adânc.

— Prorocul nu s-a ales nici măcar cu o zgârietură. A fost net învingător încă de la început. Poate pentru că Redmond îi subapreciase forța sau îşi spunea cuvântul lipsa lui de ştiință în arta boxului, sau poate că îi înfricoşase tăcerea lui Tom (până şi unchiul Bob se

simțea de multe ori dezarmat în fața acestei tăceri). Sau poate că a intervenit providența (era un bun prilej pentru providență să se manifeste) dar, orice ar fi fost, Prorocul – după cum am spus – nu s-a ales, nici măcar cu o zgârietură, în afară de câteva zdrelituri la pumni. După câteva reprize, Redmond intră în panică şi ar fi vrut să se dea bătut, dar fârtații lui nu au fost de acord… afară de Duigan. Prietenii îi cereau să lupte atâta vreme cât se mai ține pe picioare. Lui Redmond îi era ruşine că fusese învins şi urlă ceva cum că i s-ar fi scrântit cotul… dar degeaba… Şi Prorocul? Prietenii care îl cunoşteau credeau că are să refuze să mai boxeze, pentru că niciodată nu mai lovise un om care se dădea bătut. Dar de data aceasta a lovit. Stătea în picioare alături, cu acea privire calmă în ochi, şi aştepta… Şi când a lovit, nu a mai fost nevoie ca Redmond să spună că este învins: fuse bătut prin knock-out. Chiar şi astăzi poți vedea o scânteiere, câteodată, din vechea lumină a ochilor; şi dacă o sesizezi, să ştii că este un semnal: cineva a trecut dincolo de ce se cuvine şi este timpul să fie oprit.

Jimmy Nowlett era un băiat de aur, scund, tare ca fierul, bun la inimă, dar care se înfuria foarte uşor. Pe când Redmond lungit la pământ era târât la o parte (bietul Unchiul Bob aştepta destul de încordat, aşezat pe un buştean, răsuflând cu sughițuri, – reacție la cele întâmplate), Duigan făcu unele comentarii sarcastice pe care le auzi numai Jimmy Nowlett, care sări în picioare şi se îndreptă spre Duigan.

Pesemne că acesta era demoralizat de înfrângerea prietenului său ori fusese surprins de atacul neprevăzut aşa că, pentru orice eventualitate, căută o ascunzătoare. Unchiul Bob obişnuia să spună că a fost cel mai caraghios spectacol văzut în viața lui. Jimmy începu să strige: „Lăsați-mă la el! Pentru Dumnezeu, lăsați-mă să ajung la el!” Şi cum nimeni nu încerca să-l împiedice, se apropie de Duigan şi-l doborî la pământ, apoi începu să

dănțuiască în jurul lui, strigându-i să se ridice în picioare. Şi de fiecare dată când țopăia şi sărea ca o minge de fotbal – zicea Unchiul Bob – țipa la el. Ba era chiar s-o pățească încercând să-l ridice pe acest găligan în picioare ca să-l poată trânti din nou la pământ. A fost necesar ca doi din fârtații lui Jimmy să-l chelfănească nițel, ca să-l aducă într-o stare de spirit oarecum rezonabilă. Prorocul a plecat la Sydney chiar a doua zi şi Unchiul Bob a mers cu el. Au rămas câtăva vreme acasă la Unchiul Bob. Mi-au spus că Prorocul era foarte liniştit şi prietenos; avea obiceiul să se joace cu copiii şi toată lumea ținea la el. Bătrânii ziceau că avea inima frântă de durere, dar Prorocul a mai trecut pe urmă şi prin alte necazuri şi inima tot îi rezistă. Trebuie ca omul să îndure mult pentru ca inima să-i plesnească.

— Şi nevastă-sa, ce s-a ales de nevastă-sa? întrebă Mitchell.

— Cred că nu a mai văzut-o niciodată. A decăzut destul de mult după ce a părăsit-o Prorocul. Am auzit că acum trăieşte liniştită pe undeva. De când îl cunosc, el trimite mereu bani cuiva. Ştiu că este vorba de o femeie şi presupun că este chiar ea. Nu-i el omul care să vadă o femeie răbdând de foame, mai ales dacă este vorba de o femeie cu care el să fi avut de-a face.

— Şi fata din Gippsland?

— Cu ea e partea cea mai tristă a acestei poveşti, cred. Prorocul se ducea în nord uneori. În vreun an, doi de la pățania cu nevastă-sa s-a dus buhul şi în Gippsland şi, printr-un prieten al lui caro locuia în acea regiune, vestea a ajuns şi la urechile Berthei Bredt. Ea trebuie să-i fi scris măcar vreo zece scrisori – zicea mătuşa Bob. Prorocul i-a răspuns numai o dată. Şi atunci, ce avea de făcut o fată decât să plece de unde era şi să-şi facă drum spre Sydney, la Mătuşa Bob acasă, să-l caute pe Tom? Nu s-a dus niciodată mai departe. S-a îmbolnăvit de febră la creier sau de inimă rea, ori altceva de acest fel. Zăcea tot timpul şi plângea:

„Mi-e dor să-l văd! Vreau să-l găsesc pe Tom! Atâta vreau: să-l văd pe Tom!”

Când au simțit că fata trage să moară, Mătuşa Bob a dat o telegramă Proroculuі, cerându-i să vină… Şi el a venit. Când fata l-a văzut pe Tom stând lângă patul ei, l-a privit lung în față, şi-a petrecut brațele pe după gâtul lui, şi-a lăsat capul pe umărul lui… şi a închis ochii pe vecie…

…Dar uite că vine Prorocul.

Mitchell luă oala de pe jăratic.

MITCHELL DESPRE FEMEI

Mitchell avea obiceiul ca din când în când să renunțe seara la taclale şi la expunerea de cugetări înțelepte şi să purceadă foarte metodic la spălatul cămăşilor şi peticitul pantalonilor. Eu mă apucasem să colaborez la unele publicații din Sydney şi, cum orice om este în inima lui un redactor responsabil de gazetă, Mitchell îşi rezerva altă seară ca să-mi cotrobăie prin *swag* şi să-mi cerceteze fițuicile, în aceeaşi manieră metodică, să facă schimbări sau adausuri ici şi colo, fără să explice de ce le face sau să-mi ceară părerea; şi câteodată, când citea vreun flecuşteț scris de mine care nu se potrivea cu vederile lui, îl lăsa să cadă, ca din întâmplare, în foc: alteori punea mâna pe vreo poezie sau schiță cu care îmi bătusem capul, o împacheta şi o dădea unui poştaş în trecere pe care nici nu-l cunoşteam. Apariția neaşteptată a unor asemenea materiale în vreo gazetă, ca şi nedorita lui colaborare la alte bucăți publicate îmi provocau multe şi mari surprize.

Eram într-o tabără la vest de oraşul Bourke, oraş unde încheiase un contract pentru durarea unui gard de împrejmuire. Aveam la noi o carte pe care o împrumutasem de la biblioteca din oraş de vreo doi ani – habar nu mai am ce titlu avea – dar era prin anii ’91, ’92 şi pe vremea aceea erau la modă problemele despre psihologia femeii. Rupsesem pe furiş câteva file de manuscris îngrijit caligrafiate – foi smulse dintr-un

carnet vechi – şi le făcusem bucăţele-bucăţele; le lăsam să cadă, cu prefăcută neglijenţă, în flăcări, eu stând cu spatele la foc.

— Pariez pe cinci lire, zise Mitchell pe neaşteptate, că-ţi încerci mâna cu o poveste de dragoste a unei femei.

Mă întorsei stingherit cu faţa spre el şi îmi luai mâinile de la spate, băgându-mi-le în buzunar.

— Ca să spun drept, admisei, aşa este: am încercat.

— Eram sigur! exclamă Mitchell. O să ne bagi la cheltuială ca să te trimitem la Sydney şi încă pentru tratament medical. În ultima vreme ai avut parte de zile prea liniştite, ciubucuri din gros şi nicio grijă pentru crăpelniţă şi ziua de mâine. Şi cum se manifestă simptomele bolii?

— Iată, spusei, scoţând o mână din buzunar ca să mă scarpin la ceafă, conflictul pare bun… la prima vedere.

— Deci există un conflict… în primul rând, conflictul este o problemă. Ei şi care este conflictul?… Hai, nu te teme să-l povesteşti unui vechi tovarăş de-al tău, cum sunt eu!

— Ei, povestea pare limpede la început. Articolul acela semnat cu iniţiala „T” din ziarul *Bulletin* mi-a sugerat subiectul. Ascultă şi spune-mi ce părere ai: Era un tânăr cu o scânteiere de geniu…

— Exact. Numai geniile se agaţă de probleme ale femeilor. Deci este o chestie autobiografică. Dă-i ’nainle!

— Aşaaa… Şi tânărul s-a însurat cu o fată.

Mitchell *(sotto voce)*:

— Domnul s-o aibă în pază!

— El o iubea şi ea îl iubea. Dar la câtăva vreme după căsătorie, bărbatul a descoperit că, deşi el o înţelege, ea nu-l înţelege şi nu-l putea înţelege pe veci.

— Da, comentă Mitchell, şi dacă el nu s-ar fi apucat să disece probleme cu femei sau nu ar fi citit despre ele, apoi nu ar fi descoperit nimic.

— A fost o groaznică dezamăgire – îmi continuai gândul, căci mă obişnuisem să privesc întreruperile şi

comentariile lui Mitchell ca ceva de la sine înțeles – şi şi-a dat seama că viața lui avea să fie un infern.

Mitchell: — Şi nu i-a trecut prin minte că şi viața ei cu el ar putea fi un infern?

— Nu gândeau niciodată la fel.

Mitchell: — Atunci ea este în toate mințile.

— Dar el nu putea să se despartă de ea pentru că o iubea şi deoarece îşi dădea seama că şi ea îl iubeşte şi i-ar frânge inima dacă ar părăsi-o.

— Trebuie să fi fost un tip din cale-afară de încrezut, murmură Mitchell, dar aşa sunt geniile.

— Când era aproape de ea, vedea toată încăpățânarea, toată absurditatea şi tot egoismul ei; dar când era departe vedea numai părțile bune ale caracterului ei.

Mitchell: — Păcat că asemenea tipi nu rămân mereu departe.

— El sta pe gânduri, sta pe gânduri, medita melancolic, până când viața i-a devenit un infern…

Mitchell: — Chiar aşa! Datorită problemei,

— S-a gândit s-o ucidă şi să se omoare şi el, ca astfel să o ia cu el…

— Unde? întrebă Mitchell. Ar fi trebuit să se gândească şi la ea un pic… Doamne. Dumnezeule!… Aici se arată efectele groaznice ale problemei femeii asupra minții unui tânăr zdravăn ca tine!… Şi Mitchell se ridică în picioare.

El stătea lângă ea noaptea, gândindu-se la toate astea şi iarăşi răzgândindu-se.

— Şi tu zaci treaz noaptea, înecat în gânduri, cu mine şi cu Prorocul lângă tine. O să trebuiască să îngropăm securea războiului dintre noi şi să stăm de veghe toată noaptea, cu rândul, până ai să te înzdrăveneşti.

Într-o noapte el a stat treaz, sprijinit în coate, privind-o cum doarme şi încercând să reconstruiască în minte imaginea femeii ideale care fusese, dar tocmai când ajunsese într-o stare de spirit mai favorabilă, ea a căscat

gura şi a început să sforăie… Eu nu spun altceva decât că a sforăit, precizai.

— Nu, bineînțeles că nu spui decât atât, răspunse Mitchell, şi nimeni dintre cei ce se ocupă de problemele femeii n-o să zică mai mult, afară dacă nu ajunge în aşa hal că nu mai are nimic în căpățână. Aici ar fi trebuit să-l faci pe eroul tău să-şi vină în fire. Aşa este?

— Nu. După părerea mea, în ce priveşte povestea, căscatul a înrăutățit situația. Când a văzut-o sforăind cu gura căscată, a căzut pe spate şi apoi a rămas aşa, lungit, uitându-se plin de deznădejde în tavan.

— Iată un caz precis pentru balamuc. Ascultă, Harry, tu pari un bătrân nătărău bun la inimă şi blând când eşti în toate mințile. Continuă să rămâi un bătrân nătărău bun la inimă şi blând şi nu mai căuta să-ți faci o problemă din tine sau din oricine altul, că ajungi de râpă. Un carnet e bun să faci socoteli pe el, nu notițe (pe astea le notezi în cap şi le pui în practică mişcându-ți brațele) şi nici să scrii în el absurdități despre problema femeii; asta înseamnă să prăpădeşti bunătate de carnet şi bunătate de om. O nedreptățeşti pe fata asta şi termini cu ea cum ai termina contractul pe care îl îndeplinim acum. Nu face din ea o problemă; fă din ea o nevastă fericită, o mamă fericită… Şi eu eram foarte deştept în tinerețe (aici, glasul lui Mitchell căpătă o notă de amărăciune, de tristețe). Obişnuiam şi eu să-mi fac probleme din te-miri-ce… Azi nu mă mai laud cu aşa ceva. Mi se pare mie acum că destui bărbați vor să-şi transforme în îngeri nevestele, fără ca mai înainte să-şi dea osteneala să devină ei sfinți. Am vrea ca femeile să se comporte cum ne comportăm noi; tot atât de just ar fi şi ca noi să ne comportăm cum se comportă ele. Unii bărbați vor să fie considerați zei în căminele lor; în general ai să descoperi că în lume acest soi de oameni nu fac nici cât o ceapă degerată; dacă alta ar fi situația, nu s-ar sinchisi atât de-mult să pară cocoşi în propriul lor coteț… Şi altceva: vechii tovarăşi rareori se ceartă,

pentru că-şi cunosc reciproc hachițele. Uite: dacă tu rămâi morocănos o bună bucată de vreme, eu am să-ți zic: „Ascultă, Harry, de ce eşti supărat pe mine? Descarcă-ți sufletul, bătrâne!" Şi tu ai să procedezi tot aşa față de mine; dar câți bărbați au să-şi dea această infimă osteneală cu nevestele lor?

O adiere de vânt clătină tufişurile de *mulgă* şi aduse ecoul îndepărtat al unei voci frumoase care cânta în tabăra topometrilor:

Uitați să fie toți cei dragi
Lăsați c-un „bun rămas"?
Atunci uitat e tot ce ai
Şi cântecul de-acas'!

— Blestemata asta de veche melodie o să-l răscolească rău pe Proroc şi aşa o să rămână toată noaptea, îi spusei lui Mitchell.

— Că veni vorba pe Proroc, îmi răspunse Mitchell. Păi omului ăstuia o femeie i-a făcut cel mai mare rău, cum puțini bărbați au mai pățit; i-a fost distrusă viața... Dar el nu e omul să facă din această întâmplare cu o femeie un motiv de cercetare a „problemei caracterului femeii". El crede că este tare la rezolvat probleme. Dar nu-i aşa. Totul la el se reduce la aceasta: îi pare rău de toți bărbații şi de toate femeile când li se întâmplă ceva rău şi încearcă, după puterile sale, să aranjeze în aşa fel lucrurile ca totul să fie bine. Poate că aşa este creştineşte, deşi numai Dumnezeu ştie dacă are vreo credință religioasă, că eu unul nu ştiu. Indiferent ce rău ți-a pricinuit vreo femeie sau numai ți se pare că ți-a pricinuit, mai curând sau mai târziu va veni vremea când o să-ți pară rău pentru ea – să-ți pară rău adânc, în străfundurile inimii – dacă eşti cu adevărat bărbat. Şi indiferent ce atitudine vei lua, ce acțiuni ai făptui împotriva ei şi indiferent cât de motivate, cât de îndreptățite ți s-ar părea din punctul tău de vedere, va sosi vremea când te vei simți pe ascuns în inima ta un

om meschin şi punându-ți la îndoială propria-ți comportare. Cred că poți socoti cele ce ți-am spus că o părere general valabilă în ce priveşte atitudinea bărbaților față de femei şi a oricărui om față de alt om. Şi mai cred că starea aceasta de îndoială, când te simți meschin şi supărat pe tine, vine mai târziu, atunci când nu mai eşti înfierbântat, judeci la rece şi cunoşti mai bine lumea; e ceva firesc şi just şi avem datoria să ne purtăm mai în concordanță cu acest sentiment, cu această stare.

…Şi a venit refrenul de la tabăra topometrilor:

Noi amândoi am mers prin râpi
Şi mult am mai tras,
Dar chiar răniți am mers mereu
Cu cântecul de-acas'!

Ne pare rău de certurile pe care le-am avut până şi cu cel mai cumplit duşman al nostru când îl vedem lungii pe năsălie. tăcut şi liniştit… mort. Ce ar fi dacă am încerca să ne pară nițel rău şi mai înainte?

Călătorit-am amândoi
Pe mări, fără răgaz.
Urla ea, marea, dar cântam
Tot cântecul de-acas'*!*

Pe vremuri mă făceam foc şi pară din pricina cine ştie cărei întâmplări, dar până la urmă tot numai eu aveam de suferit. Odată m-am ciondănit cu o fată… şi am făcut un caz din asta şi am plecat. Acum fata este măritată cu o brută, iar eu sunt ceea ce sunt. Odată am făcut o problemă din a avea o casă bună şi din felul cum este alcătuită lunea şi m-am ridicat împotriva ultimului om din lumea lui Dumnezeu împotriva căruia aş fi putut să mă ridic, i-am respins mâna întinsă şi i-am întors spatele. Mai târziu, mâna lui era rece de tot când i-am prins-o în mâinile mele. Nu avem nevoie de probleme

care să ne înverşuneze mai mult împotriva lumii, de cât suntem înverşunați uneori.

Să ne dăm mâinile acum,
Să mergem, pas la pas,
Să fim mai buni şi să cântăm
Tot cântecul de-acas'!

Şi iată cum cântecul acesta răspunde la toate problemele.

Iar în seară aceea, cel ce nu a dormit, rămânând treaz, adâncit în gânduri, eu am fost…

EROUL DIN *SCRUB*-UL CU CÂINI DINGO

Iată o poveste – poate unica – despre Job Falconer, stăpânul *station*-ului de la Talbragar din centrul Statului Nev South Wales, de prin anii ’80 când se mai găseau run-uri în *scrub*-urile cu câini dingo{57}, *run*-uri care scăpaseră de mâinile băncilor şi mai existau încă *squatter*-i, care locuiau în *station*-urile lor.

Job nu accepta niciodată să-şi spună el povestea ori măcar nu o spunea întreagă, iar după ce familia i-a devenit mai numeroasă se înfuria… atât cât îi permitea firea sa blajină să se înfurie, dacă se făcea vreo aluzie, în prezența lui, la cele întâmplate. Dar soția sa – scunda, durdulia, vioaia Gerty Falconer – depăna adesea povestea, (cu glasul acela misterios, pe care îl adoptă femeile când vorbesc între ele despre chestiuni intime), stând de vorba cu prietenele la ceai. Şi mai ales spunea această poveste unei prietene noi. În asemenea ocazii era deosebit de tandră față de insensibilul Job, ciufulindu-i părul rar şi blond într-un mod care îl punea în încurcătură când se găsea în societate – făcându-l să arate tot atât de timid ca un bătrân berbec cu coarne mari şi răsucite, care abia fusese tuns şi acum se întorcea printre oi. Iar la plecare, noua prietenă avea să-i strângă cu subînțeles mâna lui Job, semn care îl surprindea nițel, şi să se uite în aşa fel la el ca şi când

dânsa ar fi gata să-i dăruiască dragostea.

În conformitate cu o teorie de-a mea, Job – pentru a corespunde personajului principal al povestirii – ar fi trebuit să fie un bărbat înalt, brun la chip, sever sau posomorât şi irascibil. Dar omul nu era aşa. Era destul de înalt, dar cu obrajii rumeni, părul blond-roşcat (pielea feţii avea culoarea de la roz până la roşu aprins când era bătută mai mult de vânt) avea ochi căprui, spălăciţi, fruntea înaltă ca de copil, braţe scurte şi picioare arcuite, tocmai bune pentru stat călare în şa. Luat în totalitate, arăta ca o pasăre din *bush* neîndemânatică, dizgraţioasă... când era pe jos: când era călare în şa, era cu totul altfel. Nu-şi pierdea niciodată firea.

Întâmplările trăite sau văzute de el îi rămâneau adânc imprimate în minte mulţi ani după ce se petrecuseră; tocmai aceasta a dus la incidentul de care este vorba. Când Bob era un puştan de vreo paisprezece ani, a văzut calul lui taică-său venind acasă fără călăreţ, fugind în jurul ogrăzii şi sforăind, cu capul smucit în jos ori de câte ori copita călca pe vreunul dintre cele două capete ale căpăstrului care se bălăbăneau pe pământ, şi cu şaua răsturnată pe o coastă, stricată, cu măciulia oblâncului ruptă şi cu chingile pentru scările şeii sfâşiate.

Tatăl lui Job nu fusese rănit grav, dar mama lui Job, o femeie sensibilă şi pe atunci aflată într-o stare delicată a sănătăţii, a supravieţuit doar vreo trei luni şocului. „Nu mai avea capul teafăr – zicea lumea – din ziua când calul a venit singur acasă până în ziua când a murit”. Şi, ciudată întâmplare, tatăl lui Job (de la care băiatul pesemne moştenise firea blajină), a murit şi el după vreo alte trei luni. Doctorul de la oraş a fost de părere că trebuie să se fi ales în cădere cu „leziuni interne”, când calul l-a aruncat la pământ. Doctorul Wild a zis că tatăl lui Job a fost lovit sufleteşte când i-a murit soţia şi a fost atât de rănit că nu s-a mai putut înzdrăveni. Dar

nicăieri în lume doctorii nu sunt de aceeaşi părere.

Dar destul cu povestea aceasta veche. Povestea de acum a lui Job a început aşa: Se însurase de vreun an şi în ultima vreme se ocupa cu creşterea oilor pe un *run* luat în arendă dincolo de Talbragar; era un loc de păşune nou, cu coşmelii noi, construite din capete de scândură şi coajă de copac, pe marginea pârâului, alcătuind gospodăria cu acareturile, cu şoproane noi pentru tunsul oilor, țarcuri... şi o nevastă tânără; totul era nou şi bărbatul aştepta ca soția să-i nască şi un copil. Job se simțea şi el tânăr, nou-nouț, pe vremea aceea, aşa cum spune oricui şi astăzi. Pentru o nevastă tânără locul era pustiu de tot: dar Gerty era fată de colonist. Noutatea vieții şi a lucrurilor din jur mai anulase ceva din pustietate, zicea ea, şi spusele ei erau adevărate: un cămin în mijlocul *scrub*-ului pare cu atât mai mult situat într-un pustiu cu cât este mai vechi şi tot mai bântuit de năluci în amurg pe măsură ce scoarța de copac şi scândurile se albesc sau, mai bine zis, devin mai cenuşii în verile cumplite. Şi nimic, sub cerul Domnului, nu pare atât de spectral, de agresiv singuratic, ca o veche casă părăsită în *bush*.

Soția lui Bob avea ca însoțitoare o mulatră când Job pleca pe *run;* o femeie albă (nevasta unui *selector,* o femeie aspră dar cinstită, originară din Lancashire – mai bine zis din împrejurimile acestui oraş – se mai afla în vecinătate... dar la vreo şapte mile depărtare. Îi promisese să-i fie oricând de ajutor şi chiar venea de două, trei ori pe săptămână. Dar Job nu-şi mai găsea liniştea cu cât se apropia sorocul ca Gerty să nască şi-şi zicea că ar fi trebuii să insiste mai mult pe lângă ea să se lase dusă la cel mai apropiat oraş (aflat la treizeci de mile), aşa cum îi propusese el încă de la început. Mama nevesti-sii, care locuia la oraş, avea să vină în curând ca să fie în preajmă în timpul încercărilor care o aşteptau. Job se învoise cu doctorul din oraş, dar nu prea avea încredere că are să vină imediat ce s-ar simți nevoia,

deoarece doctorul avea prea multă clientelă în oraş şi mai ales era prea gras ca să-i convină să se cațăre în şa şi să se ducă aşa, călare, la treizeci de mile depărtare,

Bob, ca majoritatea buşmenilor din jur şi a familiilor lor, avea mai multă încredere în doctorul Wild, yankeul{58} un om care nu părea de pe lumea asta. Îşi prepara medicamentele într-o cratiță, dar tămăduise mai mulți oameni ai *bush*-ului decât vindecaseră ceilalți trei medici din regiune, luați la un loc: aceasta, poate şi din pricină că buşmenii aveau încredere în el sau din pricină că el cunoştea viața din bush şi structura omenească celor ce trăiau în *bush*... sau, posibil, şi pentru că făcea lucruri pe care ceilalți doctori nu îndrăzneau să le facă. L-am descris pe doctorul Wild în altă poveste. Unii ziceau că este un vraci, un şarlatan, iar alții ziceau că nu este aşa.

În *bush* există sumedenie de epave omeneşti ca el şi de taine. Bea groaznic, „pe pielea lui", dar rareori nu mai era în stare să facă o operație... Buşmenii cu experiență preferau ca doctorul să fie pe trei sferturi beat; când era complet treaz, era posibil să-i tremure mâna. Era înalt, sfrijit, avea mustăți negre, cu vârfurile ascuțite, sprâncene stufoase şi ochi negri, cu privire pătrunzătoare. Se culca şi locuia acolo unde se întâmplă să se găsească: într-un hotel la oraş, în camera pentru musafiri dintr-o gospodărie, în magazia unei cârciumi clandestine, cu băuturi falsificate, într-o colibă a tunzătorilor de oi, o coşmelie de săpător de aur, de paznic de hotar, într-o tabără de topometri sau într-un sălaş de indigeni... ori, când era la mare ananghie, rezemat de o buturugă în bush-ul pustiu. Se părea că pentru el este totuna. Uneori îşi pierdea toate catrafusele – până şi hainele; dar nu şi o tolbă de piele de porc în care ținea instrumentele chirurgicale şi actele: o singură dată a pierdut-o şi atunci a dat cinci lire sterline unor băştinaşi ca să i-o caute.

Pacienții lui erau de toate soiurile: de la marele

squatter la prăpăditul de negru. Şi se ducea călare tot atât de repede, tot atât de prompt şi la casa unui *squatter* şi la tabăra unui *swagman.* Când nu avea nimic de aşteptat de la un biet *selector* sau de la un muncitor de pe vreun *station* şi doctorul era lefter, se adresa *squatter*-ului pretinzând câteva lire. În unele cazuri i se oferise de către *squatter*-i cecuri de câte 50 sau 100 de lire ca să le „pună pe picioare" nevasta sau copiii; dar asemenea oferte îl scoteau totdeauna din pepeni. Dacă pretindea cinci lire se simțea jignit când i se oferea un cec de zece lire. Odată dăduse în judecată un doctor care pretinsese că nu are diplomă ds2 medic; dar magistratul, după ce citi câteva documente prezentate de doctorul Wild, a sugerat celor doi împricinați o rezolvare a cazului fără a mai avea loc judecata, situație cu care amândoi au fost de acord, celălalt doctor cerându-şi fără multe vorbe scuze printr-o notă publicată în gazeta locală. După aceea s-a observat că magistratul şi medicii din oraş îl priveau pe doctorul Wild cu mult respect chiar când se găsea în cea mai jalnică stare. Cazul nu a fost niciodată explicat, ceea ce a făcut ca misterul de care era înconjurai doctorul Wild să devină şi mai adânc.

În vreme ce pentru familia Falconer se apropia momentul hotărâtor, doctorul Wild se aciuase într-o coşmelie de crâşmă de pe drumul principal, aflată la jumătatea distanței dintre *station*-ul lui Job şi oraş. (Oraşul se numea „Come-by-Chance", expresiv nume iar coşmelia se chema „Dead Dingo Hotel"{59}, ținut de James Miles, cunoscut sub numele de „Jimmy Veninosul", poreclă care putea luată fie ca un omagiu, fie ca o bârfă la adresa băuturilor spirtoase pe care le vindea. Fratele lui Job, Mac pe nume, era şi el instalat la „Dead Dingo Hotel", cu consemnul ferm de a veghea, sub un pretext oarecare, ca doctorul să nu-şi bea până şi mințile sau să nu rămână destul de treaz ca să devină nervos; de a-l împiedica să plece în altă parte ori, dacă

pleacă, să se țină după el; în orice caz, cum după vreo săptămână să-l aducă la *station*. Mac (mult mai nepăsător, mai vesel şi mai energic decât frate-său), executa cu strictețe consemnul, pretinzând cu destul succes că se află şi el la coşmelie ca să tragă un chef.

Dar într-o dimineață, pe la începutul săptămânii de care era vorba, îngrijorarea lui Job crescu nespus de mult din pricina unor simptome, aşa că trimise pe băiatul negru după nevasta vecinului şi se hotărî să plece călare la Come-by-Chance, să-şi anunțe soacra să vină repede la Gerty, iar în drum să vadă care mai este situația cu doctorul Wild şi Mac. Cum sosi nevasta vecinului, care călătorea cu o brişcă uşoară, Job încăleca pe o mânzişoară pe care de-abia o învățase la călărie.

— Nu fi îngrijorat, Job, zise Gerty, când bărbatul se aplecă din şa ca să o sărute. O să fie totul cum trebuie. Aşteaptă! E bine să-ți iei şi puşca: s-ar putea să dai iar peste dingo ăia. Ți-o aduc eu imediat.

Acei câini dingo făceau mult rău, atacând oile; Job şi Gerty zăriseră în ultima vreme trei astfel de animale aflate în apropierea potecii, când soții se aflau pe acolo împreună dar, bineînțeles, fără puşcă. Gerty luă cu grijă arma încărcată ce se afla, agățată de o curea, pe peretele dormitorului, o scoase afară şi i-o dădu lui Job în mână când bărbatul se aplecă să o mai sărute o dată înainte de a pleca.

Era o zi foarte fierbinte – începutul unei lungi perioade de secetă, zi în care Job a fost pus la cea mai mare încercare. A străbătut prin potecă vreo cinci, şase mile prin *scrub*-ul des, monoton, apoi coti spre drumul principal ca să mai scurteze din cale, luând-o peste şesul întins cu arbori „inelați”. Eucalipții înalți fuseseră „inelați” (un inel de scoarță decojită jos lângă rădăcina trunchiului), sau mai curând „săpați”: adică se scobea un inel în jurul trunchiului până se ajungea la sevă, pentru ca arborele să fie ucis, să se usuce, rădăcinile vii

să nu mai aibă putința de a suge slaba „putere” aflată în acest pământ „sărac”, astfel ca buruienile obişnuite (de care depinde viața cirezilor şi turmelor din Australia) să crească mai bine. Copacii tari, morți îşi țineau drepte în sus trunchiurile fără coajă, înălbite şi crengile fără frunze, pe o distanță de trei, patru mile, iar buruienile cenuşii, castanii creşteau printre ei, murind şi ele la primul vânt de secetă ce se abătea asupra lor. Toată vegetația căpăta culoarea sură, ca de cenuşă, dogoarea scânteia şi juca printre lucrurile de acolo, iar bolta cerului, avea culoarea galbenă ca de alamă, fără urmă de nor pe toată întinderea ei, pe care soarele strălucea orbitor ca un disc alb, cu marginile aproape topindu-se în culoarea cerului.

Job îşi ținea neglijent puşca gata de tras (era o armă cu două țevi care se încărca prin vârful țevii, cu țeavă lisă pentru alice şi cealaltă cu ghinturi pentru cartuş cu glonț) şi tot trăgea cu ochiul după vreun dingo. Îşi ocrotea mânza aşa cum se procedează când este vorba de o călătorie lungă, călărind fără grijă în trap mărunt, după obiceiul buşmenilor, ceva aplecat într-o parte – şi nu sunt sigur dacă nu cumva va fi avut şi un picior trecut peste măciulia din față a oblâncului. Se lăsase drumului fără grijă, gândind ca un bun părinte la viitor, poate, când deodată o iguană mare, neagră, unsuroasă o zbughi de lângă potecă printre pământufurile de buruieni şi țăndările de coajă jupuită, mişcând un copăcel.

„Era o namilă, – zicea Job mai târziu – trebuie să fi fost lungă de peste şase picioare şi peste un picior de lată. M-a speriat aproape tot atât de rău şi pe mine ca şi pe mânză”.

Mânza sări într-o parte ca o pocnitoare, Job se proțăpi instinctiv în şa, ceea ce pentru el era ceva firesc, dar mai înainte ca să poată apuca frâul – care fusese lăsat să se bălăbăne, agățat de măciulia şeii – mânza se izbi de un măr indigen uscat, tare ca fierul, şi piciorul

lui Job fu strivit de la scară până la buzunar.

„Am simțit cum sângele începe să gâlgâie – mai spunea Job – şi mi-am dat seama că… (Job mai înjura nepăsător din când în când) şi mi-am dat seama că afurisitul de picior era rupt de-a binelea, Am aruncat puşca şi mi-am eliberat piciorul stâng din scara şeii trăgându-l cu mâinile şi am reuşit să cad pe piciorul drept când mânza începu din nou să se mişte".

Cele ce urmează au fost spicuite din declarațiile doctorului Wild şi ale lui Mae Falconer, precum şi ale lui Job: „gânduri care-mi zburau prin minte", cum spunea el.

„Ei aveau un oarecare avantaj față de mine zicea el – căci eu eram la pământ şi nici nu puteam vorbi ca lumea".

Mânza făcu vreo câțiva paşi în jur şi după aceea rămase în picioare uitându-se la el – aşa cum face o herghelie de cai sălbatici când aude un foc de armă; se opreşte uneori, numai ca să vadă fumul. Piciorul lui Job era strivit rău de tot şi durerea trebuie să fi fost groaznică. Dar gândurile îi zburau fulgerător, aşa cum se întâmplă oamenilor când se găsesc la ananghie. Fără îndoială că în minte i-a apărut scena din copilărie de la casa singuratică din *bush:* calul tatălui său apărând fără călăreț şi apoi ce a citit în ochii mamei sale.

Se ştie că prima, cea-mai bună şi cea mai rapidă şansa pentru un buşman aflat în atare situație disperată este ca animalul său de călărie să se ducă acasă fără călăreț, cei de acasă să fie astfel alertați şi să se ia înapoi după urmele calului până ajung la el; altfel, cel rănit poate să zacă acolo unde se află zile întregi… săptămâni… până când buruienile crescute în jur ascund trupul prefăcut în țărână. Job se afla pe o veche potecă prin *scrub* folosită doar de oi şi pe care puțini oameni mai aveau prilejul să treacă luni de zile de acum înainte; dar el nu ținu seama de această împrejurare. Se târî până aproape de puşcă, apoi până la o buturugă,

trăgând după el arma şi piciorul făcut zob. Cum a reuşit aşa ceva el nu mai ştie. Pe jumătate tolănit într-o rână, rezemă țeava puştii de buştean, ochi. mânza, apăsă pe amândouă trăgacele şi apoi se prăbuşi pe spate şi rămase lungit la pământ, cu capul rezemat de buştean; iar țeava, puştii, alunecând, îi căzu pe grumaz. Corbii erau interesați de ce se petrece, iar furnicile aveau să apară şi ele curând-curând.

Ei, dar doctorul Wild avea adesea presimțiri, inspirații: fapt este că făcea câte ceva care, după ce fusese făptuit, părea să fi fost sugerat de o inspirație şi de nimic altceva. De multe ori se ducea undeva şi într-un moment când şi unde era mai multă nevoie de el decât ori care alt om din lumea asta în acel loc şi în acel moment. Avea în el sânge de țigan vrăjitor, zicea lumea. În orice caz, fiind omul înconjurat de mister care era, având înfățişarea pe care o avea, trăind viața pe care o trăia şi mai ales înfăptuind ceea ce înfăptuia – este posibil ca el să se fi găsit mai mult decât noi în legătură cu această temută lume invizibilă, aflată în jurul nostru şi printre noi, din lăuntrul căreia noi nu vedem decât chipuri denaturate şi auzim vorbe fără noimă când suntem pe cale de a ne veni în fire după o boală sau… de a înnebuni.

În dimineața când Job a avut accidentul şi după o lungă tăcere cu gândurile aiurea, doctorul Wild se adresă pe neaşteptate lui Mac Falconer:

— Adu caii, Mac. Ne ducem la *station.*

Mac, obişnuit cu excentricitățile doctorului, se duse imediat să caute caii.

Şi atunci, cine avea să sosească la han decât doamna Spencer, soacra lui Job. În drum de la oraş la *station?* Poposise doar pentru a bea o ceaşcă de cafea şi să dea cailor ceva nutreț. Avea chipul colțuros şi era socotită drept o femeie destul de aspră şi practică, dar avea destulă vioiciune, un bun simț care aducea a prietenie şi ochi albaştri, veseli, adânciți în orbite. Locuia la oraş şi

era înstărită de pe urma dobânzilor la unele sume pe care soțul ei le depusese la bancă. Venise cu o trăsură de tip american, fără coviltir, cu două bănci laterale şi un destul de lung şi de larg compartiment ca un cufăr în partea dinapoi, fapt care o obligase în cazul de față să pună oiştea la trăsură ca să înhame doi cai. Printre catrafusele din compartiment se găseau o saltea, perne şi fultucuri umplute cu lână, două pături mari tot de lână şi tot felul de cutii ticsite cu cele necesare traiului, trufandale şi obiecte de lux. Într-un cuvânt era o soacră excelentă, la dispoziția unui ginere aflat într-o situație critică.

Şi, pentru că veni vorba de soacre, mi-ar plăcea să spun o vorbă bună pentru ele chiar acum. În toată lumea soacra este socotită o pacoste când este linişte şi belşug în casă. Dar când în casă intră boala sau se cuibăresc nori negri?! Atunci spui: „Scrie mamii! Telegrafiază după mama! Trimite pe cineva la mama! Mă reped s-o aduc pe mama!" Şi dacă mama nu este pe-aproape: „Ah, cât aş vrea să fie mama aici! Dac-ar fi mama mai aproape!" Iar când mama se găseşte la fața locului, ginerele îngrijorat se roagă: „Nu pleca, *mamă!* Ai să mai stai la noi, nu-i aşa, mamă?... Până o să fie din nou bine în casă! Să ştii că am să mă duc chiar eu să văd ce mai e pe la casa matale!...". Dar lui Job Falconer îi era mereu dragă soacra, nu numai când avea nevoie de ea.

Mac zăbovise ceva până să găsească şi să prindă unul dintre cai. Doamna Spencer plecase, aşa că Mac şi doctorul o ajunseră din urmă de-abia la vreo milă mai înainte ca trăsura să apuce pe cărarea care ducea spre casă şi să pătrundă în *scrub,* la colțul întinsului şes cu copaci inelați. Doctorul Wild şi Mac urmară calea trăsurii şi când dădură frâu cailor pe lângă marginea *scrub*-ului, doctorul îşi aruncă de câteva ori privirea peste şes, la crengile uscate, pleşuve. Mac se uită şi el la ele. Corbii săreau pe crengile unui copac aflat în

mijlocul câmpului, ceva mai departe de drum, bătând uşor din aripi şi ajungând din cracă-n cracă tot mai jos spre bălării, de unde zburau repede în sus şi apoi în cerc.

— E un animal mort acolo, zise Mac, convins de superioritatea lui în cunoaşterea *bush*-ului.

— Nu... E un animal care trage să moară, zise doctorul Wild, care avea mai puțină experiență a vieții din *bush,* dar mai multă inteligență ca să interpreteze faptele.

— O fi pe undeva vreun juncan de-al lui Job, mormăi Mac, apoi izbucni: Dar încă nu-i secetă!... Să fiu al naibii dacă n-o fi vorba de „ploorer".

Lui Mac îi era teamă de această molimă a vilelor cornute, pleuro-pneumonia, care făcea ravagii pe la alte *station*-uri, dar care până acum nu se declarase şi pe run-ul lui Job.

— Să mergem şi să vedem, dacă vrei, propuse doctorul Wild.

O luară înapoi de-a curmezişul câmpului, caii căutându-şi cale printre smocurile de buruieni uscate şi crengile căzute.

— Nu-i nici urmă de vită cornută, zise doctorul: mai curând poate fi vorba de vreo oaie care şi-a pierdut mielul.

— Ah! Blestemații ăştia de dingo care se dau mereu la oi! se oțărî Mac. N-avem o puşcă să tragem măcar o dată în ei!

Doctorul Wild smuci poalele hainei lungi de mătase chinezească cu care era îmbrăcat şi scoase un revolver din buzunarul de la şold. Mereu avea un revolver la el... Pentru cazul că m-aş vedea silit să împuşc persoana întâi singular în una din aceste zile dogoritoare, a explicatul odată, vorbe la care buşmenii se scărpinat a la ceafă, nepricepând ce vrea să zică.

N-o să-i vedem niciodată atât de aproape ca să putem trage în ei, zise doctorul, apoi începu să îngâne frânturi

dintr-un cântec din bush, despre un buşman găsit în ultimele lui clipe când murea din pricina setei şi nu era apă.

Corbii tot zboară pe sus, copii,
Nu vor să se lase pe el.
Câinele-adulmecă pe jos, copii,
Deşi e doar un cățel.

— Trebuie să fie ori una, ori alta, aşa cum am spus eu. Uite la blestemații de corbi…

Au găsit omul şi l-au luat…
Mii de furnici sunt pe jos.
Iar corbii se roagă să le fie lăsat,
Croncănind rar, fioros

— Dumnezeule! Ce-i asta? țipă Mac, care călărea ceva mai în față şi avea un cal mai înalt.

Era mânza lui Job, cu şaua şi căpăstrul pe ea şi cu un glonț (aşa cum au descoperit mai târziu când au examinat hoitul), care îi trecuse prin greabăn şi piept şi cu țeasta plină de alice pentru cangur. Îşi mişca încet capul pe pământ şi scormonea țărâna cu copita, ca şi când ar fi vrut să consemneze în scris motivul pentru care se găseşte în starea în care era.

Doctorul luă revolverul, scoase din buzunarul vestei un cartuş şi mântui în mod foarte ştiințific mânza de chinuri. Apoi ceva – instinct profesional ori ceva supranatural – îl făcu pe doctor să se îndrepte chiar spre buturuga ascunsă în bălării, unde se găsea Job, aşa cum l-am lăsat în povestirea noastră, adică la vreo sută de paşi de mânză. Bietul animal trebuie să mai fi mers, clătinându-se, până mai încolo, după ce fusese împuşcat. Mac se ținea după doctor, tremurând din toate mădularele.

— Doamne, Dumnezeule! țipă Mac ca o muiere (şi – mai zicea doctorul Wild – cu fața atât de palidă încât pistruii păreau nişte nasturi pe obrajii lui), Doamne,

Dumnezeule! S-a împuşcat.

— Nu, nu s-a-mpuşcat, zise doctorul, aducându-l pe Job repede, cu dibăcie într-o poziție mai convenabilă, cu capul mai departe de buturugă şi cu gura în sus, să aibă aer. Apoi îşi plimbă privirea şi palmele pe tot trupul lui şi Job gemu încet.

— Şi-a rupt piciorul, anunță doctorul. Apoi, chiar în această situație, nu se putu struni să nu facă, mai mult pentru sine, o remarcă scurtă dar caracteristică: Un bărbat nu se sinucide când are perspectiva să ajungă pentru prima dată în viața lui tată legal, decât dacă nu mai poate, întrevedea posibilitatea unui drum lung în viitor.

Apoi îşi luă sticla de whisky şi îi porunci brusc lui Mac:

— Dă-mi bidonul! (Mac avea agățat de gâtul calului un bidon îmbrăcat în stofă groasă de pâslă). Şi acum, goneşte înapoi pe potecă, opreşte-o din drum pe doamna Spencer şi adu trăsura aici, spune-i că e vorba doar de un picior rupt.

Mac sări în şa şi plecă într-un galop amețitor.

Pe când lucra cu mâinile, doctorul-mormăia:

— Neghiobul şi-a împuşcat calul. Un asemenea gest mă face praf, n-am ce zice alta! Netotul ar fi zăcut aşa o săptămână. N-aş fi bănuit atâta neomenie în acest hoit de om! Ar fi timpul să cunosc mai bine oamenii!

Dar când Job îşi mai reveni ceva în fire, doctorul Wild fu lămurit.

— Unde-i mânza? țipă brusc Job, printre gemete.

— E bine, sănătoasă, răspunse doctorul.

— Opreşte-o! strigă Job, încercând să se ridice de jos. Opreşte-o!... Oh, Doamne, piciorul!...

— Stai liniştit, nebunule!

— Opreşte-o! urlă Job.

— De ce s-o opresc? întrebă doctorul, adăogând: N-o să se ducă prea departe.

— Opreşte-o! Se duce acasă, la Gerty! țipă Job.

Pentru Dumnezeu, opreşte-o!

— O-o-o-o! Aş fi trebuit să bănuiesc aşa ceva..., rosti doctorul tărăgănându-şi vorbele... Ar fi trebuit să cunosc mai bine oamenii...

— Nu mă duce acasă! se rugă Job într-un răstimp când era pe jumătate conştient. Du-mă la Jimmy Veninosul şi trimite vorbă acasă la Gerty că sunt la un chef.

Când Mac şi doamna Spencer sosiră cu trăsura, doctorul Wild era cu mânecile cămăşii suflecate, iar haina de mătase chinezească fusese sfâşiată în faşe pentru bandajat. Jumătate din cracul pantalonului şi gheata cu elastic de la piciorul rănit erau aruncate la pământ, tăiate şi spintecate, iar piciorul bandajat era prins între două fâşii de coajă de copac, cu smocuri de iarbă îndesate între ele şi picior şi legate pe deasupra cu curelele de la şa.

— Asta-i tot ce pot face pentru el acum.

Doamna Spencer era o femeie tare, vioaie la minte, dar se cam îngălbenise la față. şi tremura nițel. Când ajunse destul de aproape ca să fie auzită, strigă la doctor:

— Ce mai face Job acum? (în treacăt fie zis, Job nu se remarcase niciodată ca făcând ceva).

— Şi-a rupt piciorul şi şi-a împuşcat calul, răspunse doctorul. Continuă însă imediat: Dar nu ştiu dacă este un erou sau un netot. În orice caz, e destul bucluc.

Desfăcură şi desfăşurară patul, păturile şi pernele de la spatele trăsurii, rezemară patul de buturugă, ca să aibă o treaptă până la el, şi îl urcară pe Job în pat. A-fost o treabă anevoioasă, delicată dar trebuia făcută. Job, înnebunit de durere şi zăpuşeală, era menținut să nu leşine numai cu whisky; tot timpul gemea, delira şi urla la ei să oprească mânza.

„Noroc că l-am găsit noi înaintea furnicilor", mormăi doctorul. Apoi avu din nou o inspirație...

— Să-l ducem la coliba ciobanului din partea asta a

station-ului. O să-l lăsăm acolo. Mână încet, cu grijă şi din când în când toarnă-i brandy în gură; când s-o termina brandy, toarnă-i whisky… apoi gin… ține romul mai la urmă (doctorul pusese în trăsură o provizie bună de băuturi spirtoase de la Jimmy Veninosul). Eu iau calul lui Mac, plec şi am să-l trimit pe Peter (un muncitor de la fermă) să vă întâlnească. Dacă am să pot, mă întorc şi eu la voi. *Cele întâmplate au să grăbească evenimentele de la* station.

Remarca aceasta era una dintre cele multe şi aparent fără noimă ale doctorului Wild, pe care niciun om sănătos la cap şi care nu se găseşte sub influența băuturii nu ar putea să-i ghicească tâlcul sau să-i găsească vreo motivare… afară de țicneala doctorului.

Delirul lui Job a rămas tot drumul concentrat numai asupra mânzei moarte.

— …Opriți-o! Nu trebuie să se ducă acasă la Gerty!… Doamne, ajută-mă s-o pot împuşca!… Stai!… Ptttrrr! Aho!… Ptttrrr!… Stai locului, Jessie, fetițo!… Stai!… Stai!… Ocheşte bine!… Ocheşte – exact!…' Dumnezeule, ocheşte tu, Doamne, în locul meu!… Ah, am greşit ținta! Opreşte-o să nu fugă!…

— N-am mai întâlnit asemenea caracter, îşi spunea mai târziu doctorul Wild părerea, la un om cu înfățişarea exterioară ca a lui Job. În California am întâlnit oameni cu revolverul în mână, cu mustăți fioroase. Dar aici, în Australia am văzut mai mulți oameni care, în situațiile cele mai blestemate, te primesc prieteneşte şi se căznesc să-ți zâmbească. Aceşti găligani de buşmeni costelivi şi nătângi vor reuşi într-o bună zi să facă asemenea lucruri încât lumea veche o să tresară şi o să rămână pe gânduri.

La *station* a ajuns la timp, iar după douăzeci, treizeci de minute a lăsat cazul pe seama femeii din Lancashire – a cărei pricepere îi dădea motiv să o admire – şi a plecat călare la colibă pentru a se ocupa de Job pe care o instalară curând cât mai confortabil cu putință.

Doamnei Falconer i-au spus mai întâi o poveste cum că Job ar fi nemaipomenit de timid, de fricos şi apoi, încet-încet, pe măsură ce tânăra mamă se înzdrăvenea tot mai mult şi adevărul căpăta tot mai puțină importanță, i-au spus despre ce era vorba în realitate. Şi astfel, în loc ca Job să fie împins, cu obrajii îmbujorați, în dormitor ca să-l vadă pe primul lui născut, Gerty Falconer, chiar ea, îşi duse pruncul la colibă şi prezentă unchiului Job pe primul şi cel mai iubit vâr al meu şi prieten la toartă prin *bush.*

Doctorul Wild a mai rămas până l-a văzut pe Job mutat cu grijă în casa lui şi apoi a plecat şi el.

— Îmi pare rău, spuse Job doctorului în zilele când încă nu era în putere, îmi pare rău după biata mânză. Începusem să o învăț la şaua de damă pentru Gerty, când am fost nevoit să o ucid. N-aş fi renunțat la ea nici-pentru douăzeci de lire sterline.

— Nu te mai gândi la asta, Job, îi răspunse doctorul. Află că şi eu am împuşcat odată un animal la care țineam mult – şi am făcut asta de dragul unei femei – iar animalul pe care l-am împuşcat mergea în două picioare şi purta pantaloni… Rămâi cu bine, Job…

Şi plecă spre Jimmy Veninosul.

LA URMA URMEI – E PATRIA LUI

Poştalionul dinspre Blenheim cobora în lunca râului Avetere, ieşind din trecătoarea Taylor. La dreapta, dincolo de râu, se întindeau mlaştinile şi câmpiile verzi până la oceanul îndepărtat, întretăiate de lanțuri de coline acoperite cu smocuri de iarbă. Aici, în Noua Zeelandă, nu există acel bush specific Australiei. Dar se puteau observa destule pâlcuri de arbori importați, plantați la distanță unii de alții – cu trunchiurile drepte aidoma unor santinele – părând că sunt lăsați în părăsire şi pricinuind uimire prin singurătatea lor.

— Straşnică țară Noua Zeelandă, nu-i aşa? zise un bărbat voinic, cu fața tuciurie, barba înspicată şi ochi căprui, aşezat între surugiu şi un alt pasager pe capra pentru vizitiu.

Celălalt călător, care pretinsese a fi, şi chiar părea să fie, voiajor comercial, dar care putea să fie şi un escroc de meserie – ba chiar era posibil să fie şi una şi alta – exclamă:

— Nu mai spune! Păi, poate că Noua Zeelandă este cea mai săracă țară. Auzi, straşnică! Ar trebui să vezi insula de nord a țării, prin districtele Wairarapa şi Napier, în jur de Pahiatua. Iată de ce eu zic că Noua Zeelandă e o țară a dracului de săracă.

— Hm! Părerea mea este că n-ai mai vorbi aşa dacă ai fi fost vreodată în Australia, departe în New South Wales. Mi se pare că lumea de aici nici nu bănuieşte ce

minunată țară are. Dumneata zici că aici e prost, nu? Păi, unui prăpădit de „papagal” australian i-ar lăsa gura apă după ce-i mai prost în Noua Zeelandă.

— Eu mereu mă gândesc că Australia-i o țară bună, mormăi surugiul, un „cap sec” cu păr bălai. Eu mereu m-am gândit că…

— Țară bună! exclamă cel cu barba înspicată cu ton de dispreț. Ba Australia, cu excepția unei fâşii de-a lungul țărmurilor, este cea mai stearpă şi mai bătută de Dumnezeu țară din câte am văzut!

A urmat o tăcere: mută din partea vizitiului, rămas pe gânduri, agresivă din partea străinului.

— Eu mereu m-am gândit că… – începu vizitiul, după ce tăcuse multă vreme dus pe gânduri – … eu mereu m-am gândit că Australia este o țară bună…

Îl lăsară să se gândească mai departe. Diligența cobora pe terasele naturale de deasupra malurilor râului şi trase la cârciuma de la marginea drumului.

— Aşadar eşti originar din Australia, se adresă ambulantul cu bocceaua celui cu barba înspicată, după ce diligența porni iar la drum.

— Hm!… Cred că sunt. În orice caz, de născut acolo m-am născut. Asta e cel mai prețios lucru pe care l-am primit de la blestemata aia de țară.

— Şi cât ăi stat acolo?

— Până am plecat, răspunse străinul. Apoi, după ce se mai gândi nițeluş, adăugă: Prima dată am plecat când eram de vreo treizeci şi cinci de ani; m-am dus în arhipelag. Am jurat că nu mă mai întorc în Australia, dar… m-am întors. Cred că am o oarecare afecțiune pentru bătrânul Sydney. Am mai bocănit prin țara asta sălbatică vreo cinci-şase ani şi apoi am şters-o la Frisco{60}. Am jurat că nu mă mai întorc niciodată acolo, şi nici că mă mai întorc.

— Dar când eşti atât de aproape, sigur că ai vrea să mai dai o raită pe-acolo, să mai vezi bătrânul Sydney şi alte locuri, înainte de a te întoarce în America.

— De ce dracu' aş mai vrea să văd această afurisită de țară? se răsti străinul extrem de iritat. Păi, Australiei nu sunt dator să-i mulțumesc cu nimic… decât… că am plecat din ea. E cea mai nimerită țară ca să fugi din ea, din câte țări am văzut.

— Bine… Ei, îmi ziceam doar că ai putea avea niscai prieteni pe acolo, răspunse boccegiul, cam ofensat.

— Prieteni!… Asta-i alt motiv. Nu m-aş mai duce pe-acolo pentru toți prietenii şi toate neamurile de la Adam încoace. M-am săturat până peste cap de toți. câtă vreme am fost cu ei. Cei mai urâți şi cei mai proşti ani din viață i-am cheltuit în Australia. Puteam să mor de foame şi am şi îndurat foame jumătate din viața dusă acolo, în țara mea am trudit mai greu şi am agonisit mai puțin în cinci ani decât în cincisprezece (amestecase borcanele) în altă țară – şi am cutreierat câteva de când am părăsit-o. Nu, Australia este cea mai cumplită țară pe care Domnul a avut motiv să o uite. Am de gând să iubesc țara care m-a primit cu dragoste când am plecat de groaza foamei din scumpa mea țară natală – şi această nouă țară a mea se numeşte Statele Unite ale Americi. Ce e Australia? O întinsă sălbăticie înfometată şi însetată, cu vreo două oraşe mari pentru comoditatea speculanților străini şi câte o adunătură de coşmelii, numite oraşe, târguri, tot pentru speculanții străini. Iar populația este compusă în cea mai mare parte dintr-o turmă de corcituri, cei mai mulți dintre ei nişte neghiobi, care trăiesc aidoma robilor din Europa prin oraşe şi ca nişte câini zănatici prin *bush,* care trăncănesc despre democrație şi nu au altceva de făcut decât să trudească pentru un pumn de orăşeni spilcuiți, mulți veniți din Londra, şi care cea mai mare parte a timpului o țin într-un chef la Paris. Ce mai, australienii nu au avut măcar curajul să ceară guvernului să facă, din banii lor, o serie de îndiguiri pe malurile fluviilor, ca să fie mai mult teren de locuit. America este destul de rea, dar niciodată nu a fost atât de meschină. Ha!

Blestemul Australiei este oaia şi strigătul de război al australienilor este be-e-e-e!…

— Hm! Eşti primul om pe care îl aud vorbind despre patria lui aşa cum vorbeşti dumneata, zise boccegiul, foindu-se obosit şi enervat din, pricină că stătea nemişcat de atâta vreme. E un cântec „Trăieşte acolo un om cu sufletul atât de mort, care niciodată nu şi-a zis… că…” Am uitat continuarea.

Încercă să-şi reamintească. Omul de alături al cărui suflet era mort, îşi dregea glasul ca să intre din nou în acțiune, iar vizitiul – care fusese repezit de două ori, pe când străinul fusese numai o dată – prinse prilejul să sublinieze că el mereu a gândit că un om este dator să sară în apărarea patriei sale.

Străinul nu îl luă în seamă şi deschise focul asupra boccegiului. Începu să demonstreze că totul este putred; că patriotismul este cel mai mare blestem din lume; că el a fost pricina tuturor războaielor; că este un sentiment fals, generat de incultură, care îl împinge pe om să slugărească, să rabde de foame şi să lupte pentru bunăstarea puturosului de stăpân al său, că acest sentiment este împotriva fraternității universale, că este mama urii, crimei şi sclaviei şi că lumea nu va fi mai bună până când otrava ucigaşă, numit sentiment patriotic, nu va fi „educată”, fiind scoasă din burțile oamenilor.

— Patriotism!! exclamă el ironic. Patria mea!… Bieții nătărăi. Țara nu a fost niciodată a lor, ci a speculanților, absenteiştilor, samsarilor de terenuri, escrocilor, a bandelor de hoți – oamenii pentru care luptă nătărăii de patrioți – adică țara a fost chiar a stăpânilor lor! Be-e-e-e-e!

Opozanții lui erau la pământ.

Diligența se cățărase pe terasele din partea sudică a râului şi hurducăia pe o porțiune de drum de-a curmezişul unui platou.

— Ce arbori sunt cei de colo? întrebă străinul,

spărgând muțenia agresivă care urmă după discursul său antipatriotic, şi arătă cu degetul înspre o pădurice, alăturea de drum, ceva mai înainte. Pare o plantație. Cu siguranță că pe aici nu a fost nicio pădure.

— Ei, sunt nişte copaci pe care i-a importat guvernul, zise boccegiul, ale cărui cunoştințe asupra subiectului în cauză erau limitate. Arborii de la noi nu trăiesc pe terenul ăsta.

— Dar mi se pare ca şi cum…

Străinul se smiorcăi întâmplător şi apoi trase de mai multe ori aer în piept, dar de data aceasta cu interes. Era o dimineață călduroasă după ploaie. Îşi pironi privirea pe copaci. Nu erau aidoma eucalipților australieni. Coroana se țuguia spre vârf, crengile erau destul de drepte. Aici nu este arşița din Australia, care face ea ramurile să se încovoaie şi frunzele să se răsucească.

— Asta-i bună! exclamă străinul, holbându-se întruna şi adulmecând puternic. La naiba, zău că sunt (adulmecând din nou) chiar eucalipți australieni!

— Da, chiar d-ăia sunt, zise vizitiul, atingând caii cu nuieluşa.

— Liniştiții, (tras aer pe nas) bătrânii eucalipți australieni! exclamă ex-australianul, cu un foarte ciudat entuziasm.

— Nu-s bătrâni, ripostă vizitiul. Sunt copaci tineri de tot. Dar cică aici nu cresc ca-n Australia. Contează diferența de climat. Eu mereu m-am gândit că…

Dar celălalt părea că nu-l aude. Se uita cu ochii mari la copacii pe lângă care treceau. Fuseseră plantați în şiruri drepte întretăiate de şiruri în curmeziş şi se dezvoltau de mai mare dragul.

Printre copaci se zărea şi o tabără a unui vânător la capcane. Făcuse focul cu frunze uscate şi vreascuri de eucalipt, deasupra căruia fierbea o oală. Mirosul fumului acelui foc interesa acum nasul înstrăinatului, aducându-i în minte un val de amintiri.

— Bună ziua, prietene! strigă pe neaşteptate spre vânătorul cu capcane, spre mirarea pasagerilor din diligența.

— Bună ziua, prietene!... I se păru că răspunsul vine ca un ecou al trecutului.

Deodată privirea îi căzu pe un pâlc de copaci, vădit plantați mai demult; poate cu litiu de experiență. Unul dintre ei crescuse ciudat, după ereditatea soiului: răsucit, strâmb şi cu coaja zgrunțuroasă. Nu te mai puteai înşela, luându-l drept al soi de copac; era un eucalipt australian.

— Un formidabil, de bătrân eucalipt australian albastru! exclamă pasagerul, privind copacul cu cel mai mare interes.

Îşi răsuci capul ca să-l mai privească o dată şi apoi se aşeză liniştit, fumând în tăcere şi privind drept înainte, ca şi când trecutul i-ar fi apărut în față... Şi chiar că-i apăruse.

— Hm!... Hm!... Copacii ăştia... mireasma frunzişului lor m-au făcut să mă mai gândesc, zise ca un fel de motivare a tăcerii sale... Şi rămase mai departe cufundat în gânduri.

— Ei, cât mă priveşte, zise pe nepusă masă, cu aer de superioritate, un turist din interiorul diligenței, cât mă priveşte, eu nu prea găsesc ceva demn de reținut din Australia. Păcătoasele astea de colonii sunt...

— Ei, la dracu'! mârâi omul născut în Australia către cei din diligență care goliseră o a doua sticlă de whisky. Ce, naiba, ştiți voi, britanicii, despre Australia? În orice caz, aflați că este la fel de bună ca Anglia!

— Bănuiesc că o să te duci ca glonțul înapoi în Statele Unite imediat ce o să-ți termini treburile la Christchurch, zise voiajorul comercial când, către sfârşitul călătoriei, deveniseră ceva mai apropiați.

— Ba nu. Cred că mai întâi am să dau o raită prin Australia. Unul dintre vechii mei prieteni se ocupă de

afaceri în Sydney şi aş vrea să mai stau ceva la taifas cu el.

NOTĂ

Henry Archibald Lawson, „cel mai iubit şi cel mai cunoscut scriitor al Australiei" – cum îl socoteşte criticul australian Denton Prout, în cartea sa publicată în deceniul al şaptelea al secolului nostru „The Grey Dreamer" („Visătorul cărunt") – s-a născut la 17 iunie 1867 într-un cort din aşezarea omenească a căutătorilor de aur din regiunea Grenfell, statul New South Wales. Tatăl său era un marinar norvegian, Peter Hertzberg Larsen. Mama se numea Louisa Albany, de origine engleză. Tatăl părăsise vasul la Melbourne, atras de mirajul terenurilor aurifere. Copilul a fost înregistrat la autorităţi ca Henry Archibald, iar ca nume de familie a fost trecut Lawson în loc de Larsen. Părinţii se mutau cu cortul de pe un teren pe altul, au încercat să înjghebeze o fermuliţă, tatăl se angaja să facă lucrări ocazionale. Copilul şi-a petrecut primii ani din viaţă în această lume de oameni veniţi în căutarea norocului, de aventurieri, de speculanţi. De-abia la 9 ani băiatul a putut fi dat, împreună cu fratele său mai mic cu doi ani, la o şcoală improvizată, dar şi aici se ducea numai la cursurile serale, ziua muncind alături de tatăl său. Îi plăcea literatura şi a citit mult, la întâmplare. Către douăzeci de ani a plecat împreună cu fratele în căutare de lucru, spre vest. În aceste călătorii a cunoscut alţi oameni şi a înregistrat în minte sumedenie de tipuri şi caractere.

În 1887 trimite publicaţiei *Bulletin* o poezie, care este publicată. A continuat colaborarea la această gazetă cu poezii şi schiţe, povestiri, a început colaborarea şi la alte gazete; evident, munca literară nu îl hrănea, aşa că era veşnic în căutare de lucru. Un timp a fost şi învăţător la o şcoală rurală din Noua Zeelandă, a călătorit şi la Londra. În patrie a găsit editori pentru poezii, dar mai ales pentru povestirile sale mult gustate de public. Cam de pe la începutul veacului nostru a stat mai mult la Sydney. trăind din avansurile luate de la

edituri şi gazete şi din împrumuturi.

Uneori prietenii făceau chetă să-i plătească datoriile pentru a nu fi dat în judecată.

A murit la 2 septembrie 1922, pe neaşteptate, la Abbotstord, mahala aparţinând de Sydney, cu nimeni lângă el.

Deşi se poate spune că a scris în maniera lui Bret Harte, Mark Twain, Rudyard Kipling, Jack London, povestirile sale nu discută probleme generale; se limitează la fapte simple, dar, cu adâncă rezonanţă în sufletul australienilor, pentru că zugrăveşte realitatea După moartea sa au fost publicate câteva culegeri de amintiri ale foştilor lui tovarăşi de pribegie, mulţi din eroii povestirilor lui fiind identificaţi ca persoane reale, trăind întâmplări reale. Critica este unanimă în a-i recunoaşte marele talent de povestitor.

În româneşte au mai fost publicate două culegeri de povestiri. În colecţia „Meridiane": „Cum s-a îndrăgostit Joe Wilson" (1955) şi „Rivalul lui Andy Page" (1969). Culegerea de faţă încearcă să prezinte cititorului român o cât mai cuprinzătoare şi semnificativă imagine a operei lui Lawson, despre care criticul H. M. Green spunea: „Dacă ni s-ar da sarcina să găsim o singură carte care să reprezinte Australia, aceasta ar fi un volum de Lawson. A-l citi pe acest autor în străinătate echivalează pentru un australian cu a respira aerul patriei".

Australia de acum 80–100 de ani este o lume exotică, atât în spaţiu cât şi în timp. Unele cuvinte care nu-şi puteau găsi un echivalent acceptabil şi mai ales care nu puteau oglindi realitatea australiană a vremii respective, au fost lăsate în forma lor originală; în notă la subsol au fost date explicaţii simple, concise. Aici vor fi date o serie de amănunte. În felul acesta, cititorul român va face cunoştinţă cu câteva cuvinte strict australiene. Iată aceste cuvinte în ordine alfabetică:

billabong = gârlă, curs de apă, apărut vremelnic în urma unor ploi torenţiale în amonte, ca braţ al unei ape curgătoare. Braţul se varsă mai la vale în acelaşi curs de apă sau se pierde în nisip. Când e secetă mai multă vreme – caz frecvent în Australia – braţul dispare.

bush = cuvânt de origine olandeză, semnificând iniţial „hăţiş" dar care a înlocuit încă de pe la începutul secolului

trecut cuvintele pădure, tufiş, lăstăriş. Cu timpul a căpătat o nouă semnificaţie, care dăinuie şi azi: „dincolo de suprafeţele locuite", „la ţară" – în opoziţie cu oraşul. În această ipostază este folosit şi astăzi în expresii ca „telegramă în bush" sau „radio în bush" semnificind „răspândire de zvonuri".

bushman (pl. bushmen) buşman, buşmeni = oameni ai *bush*-ului, pribegi în căutare de lucru.

cockatoo (pl. cockotoes) = papagal, nume dat micilor fermieri, de obicei foarte săraci.

dingo = câine semi-sălbatic, originar din Australia. De obicei foarte laş, atacând numai oi răzleţite de turmă.

jacheroo, (pl. *jackeroes)* = ageamiu, un nou venit în Australia. de obicei încă întreţinut de părinţi sau rude şi trimis în colonii ca să „capete experienţă". Nou venitul sărac este un „pilgrim", pelerin.

papagal = vezi *cockatoo.*

run = vastul teren de păşunat al unei ferme, care nu poate fi numit păşune, deoarece rareori are iarbă bună de păscut, fiind în general acoperit de vaste întinderi de *scrub* (v.). bălării uscate şi chiar numai nisip.

scrub (probabil de origine daneză sau norvegiană) = vaste întinderi de pământ peste tot continentul australian, peisajul tipic al Australiei; hăţişuri de nepătruns compuse din bălării uscate şi copaci pitici. Se disting două feluri de *scrub: malee scrub,* compus în cea mai mare parte din eucalipţi pitici, şi *mulgă* scrub, compus din copăcei spinoşi de accacia. *Scrub*-ul este de nestrăbătut, prin el defrişându-se poteci. După ploi repetate, vegetaţia se preschimbă temporar într-o adevărată junglă.

selector = omul care în virtutea, unei legi din 1860, valabilă în statele New South Wales şi Victoria, avea dreptul să „selecteze", să aleagă întinderi de pământ de două-trei sute de mii de hectare, de pe domeniile Coroanei sau chiar de pe vastele tunuri ale *squatter*-ilor, pentru a-şi întemeia pe acest teren o fermă, cu condiţia ca omul să locuiască apoi la această fermă. Din pricina lipsei de mijloace materiale pentru

combaterea calamităților naturale, aceste terenuri erau apoi acaparate de squatter (v. povestirea de la pag l).

squatter = inițial, un individ care ocupa ilegal o suprafață mare de teren de pe domeniile Coroanei. Darwin, în cartea „Voyage of the Beagle", pomeneşte încă din 1845 de aceşti oameni, care ocupau ilegal terenul, îşi construiau o căsuță din coajă de copac, cumpărau sau furau câteva vite, primeau şi păstrau bunuri de furat şi în cele din urmă ajungeau bogați, zicându-şi fermieri. Cu timpul ocuparea terenurilor s-a făcut numai cu acte în regulă, către 1900 *squatter*-ul fiind un mare proprietar de pământ, fiind socotit ca aristocratul Australiei. Cu timpul au fost tot mai mult înlocuiți cu „pastoralişti", asociații finanțate de bănci.

station = sediul unor ferme mari, cu clădiri, colibe pentru muncitorii sezonieri, şoproane pentru tuns oile, scocuri pentru spălatul lânii etc. De multe ori exista şi un magazin de unde muncitorii îşi puteau cumpăra cele necesare.

sundowner – „musafir de seară", vagabond care îşi făcuse obiceiul de a sosi seara la o stână, la un *station,* unde primea masa de seară, găsea un loc de dormit, a doua zi primea masa de dimineață, eventual şi alte alimente pentru drum, apoi pleca mai departe.

swag = sacul specific australian, folosit de pribegii pe cărările *bush*-ului, în căutare de lucru (v. povestirea nr. 2, „Povestea sacului de pribegie").

swagman (pl. *swngmen)* = omul cu sacul, pribeag în căutare de lucru. Azi termenul este pe cale de dispariție, nemaiavând obiect real, această pătură socială rămânând ca o amintire a altor vremuri.

{1} Bush = hățiș, dar şi numele dat, în general, imenselor teritorii pustii, pline de tufişuri, aflate în afara aşezărilor omeneşti.

Cititorul este rugat să consulte glosarul alfabetic de la sfârşitul volumului, unde va găsi mai multe amănunte despre cuvintele folosite în limba engleză a australienilor referitoare la realități australiene.

{2} Squatter = ocupant al unui teren întins, pentru păşunatul animalelor.

{3} Selector = mic fermier îndeobşte ocupându-se cu agricultura.

{4} Run = suprafața pentru păşune.

{5} Selection = mica aşezare a selectorului (n.t.).

{6} Acru = aproximativ un pogon (n.t.).

{7} Scrub = numele dat hățişului din buruieni şi arbori pitici, mărăcini (n.t.).

{8} Station = fermă mare, unde principala activitate este creşterea vitelor (n.t.).

{9} Inch (inci) = 2,54 cm; a 12-a parte dintr-un picior (foot = 30,479 cm) şi a 36-a parte dintr-un yard (0,914 m) (n.t.).

{10} Jackeroo = tânăr trimis de familie în Australia „să capete experiență” (n.t).

{11} Bushman (pl. bushmen) = om al *bush*-ului (n.t.).

{12} Swagman – omul cu traistă, cel care pribegeşte prin *bush;* ducându-şi tot avutul într-un *swag* (n.t.).

{13} Boss = patron, şef, jupân.

{14} Swag = sac specific australian, pentru cărat poveri în cârcă (n.t.).

{15} Moleschin = țesătură rezistentă de bumbac, foarte netedă şi cu aspect de piele, cunoscută înainte de război şi în țara noastră sub numele „piele de drac” (n.t.).

{16} Pfund sau livră = măsură de greutate (453 g) (n.t.).

{17} Mulgă = arbust țepos (n.t.).

{18} Gaiac = plantă medicinală (n.t.).

{19} Expresie latină, însemnând = la alegere, la bunul plac (n.t.).

{20} Cockatoo (plural cockatoes) = papagal. Numele dat micilor fermieri (n.t.).

{21} În engleza australiană *sundowners,* de la *sundown* – amurg (n.t.).

{22} Goana frenetică în căutarea terenurilor aurifere (n.t.).

{23} Toate numele sunt compuse dintr-un substantiv propriu şi

unul comun: Râul lui Lahey, Câmpul lui Spicer, Răspântia lui Ryan (n.t.).

{24} Criză caracteristică alcoolicilor cronici (n.t.).

{25} În engleza australiană, casuarina se numeşte „she-oak” adică stejar feminin (n.t.).

{26} „Vâlceaua (sau groapa) mortului” (n.t.).

{27} Sticlă neagră = sticlă cu băutură tare (n.t.).

{28} Buşel (bushel) = unitate de măsură (capacitate nu greutate) pentru grâne, egal cu 36.35 litri; aproximativ, baniţa românească (n. t.).

{29} Claim – lot de pământ dat în concesiune pentru exploatarea subsolului (n.t.).

{30} Flash Jack – Jack Fulgerul (n.t.).

{31} Făgaşul mortului (n.t.).

{32} Australasia – nume dat ansamblului geografic format din Australia, Noua Zeelandă şi Noua Guinee (n.t.).

{33} *Profesiunea doamnei Warren* – piesă de Bernard Shaw (n.t.).

{34} Accize = impozite indirecte care se percep în unele ţări pe bunuri de consum, mai ales pe băuturi spirtoase (n.t.).

{35} Guinee = veche monedă de aur de 21 de şilingi (Lira are 20 de şilingi) (n.t.).

{36} Five Bob = „Cinci Şilingi” (n.t.).

{37} Emu = pasăre uriaşă, specific australiană, asemănătoare struţului, cu penaj multicolor, fără aripi, dar foarte rapidă alergătoare (n.t.).

{38} Muntele albastru (n.t.).

{39} Papagal, poreclă pentru micii fermieri (n.t.).

{40} Pelerin = denumire argotică pentru noii veniţi în ţară (n.t.).

{41} Dead Camel = Cămila moartă (n.t.).

{42} *Pence*, plural de la *penny* = peni (n.t.).

{43} Pintă = 0,568 litri (n.t.).

{44} William Gladstone. om politic englez (1809–1898) (n.t.).

{45} *Claim* = lot de pământ dat în concesiune pentru exploatarea subsolului, (n.t.).

{46} Maoriland – Ţara Maorilor = nume familiar dat Noii Zeelande (n.t.).

{47} Expresia din limba română „a-şi trage spuza pe turta sa” are echivalent în limba engleză expresia „a-şi ascuţi securea proprie de securea altcuiva”. Autorul continuă conversaţia celor doi pe

marginea cuvintelor din expresie (n.t.).

{48} Adam Lindsay Cordon (1833–1870). Născut in Azore educat în Anglia. A venit în Australia la 20 de ani. În metrica poeziilor sale parcă se aude ritmul galopului de cai. Opere: „Stropi de apă de mare şi suluri de fum” (1867), „Balade ale *bush*-ului şi rime în galop” (1870) (n.t.).

{49} Mulga = arbuşti din familia salcâmilor, crescând în formă de hăţiş continuu, imposibil de străbătut din pricina ramurilor pline de spini (n.t.).

{50} Mitchell foloseşte expresia engleză *„to shoot the moon”,* (a împuşca luna) care echivalează cu expresia românească „a spăla putina fără a plăti”, a pleca noaptea pe furiş fără a plăti chiria. Aceasta explică sensul întrebării lui (n.t.).

{51} Numele unui râu din acea regiune (n.t.).

{52} Billabong = gârlă caracteristică Australiei; dintr-o apă curgătoare se desparte un braţ care se varsă mai la vale tot în el ori se pierde in nisip. Uneori este folosit şi ca substantiv propriu, ca nume (n.t.).

{53} *Ştiri din Redclay* (n.t.).

{54} *Cronica Geebung*-ului (n.t.).

{55} Biserică metodistă (n.t.).

{56} Vezi schiţa „Când apunea soarele” (n.t.).

{57} Câini semisălbatici (n.t.).

{58} Yankeu = american din Statele Unite (n.t.).

{59} Hotelul „La câinele dingo mort” (n.t.).

{60} San Francisco (n.t.).